

ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิต
ชุมชนมอญเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ศรัญญา เกษร

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ไทยศึกษา)
ปีการศึกษา 2551
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

THE EFFECTS OF TOURISM ON THE WAY OF LIFE OF
THE KOH KRET MON COMMUNITY,
NONTHABURI PROVINCE

SARUNYA GESORN

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
(THAI STUDIES)

2008

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตชุมชนมอญ เกาะเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี

ชื่อผู้เขียน นางสาวศรัญญา เกษร

คณะ มนุษยศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

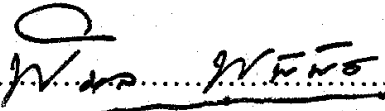
รองศาสตราจารย์ ดร. คำรงค์ ฐานดี

ประธานกรรมการ

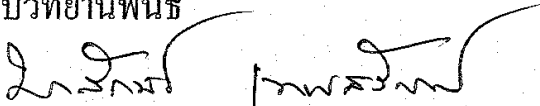
รองศาสตราจารย์ ดร. มนตรี พิริยะกุล

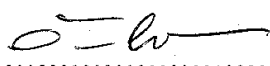
รองศาสตราจารย์ ดร. พิชญ์ สมพอง

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

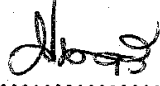

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พูพิพิธ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(ดร. วันเพ็ญ วอกลาง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. คำรงค์ ฐานดี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. มนตรี พิริยะกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พิชญ์ สมพอง)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตชุมชนมอญ เกาะเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี

ชื่อผู้เขียน นางศรัญญา เกษร

ชื่อปริญญา ศิลปศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชา ไทยศึกษา

ปีการศึกษา 2551

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร. คำรงค์ ฐานดี ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. มนต์รี พิริยะกุล
3. รองศาสตราจารย์ ดร. พิชญ์ สมพอง

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตชุมชนมอญ เกาะเกร็ดด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 ตัวอย่าง และสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน จำนวน 10 ตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า ในด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยวส่งผลต่อการเพิ่มรายได้ ทำให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพ และการนำความเจริญมาสู่ชุมชน

ในด้านสังคมพบว่า การท่องเที่ยวทำให้ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณูปโภค มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้านมากขึ้น และมีความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่

ส่วนด้านวัฒนธรรมพบว่า การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนร่วมมือกันเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีมากขึ้น และคนในชุมชนเองก็เข้าร่วมงานประเพณีต่าง ๆ อีกทั้งรู้สึกดีเมื่อนักท่องเที่ยวมาร่วมงานประเพณีด้วย

นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในชุมชน ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม คือ ปัจจัยด้านการศึกษา ประชาสังคม และนโยบายภาครัฐ กล่าวคือ คนที่มีการศึกษาสูงเห็นว่าการท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตด้าน เศรษฐกิจและสังคม ส่วนคนที่มีการศึกษาน้อยจะมองเห็นอิทธิพลการท่องเที่ยวต่อวิถี ชีวิตด้านวัฒนธรรมมากกว่า อีกทั้งเมื่อคนในชุมชนมีการรวมกลุ่มกันมากขึ้น และรัฐบาล มีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวมากขึ้น ก็ยังทำให้คนในชุมชนเห็นถึงอิทธิพลของการ ท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม มากขึ้นด้วย

ABSTRACT

Thesis Title The Effects of Tourism on the Way of Life of the
 Koh Kret Mon Community, Nonthaburi Province

Student's Name Mrs. Sarunya Gesorn

Degree Sought Master of Arts

Major Thai Studies

Academic Year 2008

Advisory Committee

1. Assoc. Prof. Dr. Damrong Thandee Chairperson
2. Assoc. Prof. Dr. Montree Piriyaikul
3. Assoc. Prof. Dr. Pit Sompong

This thesis describes survey research undertaken in the investigation of the effects of tourism on the way of life of the Koh Kret Mon community in Nonthaburi province by reference to economic, social and cultural factors.

A questionnaire was administered to 338 members of a sample population for purposes of collecting data. Additionally, data were obtained from interviewing ten community leaders.

Findings are as follows:

In regard to the economic aspect, tourism has increased community income. It creates work and jobs in addition to bringing growth to the community.

In regard to the social aspect, tourism brings in its wake greater convenience in the lives of community members by virtue of members being able to benefit from better infrastructure. It encourages good relations between neighbors and makes the way of life of the community more satisfying to its members.

In regard to the cultural aspect, tourism encourages people in the community to cooperate at a deeper level in maintaining community arts, culture and traditions. The people in the community participate in various traditional activities. Also, they enjoy tourist participation in such traditional activities.

In addition, it is found that factors influencing changes in the way of life of the people in the community economically, socially, and culturally derive from the spheres of education, civil society, and governmental policy. In other words, community members with higher education see that tourism influences the way of life of the community in the economic and social spheres. Community members of low educational attainment, however, see the influences of tourism in the cultural sphere. If the community remains cohesively intact and governmental policy increasingly promotes tourism, the community will be more greatly influenced in the economic, social and cultural spheres in the future.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีจากการเอาใจใส่ และให้ความเมตตา
อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. คำรงค์ ฐานดี ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
รองศาสตราจารย์ ดร. มนตรี พิริยะกุล กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์
ดร. พิชญ์ สมพอง กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจน
แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด และรองศาสตราจารย์ ดร. นางลักษณะ เทพสวัสดิ์
ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ และ ดร. วันเพ็ญ วอกลาง ที่ได้
ให้ความกรุณาเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความ
กรุณาของท่านอาจารย์ไว้เป็นอย่างสูง ณ ที่นี้ด้วย

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ พระครูวิมลธรรมมาภรณ์ (พระมหาเสน่ห์) เจ้าอาวาส
วัดปรมัยยิกาวาส ซึ่งท่านกรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง คุณสหัส มัชฌมาน ซึ่ง
กรุณาให้คำปรึกษาในทุก ๆ เรื่อง อีกทั้งเป็นผู้จุดประกายความคิดที่จะทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้
คุณอริคม บ้านเตย และชาวชุมชนมอญเกาะเกร็ดทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าใน
การให้สัมภาษณ์และช่วยเหลือข้อมูลต่าง ๆ ตลอดจนองค์การบริหารส่วนตำบลที่ให้
เอกสารที่เป็นประโยชน์ รวมถึงผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่านที่ให้การช่วยเหลือซึ่งมิได้เอ่ยนาม
อันเป็นผลให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้ประสบผลสำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ไทยศึกษารุ่น 11 ทุกคน โดยเฉพาะคุณมาโนช บุญทองเล็ก
คุณวิริสสวัณ อรชุน คุณพลรวี ยะสะวุฒิ คุณต่อเกียรติ เงินทอง ที่คอยให้คำปรึกษา และ
เป็นกำลังใจ และที่จะลืมเสียไม่ได้คือ คุณอาริยา อิมประคองศิลป์ ที่ช่วยเก็บข้อมูล
ภาคสนาม และช่วยเหลือในทุก ๆ เรื่องเสมอมา

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณสมาชิกในครอบครัว ที่ให้การสนับสนุน
ช่วยเหลือเป็นอย่างดี คุณประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบแด่ท่านคณาจารย์
ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา และให้ความเมตตา

ศรัญญา เกษร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(8)
สารบัญตาราง.....	(12)
สารบัญภาพประกอบ.....	(14)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2 แนวคิดทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย.....	13
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	16
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	24
รูปแบบการวิจัย.....	24
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	25

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	26
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	27
4 ประวัติและสภาพความเป็นอยู่ของชุมชน.....	28
ความเป็นมาของชาวมอญในประเทศไทย.....	28
การอพยพเข้าสู่ประเทศไทย.....	29
สภาพทั่วไปของเกาะเกร็ด.....	32
เกาะเกร็ดกับการท่องเที่ยว.....	39
นโยบายการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด.....	52
5 ผลการศึกษา.....	54
ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	55
ส่วนที่ 2 วิถีชีวิตของคนในชุมชนทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม.....	58
ส่วนที่ 3 ความสำคัญของทุนสังคม ประชาสังคม และนโยบายภาครัฐ.....	98
6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	137
สรุปผลการวิจัย.....	137
อภิปรายผล.....	141
ข้อเสนอแนะ.....	150
ภาคผนวก	
ก แบบสอบถาม.....	155
ข สำเนาหนังสือขอเก็บรวบรวมข้อมูล.....	167
ค แผนที่เกาะเกร็ด.....	171
ง ประเพณีชาวมอญ.....	174
จ แผนพัฒนาเกาะเกร็ด พ.ศ. 2551-2553.....	177

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	181
ประวัติผู้เขียน.....	184

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะทางประชากร.....	55
2	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการทองเที่ยวที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนทางด้านเศรษฐกิจ	59
3	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการทองเที่ยวทางด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด จำแนกตามเพศ.....	60
4	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการทองเที่ยวทางด้านเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด จำแนกตามอายุ.....	63
5	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการทองเที่ยวทางด้านเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด จำแนกตามการศึกษา	66
6	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการทองเที่ยวที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนทางด้านสังคม	69
7	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการทองเที่ยวทางด้านสังคม ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด จำแนกตามเพศ.....	71
8	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการทองเที่ยวทางด้านสังคม ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด จำแนกตามอายุ.....	74
9	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการทองเที่ยวทางด้านสังคม ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด จำแนกตามการศึกษา	79

10	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนทางด้านวัฒนธรรม	86
11	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรม ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด จำแนกตามเพศ.....	88
12	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรม ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด จำแนกตามอายุ.....	90
13	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรม ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด จำแนกตามการศึกษา	94
14	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทางทุนสังคม.....	99
15	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยประชาสังคม	100
16	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยนโยบายภาครัฐ.....	101
17	วิเคราะห์ความถดถอยของวิถีชีวิตชุมชนด้านเศรษฐกิจ	102
18	วิเคราะห์ความถดถอยของวิถีชีวิตชุมชนด้านสังคม	104
19	วิเคราะห์ความถดถอยของวิถีชีวิตชุมชนด้านวัฒนธรรม	106

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ		หน้า
1	สภาพความเป็นอยู่ หมู่ที่ 1 บ้านลัดเกร็ด.....	35
2	สภาพความเป็นอยู่ หมู่ที่ 6 บ้านเสาชงทอง.....	36
3	สภาพความเป็นอยู่ หมู่ที่ 7 บ้านโองอ่าง.....	36
4	การอนุรักษ์ภาษามอญ.....	39
5	ปราสาทเศษพระที่สร้างตามความเชื่อแบบมอญ.....	39
6	ทำเรือข้ามฟาก วัดสนามเหนือ-วัดปรมย์ยิกาวาส หมู่ 7.....	43
7	ศูนย์เครื่องปั้นดินเผา.....	44
8	วัดปรมย์ยิกาวาส (บน) พิพิธภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา (ล่าง).....	45
9	เตาเผาโบราณที่เลิกใช้แล้ว.....	45
10	เตาเผาโบราณที่ปัจจุบันยังใช้งานอยู่.....	46
11	เตาเผาไฟฟ้า.....	46
12	การจัดแสดงอาหารพื้นเมืองและขนมหวาน.....	47
13	ประเพณีตักบาตรทางเรือ วันที่ 27 ตุลาคม 2550.....	48
14	การละเล่นสะบ้าในงานประเพณีมอญ วันที่ 27 ตุลาคม 2550.....	49
15	ขบวนแห่น้ำหวานในประเพณีสงกรานต์ วันที่ 22 เมษายน 2550.....	50
16	การแต่งกายแบบชาวมอญ.....	51
17	แผนภูมิแสดงสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง ชายและหญิง.....	57
18	แผนภูมิแสดงสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง อายุ.....	57
19	แผนภูมิแสดงสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง ระดับการศึกษา.....	58
20	แผนภาพเกาะเกร็ด.....	172
21	แผนที่เกาะเกร็ด.....	173

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูง มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญ มีส่วนช่วยส่งเสริมการจ้างงาน และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค สามารถนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก ซึ่งช่วยแก้ปัญหาการขาดดุลการค้ากับต่างประเทศ และใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการพัฒนาประเทศ ทำให้ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก

เมื่อพิจารณาจากสถิติของรายได้ที่ได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว พบว่า ปี พ.ศ. 2503 มีรายได้เข้าประเทศ จำนวน 196 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2513 มีรายได้เข้าประเทศจำนวน 2,175 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2523 มีรายได้เข้าประเทศ จำนวน 17,765 ล้านบาท ซึ่งรายได้ในส่วนนี้ได้เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ และสอดคล้องกับที่รัฐบาลคาดการณ์ว่า ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) เป็นต้นไป รายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะเป็นรายได้อันดับหนึ่งของประเทศ เพราะตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถทำรายได้เข้าประเทศสูงกว่ารายได้จากการส่งออกสินค้าข้าวอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากในปี พ.ศ. 2545 มีรายได้เข้าประเทศ จำนวน 323,484 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2546 มีรายได้เข้าประเทศ จำนวน 309,269 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2547 มีรายได้เข้าประเทศ จำนวน 384,360 ล้านบาท และปี พ.ศ. 2548 มีรายได้เข้าประเทศ จำนวน 367,380 ล้านบาท (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548)

จากรายได้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยตามข้างต้น ทำให้ World Travel & Tourism Council (WTTC) คาดการณ์ว่าในช่วงปี พ.ศ. 2543-2553 ประเทศไทยจะมีการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเฉลี่ยร้อยละ 7.2 ต่อปี อันเนื่องมาจาก

จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติของไทยจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.5 ต่อปี ผลผลิตภัณฑัวมวลรวมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจะมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 12.7 ของผลผลิตภัณฑัวมวลรวมในประเทศ จึงนับได้ว่าประเทศไทยประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานและการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง โดยตลอด การส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทยนั้น เริ่มแรกเกิดขึ้น จากพระดำริของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ครั้นทรงดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการรถไฟ ซึ่งพระองค์ทรงสนพระทัยในเรื่องของการท่องเที่ยว จึงส่งเรื่องราวของเมืองไทยไปเผยแพร่ที่สหรัฐอเมริกา ต่อมาในปี พ.ศ. 2467 การรถไฟได้จัดตั้งแผนกโฆษณาขึ้น เพื่อทำหน้าที่รับรองและให้ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาเยือนประเทศไทย จึงถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย แต่หากนับอย่างเป็นทางการตามที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้ว จะถือว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทยเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2479 เมื่อกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม เสนอโครงการบำรุงอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศสยามต่อคณะรัฐมนตรี โดยจัดตั้ง “องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ชื่อย่อว่า อ.ส.ท.)” ขึ้น ซึ่งทำให้เกิดความตื่นตัวในการส่งเสริมกิจการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2550)

ต่อมาปี พ.ศ. 2502 สมัยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เล็งเห็นถึงผลประโยชน์ที่ประเทศจะได้รับจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จึงได้จัดตั้งหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้น นับตั้งแต่ประเทศไทยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่หนึ่งเมื่อปี พ.ศ. 2504 (พ.ศ. 2504-2509) จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ล้วนให้ความสำคัญต่อการพัฒนาที่เน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และให้ความสำคัญในเรื่องของรายได้ที่มาจากการท่องเที่ยวมาโดยตลอด จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2540 เมื่อประเทศไทยประสบกับปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ และส่งผลกระทบต่อประชาชนทุกภาคส่วนในทุกระดับ รัฐบาลได้พยายามแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในทุกด้าน โดยมุ่งเน้นการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยในด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว นั้น รัฐบาลได้ประกาศให้ปี พ.ศ. 2541-2542 เป็น “ปีท่องเที่ยวไทย” หรือที่รู้จักกันทั่วไปในชื่อ “Amazing Thailand” โดยมีเป้าหมายที่จะสร้างความเจริญให้แก่ชุมชน เพื่อให้

สามารถพัฒนาและพึ่งพาตนเองได้ นอกจากนั้นรัฐบาลยังได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนที่จะสนับสนุน ผลักดันให้มีการสร้างรายได้แก่ประชาชนในทุกระดับ โดยให้ความสำคัญกับองค์ประกอบและโครงสร้างการผลิตทั้งภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และการบริการ รวมทั้งได้กำหนดยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งหนึ่งในนั้นก็คือ ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยกำหนดนโยบายรองรับที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ “นโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเน้นศักยภาพของชุมชนในเรื่องศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น การผลิตหรือการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้กลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ โดยรัฐบาลสามารถใช้นโยบายนี้ ในการดึงเอาศักยภาพของแต่ละชุมชนมาเป็นจุดขายและดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ทำให้เกิดการเร่งฟื้นฟูมรดกทางศิลปวัฒนธรรมทั้งในเขตเมืองและชนบท เกิดเป็นการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ เช่น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ และการท่องเที่ยวแบบชุมชน เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดนี้เน้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยสามารถสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนได้เป็นอย่างมาก

ชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยนั้น มีอยู่มากมายหลายแห่ง แต่ที่น่าสนใจศึกษาค้นคว้าที่สุดแห่งหนึ่งก็คือ ชุมชนเกาะเกร็ด จ. นนทบุรี เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะเป็นชุมชนมอญที่อยู่บนเกาะ ซึ่งมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ รวมทั้งมีมรดกทางประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทยเชื้อสายมอญ โดยเฉพาะการทำเครื่องปั้นดินเผาที่เป็นของใช้ในครัวเรือน เช่น กระจ่าง ครก หม้อ อ่าง โอ่ง และหม้อลายวิจิตร เป็นต้น นอกจากนั้นแล้วยังมีผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน หรือที่เรียกว่าผลิตภัณฑ์ OTOP (One Tambon One Product) ที่เป็นของที่ระลึกของชุมชนที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อกลับไปเป็นของขวัญหรือของฝากเป็นจำนวนมาก ประกอบกับชุมชนมอญเกาะเกร็ดได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ในการดูแลจัดการการท่องเที่ยว ในลักษณะแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับท้องถิ่นของตน ทำให้ชุมชนมอญเกาะเกร็ดสามารถเติบโตและมีพัฒนาการด้านการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้จากหลักฐานที่สืบค้นได้จากแหล่งต่าง ๆ พบว่า ชวามอญ ได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 400 ปีมาแล้ว และเป็นที่ยอมรับกันว่า ไม่ว่าชวามอญจะตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ใดก็ตาม จะมีการสืบทอดวัฒนธรรมดั้งเดิมของมอญไว้ได้อย่างน่าสนใจ

โดยเฉพาะชุมชนมอญเกาะเกร็ด ที่ส่วนใหญ่มีบรรพบุรุษอพยพมาจากเมืองเมะตะมะ และกวานอาม่าน (หมู่บ้านช่างปั้น) ซึ่งเป็นชนชาติเก่าแก่อาศัยอยู่บริเวณตอนใต้ของพม่า ในอดีตชนชาติมอญเคยมีอำนาจปกครองดินแดนของประเทศพม่าในช่วงสมัยกรุงธนบุรี และตอนต้นกรุงรัตนโกสินทร์ โดยมีการประกอบอาชีพที่หลากหลาย เช่น ทำนา ค้าขาย ทำสวน และทำเครื่องปั้นดินเผา ซึ่งได้รับการยอมรับในเอกลักษณ์ที่มีความประณีตสวยงาม (อลิสตา รามโกมุท, 2542, หน้า 13) โดยปัจจุบันชุมชนมอญที่อาศัยอยู่ในเกาะเกร็ดมี 3 หมู่บ้าน คือ หมู่ 1 บ้านลัดเกร็ด หมู่ 6 บ้านเสาธงทอง และหมู่ 7 บ้านโอง่าง คิดเป็นร้อยละ 43 ของประชากรทั้งเกาะ มีเนื้อที่ประมาณ 990 ไร่ มี 497 ครัวเรือน มีประชากร 2,312 คน (สุภรณ์ โอเจริญ, 2541, หน้า 15)

ปัจจุบันสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ดำเนินงาน “โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP (OTOP Tourism Village) ระยะที่ 1” ซึ่งขณะนี้กำลังอยู่ในขั้นดำเนินการให้ชุมชนเกาะเกร็ด เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP เนื่องจากเห็นว่า ผู้คนที่อาศัยอยู่บนเกาะเกร็ดส่วนใหญ่เป็นคนไทยเชื้อสายมอญ จึงมีวิถีชีวิต ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวมอญ รวมทั้งสภาพทางภูมิทัศน์ของเกาะเกร็ดมีจุดเด่นที่มีทัศนียภาพที่สวยงาม และสามารถติดต่อกับชุมชนอื่นได้เฉพาะทางน้ำ รวมทั้งมีสิ่งที่น่าสนใจทางด้านศิลปวัฒนธรรม ที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวหลายประการ อาทิ โบราณสถานที่เป็นวัด ซึ่งบนเกาะเกร็ดจะมีวัดที่ถือเป็นโบราณสถาน ที่สวยงามและมีความสำคัญอยู่หลายแห่ง ส่วนทางด้านวัฒนธรรมก็มีชื่อเสียงด้านนาฏดุริยางคศิลป์ คือ การรำมอญ และการบรรเลงดนตรีปี่พาทย์มอญ สำหรับประเพณีของชุมชนที่สำคัญ เช่น ประเพณีทำบุญสงกรานต์ ประเพณีแห่ข้าวแช่ และประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง เป็นต้น นอกจากนี้การท่องเที่ยวเมื่อขึ้นไปบนเกาะ สามารถท่องเที่ยวได้ครบถ้วนภายในหนึ่งวัน โดยการเดินด้วยการขี่จักรยาน หรือนั่งเรือเที่ยวชมรอบเกาะ จึงทำให้เกาะเกร็ดมีความหลากหลายเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ด้วยจุดเด่นและองค์ประกอบที่สำคัญ รวมทั้งนโยบายด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาลตามที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจอย่างยิ่งที่จะศึกษาถึงผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตชุมชนชาวมอญบนเกาะเกร็ด อันเนื่องมาจากการที่เกาะเกร็ดได้ถูกกำหนดให้เป็นแหล่ง

ท่องเที่ยวที่สำคัญของ จ. นนทบุรี โดยให้คนในชุมชนมีบทบาทสำคัญและมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพราะเมื่ออดีตก่อนที่จะเริ่มมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจังในปี พ.ศ. 2540 นั้น ชุมชนมอญเกาะเกร็ดเป็นเพียงชุมชนที่มีการผลิตเครื่องปั้นดินเผาเพื่อใช้กันในครัวเรือนและมีการเดินทางออกไปค้าขายข้างนอกเกาะ ในด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรม และความสัมพันธ์ของคนในชุมชน มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย เป็นลักษณะของการเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ภายหลังจากมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจังโดยการดึงเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวมอญมาเป็นจุดดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวที่เข้าชมชุมชนมอญเกาะเกร็ดจะยังคงรักษาวิถีชีวิต ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นระยะเวลายาวนานได้หรือไม่อย่างไร เมื่อต้องเผชิญกับวัฒนธรรมใหม่ที่เข้ามาพร้อมกับการท่องเที่ยว และจากการที่ภาครัฐกับภาคประชาชนต่างประสานความร่วมมือกันในการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยวิธีต่าง ๆ จะมีผลกระทบทำให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ อะไรคือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1. วิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด อ. ปากเกร็ด จ. นนทบุรี
2. ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของคนในชุมชนมอญเกาะเกร็ด
3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของคนในชุมชนมอญเกาะเกร็ด

สมมติฐานของการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรกับการท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของคนในชุมชนมอญเกาะเกร็ด
2. กลุ่มประชาสังคมกับการท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของคนในชุมชนมอญเกาะเกร็ด
3. ทูทางสังคมกับการท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของคนในชุมชนมอญเกาะเกร็ด
4. นโยบายภาครัฐกับการท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของคนในชุมชนมอญเกาะเกร็ด

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตพื้นที่ ศึกษาพื้นที่ชุมชนมอญเกาะเกร็ด ได้แก่ผู้ที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 1 บ้านลัดเกร็ด หมู่ที่ 6 บ้านเสาธงทอง และหมู่ที่ 7 บ้านโองอ่าง ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
2. ขอบเขตเนื้อหาในการศึกษา ศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนมอญเกาะเกร็ดทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม
3. ขอบเขตระยะเวลาในการศึกษา
 - 3.1 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร ตั้งแต่เดือน ก.ค.-ธ.ค. 2549
 - 3.2 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากการสัมภาษณ์ และสังเกตการณ์โดยใช้เวลาระหว่างปี พ.ศ. 2549-2550

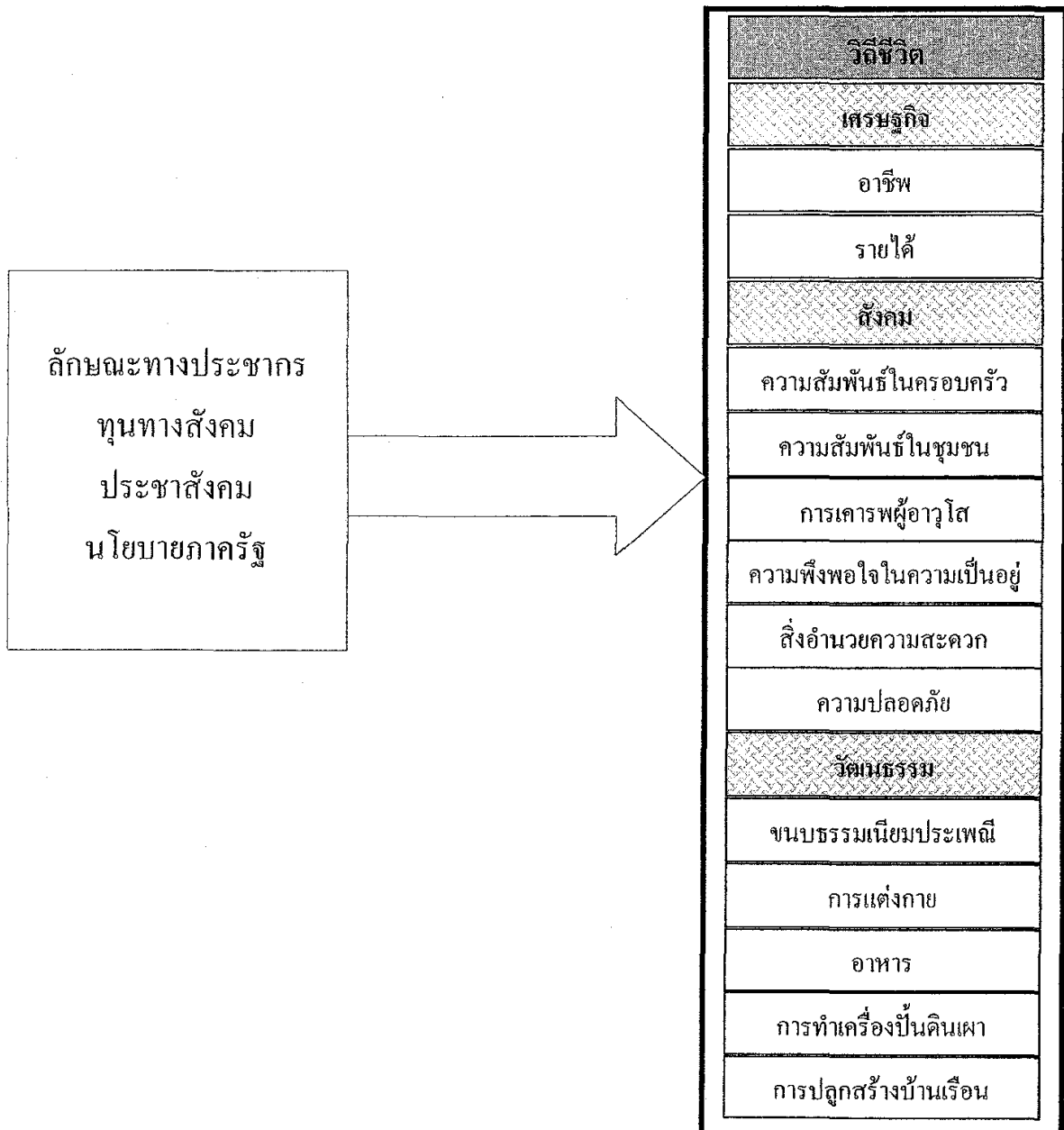
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตัวแปรหลัก คือ

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 1.1 คุณลักษณะประชากร
 - 1.1.1 เพศ
 - 1.1.2 อายุ
 - 1.1.3 ระดับการศึกษา
 - 1.2 ทูนทางสังคม
 - 1.2.1 คน
 - 1.2.2 สถาบัน
 - 1.2.3 วัฒนธรรม
 - 1.2.4 องค์ความรู้
 - 1.3 ประชาสังคม
 - 1.4 นโยบายภาครัฐ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลกระทบต่อประชากรในชุมชน
 - 2.1 คุณลักษณะด้านเศรษฐกิจ
 - 2.1.1 อาชีพ
 - 2.1.2 รายได้
 - 2.2 คุณลักษณะด้านสังคม
 - 2.2.1 ความสัมพันธ์ในครอบครัว
 - 2.2.2 ความสัมพันธ์ในชุมชน
 - 2.2.3 การเคารพผู้อาวุโส
 - 2.2.4 ความพึงพอใจในความเป็นอยู่
 - 2.2.5 สิ่งอำนวยความสะดวก
 - 2.2.6 ความปลอดภัย
 - 2.3 คุณลักษณะด้านวัฒนธรรม

- 2.3.1 ขนบธรรมเนียมประเพณี
- 2.3.2 การแต่งกาย
- 2.3.3 อาหาร
- 2.3.4 การทำเครื่องปั้นดินเผา
- 2.3.5 การปลูกสร้างบ้านเรือน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุมชนมอญเกาะเกร็ด หมายถึง กลุ่มบุคคลที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 1 บ้านลัดเกร็ด หมู่ที่ 6 บ้านเสาธงทอง และหมู่ที่ 7 บ้าน โอง่าง ที่มีวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีแบบมอญ และเชื่อว่าสืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษมอญ มีความความรู้สึกว่าตนเป็นคนไทยเชื้อสายมอญ

ผู้นำชุมชน หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถที่ได้รับการยอมรับจากคนในชุมชน ได้แก่ พระสงฆ์ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้อาวุโส เป็นต้น

ความสัมพันธ์ในชุมชน หมายถึง ความใกล้ชิดสนิทสนม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันของคนในชุมชนมอญเกาะเกร็ดที่มีมาแต่ในอดีต

วิถีชีวิตชุมชน หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตประจำวันของคนในชุมชน เช่น การประกอบอาชีพ การแต่งกาย อาหาร เป็นต้น

ขนบธรรมเนียมประเพณี หมายถึง คติความเชื่อ พิธีกรรมตลอดจนการปฏิบัติ ศาสนพิธีต่าง ๆ อันเป็นประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน

ความเชื่อ หมายถึง ความเชื่อดั้งเดิมที่เป็นของชนชาติมอญ ซึ่งเป็นคติความเชื่อที่เกี่ยวกับการนับถือผี ได้แก่ ผีบรรพบุรุษ ผีบ้านผีเรือน เป็นต้น

ลักษณะบ้านเรือน หมายถึง เป็นเรือนผูกและเรือนเครื่องสับแบบเรือนไทยทั่วไป แต่จะมีลักษณะพิเศษในเรื่องของทิศ บ้านชาวมอญจะหันหน้าไปทางทิศเหนือเพื่อระลึกถึงถิ่นฐานเดิมของตนซึ่งอยู่ทางเหนือของประเทศไทย แต่เนื่องจากแม่น้ำในประเทศไทยไหลในแนวเหนือใต้ทั้งสิ้น ฉะนั้นเมื่อชาวมอญปลูกบ้านหันหน้าไปทางทิศเหนือ จึงขวางทางกับบ้านของชาวไทย ซึ่งจะหันหน้าไปทางแม่น้ำ จึงเป็นที่มาของคำว่า “มอญขวาง”

การแต่งกาย หมายถึง การแต่งกายของชาวมอญทั่วไปและชาวมอญเกาะเกร็ดที่ชายจะสวม โสร่ง กางเกงขาก๊วยหรือกางเกงสามส่วน ผู้ที่มีอายุจะนุ่งโจงกระเบนผ้าสีพื้นใส่เสื้อกฤษเฆง มีทั้งที่ผ่าอกและไม่ผ่าอก เมื่อออกจากบ้านหรือไปวัดจะใช้ผ้าขาวม้าพาดบ่า ส่วนหญิงจะนุ่งผ้าโจงกระเบน สวมเสื้อคอกระเช้าเมื่ออยู่บ้าน ไว้ผมสั้นและมีจอนยาว

ทักดู เมื่อจะออกจากบ้านหรือไปวัดจะมีผ้าพาดไว้ที่บ่า ส่วนผู้หญิงวัยกลางคนจะนุ่งผ้าถุง หญิงสาวจะไว้ผมมวย

อาหาร หมายถึง อาหารพื้นบ้านของชาวมอญ ได้แก่ แกงมะตาด แกงบอน แกงเลียง-หน่อกะลา ข้าวแช่ เป็นต้น

เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด หมายถึง เครื่องปั้นดินเผาสกุลช่างมอญเกาะเกร็ดที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ ที่ตัวลายลอยขึ้นมาจากผิวของภาชนะ โดยนิยมทำเป็นภาชนะเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของเกาะเกร็ด หมายถึง เครื่องปั้นดินเผาที่ชุมชนมอญเกาะเกร็ดผลิตขึ้นเพื่อใช้เป็นภาชนะต่าง ๆ อันมีลวดลายวิจิตรงดงาม จนได้รับการคัดเลือกให้เป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ถือเป็นผลิตภัณฑ์ดีเด่นของตำบลเกาะเกร็ด

อาชีพหลัก หมายถึง อาชีพประจำที่ก่อให้เกิดรายได้หลักแก่ครอบครัว ซึ่งเป็นอาชีพประจำของหัวหน้าครอบครัว

อาชีพรอง หมายถึง อาชีพที่เป็นอาชีพที่สองรองจากอาชีพหลัก ก่อให้เกิดรายได้พิเศษเป็นรายได้เสริมของครอบครัว หรือเป็นอาชีพลักษณะใดลักษณะหนึ่งของสมาชิกในครอบครัว

ผลกระทบ หมายถึง ผลกระทบอันเกิดจากการท่องเที่ยว ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตชุมชนในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ที่เป็นผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ

ผลกระทบด้านบวก หมายถึง ผลกระทบจากการท่องเที่ยวอันนำมาซึ่งการสร้างงานสร้างอาชีพ ตลอดจนความสะดวกสบาย ความเจริญในด้านต่าง ๆ มาสู่ชุมชน

ผลกระทบด้านลบ หมายถึง ผลกระทบจากการท่องเที่ยว ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต โดยได้ก่อให้เกิดปัญหาในด้านต่าง ๆ ต่อชุมชน

นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังเกาะเกร็ด จ. นนทบุรี

สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งแวดล้อมของชุมชนมอญ เกาะเกร็ด ได้แก่ สภาพภูมิทัศน์ที่มีความสวยงามและเป็นธรรมชาติ สภาพแวดล้อมที่มีลักษณะของรูปแบบชุมชนเดิม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเป็นเอกลักษณ์ด้านศิลปวัฒนธรรม รวมไปถึงกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น โบราณสถาน ศาสนสถาน ศิลปวัฒนธรรม เทคโนโลยีและกิจกรรมต่าง ๆ

การอนุรักษ์ หมายถึง การรักษาไว้ หรือการดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมดั้งเดิมที่เป็นมรดกตกทอด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อคนรุ่นหลัง

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การท่องเที่ยวที่คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการจัดการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว บนพื้นฐานของความรู้ที่รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดจิตสำนึกต่อความเป็นเอกลักษณ์และการอนุรักษ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา ชื่นชมทัศนียภาพ สภาพสังคมวัฒนธรรม ตลอดจนวิถีชีวิตของคนในชุมชน ให้คงอยู่เป็นมรดกที่น่าภาคภูมิใจต่อไป

สินค้าที่ระลึก หมายถึง การผลิตและจำหน่ายสินค้าที่นักท่องเที่ยวซื้อเพื่อเป็นที่ระลึก ของฝาก หรือนำกลับไปใช้ในชีวิตประจำวัน

นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

ประชาสังคม ในที่นี้หมายถึง การรวมกลุ่มกันของประชาชนซึ่งมีบทบาทสำคัญ และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ในหมู่บ้านมอญ หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 6 และหมู่ที่ 7 ต. เกาะเกร็ด อ. ปากเกร็ด จ. นนทบุรี เช่น ศูนย์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา หมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP เป็นต้น

ทุนทางสังคม ในที่นี้หมายถึง การรวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำ บนฐานของความไว้วางใจ เชื่อใจ สายใยความผูกพัน และวัฒนธรรมที่ดึงมาของสังคมไทยผ่านระบบความสัมพันธ์ในองค์ประกอบหลัก ได้แก่ คน สถาบัน วัฒนธรรม องค์ความรู้ ซึ่ง คน หมายถึง คนในชุมชนมอญเกาะเกร็ด สถาบัน หมายถึง ครอบครัว โรงเรียน วัด วัฒนธรรม หมายถึง ประเพณีและวัฒนธรรมมอญ องค์ความรู้ หมายถึง ภูมิปัญญาของชุมชน

นโยบายภาครัฐ ในที่นี้หมายถึง นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งหมายถึง นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐที่มุ่งส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับทุกฝ่าย เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของภาครัฐและภาคเอกชน

สภาพที่เป็นจริง ในที่นี้หมายถึง คำตอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า “ใช่”

แนวโน้ม ในที่นี้หมายถึง การนำคำตอบที่ตอบว่า “ใช่” และ “มีส่วนบ้าง” มารวมกัน จะมีความหมายว่า มีแนวโน้มที่จะเป็นอย่างนั้น ตัวอย่างเช่น การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน ถ้ามีจำนวนร้อยละที่สูงขึ้น ก็แสดงให้เห็นว่า ในอนาคตนั้นการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้านมีแนวโน้มที่สูงขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชนมอญเกาะเกร็ด จ. นนทบุรี
2. ได้ทราบถึงผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนมอญเกาะเกร็ด
3. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาพัฒนาและแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อไป

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาดังผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อวิถีชีวิตชุมชน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงสังคม (Social Change Theory)

การที่ผู้วิจัยนำทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงสังคมมาใช้เพื่อศึกษา เนื่องจากเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมนั้นเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัยด้วยกัน ในที่นี้ชุมชนเกาะเกร็ดเป็นชุมชนที่มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และมีประเพณีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่น ขณะเดียวกันการส่งเสริมการท่องเที่ยวก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในชุมชน

นักสังคมวิทยาชาวอเมริกัน ได้ให้คำอธิบายการเปลี่ยนแปลงสังคมว่า “การเปลี่ยนแปลงสังคมทุกอย่างที่เกิดขึ้น สังคมจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น หลังจากที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีมาจากทั้งภายในและภายนอก การเปลี่ยนแปลงจึงเป็นลักษณะธรรมชาติของสังคม ควบคู่กันไปกับความเป็นระเบียบอาจจะเกิดขึ้นในวงเขตจำกัด ซึ่งไม่มีผลสะท้อนรุนแรงในระยะสั้น แต่ในระยะยาวอาจทำให้สังคมต้องเปลี่ยนแปลงไปมาก เช่น การเพิ่มประชากร ในระยะต้นสังคมอาจไม่รู้สึกระทบกระเทือน แต่จะเป็นปัญหาจริงจังในระยะหลัง เมื่อการแข่งขันในสังคมรุนแรงขึ้น หรือการเสื่อมความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ดินซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากการทำเกษตรกรรม เป็นเวลานานกว่าสังคมจะให้ความสนใจเรื่องนี้ อาจจะกลายเป็นปัญหาซึ่งกระทบกระเทือนความเป็นอยู่ของคนส่วนใหญ่ของประเทศ การเปลี่ยนแปลงบางอย่าง

อาจจะเกิดในเรื่องสำคัญ และส่งผลสะท้อนไปยังส่วนอื่น ๆ ในเวลาไม่นาน” (Moore อ้างถึงใน พงจจิตต์ อธิคมนันท์, 2545, หน้า 48)

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละสังคมจะมีความแตกต่างกัน บางสังคมจะมีการเปลี่ยนแปลงช้า เช่นสังคมที่ใช้เทคโนโลยีง่าย ๆ หรือสังคมขนาดเล็ก ซึ่งมักจะเป็นสังคมที่อยู่ในชนบท ส่วนสังคมอุตสาหกรรมจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเนื่องจากมีการรับเอาวัฒนธรรมต่าง ๆ เข้ามา และยังมีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้สังคมแต่ละแห่งมีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันไป (กระมล ทองธรรมชาติ, ดำรงค์ ฐานดี และดำรง ธรรมารักษ์, 2549, หน้า 34) ได้กล่าวไว้ว่า “สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อันเป็นผลมาจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ปัจจัยเหล่านี้ยังผลให้ความสัมพันธ์ของคนในสังคมเปลี่ยนไป ทำให้สถานภาพและบทบาทแปรเปลี่ยนไปด้วย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสถาบันทางสังคม โครงสร้างทางสังคม บรรทัดฐานและค่านิยมเคลื่อนคล้อยตามไป ในที่สุดระบบสังคมทั้งหมดก็จะเคลื่อนไปสู่รูปแบบใหม่ที่แตกต่างจากรูปแบบเดิม ในขณะเดียวกัน ค่านิยม ความคิด ความเชื่อ และศาสนาของสังคมเปลี่ยนไป ก็จะส่งผลให้ระดับล่างหรือความสัมพันธ์ของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยเช่นกัน” ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างเป็นวัฏจักร อย่างเป็นระบบเกี่ยวโยงกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อาจเริ่มจากส่วนที่เล็กที่สุด หรือส่วนที่ใหญ่ที่สุดของสังคม และการเกิดขึ้นนั้นย่อมส่งผลไปในด้านต่าง ๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งสิ้น ดังคำกล่าวของ (สนิท สมักรการ, 2538, หน้า 4) ที่ว่า “การเปลี่ยนแปลงในทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นปรากฏการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้อยู่เสมอ อาจเกิดขึ้นในส่วนย่อยหรือส่วนใหญ่ของความสัมพันธ์ทางสังคมก็ได้ และการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่มีผลทำให้ความสัมพันธ์ทางสังคมเกิดความแตกต่างกันขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งแล้ว การเปลี่ยนแปลงนั้นไม่ว่าจะเล็กน้อยหรือใหญ่โตเพียงไรก็ตาม ย่อมถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ทั้งสิ้น”

ทฤษฎีการแพร่กระจาย (Diffusion Theory)

วัฒนธรรมจะเกิดอยู่ที่หนึ่ง แคนทีหนึ่ง และจะแพร่กระจายไปสู่สังคมต่าง ๆ การแพร่กระจายทางวัฒนธรรม สามารถเป็นไปได้หลายทาง แต่ในกรณีชุมชนเกาะเกร็ดนั้น

การผสมผสานทางวัฒนธรรมที่แพร่กระจายเข้ามาเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นปัจจัยสำคัญที่จะใช้ในการศึกษาถึงผลกระทบจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพราะเมื่อวัฒนธรรมมาเจอกัน (acculturation) เกิดการผสมผสานกัน (assimilation) สังคมจะคัดสรรจนเป็นวัฒนธรรมใหม่ขึ้นมา หรือเมื่อวัฒนธรรมมาปะทะกัน จะมีวัฒนธรรมที่แข็งและวัฒนธรรมที่อ่อน ทำให้วัฒนธรรมที่อ่อนกว่าเสื่อมไป Ferraro (1998, p. 330) กล่าวว่า การแพร่กระจายวัฒนธรรมจากที่หนึ่ง ไปยังอีกที่หนึ่งนั้น ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม (acculturation) แนวความคิดของการแพร่กระจายและการผสมผสานทางวัฒนธรรม เกิดจากวัฒนธรรมสองแห่งมีการติดต่อกัน ซึ่งจะมีวัฒนธรรมหนึ่งเป็นรองอีกวัฒนธรรมหนึ่ง ด้วยเหตุนี้ ทั้งการแพร่กระจายและการผสมผสานทางวัฒนธรรมจึงเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในฐานะที่เป็นผลของการติดต่อกับกลุ่มอื่น ๆ แต่ขณะที่การแพร่กระจายเกี่ยวข้องกับลักษณะเฉพาะ (trait) เพียงหนึ่งเดียวหรือลักษณะเฉพาะที่เป็นกลุ่ม การผสมผสานทางวัฒนธรรมจะเกี่ยวข้องกับการจัดระบบของวัฒนธรรมแห่งหนึ่ง หรือทั้งสองแห่งเสียใหม่ ภายในระยะเวลาสั้น ๆ

จากมูลเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีทั้งที่เป็นปัจจัยภายในและปัจจัยจากภายนอก (กระมล ทองธรรมชาติ และคนอื่น ๆ, 2549, หน้า 34) ได้จำแนกปัจจัยภายใน ได้แก่ การประดิษฐ์คิดค้นของใหม่ การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจฯ ซึ่งจะมีผลทำให้ชีวิตของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และปัจจัยภายนอก ได้แก่ การแพร่กระจายและการยืมวัฒนธรรมของสังคมอื่นมาใช้ ทำให้เกิดการครอบงำและการยึดครองจากสังคมภายนอก เป็นต้น ปัจจัยภายนอกมีบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคใหม่ กล่าวคือ มีการแพร่กระจายและการยืมวัฒนธรรมของสังคมอื่นมาใช้

แนวคิดเรื่องผลของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่คนในชุมชนต้องมีการติดต่อกับปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยว และในการติดต่อกันนั้นผู้ที่ได้รับผลกระทบก็คือ คนในชุมชน ซึ่งผลกระทบอาจเป็นผลกระทบโดยตรง หรือ โดยอ้อม ผลกระทบที่ดีหรือที่ไม่ดีก็ได้ จากแนวความคิดเรื่องผลของอุตสาหกรรม ตามที่ Pearce (1981, p. 17) ได้กล่าวไว้ว่า

กว้าง ๆ ว่า “การที่ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวได้เห็นหรือได้ติดต่อกับนักท่องเที่ยวจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายรูปแบบ ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นชาวพื้นเมืองอาจมีปฏิกิริยาต่อนักท่องเที่ยวทั้งทางบวก และทางลบ ตามลักษณะที่ตนได้เห็นหรือตามลักษณะที่ตนได้ติดต่อกับนักท่องเที่ยวในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง อาจได้รับผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมก็ได้”

จากงานวิจัยผลของอุตสาหกรรมดังกล่าวพบว่า “อุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ดูได้จากสถิติต่าง ๆ นั้น ล้วนทำให้มองเห็นผลของอุตสาหกรรมในด้านบวกทั้งสิ้น และจากปริมาณทางสถิติรายได้เข้ามา ก็ยังทำให้ดูเหมือนจะยิ่งเห็นว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีผลที่จริงจังต่อประเทศไทย ซึ่งแนวคิดและสายตาในการมองการพัฒนาประเทศทำนองนี้ของรัฐบาล นักธุรกิจเอกชน และนักวิชาการ มักจะเป็นการมองและกำหนดจากส่วนกลางเป็นหลัก โดยขาดความเข้าใจถึงสังคมในท้องถิ่น ซึ่งจะได้รับผลกระทบนานับประการจากการพัฒนาของรัฐในหลายกรณี ซึ่งบางครั้งจะก่อให้เกิดผลเสียขึ้นกับท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบทางด้านวัฒนธรรมอันเป็นวิถีชีวิตทางสังคมของชาวบ้านในชุมชนท้องถิ่น อันเนื่องมาจากการส่งเสริมของรัฐบาล ซึ่งในที่นี้เน้นด้านการท่องเที่ยว การทำความเข้าใจผลกระทบทำนองนี้ จำเป็นต้องพิจารณาถึงบริบททางสังคมด้านต่าง ๆ ของชุมชนท้องถิ่น ที่มีการพัฒนาและคลี่คลายมาตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม”

ผู้วิจัยจะใช้ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของ Moore ทฤษฎีการแพร่กระจายของ Ferraro และแนวคิดเรื่องผลของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ที่กล่าวมาข้างต้น มาวิเคราะห์ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ความสัมพันธ์ของชาวไทยและชาวมอญ ความเชื่อ วิถีชีวิต ประเพณีวัฒนธรรม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม ของชุมชนมอญ ตลอดจนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนมอญเกาะเกร็ด และการส่งเสริมการท่องเที่ยวของเกาะเกร็ด ดังนี้

สุภรณ์ โอเจริญ (2541) ได้ศึกษาเรื่อง *มอญในเมืองไทย* วิเคราะห์ฐานะและบทบาทในสังคมไทยตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนกลางถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ได้เสนอเรื่องราวการอพยพของชาวมอญเข้าสู่ประเทศไทยในลักษณะต่าง ๆ กัน และชี้ให้เห็นถึงนโยบายของไทยในการปกครองและการผสมกลมกลืนชาวมอญอพยพ เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงชีวิตความเป็นอยู่ ทำให้ชาวไทยและชาวมอญรับอิทธิพลของกันและกัน ใกล้ชิดกันมากขึ้นจากชาวมอญรุ่นแรก ๆ จนถึงรุ่นลูกรุ่นหลานจึงค่อย ๆ กลายเป็นชาวไทย จากข้อมูลที่ได้นำมาศึกษาจึงนับได้ว่าเป็นฐานข้อมูลที่ทำให้เห็นถึงองค์ประกอบของประชากรในสังคมไทย ที่เกิดจากการผสมกลมกลืนกลุ่มคนชาติพันธุ์ต่าง ๆ ด้วยเหตุผลและความจำเป็นทางสังคมของแต่ละยุคแต่ละสมัย

อลิสรา รามโกมุท (2542) ได้ศึกษาเรื่อง *เกาะเกร็ด: วิถีชีวิตชุมชนมอญริมน้ำเจ้าพระยา* โดยนำเสนอเรื่องราวความเป็นมา และวิถีชีวิตของชุมชนมอญเกาะเกร็ด โดยชี้ให้เห็นเอกลักษณ์ทางด้านประเพณีและวัฒนธรรม โดยเฉพาะการทำเครื่องปั้นดินเผา เพราะการดำเนินชีวิตประจำวันของชาวมอญเกาะเกร็ดในอดีต มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการทำเครื่องปั้นดินเผา มานานนับร้อยปี แต่ปัจจุบันมิได้ผลิตเครื่องปั้นดินเผาทุกครัวเรือนแล้ว เนื่องจากความนิยมในการใช้เครื่องปั้นดินเผาลดลง อีกทั้งวัสดุในการผลิตก็หายากและมีราคาแพง ชาวมอญเกาะเกร็ดจึงหันไปทำอาชีพอื่นเสียส่วนมาก จนเมื่อรัฐบาลมีนโยบายให้ประชาชนอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น เกาะเกร็ดและเครื่องปั้นดินเผาของชาวมอญเกาะเกร็ดจึงได้รับความสนใจอีกครั้งหนึ่ง นอกจากนี้ยังกล่าวถึงกระแสวัฒนธรรมของสังคมเมืองและภาวะทางเศรษฐกิจทำให้ค่านิยมคติความเชื่อในวัฒนธรรมประเพณีมอญลดลงไปมาก คงมีอยู่เฉพาะประเพณีที่มีลักษณะเป็นกิจกรรมของชุมชนเท่านั้น

อภิสิทธิ์ พวงประเสริฐ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง *การนำนโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา “เครื่องปั้นดินเผา” ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี* โดยศึกษาเปรียบเทียบถึงก่อนและหลังจากที่รัฐบาลมีนโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และชุมชนได้นำนโยบายดังกล่าวมาปฏิบัติ นอกจากนี้ยังกล่าวถึงประโยชน์ของโครงการ รวมถึงปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไว้อย่างชัดเจน ทำให้ทราบว่านโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของ

ชุมชนเกาะเกร็ดโดยตรง เพราะเมื่อมีนโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เข้ามาในชุมชน ชุมชนมีรายได้มากขึ้น อีกทั้งทางหน่วยงานราชการมีการจัดทำแผนที่ท่องเที่ยว มีการเผยแพร่สารคดีแหล่งท่องเที่ยวของเกาะเกร็ดจนเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว ทำให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนเปลี่ยนแปลงไป ชาวบ้านหันมาประกอบอาชีพเป็นพ่อค้าแม่ค้ามากขึ้น ส่วนเรือโดยสารจากแต่ก่อนจะรับส่งชาวบ้านที่อยู่บนเกาะ ในปัจจุบันหันมาประกอบอาชีพรับจ้างพาชมรอบเกาะ ส่วนเครื่องปั้นดินเผาที่ผลิตขึ้นก็ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปทรงใหม่ ๆ ให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ยังคงเอกลักษณ์ลวดลายเดิมแบบวิจิตรศิลป์ คือ ลายกุด ลายพิมพ์ เอาไว้

พจนีย์ แก้วประเสริฐ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง *โครงสร้างต้นทุนการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษา กลุ่มหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด* การศึกษาโครงสร้างต้นทุนการผลิตและผลการดำเนินงานจากโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ พบว่า ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังจะทำให้เกิดการจ้างงานนอกฤดูกาล (ทำนา) เพิ่มขึ้น และกล่าวเชื่อมโยงถึงการท่องเที่ยวว่า “เนื่องจากเกาะเกร็ดเป็นแหล่งวัฒนธรรมที่สำคัญของคนมอญ ในแต่ละวันจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวมากกว่า 100 คนต่อวัน และสิ่งหนึ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวคือ สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งสามารถทำรายได้ในแต่ละเดือนให้กับกลุ่มหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา แต่ในการผลิตแตกต่างจากในอดีตที่จะผลิตไว้ใช้ในครัวเรือน ต่อเมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเกิดขึ้น เครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ดจึงมีชื่อเสียงมากขึ้น ทำให้ชาวมอญเกาะเกร็ดหันมาผลิตเครื่องปั้นดินเผาประเภทสวยงาม (วิจิตรศิลป์) จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งตลาดส่วนใหญ่เน้นหนักไปที่ของขวัญ ของชำร่วย และเครื่องประดับตกแต่งบ้าน เช่น โมบาย อ่างน้ำพุ และรับสั่งทำตามแบบความต้องการของลูกค้า”

พัชรินทร์ ม่วงงาม (2547) ได้ศึกษาเรื่อง *การธำรงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวมอญ: กรณีศึกษาหมู่บ้านศาลาแดงเหนือ จังหวัดปทุมธานี* ศึกษาถึงวิถีชีวิต ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการธำรงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และแนวทางในการธำรงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวมอญหมู่บ้านศาลาแดงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า วิถีชีวิตของชาวมอญหมู่บ้านศาลาแดงเหนือมีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย มีการดำเนินชีวิตโดยยึดหลักทางสายกลางถึงแม้ความเจริญจากสังคมภายนอกจะมีอิทธิพลต่อชีวิตของผู้คนในชุมชนแต่ก็ไม่

สามารถเปลี่ยนแปลงความเป็นชุมชนมอญดั้งเดิมได้ทั้งหมด เพราะมีวัฒนธรรมบางอย่างที่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของชาวมอญ ส่วนวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต เช่น ภาษา การแต่งกาย การประกอบอาชีพ ของคนในชุมชนมีความเป็นเอกลักษณ์น้อยลง

ทั้งนี้ยังกล่าวอีกว่า เนื่องจากสถานการณ์ปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น การเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่ไคย๋อมนับสนุนให้เกิดการผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้จากการซื้อขายบริการและสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม ส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของท้องถิ่นและประเทศ นอกจากนี้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังมีบทบาทในการสนับสนุนฟื้นฟูและอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี และศิลปวัฒนธรรมวิถีชีวิตของคนในชุมชน

นอกจากนี้ การศึกษาดังกล่าวได้นำผลจากการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรมาวิเคราะห์ และพบว่า นโยบายการอนุรักษ์วัฒนธรรมและนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวของหน่วยงานราชการที่นำไปใช้ในชุมชนมีทั้งผลดีและผลเสีย กล่าวคือ ผลดีทำให้คนในชุมชนตระหนักถึงคุณค่าทางวัฒนธรรม ตื่นตัวที่จะฟื้นฟู อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมมอญดั้งเดิม และรักษาสภาพแวดล้อมให้สะอาดถูกสุขลักษณะให้มีความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน และทำให้เยาวชนเกิดความรักและหวงแหนวัฒนธรรมของตน ก่อให้เกิดการสืบทอดทางวัฒนธรรมต่อไป ผลเสียคือ ก่อให้เกิดการลอกเลียนแบบทางวัฒนธรรมจากบุคคลภายนอกชุมชนหรือนักท่องเที่ยวที่เข้าไปเยี่ยมชมหมู่บ้าน ดังนั้นจากการศึกษากลุ่มประชากรได้ให้คำตอบเดียวกันว่า นโยบายการอนุรักษ์วัฒนธรรมและนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวมีบทบาทต่อการธำรงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวมอญแต่ขณะเดียวกันก็มีผลกระทบต่อวัฒนธรรมมอญดั้งเดิมเช่นกัน

วิวัฒน์ชัย บุญญาอนุวงศ์ (2544) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชน: ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนมอญบ้านเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า ในปัจจุบันความเป็นชุมชนมอญบ้านเกาะเกร็ดเริ่มลดลง มีการเปิดรับเอาวัฒนธรรมอื่น ๆ เข้ามามากขึ้น อันเนื่องมาจากการต้องไปศึกษาเล่าเรียน

ประกอบอาชีพ ทำให้มีการรับเอาแนวความคิด ค่านิยมต่าง ๆ รวมถึงการใช้ภาษากลางมากขึ้น เป็นผลให้วัฒนธรรมชุมชนชาวมอญถูกกลืนมากขึ้น คนรุ่นเก่าเริ่มล้มหายตายจากไปโดยที่คนรุ่นใหม่ไม่ได้สำนึกในการสืบทอดวัฒนธรรมชุมชนของคนทดแทนอย่างเต็มที่ ผู้นำชุมชนจึงเข้ามามีบทบาทมากขึ้น โดยการเป็นแกนนำในการอนุรักษ์ ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนในเทศกาลสำคัญต่าง ๆ ของชาวมอญ เพื่อกระตุ้นและปลุกจิตสำนึกให้แก่ลูกหลานชาวมอญต่อไป จากการศึกษายังพบว่า แม้จะมีผู้นำชุมชนมาร่วมเป็นแกนนำอนุรักษ์ก็ตาม ก็ยังไม่สามารถอนุรักษ์วัฒนธรรมได้อย่างเต็มที่ เนื่องมาจากการที่ผู้นำชุมชนที่มีบทบาทด้านการปกครอง บางคนมิใช่คนในพื้นที่ (คนมอญ) ขาดความเข้าใจ และความรอบรู้ในวัฒนธรรมของชาวมอญ ทำให้การเข้ามามีบทบาทอนุรักษ์วัฒนธรรมของชุมชนมอญเป็นไปตามกระแสและความนิยมของทางราชการ มิได้เกิดจากจิตสำนึกในการคิดที่จะอนุรักษ์อย่างแท้จริง

มณีรัตน์ จินิฎล (2544) ได้ศึกษาเรื่อง *แนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ชุมชนมอญเกาะเกร็ด* จากการศึกษาสรุปได้ว่า ในอดีตทางด้านกายภาพชุมชนเกาะเกร็ดเป็นชุมชนที่เหมือนกับชุมชนชนบททั่วไป มีการตั้งบ้านเรือนกระจายไปตามพื้นที่เกษตรกรรม และพื้นที่ริมน้ำเป็นชุมชนที่มีผู้คนอาศัยอยู่ไม่มากนัก มีการแบ่งขอบเขตระหว่างชุมชนด้วยการใช้คูคลอง และทำน้ำ ที่ใช้งานทั่วไปและใช้ขนส่งเครื่องปั้นดินเผา มีวัดอยู่ใกล้กับชุมชน ด้านสังคม พบว่าบ้านเรือนภายในชุมชนอยู่กันเป็นกลุ่ม ๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างเครือญาติ ติดต่อกันด้วยการเดินไปมาหาสู่กัน หรือใช้เรือ โดยมีภาษา ศาสนา พิธีกรรม ความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีเฉพาะของชุมชนเป็นสื่อกลางในการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ส่วนด้านเศรษฐกิจแต่เดิมนั้นชุมชนชาวมอญมีอาชีพเกษตรกรรมและทำเครื่องปั้นดินเผา โดยในการทำเครื่องปั้นดินเผานั้นในอดีตจะทำเพื่อไว้ใช้เองในครัวเรือนและเพื่อนำออกไปขายนอกเกาะบ้าง ต่อมาเมื่อสภาพเศรษฐกิจซบเซา และภาวะขาดแคลนวัตถุดิบ รวมถึงการสืบทอดอาชีพทำเครื่องปั้นดินเผาจากกลุ่มคนรุ่นเก่าที่มีฝีมือมีน้อยลง จึงมีชาวมอญเกาะเกร็ดที่เริ่มนำเอาเครื่องปั้นดินเผาจากแหล่งต่าง ๆ เข้ามา ชุมชนมอญเกาะเกร็ดจึงเปลี่ยนรูปแบบอาชีพจากผู้ผลิตเป็นผู้จำหน่าย

ส่วนสภาพปัจจุบันของชุมชนทางด้านกายภาพ ภายในชุมชนมีการแบ่งพื้นที่เป็นส่วนต่าง ๆ เพื่ออนุรักษ์การเกษตร เป็นที่อยู่อาศัย อุตสาหกรรม และสถานที่ราชการเขต

ชุมชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ริมน้ำค้างเช่นในอดีต แต่สภาพพื้นที่มีผู้คนอาศัยอยู่หนาแน่นขึ้น แต่ยังคงมีวัดเป็นศูนย์กลาง ด้านสังคม พบว่าการเดินทางไปมาหาสู่กันบนเกาะสามารถใช้การเดินทาง จักรยาน หรือรถรับจ้าง ส่วนการเดินทางไปนอกเกาะก็มีทั้งทางบกและทางน้ำ กิจกรรมต่าง ๆ ทางวัฒนธรรมมีวัดเป็นศูนย์กลาง ส่วนทางด้านเศรษฐกิจ แม้ว่าจะมีการอนุรักษ์และมีการรวมตัวกันของกลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา แต่อชีพของคนในชุมชนมีความหลากหลายมากขึ้น ได้แก่การทำงานในภาครัฐ ภาคเอกชน ค้าขาย และอุตสาหกรรมในครัวเรือนประเภทเครื่องปั้นดินเผา โดยประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อย่าง คือมีทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริม แต่วิถีชีวิตของคนในชุมชนส่วนใหญ่ยังคงใช้ชีวิตเรียบง่าย และพึ่งพาตัวเอง ดังนั้น นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวจึงเป็นเพียงปัจจัยเสริมฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชน

นริศรา นงนุช (2544) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการสื่อสารในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนมอญเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จากการศึกษาสรุปได้ว่า คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการจัดการการท่องเที่ยว มีการสร้างความเข้าใจและการปฏิบัติร่วมกันในข้อกำหนดกฎเกณฑ์ที่ได้วางไว้ เกิดจิตสำนึกของการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวภายในชุมชนตนเอง มีการพัฒนาและการอนุรักษ์ควบคู่กันไป โดยให้ความสำคัญต่อการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลาย การท่องเที่ยวที่ชาวบ้านมีส่วนร่วม ด้วยรูปแบบการสื่อสารในการจัดการการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วม ผู้นำชุมชนมีบทบาทในการจัดการท่องเที่ยวตั้งแต่ระยะแรก เพื่อการเปลี่ยนแปลงชุมชนที่ใช้อยู่อาศัยมาเป็นชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว จนกระทั่งถึงการกำหนดแผนการจัดการในเรื่องต่าง ๆ การเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล การดูแลและบริการนักท่องเที่ยว รวมถึงการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวในชุมชนในเรื่องการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับชุมชน พบว่าได้มีการคัดแปลงที่อยู่อาศัยให้เป็นร้านค้า ซึ่งผู้ที่มีอาชีพค้าขายมักจะเป็นผู้ใหญ่วัยกลางคน ผู้สูงอายุ ส่วนคนรุ่นใหม่นิยมออกไปทำงานนอกเกาะกันมากขึ้น นอกจากนี้เกาะเกร็ดในปัจจุบันยังเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมด้วยมีผู้คนนิยมขึ้นไปเที่ยวบนเกาะกันมาก ในวันธรรมดาจะมีนักท่องเที่ยวน้อยกว่าวันเสาร์-อาทิตย์ นักท่องเที่ยวในวันธรรมดาส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ต้องการควักวิถีชีวิตและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ส่วนในวันเสาร์-อาทิตย์เกาะเกร็ดจะ

ตลาดล่ำไปด้วยผู้คนทีไปเที่ยวชมและไปซื้อหาข้าวของที่มีทั้ง เครื่องปั้นดินเผา อาหารของฝาก ของใช้ต่าง ๆ มากมาย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2526) ได้ศึกษาเรื่อง *ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อประชาชน* (จ. ภูเก็ต) สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อประชาชนชาวภูเก็ตทั้งในแง่ดีและแง่ไม่ดี ในเรื่องที่ดีนั้นส่งผลต่อชาวภูเก็ตในแง่ของการสร้างงาน สร้างอาชีพแก่ประชาชนท้องถิ่น และการท่องเที่ยวได้นำความเจริญมาสู่ท้องถิ่นซึ่งเป็นเรื่องที่ได้รับการยอมรับมากที่สุด ส่วนในเรื่องข้อเสียหรือผลทางลบนั้น ได้แก่เรื่อง que การท่องเที่ยวมีผลทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น และปัญหาเรื่องโจรผู้ร้ายที่ตามมากับการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2529) ได้ศึกษาเรื่อง *ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสังคมและวัฒนธรรม: กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่* ผลการวิจัย พบว่า ทางด้านสังคม การท่องเที่ยวมีผลกระทบทางด้านความสัมพันธ์ของคนในสังคมบ้างเล็กน้อย แต่ความเจริญกลายเป็นเมือง มีอิทธิพลทำให้ความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดแบบสังคมชนบทลดน้อยลง ทางด้านวัฒนธรรม การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านประเพณีในแง่ของการเพิ่มกิจกรรมบางอย่างเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว แต่ถึงแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาสาระของประเพณีบางอย่างก็ตาม แต่การท่องเที่ยวก็มีส่วนช่วยอนุรักษ์ ส่งเสริมประเพณีของจังหวัดเชียงใหม่อีกด้วย ส่วนในด้านภาษาพูด ภาษาเขียนของคนเชียงใหม่ นั้น ได้มีการเปลี่ยนแปลงกันมานานแล้วตามนโยบายผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของรัฐบาล ดังนั้นการท่องเที่ยวจึงเป็นเพียงแรงเสริมที่ทำให้ภาษามีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะภาษาที่ใช้ติดต่อกับนักท่องเที่ยว แต่ในทางตรงกันข้ามนักท่องเที่ยวก็นำคำพื้นเมืองไปเผยแพร่ด้วยเช่นกัน ด้านค่านิยมในการแต่งกาย และอาหารนั้น การที่ชาวพื้นเมืองมีค่านิยมในการกินและการแต่งกายที่เปลี่ยนไป ไม่ได้เป็นผลจากการท่องเที่ยว แต่เป็นผลมาจากสื่อมวลชน การศึกษา และอายุ สรุปได้ว่าการท่องเที่ยวเป็นเพียงตัวเร่งที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ในส่วนที่การท่องเที่ยวส่งผลกระทบโดยตรงก็คือ การเกิดขึ้นของอาชีพ และงานประเภทใหม่ ๆ เช่น งานบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว และยังทำให้ราคาสินค้าและบริการสูงขึ้นอีกด้วย

นวล สารสอน (2533) ได้ศึกษาเรื่อง *ผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพสังคมเศรษฐกิจ ที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี* สรุปได้ว่าตลาดน้ำ

หรือตลาดนัดทางน้ำ ที่ตำบลดำเนินสะดวก ถือเป็นรูปแบบวิถีชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในที่ลุ่มแห่งนี้ อย่างหนึ่ง ซึ่งมีขึ้นควบคู่มาพร้อมกับชุมชนดำเนินสะดวก สภาพชีวิตภายในชุมชนเป็นลักษณะที่ต่างพึ่งพากัน การกำหนดราคาและการเลือกเป็นคู่ค้านอกจากจะพิจารณาในเรื่องของการสนองประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจแล้ว ยังเน้นความรู้จักคุ้นเคยกันด้วย ทำให้การค้ารุ่งเรืองของคนในชุมชนเป็นไปอย่างราบรื่น ซึ่งคนจากสังคมเมืองหรือท้องถิ่นอื่น ๆ อาจเห็นว่าเป็นวิถีชีวิตที่สวยงาม จนกลายเป็นสิ่งดึงดูดให้คนต่างถิ่นเข้าไปดูในรูปของนักท่องเที่ยว จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดการทำธุรกิจสินค้าของที่ระลึกซึ่งเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยผู้ประกอบการมีทั้งคนต่างถิ่นและคนในท้องถิ่น เมื่อประโยชน์จากธุรกิจท่องเที่ยวมีมากขึ้น ก่อให้เกิดการแข่งขันกันด้วยวิธีการต่าง ๆ เนื่องจากการแย่งอาชีพ และแย่งการให้บริการนักท่องเที่ยว ทำให้พบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ตลอดจนวิถีชีวิตของชุมชนตลาดน้ำมีความแตกต่างจากในอดีตมาก

ญาติ จิตต์กุลสัมพันธ์ (2544) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของธุรกิจการท่องเที่ยวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ของชุมชนถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่า ผลกระทบของการส่งเสริมการท่องเที่ยวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งกับคนในชุมชนและกับชุมชนถนนข้าวสาร เนื่องจากการที่ได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์กับนักท่องเที่ยว จึงก่อให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ เช่น ภาษา และวัฒนธรรม เป็นต้น ส่วนรายได้และอาชีพจะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในชุมชน คือ แต่เดิมคนในชุมชนจะประกอบอาชีพตามความถนัดของตนเพื่อยังชีพ แต่ปัจจุบันมีการประกอบอาชีพเป็นธุรกิจ และมีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยให้กลายเป็นสถานที่ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวมากขึ้น

ผู้วิจัยเห็นว่า งานวิจัยที่ได้กล่าวถึงข้างต้น มีข้อมูลเป็นประโยชน์ต่อการศึกษารื่อง ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เป็นอย่างมาก เนื่องจากผลงานวิจัยได้ชี้ให้เห็นถึงผลกระทบจากการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ทั้งในแง่บวกและแง่ลบ อันมีลักษณะของผลกระทบที่ใกล้เคียงหรือแตกต่างกันไปตามแต่ละพื้นที่ สามารถจะนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบหรือใช้ประโยชน์เป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาวิจัยต่อไปได้เป็นอย่างดี

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง “ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยการใช้แบบสอบถาม (questionnaire) ประกอบการสัมภาษณ์

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ เป็นการรวบรวมข้อมูลด้านเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ เป็นการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ซึ่งแบ่งออกเป็น

2.1 การแจกแบบสอบถาม โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างเป็นระบบ (systematic sampling scheme) แก่ประชากรในชุมชน

2.2 การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive quota sampling) โดยเลือกผู้นำชุมชนมอญเกาะเกร็ดที่ได้รับการยอมรับจากคนในชุมชน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แบ่งกลุ่มเพื่อเก็บข้อมูลเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มสมาชิกในชุมชน ได้แก่ ประชากรในชุมชนมอญเกาะเกร็ดที่อาศัยอยู่ หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 6 และหมู่ที่ 7 ต. เกาะเกร็ด อ. ปากเกร็ด จ. นนทบุรี มีจำนวนประชากรทั้งหมด 2,197 คน และใช้สูตร Yamane' (1970, p.71) เพื่อคำนวณหาจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา โดยกำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยคั้งนี้ จำนวน 338 คน

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

$$= \frac{2,197}{1 + 2,197 (0.05)^2}$$

$$n = 338$$

และสุ่มตัวอย่างอย่างเป็นระบบเพื่อแจกแบบสอบถาม โดยใช้สูตร คำนวณหาช่วงการสุ่มหน่วยตัวอย่าง (sampling interval) จะได้ช่วงของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 7 และสุ่มเริ่มต้นคนแรกด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากคนในกลุ่มแรกระหว่างคนที่ 1 ถึง 7 และเลือกคนต่อ ๆ ไป ในช่วงทุก ๆ 7 คน ตามลำดับ จนครบ 338 คน

$$I = \frac{N}{n}$$

$$= \frac{2,197}{338}$$

$$I = 7$$

2. กลุ่มผู้นำชุมชน แบ่งออกเป็น

2.1 กลุ่มผู้นำอย่างเป็นทางการ ได้แก่ อบต. ผู้ใหญ่บ้าน

2.2 กลุ่มผู้นำอย่างไม่เป็นทางการ ได้แก่ ท่านเจ้าอาวาส เจ้าของกิจการ และผู้อาวุโสในชุมชน โดยจะเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสอบถาม เพื่อสอบถามกลุ่มตัวอย่างในชุมชน แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกับสิ่งที่ต้องการศึกษา และนำไปทดสอบ (pre-test) ก่อนที่จะใช้จริงในภาคสนาม โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามความสำคัญของ ลักษณะทางประชากร ประชาสังคม ทูนทางสังคมและนโยบายภาครัฐ

ซึ่งคำถามในส่วนที่ 2 และ 3 มีคำตอบให้เลือกคือ “ไม่ใช่” “มีส่วนบ้าง” และ “ใช่” โดยคำตอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า “ใช่” จะมีความหมายเป็น “สภาพที่เป็นจริง” คือ สภาพที่เป็นอยู่ และคำตอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า “มีส่วนบ้าง” เมื่อนำมารวมกับ “ใช่” จะมีความหมายว่า “แนวโน้ม” คือ มีแนวโน้มที่จะเป็นอย่างนั้น ซึ่งถ้าตัวเลขออกมาสูงขึ้นก็แสดงว่าอนาคตเรื่องดังกล่าวจะสูงขึ้น ทั้งนี้เป็นการวิจัยอนาคตเพื่อชี้ให้ทราบถึงการแก้ไขปัญหา และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากอนาคตที่คาดการณ์ไว้ อีกทั้งยังอธิบายให้ทราบถึงทางเลือกในอนาคตด้วย

2. แบบสัมภาษณ์ เพื่อสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดประเด็นคำถามไว้ล่วงหน้าและใช้คำถามปลายเปิด (open-ended questions) เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์สามารถให้ข้อมูลได้อย่างเต็มที่ ตามประเด็นที่ผู้วิจัยตั้งไว้ โดยจะเป็นคำถามเกี่ยวกับวิถีชีวิต ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ข้อเสนอแนะตลอดจนแนวทางในการแก้ไขปัญหา

3. กล้องถ่ายวิดีโอ และกล้องถ่ายรูป

4. เทปบันทึกเสียง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา และการวิเคราะห์การถดถอย โดยการใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)
2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์และเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนา

บทที่ 4

ประวัติและสภาพความเป็นอยู่ของชุมชน

ความเป็นมาของชาวมอญในประเทศไทย

แต่เดิมนั้นชนชาติมอญมีถิ่นฐานอยู่บริเวณทางเหนือของประเทศอินเดีย และได้อพยพเข้ามาในแหลมอินโดจีนของดินแดนสุวรรณภูมิหรือแหลมทอง ทางทิศตะวันออกของแม่น้ำอิรวดี ที่เมืองสะเทิม ทวันเท ทะละ และหงสาวดี ดังนั้น มอญเป็นชนชาติหนึ่ง ที่อาศัยอยู่เป็นกลุ่มกระจัดกระจายอยู่ในประเทศพม่าและประเทศไทย

การศึกษาของ สุจริตลักษณ์ ตีผดุง, วิจิตร เกิดวิสิทธิ์, อรรถจินดา ตีผดุง และ สุเอ็ด กชเสณี (2538) พบว่า ชนชาติมอญเรียกตัวเองว่า มอญ (Mon) พม่าเรียกมอญว่า ตะเลง (Talaing) ส่วนไทยเรียกชนชาติมอญว่า มอญหรือตะเลงเช่นกัน ในสมัยโบราณ ชาวตะวันตกเรียกชนชาติมอญว่า เพกวน (Peguan) ซึ่งปัจจุบันชื่อนี้เลิกใช้ไปแล้ว ชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีคือ รามัญ (Raman) โดยทั่วไปแล้วเป็นที่ยอมรับกันว่า มอญนั้นเป็นชนชาติที่รักความสงบ และสร้างสมอารยธรรมความเจริญต่าง ๆ ไว้มากมาย ทั้งด้านวัฒนธรรม ศาสนา และการค้า มอญมิได้เตรียมตัวเพื่อการสงครามเลย อาณาจักรมอญจึงพ่ายแพ้และตกอยู่ใต้การปกครองของพม่าใน พ.ศ. 1600 หลังจากนั้นก็มีการรวบรวมกำลังเพื่อตั้งตัวเป็นอิสระอยู่หลายครั้ง แต่ก็เป็นไปได้ไม่นานนัก มอญจึงตกอยู่ภายใต้อำนาจของพม่าอย่างเด็ดขาดในปี พ.ศ. 2300 ทำให้ชนชาติมอญแยกย้ายกันไปเป็นชนกลุ่มน้อยอยู่ตามที่ต่าง ๆ และส่วนหนึ่งได้เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิ์สมภารพระเจ้าอยู่หัวของไทย

การอพยพเข้าสู่ประเทศไทย

การศึกษาของ สุจริตลักษณ์ คีผดุง และคนอื่น ๆ (2538) แสดงให้เห็นว่า การอพยพของชนชาติมอญเข้าสู่ประเทศไทยซึ่งมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานครั้งแรกใน พ.ศ. 2127 คือหลังจากที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงประกาศอิสรภาพ ณ เมืองแครง อาจมีการอพยพมาก่อนหน้านี้บ้างเป็นครั้งคราว แต่ไม่มีการบันทึกเป็นหลักฐาน การอพยพมีติดต่อกันมา แต่การอพยพครั้งสำคัญ ๆ มีดังนี้

การอพยพสมัยกรุงศรีอยุธยา

การอพยพสมัยกรุงศรีอยุธยา มีรายละเอียด ดังนี้

1. สมัยสมเด็จพระมหาธรรมราชา (พ.ศ. 2112-2133) การอพยพครั้งนี้เกิดขึ้นหลังจากที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ได้ประกาศอิสรภาพ และได้ทรงชักชวนพระมหาเถรคันฉ่อง พระยาเกียรติพระยารามให้เข้ามาอยู่ในกรุงศรีอยุธยาด้วยกัน สุกิจ นิมมาน-เหมินทร์ (2515, หน้า 102) กล่าวว่า บริเวณที่โปรดเกล้าฯ ให้ชาวมอญตั้งบ้านเรือนอยู่ได้แก่ บริเวณบ้านใหม่มะขามหย่อง บางลี่ บางขาม ปากน้ำประสม บ้านบางเพลิง บ้านไร่ ป่าฝ้าย ส่วนครอบครัวของพระยาเกียรติ พระยารามให้ตั้งบ้านที่ตำบลบ้านขมิ้น ใกล้พระอารามวัดขุนแสน ใกล้กับพระราชวังของสมเด็จพระนเรศวรฯ และครอบครัวพระมหาเถรคันฉ่องก็โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งที่ตำบลหัวแหลม ใกล้กับวัดนวก วัดค้างคาวอยู่ไม่ห่างจากวัดสบสวรรค์เท่าใดนัก

2. สมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (พ.ศ. 2133-2148) การอพยพในครั้งนี้สำคัญมากเพราะเกิดขึ้นถึง 2 ครั้งติดต่อกัน คือ ใน พ.ศ. 2136 เมื่อชาวมอญไม่สามารถทนต่อความเดือนร้อนที่ได้รับจากพม่าได้ ก็พากันหนีเข้ามาในประเทศไทย และอีกครั้งหนึ่งใน พ.ศ. 2138 เมื่อคราวสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ยกทัพขึ้นไปตีหงสาวดี แต่มอญที่อพยพเข้ามาในครั้งนี้ไม่ปรากฏแน่ชัดว่าให้ไปตั้งบ้านเรือนที่ใด

3. สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ. 2199-2231) การอพยพครั้งนี้ก็เนื่องมาจากความไม่พอใจของมอญที่ต้องถูกเกณฑ์ให้ขึ้นไปช่วยรักษาเมืองอังวะของพม่าในการสงครามกับกองทัพจีนในปี พ.ศ. 2203 มอญจึงพากันหนี เมื่อพวกที่หนีทัพถูก

พม่าจับกุมได้และลงโทษ ทำให้มอญพร้อมใจกันเป็นกบฏปล้นเมืองเมาะตะมะ แต่ก็ไม่
 อารักขาเมืองไว้ได้ จึงพาครอบครัวหนีเข้ามาทางด่านเจดีย์สามองค์ สมเด็จพระนารายณ์
 มหาราชโปรดเกล้าฯ ให้ไปตั้งบ้านเรือนที่บ้านสามโคก ปลายเขตกรุงศรีอยุธยาต่อกับ
 เมืองนนทบุรีบ้าง ที่ริมวัดตองปุและแถวคลองคูจามในเขตพระนครบ้าง

4. สมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ (พ.ศ. 2275-2301) การอพยพในสมัยนี้มีอยู่
 หลายครั้ง เนื่องมาจากความอ่อนแอของกษัตริย์ในตอนปลายราชวงศ์ตองอู และเมื่อสิ้น
 ราชวงศ์ พม่ามีนโยบายปกครองมอญอย่างกดขี่และปราบปรามมอญ ทำให้มีการสู้รบ
 ระหว่างพม่ากับมอญทั้งหลาย ชาวมอญที่หนีเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารก็ได้ทรง
 โปรดเกล้าฯ ให้รับไว้และให้ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ชานพระนคร

การอพยพในสมัยกรุงธนบุรี

จากการที่พระเจ้ามังระ คิดการจะมาตีกรุงธนบุรี จึงได้เกณฑ์พวกชาวมอญตาม
 หัวเมืองมาเตรียมการตั้งอยู่ฉวางและท่าทาง พวกมอญไม่พอใจพากันหนี พม่าจึงกุมตัวคน
 ในครอบครัวมาเป็นตัวประกัน และนำครอบครัวมอญที่ยอมถูกเกณฑ์มาทำงาน พวก
 มอญพากันโกรธแค้นพร้อมใจกันฆ่าพม่าและยกทัพกลับ มอญที่ถูกเกณฑ์ครั้งนี้มีพระยา
 มอญเป็นหัวหน้า 4 คน คือ พระยาแจ้ง เจ้าเมืองอัครัน หัวหน้าใหญ่ พระยาอู่ ตละเกลี้ยง
 และตละเกลือบ เมื่อพระยาแจ้งนำกองทัพและได้กำลังสมทบจากมอญหัวเมืองจึงยกเข้าตี
 เมาะตะมะ สะโตง และหงสาวดี และเลยไปยังร่างกุ้ง มอญสู้ไม่ได้ที่ร่างกุ้งก็แตกหนีลง
 มาและพากันพึ่งไทย สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีโปรดให้เจ้าพระยาจักรีแม่ทัพใหญ่คุมทัพ
 ไปตีเชียงใหม่ไว้ให้ได้ก่อนที่พม่าจะยกทัพตามทัพมอญลงมา ทัพมอญที่หนีถอยลงมา
 ครั้งนี้แยกกันอพยพเข้าไทยเป็นหลายพวก พวกที่อพยพเข้ามาทางด่านเมืองตากใน พ.ศ.
 2317 มีสมิงสุหรัยกลันเป็นหัวหน้า สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีโปรดให้พระยากำแหงวิชิต
 คุมกองทัพไปรอรับอยู่ที่บ้านระแหงเมืองตาก อีกพวกหนึ่งอพยพเข้ามาทางบ้านนาเกาะ
 ดอกเหล็ก แขวงเมืองตาก มีสุวรรณเทวะกับทามุมวยเป็นผู้คุมคร่อมอญทางด้านนี้

พวกสุดท้ายเข้ามาทางด่านเจดีย์สามองค์ มีจำนวนผู้อพยพมากกว่าทางอื่น ๆ มี
 พระยาแจ้ง พระยากกลางเมือง ตละเกลี้ยง ตละเกลือบ ผู้เป็นหัวหน้าในการกบฏต่อพม่าเป็น
 ผู้คุมมา ทรงโปรดเกล้าฯ ให้พระยายมราช (แขก) คุมกองทัพไปตั้งรับที่ตำบลท่าดินแดง

แขวงเมืองท่าขนุนในลำน้ำไทรโยค ครั้วมอญที่อพยพมาครั้งนี้ได้ให้ไปตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ปากเกร็ด แขวงเมืองนนทบุรี และสามโคกแขวงเมืองปทุมธานี จึงนับได้ว่าบรรพชนมอญเกาะเกร็ดได้เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิ์ และตั้งรกรากตั้งแต่นั้น และได้โปรดเกล้าฯ ให้พระยาบำเรอศักดิ์ศรีกรุงเก่าซึ่งเป็นเชื้อสายมอญให้เป็นที่พระยารามัญวงศ์มียศเสมอจตุสดมภ์หรือที่เรียกว่า จักรีมอญ เป็นหัวหน้าควบคุมดูแลกองมอญ และได้ตั้งให้พระยา มอญและหัวหน้ามียศศักดิ์เป็นข้าราชการทุกคน

การอพยพสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

การอพยพในสมัยนี้ได้เข้ามาครั้งใหญ่ในสมัยของ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศ-หล้านภาลัย (รัชกาลที่ 2) การที่มอญอพยพเข้ามาเนื่องจากทนการกดขี่ข่มเหงของพม่า ไม่ได้ เพราะพระเจ้าปดุง ได้เกณฑ์แรงงานคนทั้งในเมืองพม่า รามัญ ตลอดจนเมืองประเทศราชต่าง ๆ ให้ไปสร้างพระมหาธาตุที่เมืองเมกุน ทำให้ผู้คนไม่มีเวลาทำมาหากิน ทั้งพม่าที่ได้รับแต่งตั้งไปปกครองเกาะตะมะก็ข่มเหงเบียดเบียนชาวมอญ ในพ.ศ. 2358 ชาวมอญนำโดยสมิงสอดเบาเป็นหัวหน้า พร้อมใจกันเป็นกบฏที่เมืองเกาะตะมะจับพม่าฆ่าเสียแล้วพากันอพยพเข้ามายังประเทศไทย โดยในครั้งนี้ได้โปรดเกล้าฯ ให้ไปตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ แขวงเมืองปทุมธานี แขวงเมืองนนทบุรี และเมืองนครเขื่อนขันธ์

การอพยพครั้งย่อย ๆ อีกครั้งหนึ่งในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ คือในตอนต้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ในปี พ.ศ. 2367 ซึ่งได้โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยา-มหาโยธา (ทองเฑียร) คุมกองทัพรามัญไปรบครั้วครั้วมอญจากเมืองมอญ ทั้งนี้เพราะชาวมอญที่อยู่ในกรุงเทพฯ ได้เรียนเสนอเสนาบดีขึ้นว่า พมามีศึกอยู่กับอังกฤษจะทำให้ญาติพี่น้องที่อยู่ยังเมืองมอญต้องลำบาก ครั้วมอญที่โปรดเกล้าฯ ให้ไปรบมาจึงไปอยู่ยังเมืองนครเขื่อนขันธ์ (สุจริตลักษณะ ดิพดุง และคนอื่น ๆ, 2538, หน้า 1-8)

สาเหตุของการอพยพเข้าสู่ประเทศไทย มีดังนี้ (สุภรณ์ โอเจริญ, 2541, หน้า 45)

1. ถูกบีบบังคับข่มเหงทางการเมือง การปกครอง และการถูกเกณฑ์เป็นแรงงาน
2. ความสัมพันธ์อันดีกับไทย เมื่อเปรียบเทียบกับพม่า พมามักไม่ให้ความเป็นธรรมกับชนชาติมอญ ส่วนไทยเมื่อมีอำนาจมักจะให้เจ้าเมืองมอญเป็นผู้ดูแลปกครองคนมอญด้วยตนเอง

3. การที่ไทยมีพรมแดนติดกับพม่าและชาวมอญมีความเชี่ยวชาญในเส้นทางที่เข้าสู่ประเทศไทย เพราะมอญถูกเกณฑ์เข้าในกองทัพพม่าเพื่อเข้ามาทำศึกสงครามกับไทย โดยตลอด

4. ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ อาชีพ ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม ตลอดจนรูปร่างหน้าตาของชาวมอญกับชายไทยมีความคล้ายคลึงกันมาก

สภาพทั่วไปของเกาะเกร็ด

เกาะเกร็ดแต่เดิมนั้นมิได้เป็นเกาะ แต่เป็นพื้นที่เป็นแหลมยื่นไปตามความโค้งของแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งสมัยก่อนเรียกว่า “บ้านแหลม” ต่อมาในสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระแห่งกรุงศรีอยุธยา ได้โปรดเกล้าฯ ให้ขุดคลองขึ้นเพื่อเป็นทางลัดเรียกว่า “คลองลัดเกร็ดน้อย” ทางทิศตะวันออกในปี พ.ศ. 2265 ซึ่งมีความกว้างประมาณเพียง 12 เมตร ทั้งนี้ยังมีประโยชน์ในการเป็นแหล่งน้ำสำหรับการเกษตรกรรมและใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค ต่อมาเมื่อกระแสน้ำกัดเซาะจึงกลายเป็นแม่น้ำลัดเกร็ด ทำให้สภาพบ้านแหลมมีสภาพเป็นเกาะกลางน้ำอย่างชัดเจน จึงเรียกกันว่า “เกาะสาลากุล” ซึ่งเป็นชื่อเรียกตามวัดบนเกาะคือวัดสาลากุล เมื่อได้ตั้งชื่อเป็นอำเภอปากเกร็ด เกาะสาลากุลจึงได้ชื่อว่า เกาะเกร็ด จนถึงปัจจุบัน (หวน พินธุพันธ์, 2547, หน้า 4)

ที่ตั้งและอาณาเขต

เกาะเกร็ดเป็นเกาะที่มีรูปร่างคล้ายสี่เหลี่ยมผืนผ้า จัดเป็นตำบลหนึ่ง ในจำนวน 12 ตำบล ในเขตพื้นที่ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ขนาดพื้นที่ประมาณ 2,820 ไร่ พื้นที่ของเกาะเกร็ดมีเพียงร้อยละ 4.64 ของพื้นที่ในอำเภอปากเกร็ด มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ข้างเคียง ดังนี้ (หวน พินธุพันธ์, 2547, หน้า 5)

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลคลองพระอุดม โดยมีแม่น้ำเจ้าพระยาคั่นกลาง

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลท่าอิฐ โดยมีแม่น้ำเจ้าพระยาคั่นกลาง

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลปากเกร็ด โดยมีแม่น้ำเจ้าพระยาคั่นกลาง

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลอ้อมเกร็ด, บางพลับ โดยมีแม่น้ำเจ้าพระยาคั่นกลาง

ลักษณะการปกครอง

ชุมชนเกาะเกร็ดจัดอยู่ในเขตการปกครองของส่วนภูมิภาคขึ้นกับ อ. ปากเกร็ด จ. นนทบุรี แบ่งเนื้อที่ออกเป็น 7 หมู่บ้าน โดยมีนายกองค้ำการบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ดและกำนันผู้ใหญ่บ้านปกครองดูแล โดยมีเขตการปกครอง ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบล อ. ปากเกร็ด จ. นนทบุรี, 2550)

หมู่ที่ 1 บ้านลัดเกร็ด	หมู่ที่ 5 บ้านท่าหน้า
หมู่ที่ 2 บ้านศาลากุลนอก	หมู่ที่ 6 บ้านเสาธงทอง
หมู่ที่ 3 บ้านศาลากุลใน	หมู่ที่ 7 บ้านโอง่าง
หมู่ที่ 4 บ้านคลองสระน้ำอ้อย	

ประชากร

จากแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2551-2553) ของ องค์การบริหารส่วนตำบล อ. ปากเกร็ด จ. นนทบุรี (2550) พบว่า มีประชากรทั้งสิ้น 5,861 คน แยกเป็นชาย 2,762 คน เป็นหญิง 3,099 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 1,395 คน/ตารางกิโลเมตร จากจำนวนประชากรบนเกาะเกร็ดจำแนกตามถิ่นฐานและเชื้อชาติได้ ดังนี้

- หมู่ที่ 1, 6, 7 เป็นชาวไทยเชื้อสายรามัญ สัดส่วน ร้อยละ 35
 หมู่ที่ 2, 3 บ้านเรือนแถบริมน้ำ มีประชากรนับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 15
 หมู่ที่ 2, 3, 4 และ 5 เป็นประชากรเชื้อชาติไทย, ไทย-จีนบางส่วนคิดเป็นร้อยละ

50

การตั้งบ้านเรือนของประชากรมี 2 ลักษณะคือ ตั้งบ้านเรือนเป็นกลุ่ม เช่น บริเวณริมน้ำ ริมทางเดินสาธารณะใกล้กับสถานที่สำคัญต่าง ๆ เช่น วัด โรงเรียน โรงงาน-เครื่องปั้นดินเผา เป็นชุมชนเล็ก ๆ หลายชุมชน อีกลักษณะหนึ่งคือตั้งบ้านเรือนแบบกระจายตามพื้นที่เกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน ข้าราชการ พนักงานบริษัท โรงงาน ค้าขาย และอาชีพอื่น ๆ

ความเป็นอยู่ของชุมชนมอญเกาะเกร็ด

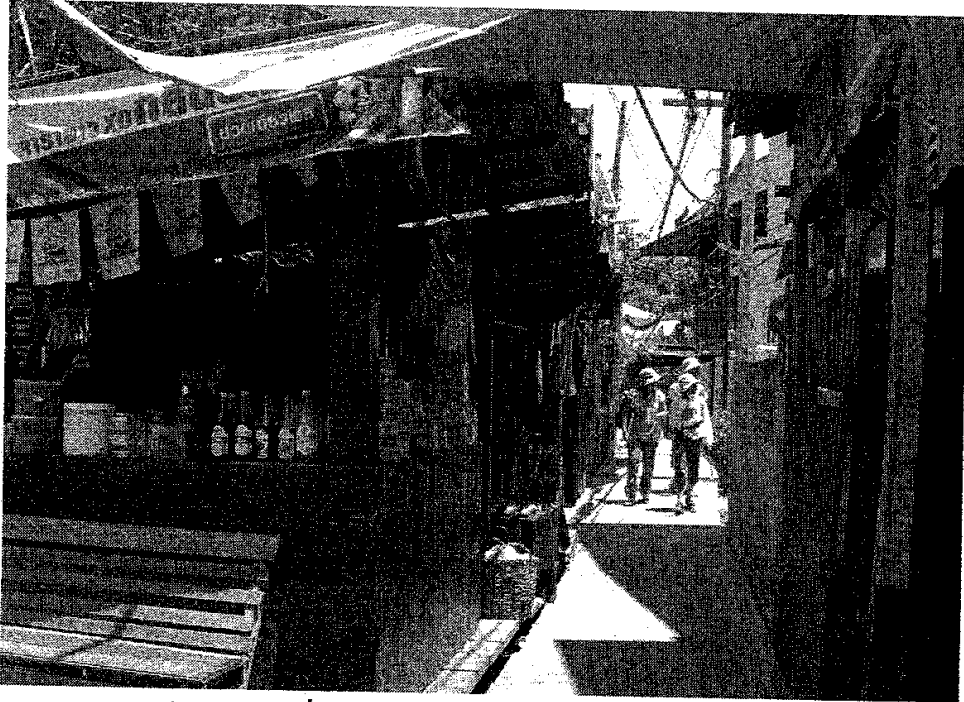
ชาวมอญเกาะเกร็ดตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่บริเวณริมน้ำ 3 หมู่บ้าน คือ (องค์การบริหารส่วนตำบล อ. ปากเกร็ด จ. นนทบุรี, 2550)

หมู่ที่ 1 บ้านลัดเกร็ด มีการตั้งบ้านเรือนหนาแน่นมาก เส้นทางจะแคบและคดเคี้ยวค่อนข้างเป็นอุปสรรคต่อการสัญจร ไปมาเมื่อมีรถจักรยาน หรือจักรยานยนต์สวนกัน พื้นที่มีซอยเล็ก ๆ หลายซอย สามารถเดินถึงกันได้ตลอด และมีท่าเรืออยู่หลายท่า สภาพเศรษฐกิจมีการกระจายตัว โดยร้านค้ากระจายอยู่ทั่วทั้งหมู่ มีร้านขายเครื่องปั้นดินเผา ร้านขายอาหาร ขนมไทย ของที่ระลึก ร้านขายของชำ บางส่วนทำงานภายนอกเกาะ สภาพสังคมนั้นมีการรวมตัวกันอยู่เป็นแบบเครือญาติ ทำให้ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนแห่งนี้แน่นแฟ้น ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทางด้านวัฒนธรรมถือว่าเป็นหมู่บ้านที่มีเอกลักษณ์ มีศิลปวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ ที่ร่วมกันอนุรักษ์ไว้ได้เป็นอย่างดี

หมู่ที่ 6 บ้านเสาธงทอง ลักษณะการตั้งบ้านเรือนจะเรียงตัวสองฝั่งของถนนสายหลักรอบเกาะ มีดอกชอยลึกลงไปและมีบ้านเรือนอยู่ค่อนข้างหนาแน่น แต่การสัญจรไปมาก่อนข้างสะดวกด้วยการเดิน หรือใช้รถจักรยาน จักรยานยนต์ ลักษณะถนนเป็นเส้นตรง มีความกว้างพอสมควร และมีท่าเรือหลายท่า สภาพเศรษฐกิจ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักอยู่ภายนอกชุมชน เช่น รับราชการ รับจ้างทั่วไป ค้าขาย เป็นต้น ส่วนในวันหยุดทำอาชีพเสริมด้วยการขายของต่าง ๆ ของที่ระลึก เครื่องปั้นดินเผา อาหาร นวดแผนไทย โดยร้านค้าจะอยู่ติด ๆ กันทั้งหมด สภาพสังคมของชุมชน เนื่องจากพื้นที่ในชุมชนสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนตามลักษณะทางเศรษฐกิจ คือตั้งแต่วัดไผ่ล้อมจนถึงร้านคาวบอยบาร์จะเป็นร้านค้าสองข้างทาง อีกส่วนคือตั้งแต่ร้านคาวบอยบาร์ไปจนถึงหมู่ 6 (ด้านติดกับหมู่ที่ 5) ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม รวมถึงมีคนภายนอกเข้ามาอาศัยอยู่ บางรายมาเช่าพื้นที่ขายของ ทำให้ความสัมพันธ์ในลักษณะเครือญาติมีน้อย ส่วนด้านประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ ก็มีจุดเด่นอยู่ที่ความร่วมมือร่วมใจกันของชาวชุมชน

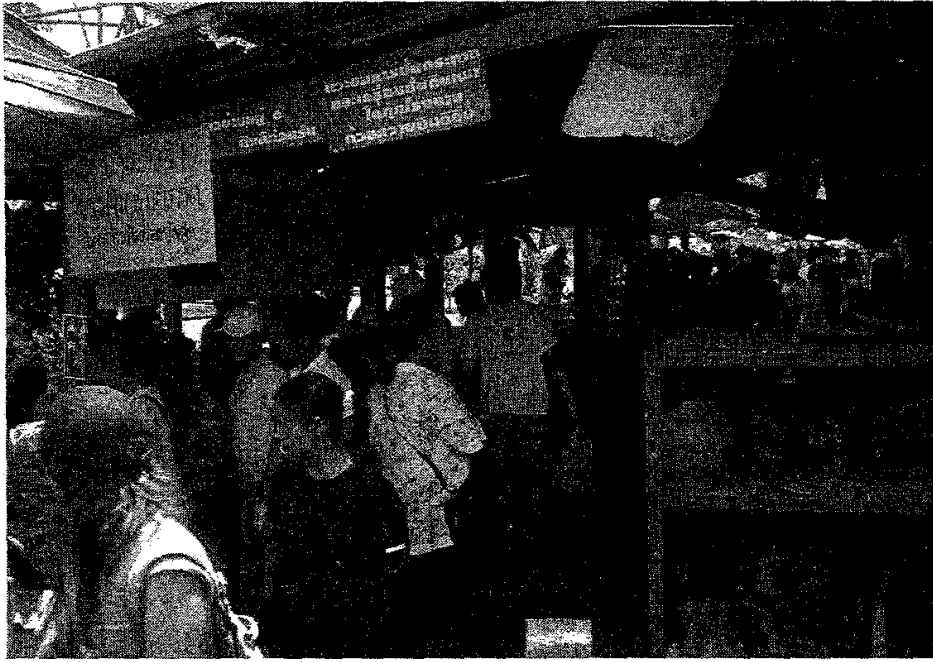
หมู่ที่ 7 บ้านโองอ่าง การสัญจรไปมาของถนนสายหลักค่อนข้างแคบ แต่ก็สามารถเดินหรือใช้รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ได้เช่นกัน ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย เครื่องปั้นดินเผา ทอดมันหน่อกะลา ข้าวแช่ ฯลฯ ทางด้านสังคมนั้นคนในหมู่บ้านจะมี

ความปรองดอง ช่วยเหลือเกื้อกูลกันมีอะไรก็จะร่วมมือร่วมใจกัน ทำให้ความสัมพันธ์
แบบชิดสนิทสนมกัน และชาวชุมชนให้ความสำคัญในส่วนของวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ
ของชาวมอญเป็นอย่างดี

ภาพ 1 สภาพความเป็นอยู่ หมู่ที่ 1 บ้านลัดเกร็ด

ที่มา จากการสำรวจ

ภาพ 2 สภาพความเป็นอยู่ หมู่ที่ 6 บ้านเสาชงทอง

ที่มา จากการสำรวจ

ภาพ 3 สภาพความเป็นอยู่ หมู่ที่ 7 บ้านโองอ่าง

ที่มา จากการสำรวจ

สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของชุมชนมอญเกาะเกร็ด

สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของชุมชนมอญเกาะเกร็ด มีดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบล อ. ปากเกร็ด จ. นนทบุรี, 2550)

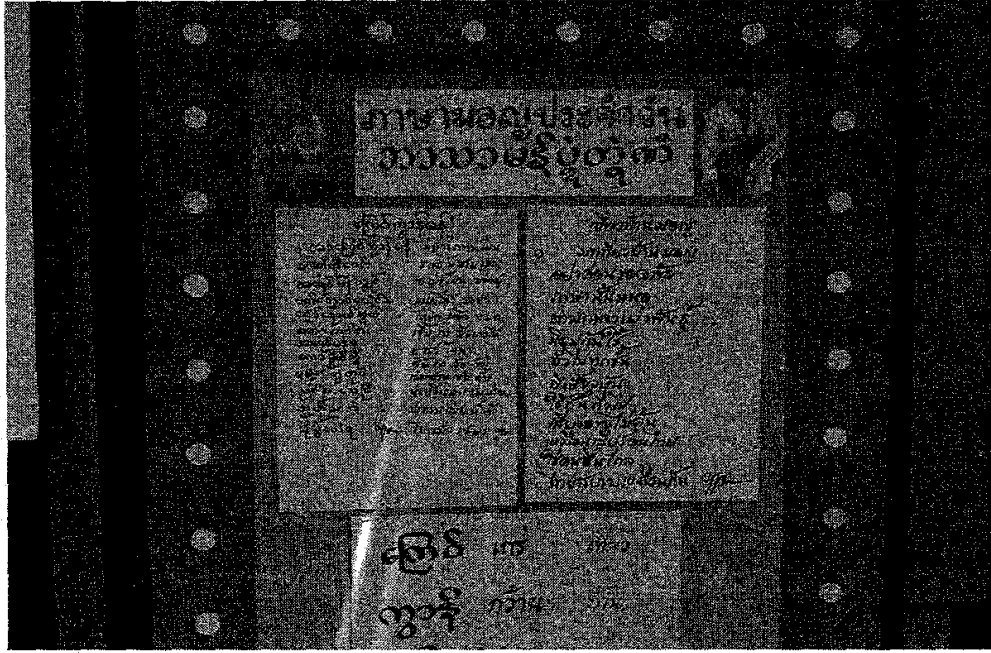
แต่เดิมชุมชนมอญมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่เรียบง่าย ระบบเศรษฐกิจเป็นแบบการผลิตเพื่อบริโภค โดยมีการทำเครื่องปั้นดินเผาไว้ใช้สอยในครัวเรือน แต่ก็จะมีการซื้อขายแลกเปลี่ยนข้าวของเครื่องใช้กับภายนอกชุมชนกรณีที่สิ่งของนั้นไม่มีในท้องถิ่น ต่อมา มีการแลกเปลี่ยนเป็นข้าวสาร อาหารต่าง ๆ ระหว่างชาวบ้านด้วยกันในละแวกใกล้เคียงกัน จนกระทั่งทำการค้าขาย เมื่อเศรษฐกิจเปลี่ยนรูปแบบเป็นการค้า ทำให้มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามา เช่น แป้นหมุน มอเตอร์ไฟฟ้า ทำให้ผลิตได้มากขึ้น และเมื่อความต้องการของตลาดเพิ่มขึ้น จากที่ทำกันภายในครอบครัวและเครือข่าย จึงต้องมีการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น ระบบเศรษฐกิจของชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงขึ้น ๆ ลงตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ทำให้ปัจจุบันชาวมอญเกาะเกร็ด ไม่ได้ผลิตเครื่องปั้นดินเผาเหมือนอย่างเช่นในอดีต เนื่องจากความนิยมในการใช้เครื่องปั้นดินเผาเป็นภาชนะต่าง ๆ ลดลงมาก อีกทั้งวัสดุในการผลิตก็หายากและมีราคาแพง จึงหันไปทำอาชีพอื่น เช่น รับราชการ รับจ้าง และค้าขายฯ จนเมื่อมีการรณรงค์ให้มีการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเครื่องปั้นดินเผา เกาะเกร็ดจึงกลับมาเป็นที่สนใจอีกครั้ง

ชาวมอญเกาะเกร็ดจะสร้างบ้านอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา คือ ขนานกับแม่น้ำโดยหันหน้าเรือนไปทางเหนือ เพราะถือว่าเป็นการหันหน้าเรือนไปยังทิศที่เป็นถิ่นฐานเดิมที่จกมา บ้านที่ปลูกจึงขวางแม่น้ำจึงถูกเรียกว่า “มอญขวาง” สภาพของบ้านจะปลูกอยู่ชิดติดกัน ส่วนใหญ่เป็นญาติพี่น้องกัน ปัจจุบันบ้านเรือนที่สร้างขึ้นใหม่มีลักษณะไม่เป็นระเบียบ แต่ยังคงมีวัดและโรงเรียนอยู่ภายในชุมชน มีทางเดินเท้าเป็นคอนกรีตกว้างประมาณ 1.50 เมตร ผ่านกลางชุมชน และเชื่อมต่อกันรอบเกาะเกร็ด มีร้านค้า โดยเฉพาะ โรงงานผลิตเครื่องปั้นดินเผากระจายอยู่ทั่วไปในชุมชนมอญ ลักษณะครอบครัวคล้ายคลึงกับชนชาวไทยโดยทั่วไปที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก บางครอบครัวมี ปู่ ย่า หรือ ตา ยาย อาศัยอยู่ร่วมกัน หากจะแยกครอบครัวก็มักจะอยู่บริเวณใกล้เคียงกัน แต่ปัจจุบันบางครอบครัวก็แต่งงานแยกครอบครัวออกไปอยู่ภายนอกเกาะ เพราะสะดวกต่อการไปทำงาน อย่างไรก็ตามชุมชนมอญจะมีการไปมาหาสู่กัน ความสัมพันธ์มีลักษณะด้อยที่

ถ้อยอาศัย และสนิทแนบแน่นกันภายในครอบครัว คนเฒ่าคนแก่จะรับภาระในการดูแลบ้านและเลี้ยงหลาน ส่วนความสัมพันธ์ของคนในชุมชนนั้นมีความเอื้ออาทร ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยเฉพาะเมื่อมีงานประเพณีต่าง ๆ จะร่วมแรงร่วมใจกันโดยมีผู้อาวุโส ผู้นำชุมชนเป็นแกนนำ และสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจร่วมกันของคนในชุมชน คือ วัด เพราะชาวมอญเป็นผู้ที่เลื่อมในพุทธศาสนาอย่างยิ่ง จะสังเกตเห็นว่าทุกหมู่บ้านจะมีวัดประจำหมู่บ้านของตน เช่น หมู่ที่ 1 มีวัดฉิมพลี หมู่ที่ 6 มีวัดเสาชงทอง และวัด ไร่ล้อม หมู่ที่ 7 มีวัดปรมย์ยิกาวาส นอกจากวัดจะเป็นสถาบันพระพุทธศาสนาแล้ว ยังเป็นสถาบันทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และสถาบันการศึกษาของชุมชนอีกด้วย

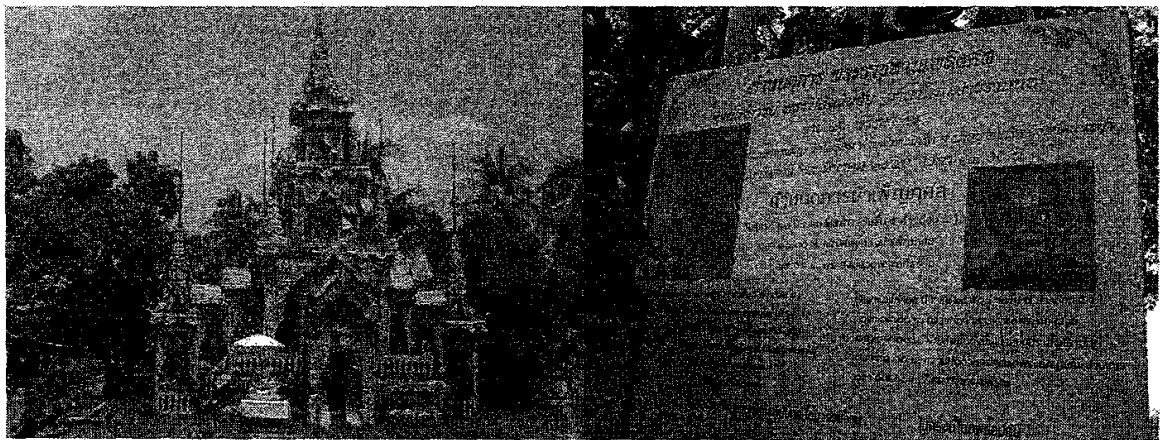
ชุมชนมอญเกาะเกร็ดเป็นแหล่งวัฒนธรรมมอญที่สำคัญแห่งหนึ่งที่รวมวัฒนธรรมเอาไว้หลายด้าน เช่น ภาษา นาฏดุริยางคศิลป์ หัตถศิลป์ และประเพณีต่าง ๆ ที่เป็นที่ยึดถือ และมีชื่อเสียงได้แก่ การรำมอญ การบรรเลงดนตรีปี่พาทย์มอญ การเล่นสะบ้า การทำเครื่องปั้นดินเผา อาหารมอญโบราณ ส่วนประเพณีที่ปฏิบัติสืบทอดกันมา ได้แก่ ประเพณีการทำบุญสงกรานต์ การตั้งโรงทาน การแห่ข้าวแช่ ประเพณีการทำบุญกลางบ้าน ประเพณีแห่น้ำหวาน ประเพณีตักบาตรทางเรือ ประเพณีงานศพพระ เป็นต้น

ชาวมอญเกาะเกร็ดมีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา และมีความรักและผูกพันต่อกันที่อยู่อาศัย โดยแสดงออกด้วยการร่วมกันประกอบประเพณี พิธีกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และไปปฏิบัติกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาที่วัดมอญในหมู่บ้านอยู่เสมอ โดยเฉพาะวัดปรมย์ยิกาวาส ซึ่งเป็นศูนย์รวมของชาวมอญเกาะเกร็ด เพราะตั้งอยู่กึ่งกลางชุมชน อีกทั้งมีโบราณสถาน โบราณวัตถุอันเป็นที่เคารพศรัทธาของคนที่ทั้งในและนอกชุมชน เช่น พระเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ พระพุทธรูปนันทมนินทร์ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปประจำจังหวัดนนทบุรี

ภาพ 4 การอนุรักษ์ภาษามอญ

ที่มา จากการสำรวจ

ภาพ 5 ปราสาทเขาสพพระที่สร้างตามความเชื่อแบบมอญ

ที่มา. จากการสำรวจ

เกาะเกร็ดกับการท่องเที่ยว

เกาะเกร็ดเป็นชุมชนซึ่งมีวิถีชีวิต ที่มีเอกลักษณ์ของตนเอง และสามารถดึงดูดให้ดำรงคงอยู่มาจนทุกวันนี้ แต่ก็มีไขว่คว้าเกาะเกร็ดจะหลีกเลี่ยงความเปลี่ยนแปลงที่

เกิดขึ้นในสังคมได้ เพียงแต่ว่าในยุคสมัยที่เกิดวิกฤตการณ์ต่าง ๆ นั้น เกาะเกร็ดสามารถฝ่าวิกฤตการณ์เหล่านั้นได้เพราะความมีศักยภาพของชุมชน ไม่ว่าจะเป็น ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ ภูมิปัญญาชุมชน รวมถึงความสัมพันธ์อันดีของคนในชุมชน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้ทำให้ชุมชนเกาะเกร็ด เป็นที่รู้จักกันในนาม แหล่งท่องเที่ยวประจำจังหวัดนนทบุรี แหล่งเครื่องปั้นดินเผา และล่าสุดได้เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP Tourism Village)

จากหนังสือ *เกาะเกร็ด* ซึ่งจัดทำโดย วัดปรมัยยิกาวาส (2548, หน้า 11-12) ได้กล่าวถึงเกาะเกร็ดในเรื่องของการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยได้เรียบเรียงจากการสัมภาษณ์ ท่านพระครูวิมลธรรมาภรณ์ ไว้ว่า “ตั้งแต่ยุคที่สินค้าอุตสาหกรรมเข้ามาตีตลาด ทำให้อาชีพทำโอ่ง ทำอ่าง ประสบภาวะถดถอยปิดตัวลง ชาวบ้านที่มีอาชีพเกี่ยวเนื่องได้รับผลกระทบประสบความลำบากเลิกรากันไปไม่น้อย อาชีพเครื่องปั้นดินเผากระเบื้องพื้นตัวขึ้นมาอีกช่วงหนึ่งในยุคฟองสบู่ ความต้องการกระถางดินเผามีมาก ช่างปั้นและโรงปั้นหันมาทำกระถางดินเผาแทนพอเลี้ยงตัวได้อยู่ระยะหนึ่ง พอเข้าหน้าน้ำปี พ.ศ. 2538 เกิดน้ำท่วมใหญ่ น้ำขังยาวนาน ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนอย่างหนักกันทั่วหน้า ชาวสวนสิ้นเนื้อ-ประดาตัว เพราะลงทุนทำเขื่อนกันน้ำแต่ไม่อาจต้านพลังอุทกภัยได้ สวนผลไม้ล้มเกือบหมดสิ้น โรงงานเครื่องปั้นดินเผาที่ประสบชะตากรรมไม่แตกต่างกัน เข้าสู่ปี พ.ศ. 2539-2540 สิ่งที่ตามติดอุทกภัยอันสาหัสสากรรจ์ครั้งนั้นมาก็คือ ยุคฟองสบู่แตก กำลังซื้อและความต้องการของตลาดหมดไป โรงงานกระถางปิดตัวเกือบหมด เกาะเกร็ดยุคฝ่ำกระแสนักวิฤตติเศรษฐกิจ เริ่มต้นขึ้นเมื่อ นายอำเภอวัชรินทร์ โรจนพานิช เข้ามารับตำแหน่งในปลายปี พ.ศ. 2539 โครงการพัฒนาเกาะเกร็ดทั้งด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งการพัฒนาสังคม จึงเริ่มต้นขึ้น นายอำเภอวัชรินทร์ ได้มาปรึกษาขอความร่วมมือจากทางวัดปรมัยยิกาวาส เพื่อจัดงาน “เปิดตลาดสัญจร” ขายสินค้าอุปโภคบริโภคราคาถูกให้แก่ชาวบ้านผู้กระเส IMF ใช้พื้นที่วัดปรมัยยิกาวาส เปิดตลาดทุกวัน เสาร์-อาทิตย์ ปรากฏว่าชาวบ้านมาจับจ่ายซื้อของกันก็ کمکช่วยชาวบ้านได้มาก ข่าวสารราคาถูกที่นำมาขายในงานหมดเป็นอันดับแรก มีการส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการฟื้นฟูอาชีพเครื่องปั้นดินเผาและพัฒนาเกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งวัดปรมัยยิกาวาส และญาติโยมชาวบ้านได้ร่วมมือกับนายอำเภอ คือ โครงการเปิดศูนย์

เครื่องปั้นดินเผา ที่วัดปรมัยยิกาวาส ซึ่งกว่างานดังกล่าวจะจัดขึ้นได้ ใช้ระยะเวลาศึกษาสำรวจ เตรียมการกันนานพอสมควร ท่ามกลางความถดถอยทางเศรษฐกิจและความท้อแท้ของชาวบ้านเกาะเกร็ดซึ่งในช่วงนั้นมีร้านขายของที่ระลึก และเครื่องปั้นดินเผาอยู่เพียง 2-3 ร้าน ทั้งนี้ นายอำเภอวัชรินทร์ ได้หารือถึงแนวทางการฟื้นฟูศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา และกำหนดแนวทางปฏิบัติขึ้นกล่าวคือ นายอำเภอได้สำรวจ โรงงานและแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผา ตั้งแต่วัดมะขามทอง หมู่ 6 ผ่านมาหมู่ 7 จนถึงหมู่ 1 วัดฉิมพลี พบว่ามีโรงงานอยู่ 20 โรง แต่ปิดตัวไปเกือบหมด จึงจัดการทำป้าย “ศูนย์เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด” ติดไว้หน้าโรงปั้นทุกโรง พร้อมกับส่งเสริมให้ฟื้นฟูกิจการขึ้นใหม่ ในช่วงเวลาต่อเนื่องกันนั้น ได้จัดงานเปิดศูนย์เครื่องปั้นดินเผาขึ้นที่ วัดปรมัยยิกาวาส โดยมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน ชักชวนนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมเกาะเกร็ด โรงปั้นต่าง ๆ ได้มีโอกาสนำผลิตภัณฑ์มาแสดงและขายในงาน ต่อมา มีการจัดกิจกรรมประกวดเครื่องปั้นดินเผา การแกะลาย สลักลาย เพื่อฟื้นฟูฝีมือที่วัดปรมัยยิกาวาส เช่นกัน ปรากฏว่าได้รับความสนใจจากสื่อมวลชนและนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก กิจกรรมต่อเนื่องที่ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวและการพัฒนาเกาะเกร็ด รวมทั้งกระตุ้นความสามัคคีของชาวชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ กิจกรรมพัฒนาวัด ทุกวัดบนเกาะเกร็ด ให้สะอาดน่าดู น่าเยี่ยมชม เยือน จัดงานฟื้นฟูประเพณีตามฤดูกาลและเทศกาล ให้ผู้มาเที่ยวชมได้รู้ ได้เห็น และได้กิน โดยทางวัดจัดข้าวแช่เลี้ยงฟรี ทำให้เป็นที่พอใจและสนุกสนานทั้งเจ้าบ้านและแขกหรือ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ยกตัวอย่างมาข้างต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนภายนอกรู้จักของดีและวัฒนธรรมประเพณีที่มีคุณค่าของเกาะเกร็ด ในขณะเดียวกันก็เป็นการส่งเสริมให้คนเกาะเกร็ดได้ใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิมของท้องถิ่นประกอบอาชีพหารายได้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในช่วงเวลาเพียง 2 ปีที่ผ่านมา ผลดีที่เกิดขึ้นเป็นที่ประจักษ์ชัดเจนชาวบ้านมีอาชีพ หารายได้ได้ในท้องถิ่นและเป็นรายได้โดยสุจริต จากกิจกรรมท่องเที่ยว สภาพสังคมดีขึ้น ขโมยลดลง ชาวบ้านเอาใจใส่ดูแลบ้านเรือนและสาธารณสมบัติมากขึ้น เทศกาลประเพณีต่าง ที่ดีและมีคุณค่าได้รับการส่งเสริมฟื้นฟูและคึกคักขึ้น”

นับได้ว่าจุดเริ่มต้นของเกาะเกร็ดกับการท่องเที่ยวได้เริ่มขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2540 โดยการเปิดตัวอย่างเป็นทางการคือ พิธีเปิดตลาดนัด สินค้าราคาถูกและอนุรักษ์

วัฒนธรรมชาวไทยเชื้อสายรามัญ ในวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ภายใต้การนำ การสนับสนุน และความร่วมมือร่วมใจกันของ นายอำเภอวัชรินทร์ โรจนพานิช ท่านอดีตรัฐมนตรีว่าการจังหวัด นายวิระชัย แนวนุญเษียร พระสงฆ์ และคนในชุมชน ทำให้ที่ผ่านมามีพัฒนาการด้านการท่องเที่ยวของเกาะเกร็ดเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วและเป็นการสวนกระแสเศรษฐกิจที่เป็นภาวะวิกฤติของประเทศ เมื่อรัฐบาลประกาศให้ปี พ.ศ. 2540-2542 เป็นปี Amazing Thailand จังหวัดนนทบุรีได้ส่งเสริมให้เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยจัดให้มีการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ รวมทั้งการทำเครื่องปั้นดินเผาหลากหลายวิจิตรของชาวมอญเกาะเกร็ด เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้ความสนใจกันเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในวันหยุดราชการและวันนักขัตฤกษ์ที่มีการจัดงานประเพณีชาวมอญ จนเป็นที่รู้จักกันดีในปัจจุบันว่าเกาะเกร็ดเป็นชุมชนที่มีชื่อเสียงที่สุดแห่งหนึ่งในฐานะแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดนนทบุรี

การเดินทางสู่เกาะเกร็ด

การเดินทางมาเกาะเกร็ด สามารถเดินทางไปสุดถนนแจ้งวัฒนะถึงบริเวณท่าหน้าปากเกร็ดไปยังวัดสนาม วัดกลางเกร็ดและของเอกชน ซึ่งเป็นจุดที่สะดวกสามารถนำรถยนต์มาจอดไว้ได้ทั้งวัน โดยคิดค่าบริการ 30 บาท หากผู้ที่ไม่นำรถมาก็มีรถสามล้อรถมอเตอร์ไซด์รับจ้างไว้คอยบริการ ทำเรือข้ามฟากมีหลายจุด ได้แก่ ทำเรือวัดสนามเหนือ วัดปรมัยยิกาวาส หมู่ 7 ทำเรือวัดกลางเกร็ด-วัดป่าฝ้าย หมู่ 2 ทำเรือปากเกร็ดบริเวณสุดถนนแจ้งวัฒนะ เป็นทำเรือข้ามฟากไปฝั่งตำบลบางตะไนย์ และเป็นทำเทียบเรือด่วนช่วงเย็น และเรือท่องเที่ยวทั่วไป นอกจากนี้ยังมีบริการเรือหางยาว และเรือท่องเที่ยวทั้งฝั่งปากเกร็ดและฝั่งเกาะเกร็ดซึ่งจะพาชมรอบเกาะและแวะตามจุดท่องเที่ยวต่าง ๆ ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถสอบถามเวลาและราคากับทางเรือบริการได้ สำหรับการเดินทางภายในเกาะเกร็ด ใช้ทางทำสาธารณะคอนกรีตกว้างประมาณ 1.50 เมตร เชื่อมต่อกันภายในหมู่บ้าน นักท่องเที่ยวจะเดินเที่ยว เชารถจักรยาน หรือใช้บริการรถมอเตอร์ไซด์รับจ้างได้ตามสะดวก (องค์การบริหารส่วนตำบล อ. ปากเกร็ด จ. นนทบุรี, 2550)

ภาพ 6 ท่าเรือข้ามฟาก วัดสนามเหนือ-วัดปรมย์ยิกาวาส หมู่ 7

ที่มา จากการสำรวจ

สถานที่ท่องเที่ยวและสิ่งที่น่าสนใจ

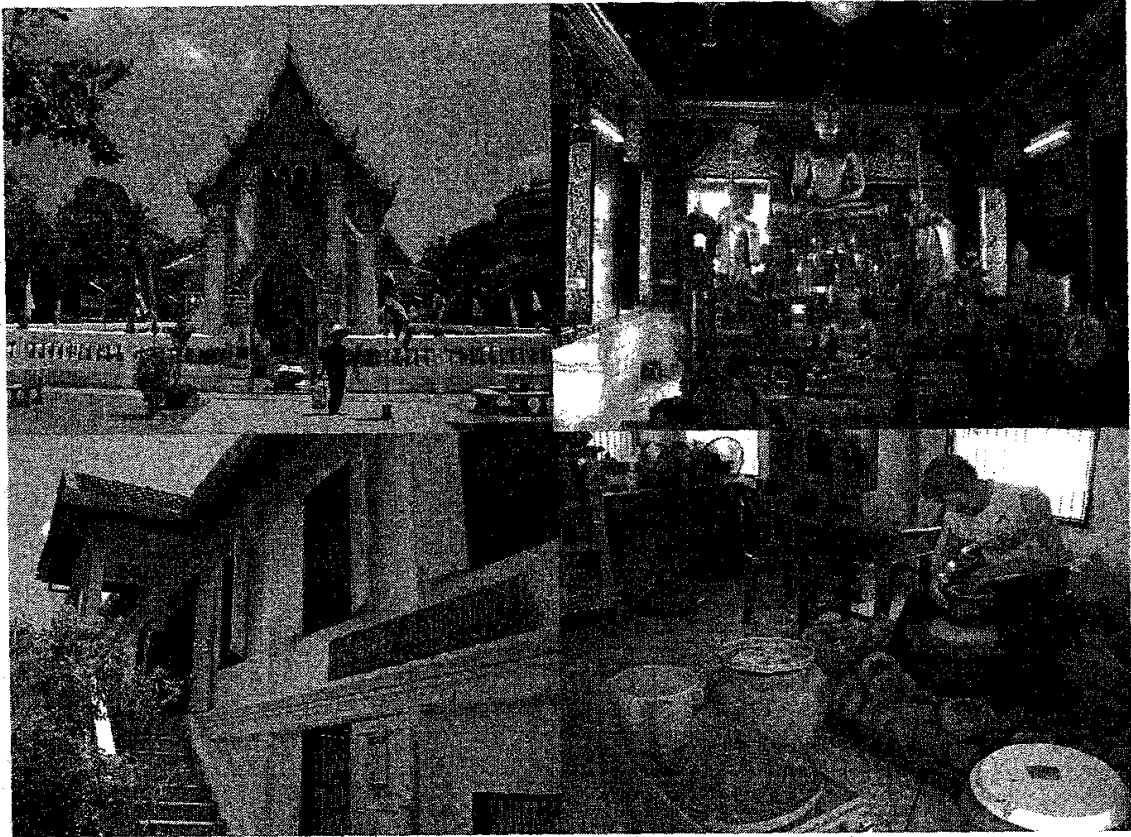
ศูนย์เครื่องปั้นดินเผา ตั้งอยู่หมู่ 1 บ้านลัดกระดี่ เป็นศูนย์สาธิตและจำหน่ายสินค้าของกลุ่มหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา

ภาพ 7 ศูนย์เครื่องปั้นดินเผา

ที่มา. จากการสำรวจ

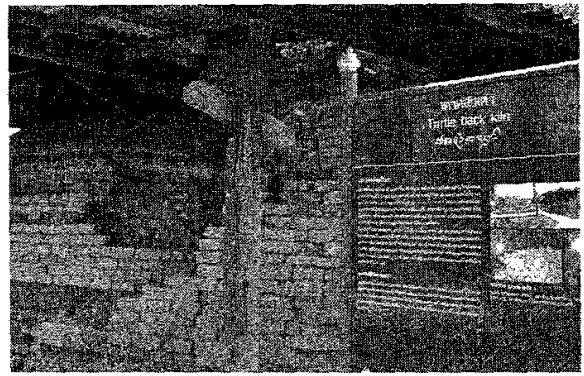
วัด เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจ ศึกษาทั้งที่เป็น โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปกรรมต่าง ๆ เกาะเกร็ดมีวัดสำคัญ ๆ หลายวัด ได้แก่ วัดปรมย์ยิกาवास เป็นพระอารามหลวงชั้นโท สร้างขึ้นในสมัยอยุธยา ตอนปลาย ถือเป็นวัดที่มีความสำคัญของคนมอญ เคยเป็นที่สถิตของสังฆราชฝ่ายรามัญ ต่อมารัชกาลที่ 5 ทรงให้สถาปนาใหม่ทั้งพระอารามและพระราชทานนามเพื่อสนองพระเดชพระคุณพระเจ้าบรมมหาราชเธอ กรมสมเด็จพระสุดารัตนราชประยูร ผู้ทรงอภิบาล เลี้ยงดูพระราชมารดาและพระองค์แต่ยังทรงพระเยาว์ ภายในพระอุโบสถและจิตรกรรมฝาผนังสวยงามมาก มีพระมหารามัญเจดีย์ เจดีย์เอียง พระพุทธรูปไสยาสน์ และพิพิธภัณฑน์ นอกจากนี้ยังมีวัดนิมพลี วัดไผ่ล้อม วัดเสาธงทอง เป็นต้น

ภาพ 8 วัดประมัยยิกาวาส (บน) พิพิธภัณฑท์เครื่องปั้นดินเผา (ล่าง)

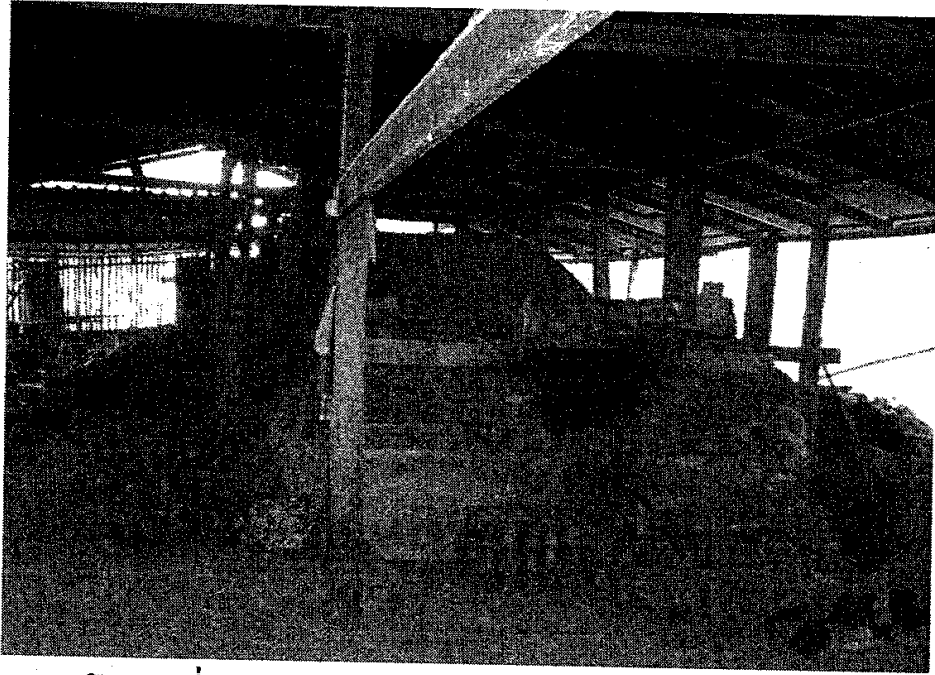
ที่มา จากการสำรวจ

เตาเผาโบราณ ริมทางเดินภายในหมู่บ้านจะพบเตาเผาโบราณสมัยอยุธยาตอนปลายที่เจ้าของเลิกใช้และยังเก็บรักษาไว้หลายจุด ทั้งนี้ปัจจุบัน ได้เปลี่ยนมาใช้เตาเผาแบบใหม่ ซึ่งเป็นเตาเผาไฟฟ้า แต่ก็มีผู้ผลิตบางรายยังคงใช้เตาเผาแบบเก่าอยู่

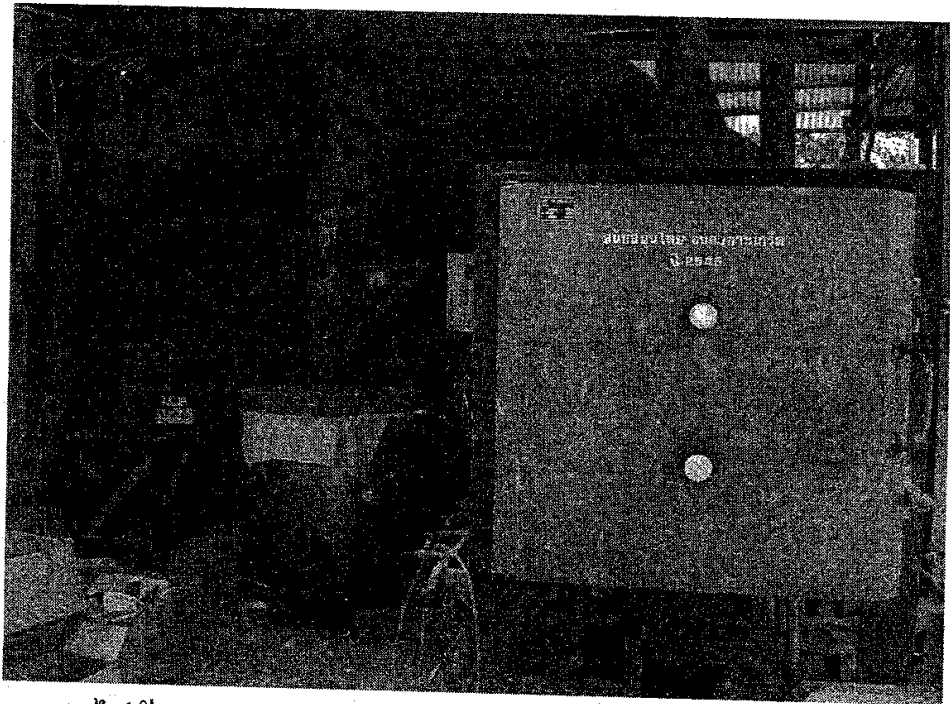

ภาพ 9 เตาเผาโบราณที่เลิกใช้แล้ว

ที่มา จากการสำรวจ

ภาพ 10 เต้าเผาโบราณที่ปัจจุบันยังใช้งานอยู่
ที่มา จากการสำรวจ

ภาพ 11 เต้าเผาไฟฟ้า
ที่มา จากการสำรวจ

อาหารพื้นเมือง เกาะเกร็ด ได้ชื่อว่าเป็นชุมชนที่มีชื่อเสียงในการทำอาหาร เนื่องจากได้รับสืบทอดการทำอาหารมาจากมอญโบราณ และจากชาววังสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เกาะเกร็ดจึงมีอาหารและเครื่องคั่วมากมาย ไว้บริการ บางร้านดัดแปลงจากที่อยู่อาศัยทำเป็นร้านอาหาร มีทั้งอาหารไทย อาหารพื้นเมืองของมอญ อาหารที่ขึ้นชื่อได้แก่ ข้าวแช่ แกงกล้วยคิบ ทอดมันหน่อกะลา แกงมะตาด ส่วนของหวานก็มีขนมทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง ขนมนางละคร เป็นต้น

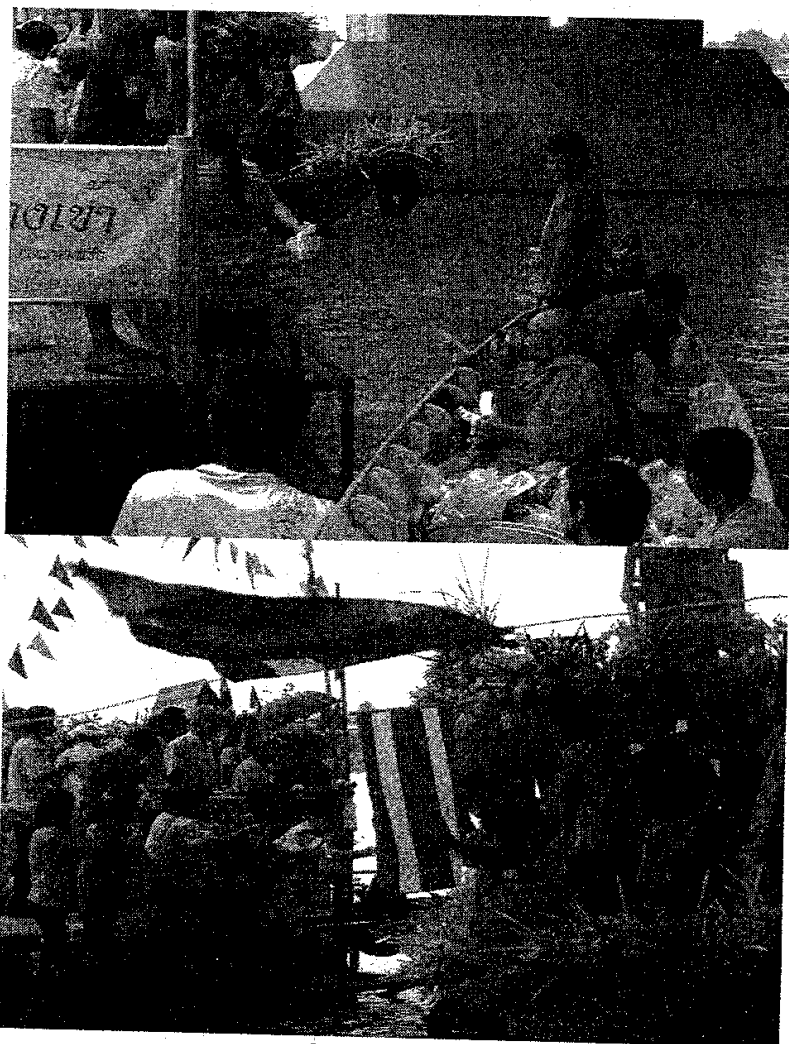

ภาพ 12 การจัดแสดงอาหารพื้นเมืองและขนมหวาน

ที่มา จากการสำรวจ

การล่องเรือรอบเกาะเกร็ด ใช้บริการเรื่อนำเที่ยวที่ท่าวัดปรมย์ยิกาวาส และ
วัดกลางเกร็ด โดยเรือจะออกจากท่าเป็นเวลา ค่าบริการ ผู้ใหญ่ 50 บาท เด็กอายุต่ำกว่า 12
ปี 25 บาท เรือจะล่องไปรอบเกาะเพื่อชมทิวทัศน์ 2 ฝั่งแม่น้ำ และพาเข้าคลองบางบัวทอง
(คลองขนมหวาน) ให้ชมหมู่บ้านทำขนมและเลือกซื้อขนมหวาน จากนั้นเรือจะพาไป
ขึ้นที่วัด ใ้ผ่ล้อมเพื่อท่องเที่ยวเกาะเกร็ดตามอัธยาศัย

ประเพณีของชุมชน เกาะเกร็ดจะมีการจัดงานประเพณีสำคัญ ๆ เป็นประจำทุกปี
ได้แก่ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง ตักบาตรทางเรือ ซึ่งแสดงให้เห็นถึง
ศิลปวัฒนธรรมรวมถึงคติความเชื่อในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายแบบมอญ
อาหารมอญโบราณ การแสดงและการละเล่นแบบมอญ

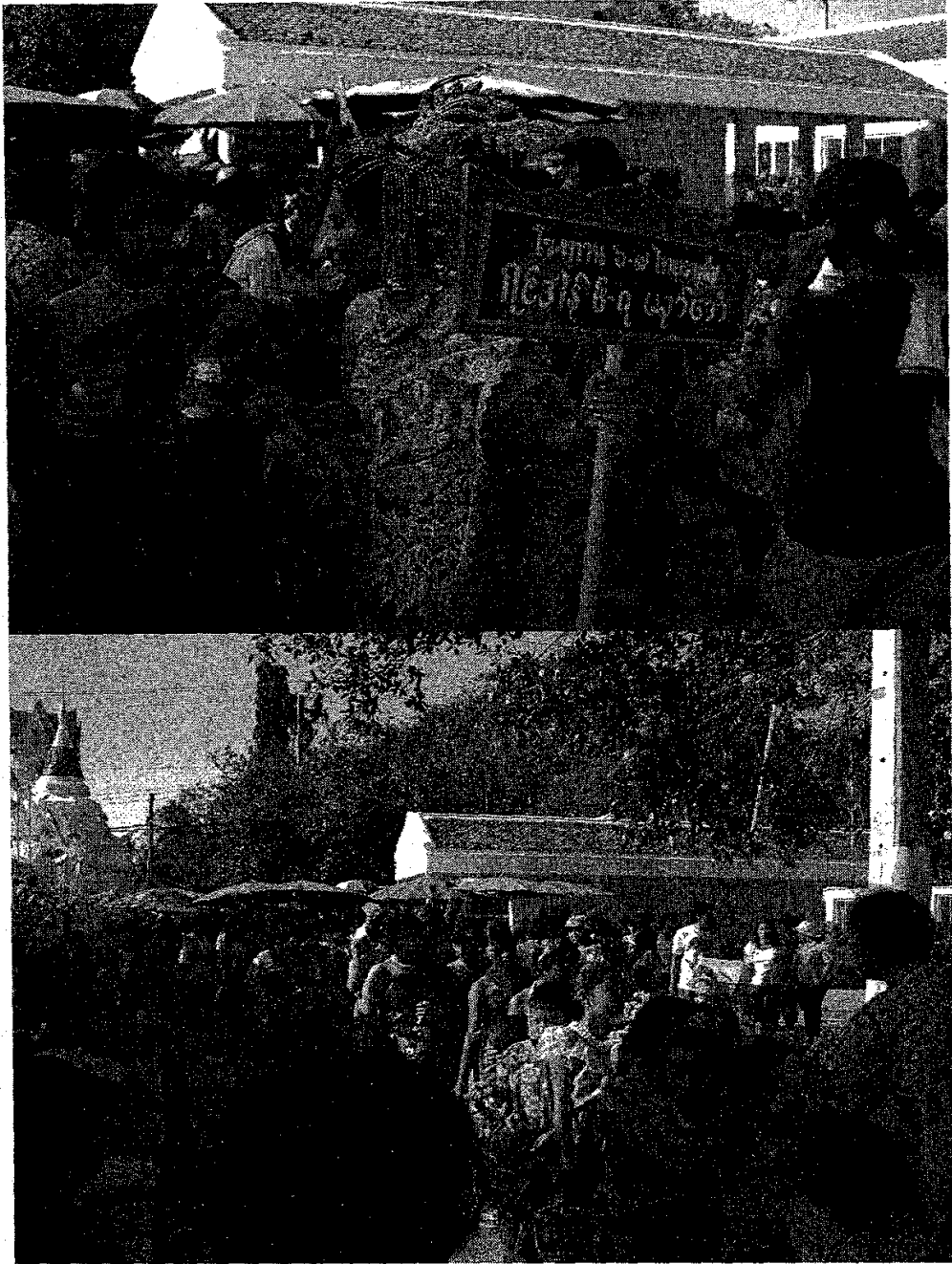
ภาพ 13 ประเพณีตักบาตรทางเรือ วันที่ 27 ตุลาคม 2550

ที่มา จากการสำรวจ

ภาพ 14 การเล่นเกมส่ำน้ำในงานประเพณีมอญ วันที่ 27 ตุลาคม 2550

ที่มา จากการสำรวจ

ภาพ 15 ขบวนแห่น้ำหวานในประเพณีสงกรานต์ วันที่ 22 เมษายน 2550

ที่มา จากการสำรวจ

ภาพ 16 การแต่งกายแบบชาวมอญ

ที่มา จากการสำรวจ

นโยบายการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด ดังที่กล่าวมาแล้วว่าในอดีตเกิดจากความร่วมมือร่วมใจกันของคนในชุมชน ต่อเนื่องมาเมื่อรัฐบาลประกาศให้ ปี พ.ศ. 2540 เป็นปีท่องเที่ยวไทย (Amazing Thailand) นับแต่นั้นเป็นต้นมาเกาะเกร็ดก็เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนนทบุรีมาโดยตลอด และจากนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของทางภาครัฐไม่ว่าจะเป็น โครงการเที่ยวเมืองไทยไม่ไปไม่รู้ ในปี พ.ศ. 2542 โครงการ เที่ยวเมืองไทยไปได้ทุกเดือน ปี พ.ศ. 2547 โครงการวันเดียวเที่ยวสนุกในปี พ.ศ. 2547 และเที่ยวไหนไม่สุขใจเท่าบ้านเรา ต่อเนื่องกันมาในปี พ.ศ. 2549 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้มีนโยบายด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเด็นหลัก ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบล อ. ปากเกร็ด จ. นนทบุรี, 2550)

1. ให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ดำเนินการส่งเสริมการตลาดภายใต้แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ซึ่งต้องให้ความสำคัญในมิติด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม ควบคู่กับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ
2. ให้คำนึงถึงเรื่องขีดความสามารถในการรองรับได้
3. ให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยผลักดันให้เกิดกระแสการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรท่องเที่ยว และแก้ไขปัญหาการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว

4. เน้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ทั้งนี้รัฐบาลให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวอย่างมาก มีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการในระดับชาติหลายครั้ง เพื่อมุ่งให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาคเอเชีย โดยการสร้าง พัฒนา ฟื้นฟู เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัด กลุ่มจังหวัด ภูมิภาค และประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งต้องฟื้นฟู อนุรักษ์ และพัฒนาเพื่อยกระดับแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่มีศักยภาพให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักตามประเภทสินค้าการท่องเที่ยว และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตามศักยภาพและโอกาส ซึ่งได้วางเป้าหมายจำนวนรายได้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นภายในปี พ.ศ. 2551 นำมาซึ่งยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว พ.ศ. 2547-2551 ที่มีเป้าประสงค์จะให้การท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมสาขาหลัก

ที่เติบโตอย่างยั่งยืน และให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชียที่สามารถ
กระจายรายได้ และโอกาสการพัฒนาแก่ชุมชนอย่างทั่วถึง ด้วยเหตุนี้องค์การบริหาร-
ส่วนตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จึงได้จัดทำแผนพัฒนาขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น โดยได้บรรจุเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวไว้ใน
แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2551-2553)

บทที่ 5

ผลการศึกษา

การศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตชุมชน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยข้อมูลเชิงปริมาณจะใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 338 คน เพื่อตอบ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา และการวิเคราะห์การถดถอย โดยใช้ โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ซึ่งจะเสนอผลการศึกษา ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยเสนอในลักษณะของตารางประกอบการบรรยาย และแสดงกราฟเพื่อให้เห็นลักษณะของกลุ่มตัวอย่างได้ชัดเจนขึ้น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลวิถีชีวิตของคนในชุมชนทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ซึ่ง จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา โดยเสนอในลักษณะของตารางประกอบการบรรยาย

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความสำคัญของทุนทางสังคม ประชาสังคม และนโยบายภาครัฐ โดยเสนอในลักษณะของตารางประกอบการบรรยาย

ผลจากการศึกษาในส่วนที่ 2 และ 3 นำมาจากคำตอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า “ใช่” และ “มีส่วนบ้าง” โดยคำตอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า “ใช่” ในที่นี้จะมี ความหมายเป็น “สภาพที่เป็นจริง” คือสภาพที่เป็นอยู่ และคำตอบที่ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบว่า “มีส่วนบ้าง” เมื่อนำมารวมกับ “ใช่” ในที่นี้จะมีความหมายเป็น “แนวโน้ม” คือมี แนวโน้มที่จะเป็นอย่างนั้น ซึ่งถ้าตัวเลขออกมาสูงขึ้นก็แสดงว่าอนาคตเรื่องดังกล่าวจะ สูงขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยไม่ได้นำคำตอบในส่วนที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า “ไม่ใช่” มาใช้ในการ วิเคราะห์ เนื่องจากต้องการให้ผลที่ออกมาเป็นการวิจัยอนาคต เพื่อชี้ให้เห็นถึงการ แก้ไขปัญหา และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากอนาคตที่คาดการณ์ไว้ อีกทั้งยังอธิบาย ให้ทราบถึงทางเลือกในอนาคตด้วย

ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพจะใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน เพื่อสัมภาษณ์ โดยวิเคราะห์และเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนา

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 1

ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะทางประชากร (n = 338)

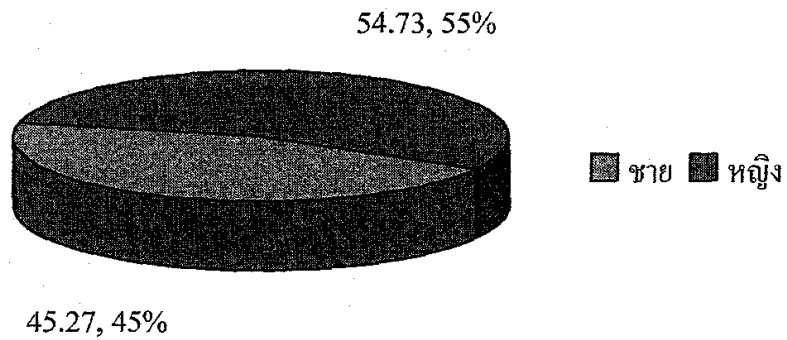
	ลักษณะทางประชากร	ร้อยละ
เพศ	ชาย	45.27
	หญิง	54.73
อายุ	35-44 ปี	45.56
	45-54 ปี	26.33
	55-64 ปี	17.16
	65 ปีขึ้นไป	10.95
การศึกษา	ไม่ได้เข้ารับการศึกษ	1.78
	ประถมศึกษา	18.64
	มัธยมศึกษาตอนต้น	15.09
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	29.88
	อนุปริญญา	9.76
	ปริญญาตรี	20.71
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.25
อาชีพหลัก	ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	30.24
	พนักงานบริษัทเอกชน	16.47
	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	30.24
	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1.20
	เกษตรกร	1.50
	รับจ้างทั่วไป	16.77

ตาราง 1 (ต่อ)

	ลักษณะทางประชากร	ร้อยละ
	อื่น ๆ	3.59
อาชีพรอง	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	58.96
	เกษตรกร	3.73
	รับจ้างทั่วไป	32.84
	อื่น ๆ	4.48
รายได้หลัก/เดือน	ต่ำกว่า 5,000 บาท	14.07
	5,000-10,000 บาท	57.78
	10,001-30,000 บาท	27.25
	30,001-50,000 บาท	0.90
รายได้รอง/เดือน	ต่ำกว่า 5,000 บาท	36.13
	5,000-10,000 บาท	55.46
	10,001-30,000 บาท	6.72
	30,001-50,000 บาท	1.68

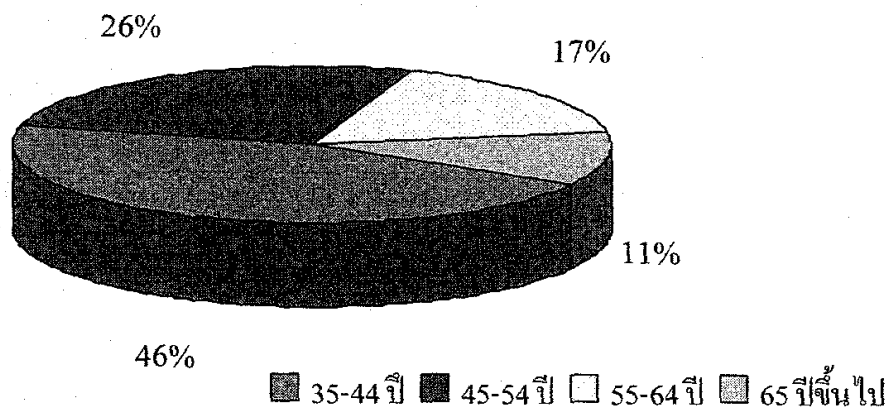
จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายและเพศหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยเป็นหญิงมากกว่าเล็กน้อย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 35-44 ปี ซึ่งเป็นวัยทำงาน รองลงมาคือมีอายุในช่วง 45-54 ปี และ 55-64 ปี ตามลำดับ โดยส่วนน้อยนั้นเป็นผู้สูงอายุที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป ด้านการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมาคือ ปริญญาตรี ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ตามลำดับ ด้านอาชีพพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพหลัก ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และข้าราชการ/พนักงานของรัฐ ในสัดส่วนที่เท่ากัน ร้อยละ 30.24 รองลงมาคือ รับจ้างทั่วไป และพนักงานบริษัทเอกชน ส่วนอาชีพรองพบว่า กลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว รองลงมาคือ รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ ตามลำดับ ด้านรายได้พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้หลักต่อเดือนอยู่ที่ 5,000-10,000 บาท รองลงมาคือ ต่ำกว่า 5,000

บาท และ 10,001-30,000 บาท ตามลำดับ ส่วนรายได้รองพบว่า มีสัดส่วนตรงกันกับ
รายได้หลัก คือ อยู่ที่ 5,000-10,000 บาท ต่ำกว่า 5,000 บาท และ 10,001-30,000 บาท

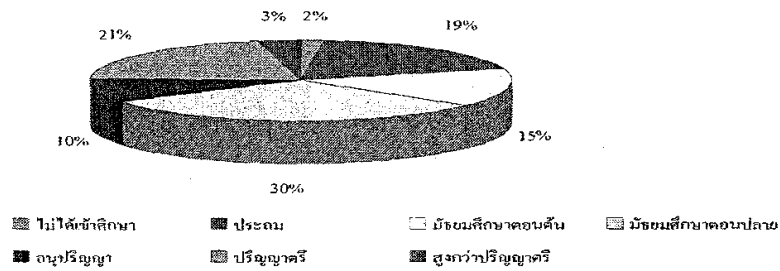
ภาพ 17 แผนภูมิแสดงสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง ชายและหญิง

ที่มา. จากข้อมูลในตาราง 1

ภาพ 18 แผนภูมิแสดงสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง อายุ

ที่มา. จากข้อมูลในตาราง 1

ภาพ 19 แผนภูมิแสดงสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง ระดับการศึกษา

ที่มา. จากข้อมูลในตาราง 1

ส่วนที่ 2 วิถีชีวิตของคนในชุมชนทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม

จากการศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม โดยแยกเป็นสภาพที่เป็นจริง คือ สภาพที่เป็นอยู่ และแนวโน้ม คือ แนวโน้มที่จะเป็นอย่างไรในอนาคต และนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาประกอบการวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นถึงผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตทางด้านเศรษฐกิจได้อย่างชัดเจน

ข้อมูลวิถีชีวิตของคนในชุมชนด้านเศรษฐกิจ

ตาราง 2

ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนทางด้านเศรษฐกิจ

(n = 338)

ปัจจัยการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจ	สภาพที่เป็นจริง	แนวโน้ม
1. การท่องเที่ยวเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพให้คนในชุมชน	77.50	97.60
2. การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น	84.90	98.50
3. การท่องเที่ยวทำให้ค่าครองชีพในชุมชนสูงขึ้น	42.00	89.90
4. การท่องเที่ยวนำความเจริญมาสู่ชุมชนเกาะเกร็ด	74.00	98.60
5. การปรับเปลี่ยนรูปแบบสินค้ามีความจำเป็นต่อเศรษฐกิจของชุมชน	54.40	95.80
6. ผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่มาจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดการขัดแย้ง	48.80	81.60
7. การใช้จ่ายในการกินอาหารนอกบ้าน	10.90	84.60
8. การใช้จ่ายในการซื้อของตามห้างสรรพสินค้า	24.90	90.80
9. การใช้จ่ายในการซื้อหอยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาล	6.50	71.60
10. การใช้จ่ายในการเข้าโรงภาพยนตร์	6.50	47.60
11. การใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว	21.00	84.30
รวม	41.00	85.53

จากตาราง 2 พบว่า โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 41 เห็นว่าการท่องเที่ยวส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนทางด้านเศรษฐกิจ โดยความเห็นดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นถึงประมาณร้อยละ 85 และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า การท่องเที่ยวส่งผลต่อการเพิ่มรายได้ การสร้างอาชีพ และการ

นำความเจริญมาสู่ชุมชนเป็นประเด็นสำคัญ โดยเรื่องการใช้จ่ายในการซื้อหอยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาล และการใช้จ่ายเพื่อการเข้าโรงภาพยนตร์มีสัดส่วนต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กลุ่มตัวอย่างมีทั้งอาชีพหลักและอาชีพรองจึงใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับเรื่องการประกอบอาชีพ ไม่ค่อยมีเวลาหรือไม่ได้นึกถึงเรื่องการเลี้ยงชีพ การเดินทางไปชมภาพยนตร์มีสัดส่วนต่ำอาจเป็นเพราะความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ประชาชนสามารถซื้อหรือเช่าภาพยนตร์ที่ต้องการมาชมที่บ้านได้ แต่ก็มีแนวโน้มที่จะใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีโรงภาพยนตร์ในห้างสรรพสินค้าซึ่งสามารถใช้บริการต่อเนื่องกับการจับจ่ายสินค้าได้อย่างสะดวก ซึ่งเรื่องนี่ยังคงเป็นจริงสำหรับแนวโน้มด้วย แต่มีข้อสังเกตว่าการใช้จ่ายในการซื้อหอยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาล และการใช้จ่ายเพื่อการเข้าโรงภาพยนตร์มีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อคนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นกำลังซื้อจึงมีมาก ความต้องการในการเลี้ยงชีพก็อาจจะมากขึ้นตามไปด้วย อีกทั้งยังสามารถจัดสรรเวลาเพื่อพักผ่อนหาความสุขได้ ประกอบกับมีโรงภาพยนตร์ในห้างสรรพสินค้าที่ประชาชนอาจใช้บริการต่อเนื่องจากการจับจ่ายซื้อสินค้า จึงมีการใช้จ่ายในการเข้าโรงภาพยนตร์ในสัดส่วนที่สูงขึ้น

ข้อมูลวิถีชีวิตของคนในชุมชนด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามเพศ

ตาราง 3

ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการท่องเที่ยวทางด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด จำแนกตามเพศ

ปัจจัยการท่องเที่ยวทางด้านเศรษฐกิจ	(n = 338)			
	สภาพที่เป็นจริง		แนวโน้ม	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
1. การท่องเที่ยวเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพให้คนในชุมชน	74.50	80.00	94.80	100.00
2. การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น	80.40	88.60	96.70	100.00
3. การท่องเที่ยวทำให้ค่าครองชีพในชุมชนสูงขึ้น	43.80	40.50	90.20	89.70

ตาราง 3 (ต่อ)

ปัจจัยการทองเที่ยวด้านเศรษฐกิจ	สภาพที่เป็นจริง		แนวโน้ม	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
4. การทองเที่ยวนำความเจริญมาสู่ชุมชนเกาะเกร็ด	73.20	74.60	96.70	100.00
5. การปรับเปลี่ยนรูปแบบสินค้ามีความจำเป็นต่อเศรษฐกิจชุมชน	55.60	53.50	94.80	96.70
6. ผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่มาจากการทองเที่ยวทำให้เกิดการขัดแย้ง	44.40	52.40	78.40	91.30
7. การใช้จ่ายในการกินอาหารนอกบ้าน	14.40	8.10	87.60	82.20
8. การใช้จ่ายในการซื้อของตามห้างสรรพสินค้า	21.60	27.60	90.20	91.40
9. การใช้จ่ายในการซื้อหอยหรือปลาตากแห้งแบ่งรัฐบาล	8.50	4.90	72.60	70.80
10. การใช้จ่ายในการเข้าโรงพยาบาล	4.60	8.10	40.50	49.70
11. การใช้จ่ายในการเดินทางทองเที่ยว	17.00	24.30	86.90	82.10
รวม	39.81	40.20	84.40	86.71

จากตาราง 3 การทองเที่ยวส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนด้านเศรษฐกิจ พบว่า ทั้งชายและหญิง มีความเห็นตรงกันว่า การทองเที่ยวส่งผลต่อการเพิ่มรายได้ การสร้างอาชีพ การนำความเจริญมาสู่ชุมชน ตามลำดับ โดยเฉพาะชาย มีการใช้จ่ายในการเข้าโรงพยาบาลอยู่ในสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ส่วนเพศหญิงการใช้จ่ายในการซื้อหอยหรือปลาตากแห้งแบ่งรัฐบาลในสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ในส่วนของแนวโน้มชายเห็นว่า การทองเที่ยวส่งผลต่อการเพิ่มรายได้ และนำความเจริญมาสู่ชุมชนในสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือ เป็นการสร้างงานสร้างอาชีพ และการปรับเปลี่ยนรูปแบบสินค้ามีความจำเป็น โดยมีสัดส่วนที่เท่ากัน ตามด้วยการทองเที่ยวทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น และการใช้จ่ายตามห้างสรรพสินค้าในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยมีการใช้จ่ายในการเข้าโรงพยาบาลในสัดส่วนที่ต่ำที่สุด แนวโน้มเพศหญิงเห็นว่า การทองเที่ยวเป็นการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ และนำความเจริญมาสู่ชุมชนในสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือ การปรับเปลี่ยนรูปแบบสินค้ามีความจำเป็นต่อเศรษฐกิจชุมชน ตามด้วยการใช้จ่ายตามห้างสรรพสินค้า โดยที่การใช้จ่ายในการเข้าโรง

ภาพยนตร์แม้จะมีแนวโน้มสูงขึ้นทั้งเพศชายและหญิง แต่ก็ยังอยู่ในสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าคนในชุมชนมีค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปโดยมีการปรับตัวเข้ากับ วัฒนธรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ อีกทั้งยอมรับสิ่งต่าง ๆ มากขึ้นทำให้ต้องมีการพัฒนา รูปแบบสินค้า รวมถึงพัฒนาศักยภาพของตนเองและชุมชน

ตาราง 4

ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการท่องเที่ยวทางด้านเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด
จำแนกตามอายุ

(n = 338)

ปัจจัยการท่องเที่ยวทางด้านเศรษฐกิจ	สภาพที่เป็นจริง					แนวโน้ม		
	35-44 ปี	45-54 ปี	55-64 ปี	65 ปีขึ้นไป	35-44 ปี	45-54 ปี	55-64 ปี	65 ปีขึ้นไป
1. การท่องเที่ยวเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพให้คนในชุมชน	78.60	78.70	65.50	89.20	96.10	97.80	100.00	100.00
2. การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น	81.20	77.50	100.00	94.60	98.10	97.70	100.00	100.00
3. การท่องเที่ยวทำให้ค่าครองชีพในชุมชนสูงขึ้น	37.70	50.60	41.40	41.40	40.50	87.70	94.80	97.30
4. การท่องเที่ยวนำความเจริญมาสู่ชุมชนเกาะเกร็ด	74.00	65.20	74.10	67.60	98.00	91.00	100.00	100.00
5. การปรับเปลี่ยนรูปแบบสินค้ามีความจำเป็นต่อเศรษฐกิจของชุมชน	41.60	65.20	75.90	48.60	97.40	91.00	96.60	100.00
6. ผลประโยชน์ต่างๆ ที่มาจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดการจัดระเบียบ	42.90	59.60	62.10	17.00	90.30	84.30	77.60	25.10
7. การใช้จ่ายในการกินอาหารนอกบ้าน	15.60	9.00	8.60	0.00	95.50	87.70	82.70	35.10
8. การใช้จ่ายในการซื้อของตามห้างสรรพสินค้า	33.80	28.10	10.30	2.70	98.70	92.10	91.30	54.10
9. การใช้จ่ายในการซื้อหิ้วหรือสลากกินแบ่งรัฐบาล	11.70	1.10	5.20	0.00	81.80	69.60	62.10	48.60
10. การใช้จ่ายในการเข้าโรงพยาบาล	11.00	4.50	0.00	2.70	74.60	28.10	27.60	13.50
11. การใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว	26.60	19.10	13.80	13.50	90.20	84.30	86.20	56.70
รวม	41.33	41.69	41.63	34.30	87.38	82.84	83.53	66.40

จากตาราง 4 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 35-44 ปี ร้อยละ 41.33 พบว่า การท่องเที่ยวส่งผลต่อวิถีชีวิตด้านเศรษฐกิจ เห็นว่าเป็นการเพิ่มรายได้ สร้างอาชีพ และนำความเจริญมาสู่ชุมชนตามลำดับ โดยที่การใช้จ่ายเพื่อการเข้าโรงพยาบาลนตรีมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุดในส่วนแนวโน้มร้อยละ 87.38 ให้ความสำคัญเรื่องของการท่องเที่ยวทำให้เกิดการใช้จ่ายตามห้างสรรพสินค้า การเพิ่มรายได้ และการนำความเจริญมาสู่ชุมชน ตามลำดับ โดยทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้นมีสัดส่วนต่ำที่สุด

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 45-54 ปี ร้อยละ 41.69 เห็นว่า การท่องเที่ยวเป็นการสร้างอาชีพ เป็นประเด็นสำคัญ รองลงมาคือเป็นการเพิ่มรายได้ และการนำความเจริญมาสู่ชุมชน รวมถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบสินค้ามีความจำเป็นในสัดส่วนที่เท่ากัน เฉพาะการใช้จ่ายในการซื้อหอยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลมีสัดส่วนต่ำที่สุด ในส่วนของแนวโน้มร้อยละ 82.84 เห็นว่าเป็นการสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ และการใช้จ่ายในการซื้อของตามห้างสรรพสินค้าตามลำดับ โดยการใช้จ่ายเพื่อเข้าโรงพยาบาลนตรีมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 55-64 ปี ส่วนใหญ่เห็นว่า การท่องเที่ยวมีผลต่อการเพิ่มรายได้ การปรับเปลี่ยนรูปแบบสินค้า และการนำความเจริญมาสู่ชุมชนตามลำดับ โดยที่ไม่ปรากฏว่ามีการใช้จ่ายเพื่อการเข้าโรงพยาบาลนตรี ในส่วนของแนวโน้ม ร้อยละ 83.53 พบว่า ประเด็นสำคัญคือ เป็นการสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ และการนำความเจริญมาสู่ชุมชนในสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือ การปรับเปลี่ยนรูปแบบสินค้ามีความจำเป็น ตามด้วยทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น โดยสัดส่วนที่ต่ำที่สุดยังคงเป็นการใช้จ่ายในการเข้าโรงพยาบาลนตรี

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป ร้อยละ 34.3 เห็นว่า การท่องเที่ยวมีผลต่อการเพิ่มรายได้ การสร้างอาชีพ และการนำความเจริญมาสู่ชุมชน ตามลำดับ โดยไม่ปรากฏว่ามีการใช้จ่ายในการกินอาหารนอกบ้าน และการซื้อหอยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาล ในส่วนของแนวโน้ม ร้อยละ 66.4 ให้ความสำคัญในเรื่องการท่องเที่ยวเป็นการสร้างอาชีพ การเพิ่มรายได้ และการนำความเจริญมาสู่ชุมชน และการปรับเปลี่ยนรูปแบบสินค้ามีความจำเป็นในสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาเห็นว่า ทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น ตามด้วยการใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว โดยการใช้จ่ายในการเข้าโรงพยาบาลนตรีมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

จากข้อมูลจำแนกตามอายุดังกล่าว โดยรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า การท่องเที่ยวส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนด้านเศรษฐกิจ โดยการท่องเที่ยวทำ

ให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นการสร้างอาชีพ และการนำความเจริญมาสู่ชุมชน และในส่วนของแนวโน้มก็เห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีความสำคัญเช่นกันและยังมีแนวโน้มสูงขึ้นด้วย แต่มีข้อสังเกตว่า โดยส่วนใหญ่มีการใช้จ่ายในการเข้าโรงพยาบาลในสัดส่วนที่ต่ำ แต่มีแนวโน้มสูงขึ้นในทุกช่วงอายุ โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 55-64 ปี ที่ไม่ปรากฏว่ามีการใช้จ่ายในการเข้าโรงพยาบาลเลย แต่กลับมีแนวโน้มสูงขึ้นเป็น ร้อยละ 27.60 และในกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป ที่ไม่ปรากฏว่ามีการใช้จ่ายในการกินอาหารนอกบ้านเลย แต่กลับมีแนวโน้มสูงขึ้นเป็น ร้อยละ 35.10 เช่นกัน และไม่ปรากฏว่ามีการใช้จ่ายในการซื้อหอยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาลเลย แต่กลับมีแนวโน้มสูงขึ้นเป็น ร้อยละ 48.60 จากข้อมูลดังกล่าว มีความชัดเจนว่าผู้สูงอายุจากที่ไม่เคยกินอาหารนอกบ้าน ไม่มีการใช้จ่ายในการซื้อหอยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาล และไม่เคยเข้าโรงพยาบาลกลับมีแนวโน้มว่ามีการใช้จ่ายในเรื่องดังกล่าว

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเมื่อฐานะทางเศรษฐกิจของคนในชุมชนดีขึ้น ลูกหลานก็มีการเอาใจใส่ดูแลผู้สูงอายุด้วยการพาไปพักผ่อนหย่อนใจ หรือผู้สูงอายุเองเมื่อไม่ต้องแบกรับภาระทางเศรษฐกิจและสังคมทำให้มีเวลาพักผ่อนหย่อนใจมากขึ้น ประกอบกับการปรับตัวเพื่อเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ มากขึ้น จึงเห็นว่าการใช้จ่ายในเรื่องต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุจากที่ไม่เคยใช้จ่ายในบางเรื่องก็ปรากฏว่ามีการใช้จ่ายเกิดขึ้น

ตาราง 5

ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการท่องเที่ยวทางด้านเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด
 จำแนกตามการศึกษา

(n = 338)

ปัจจัยการท่องเที่ยวทางด้านเศรษฐกิจ	สภาพที่เป็นจริง												
	ไม่เคยรู้เท่า	ไม่เคยเลย	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด		
1. การท่องเที่ยวเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพให้คนในชุมชน	50.00	66.70	80.40	75.20	75.80	88.60	100.00	100.00	90.50	96.10	100.00	100.00	100.00
2. การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น	50.00	76.20	88.20	89.10	100.00	78.60	100.00	100.00	95.20	96.00	100.00	100.00	100.00
3. การท่องเที่ยวทำให้ค่าครองชีพในชุมชนสูงขึ้น	33.30	36.50	56.90	48.50	33.30	37.10	9.10	100.00	93.60	88.30	86.10	100.00	85.70
4. การท่องเที่ยวมาความเจริญมาสู่ชุมชนเกาะเกร็ด	50.00	54.00	84.30	85.10	57.60	77.10	81.80	100.00	95.30	96.10	100.00	100.00	100.00
5. การปรับเปลี่ยนรูปแบบสินค้ามีความจำเป็นต่อเศรษฐกิจของชุมชน	50.00	55.60	51.00	65.30	66.70	38.60	36.40	100.00	90.50	92.20	100.00	97.00	100.00
6. ผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่มาจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดการขัดแย้ง	100.00	34.90	41.20	52.50	69.70	51.40	36.40	100.00	63.50	82.40	84.20	75.80	92.80
7. การใช้จ่ายในการกินอาหารนอกบ้าน	0.00	4.8	17.60	17.80	0.00	10.00	0.00	66.70	52.40	88.20	93.00	93.90	97.10
8. การใช้จ่ายในการซื้อของตามห้างสรรพสินค้า	0.00	19.00	15.70	32.70	12.10	32.90	36.40	100.00	65.00	86.30	99.00	100.00	100.00

จากตาราง 5 พบว่า โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างทุกระดับการศึกษา เฉลี่ยร้อยละ 30 ถึง 45 เห็นว่า การท่องเที่ยวส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนทางด้านเศรษฐกิจ โดยความเห็นดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นในทุกระดับการศึกษา เฉลี่ยร้อยละ 63 ถึง 97 และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้ที่ไม่ได้ศึกษา มีความเห็นเรื่องผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่มาจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดการขัดแย้ง การท่องเที่ยวเป็นการสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ นำความเจริญมาสู่ชุมชน และการปรับเปลี่ยนรูปแบบสินค้ามีความจำเป็นในสัดส่วนที่เท่ากัน ส่วนในสัดส่วนที่ต่ำที่สุดซึ่งไม่ปรากฏว่ามีการใช้จ่ายเลยคือการกินอาหารนอกบ้าน การซื้อของตามห้างสรรพสินค้า การซื้อหอยหรือปลาตากินแบ่งรัฐบาล การเข้าโรงพยาบาล และการเดินทางท่องเที่ยว โดยแนวโน้มนั้นเห็นว่าเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพ เป็นการเพิ่มรายได้ ทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น นำความเจริญมาสู่ชุมชน ผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่มาจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดความขัดแย้ง และการซื้อของตามห้างสรรพสินค้า เป็นประเด็นสำคัญ โดยมีสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือ การกินอาหารนอกบ้าน การซื้อหอยหรือปลาตากินแบ่งรัฐบาล การเดินทางท่องเที่ยว โดยมีการใช้จ่ายในการเข้าโรงพยาบาลในสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

กลุ่มตัวอย่างผู้ที่จบชั้นประถมศึกษา ส่วนใหญ่เห็นว่าการท่องเที่ยวมีผลต่อการเพิ่มรายได้การสร้างอาชีพ และการปรับเปลี่ยนรูปแบบสินค้ามีความจำเป็นตามลำดับ โดยการใช้จ่ายในการกินอาหารนอกบ้านมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ในส่วนของแนวโน้มเห็นว้นำความเจริญมาสู่ชุมชน เป็นการเพิ่มรายได้ และทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น โดยการใช้จ่ายในการเข้าโรงพยาบาลมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

กลุ่มตัวอย่างผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายส่วนใหญ่เห็นว่าการท่องเที่ยวมีผลต่อการเพิ่มรายได้ นำความเจริญมาสู่ชุมชน และเป็นการสร้างอาชีพเป็นประเด็นสำคัญ โดยการใช้จ่ายในการเข้าโรงพยาบาลมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ซึ่งเรื่องดังกล่าวปรากฏเป็นจริงสำหรับแนวโน้มด้วย

กลุ่มตัวอย่างผู้ที่จบชั้นอนุปริญญา ส่วนใหญ่เห็นว่าการท่องเที่ยวมีผลต่อการเพิ่มรายได้ เป็นการสร้างอาชีพ และผลประโยชน์ต่าง ๆ ทำให้เกิดการขัดแย้งตามลำดับ สัดส่วนที่ต่ำที่สุดนั้นไม่ปรากฏว่ามีการใช้จ่ายเลยคือ การกินอาหารนอกบ้าน การซื้อหอยหรือปลาตากินแบ่งรัฐบาล และการเข้าโรงพยาบาล ในส่วนของแนวโน้มพบว่า เป็นการ

สร้างอาชีพ การเพิ่มรายได้ ทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น นำความเจริญมาสู่ชุมชน และการใช้จ่ายในการซื้อของตามห้างสรรพสินค้าเป็นประเด็นสำคัญในสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมา คือ การปรับเปลี่ยนรูปแบบสินค้ามีความจำเป็น ตามด้วยการกินอาหารนอกบ้าน โดยที่ การใช้จ่ายในการเข้าโรงพยาบาลนครมีสัดส่วนต่ำที่สุด

กลุ่มตัวอย่างผู้ที่จบชั้นปริญญาตรี เห็นว่า การท่องเที่ยวเป็นการสร้างอาชีพ การเพิ่มรายได้ และการนำความเจริญมาสู่ชุมชน ตามลำดับ โดยมีการใช้จ่ายในการซื้อหอย หรือสลากกินแบ่งรัฐบาลอยู่ในสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ในส่วนของแนวโน้มนับว่าเป็นการสร้างอาชีพ เป็นการเพิ่มรายได้ การนำความเจริญมาสู่ชุมชน และทำให้เกิดการใช้จ่ายในการซื้อของตามห้างสรรพสินค้าเป็นประเด็นสำคัญ รองลงมาคือ การปรับเปลี่ยนรูปแบบสินค้ามีความจำเป็น ตามด้วยการกินอาหารนอกบ้านและการใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยการใช้จ่ายในการเข้าโรงพยาบาลนครมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

กลุ่มตัวอย่างผู้ที่จบชั้นสูงกว่าปริญญาตรี เห็นว่า การท่องเที่ยวเป็นการสร้างอาชีพ การเพิ่มรายได้ และการนำความเจริญมาสู่ชุมชน ในสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือ นำความเจริญมาสู่ชุมชน ตามด้วยการใช้จ่ายในการท่องเที่ยว เฉพาะเรื่องการใช้จ่ายในการกินอาหารนอกบ้านมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ในส่วนของแนวโน้มนั้นมีสัดส่วนสูงขึ้นอย่างชัดเจนในทุกเรื่อง เฉพาะเรื่องการใช้จ่ายในการเข้าโรงพยาบาลนครยังคงมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

ข้อมูลวิถีชีวิตของคนในชุมชนด้านสังคม

ตาราง 6

ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนทางด้านสังคม

ปัจจัยการท่องเที่ยวด้านสังคม	(n = 338)	
	สภาพที่เป็นจริง	แนวโน้มน
1. คนในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี	77.80	99.70
2. การใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัว	71.90	98.80
3. การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่	81.40	99.70

ตาราง 6 (ต่อ)

ปัจจัยการทองเที่ยวด้านสังคม	สภาพที่เป็นจริง	แนวโน้ม
4. การอบรมสั่งสอนลูกหลาน	78.70	98.20
5. การถ่ายทอดอาชีพสู่คนรุ่นหลัง	65.70	90.30
6. การให้ความช่วยเหลือกันด้านการเงินในหมู่ญาติพี่น้อง	42.30	97.30
7. การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน	84.30	97.90
8. ผู้อาวุโสให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่อง	55.00	96.40
9. คนในชุมชนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	58.30	92.30
10. การแบ่งปันอาหารให้กับเพื่อนบ้าน	44.40	96.80
11. การไปมาสู่กับเพื่อนบ้าน	55.30	95.20
12. การเสียดสละร่วมแรงร่วมใจกันระหว่างผู้นำชุมชน และคนในชุมชน	53.30	94.40
13. การร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชนระหว่างภาครัฐ และคนในชุมชน	63.30	96.10
14. ทุกคนแสดงความคิดเห็น โดยเสรีเต็มที่	68.60	93.20
15. ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชน	56.20	94.40
16. ชุมชนมีความสามัคคี	59.50	94.70
17. ชุมชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	56.20	94.40
18. ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณสุขทั่วโลก	89.10	99.80
19. ได้รับความสะดวกในเรื่องการรักษาพยาบาล	72.50	98.20
20. มีความสะดวกในเรื่องการเดินทาง	72.20	96.80
21. มีความพอใจในชีวิตความเป็นอยู่	82.20	97.00
22. มีความพึงพอใจในสภาพธรรมชาติ	81.40	95.30
23. การรับรู้ข่าวสารของคนในชุมชนไม่มีการเปลี่ยนแปลง	67.50	92.10
24. ท่านรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน	75.10	100.00
รวม	67.18	96.20

จากตาราง 6 พบว่า โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 67.1 เห็นว่าการทองเที่ยวส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในชุมชนทางด้านสังคม พบว่าคนในชุมชนเห็นว่าการทองเที่ยวทำให้ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณสุขทั่วโลก การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน และความพึงพอใจในชีวิตความตามลำดับ เฉพาะเรื่องการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินในหมู่ญาติพี่น้องมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ในส่วนของ

แนวโน้มที่สูงขึ้น ร้อยละ 96.2 เห็นว่า รู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน เป็นประเด็นสำคัญ รองลงมาคือได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณูปโภค ตามด้วยครอบครัว มีความสัมพันธ์ที่ดี และการเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยการถ่ายทอดอาชีพสู่คนรุ่นหลังมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในส่วนของแนวโน้มที่สูงขึ้นอย่างชัดเจนในเรื่อง รู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน ส่วนการถ่ายทอดอาชีพสู่คนรุ่นหลังยังอยู่ในสัดส่วนที่มีแนวโน้มต่ำที่สุด อาจเป็นเพราะเมื่อนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชนทำให้คนในชุมชนรายได้เพิ่มขึ้นการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการท่องเที่ยวจึงมีมากขึ้นทำให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนดีขึ้นส่งผลให้ค่านิยมของคนเปลี่ยนแปลงไป โดยคนรุ่นใหม่มีทางเลือกที่จะประกอบอาชีพที่ตนเองต้องการมากขึ้นทำให้การสืบทอดอาชีพอย่างในอดีตมิให้เห็นน้อยลง

ตาราง 7

ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการท่องเที่ยวทางด้านสังคม ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด จำแนกตามเพศ

(n = 338)

ปัจจัยการท่องเที่ยวด้านสังคม	สภาพที่เป็นจริง		แนวโน้ม	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
1. คนในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี	77.10	78.40	99.30	100.00
2. การใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัว	78.40	66.50	98.00	99.50
3. การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่	80.40	82.20	99.40	100.00
4. การอบรมสั่งสอนลูกหลาน	81.00	76.80	96.70	99.50
5. การถ่ายทอดอาชีพสู่คนรุ่นหลัง	59.50	70.80	89.60	90.80
6. การให้ความช่วยเหลือกันด้านการเงินในหมู่ญาติพี่น้อง	47.70	37.80	94.80	99.40
7. การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน	83.00	85.40	100.00	96.20
8. ผู้อาวุโสให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่อง	58.80	51.90	99.30	94.10
9. คนในชุมชนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	60.80	56.20	93.50	91.30
10. การแบ่งปันอาหารให้กับเพื่อนบ้าน	45.10	43.80	93.50	99.50
11. การไปมาสู่กับเพื่อนบ้าน	54.20	56.20	97.30	93.50

ตาราง 7 (ต่อ)

ปัจจัยการท่องเที่ยวด้านสังคม	สภาพที่เป็นจริง		แนวโน้ม	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
12. การเสียดสละร่วมแรงร่วมใจกันของผู้นำและคนในชุมชน	54.90	51.90	94.10	94.60
13. การร่วมมือกันพัฒนาชุมชนระหว่างภาครัฐ และคนในชุมชน	66.00	61.10	96.70	95.70
14. ทุกคนแสดงความคิดเห็นโดยเสรีเต็มที่	76.50	62.20	96.80	90.30
15. ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชน	56.20	56.20	98.00	91.30
16. ชุมชนมีความสามัคคี	64.10	55.70	96.10	93.50
17. ชุมชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	52.30	59.50	95.40	93.60
18. ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณสุขปโลก	86.90	99.30	90.80	100.00
19. ได้รับความสะดวกในเรื่องการรักษาพยาบาล	72.50	72.40	97.30	98.90
20. มีความสะดวกในเรื่องการเดินทาง	67.30	76.20	98.70	95.10
21. มีความพอใจในชีวิตความเป็นอยู่	73.90	89.20	93.50	100.00
22. มีความพึงพอใจในสภาพธรรมชาติ	73.20	88.10	96.10	94.60
23. การรับรู้ข่าวสารของคนในชุมชน ไม่มีการเปลี่ยนแปลง	63.40	91.50	70.80	92.40
24. ท่านรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน	76.50	100.00	74.10	100.00
รวม	67.07	69.55	94.15	95.99

จากตาราง 7 พบว่า การท่องเที่ยวยังส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนด้านสังคม โดยภาพรวมแล้ว เพศชายร้อยละ 67.07 เห็นว่า ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณสุขปโลก มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน และการอบรมสั่งสอนลูกหลานตามลำดับ โดยการแบ่งปันอาหารให้กับเพื่อนบ้านมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ส่วนแนวโน้มเห็นว่าการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน การเคารพผู้เฒ่าผู้ใหญ่ และการมีความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวที่ดี ตามลำดับ โดยเรื่องการรับรู้ข่าวสารของคนในชุมชนไม่เปลี่ยนแปลง คือ มีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด เพศหญิง ร้อยละ 69.55 เห็นว่า รู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน รองลงมาคือ ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณสุขปโลก และการรับรู้ข่าวสารของคนในชุมชนไม่เปลี่ยนแปลงตามลำดับ และเห็นว่าการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินในหมู่ญาติพี่น้องมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุดในส่วนของแนวโน้มเพศชาย ร้อยละ 94.15 เห็นว่า มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน มีการเคารพผู้เฒ่าผู้ใหญ่ และคนใน

ครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี ส่วนแนวโน้มเพศหญิง ร้อยละ 95.99 เห็นว่า คนในครอบครัว มีความสัมพันธ์ที่ดี มีการเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ได้รับความสะดวกสบายจากระบบ สาธารณูปโภค มีความพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ และรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาใน ชุมชนเป็นประเด็นสำคัญ โดยมีสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือ การใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัว การอบรมสั่งสอนลูกหลาน และการแบ่งปันอาหารให้กับเพื่อนบ้านใน สัดส่วนที่เท่ากัน ตามด้วยการให้ความช่วยเหลือกันด้านการเงินในหมู่ญาติพี่น้อง สัดส่วนที่ต่ำที่สุดคือ ทุกคนแสดงความคิดเห็นโดยเสรีเต็มที่

มีข้อที่น่าสังเกตคือ เพศหญิงจะรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน ซึ่งเป็น ประเด็นสำคัญทั้งในส่วนของสภาพที่เป็นจริงและแนวโน้มด้วย โดยในสัดส่วนที่ต่ำที่สุด นั้น กลุ่มตัวอย่างเพศชายเห็นว่า เป็นเรื่องการแบ่งปันอาหารให้กับเพื่อนบ้าน ส่วนเพศ หญิงเห็นว่า การให้ความช่วยเหลือกันในหมู่ญาติพี่น้องกลับมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างเห็น ได้ชัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การให้ความช่วยเหลือซึ่งกัน- และกัน การแบ่งปันน้ำใจกันก็สามารถทำได้เต็มที่เพราะไม่ขัดสนในเรื่องเงินทอง

ตาราง 8

ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการท่องเที่ยวทางด้านสังคม ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด
จำแนกตามอายุ

	สภาพที่เป็นจริง							แนวโน้ม		
	ปัจจัยการท่องเที่ยวทางด้านสังคม									
	35-44 ปี	45-54 ปี	55-64 ปี	65 ปีขึ้นไป	35-44 ปี	45-54 ปี	55-64 ปี	65 ปีขึ้นไป		
1. คนในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี	66.20	86.50	82.80	97.30	100.00	100.00	100.00	100.00	97.30	
2. การใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัว	63.60	80.90	67.20	91.90	99.30	97.80	98.20	100.00	100.00	
3. การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่	83.80	86.50	60.30	91.90	100.00	98.90	100.00	100.00	100.00	
4. การอบรมสั่งสอนลูกหลาน	79.20	74.20	72.40	97.30	96.10	100.00	100.00	100.00	100.00	
5. การถ่ายทอดอาชีพสู่คนรุ่นหลัง	64.30	75.30	43.10	83.80	89.00	93.30	89.70	89.20	89.20	
6. การให้ความช่วยเหลือกันด้านการเงินในหมู่ญาติพี่น้อง	38.30	60.70	13.80	59.50	95.40	100.00	98.30	97.30	97.30	
7. การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน	85.10	85.40	77.60	89.20	95.50	100.00	100.00	100.00	100.00	
8. ผู้อาวุโสให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่อง	53.20	56.20	44.80	75.70	95.40	100.00	93.10	97.30	97.30	
9. คนในชุมชนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	42.90	69.70	65.50	83.80	87.10	98.90	91.40	100.00	100.00	
10. การแบ่งปันอาหารให้กับเพื่อนบ้าน	29.90	64.00	31.00	78.40	93.50	98.80	100.00	100.00	100.00	
11. การไม่สู้กับเพื่อนบ้าน	50.00	64.00	36.20	86.50	92.20	100.00	93.10	100.00	100.00	

(n = 338)

ตาราง 8 (ต่อ)

	สถานการณ์ที่เป็นจริง							แนวโน้ม		
	ปัจจัยการท่องเที่ยวด้านสังคม									
	35-44 ปี	45-54 ปี	55-64 ปี	65 ปีขึ้นไป	35-44 ปี	45-54 ปี	55-64 ปี	65 ปีขึ้นไป		
12. การเสถียรร่วมแรงร่วมใจกันระหว่างผู้นำชุมชน และ คนในชุมชน	44.20	62.90	46.60	78.40	92.30	96.60	93.20	100.00		
13. การร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชนระหว่างภาครัฐ และ คนในชุมชน	54.50	78.70	50.00	83.80	94.10	100.00	93.10	100.00		
14. ทุกคนแสดงความคิดเห็นโดยเสรีเต็มที่	64.30	70.80	67.20	83.80	90.90	95.50	93.10	97.30		
15. ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชน	44.80	70.80	53.40	73.00	94.20	95.50	91.30	97.30		
16. ชุมชนมีความสามัคคี	53.20	64.00	60.30	73.00	89.60	100.00	100.00	94.60		
17. ชุมชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	53.20	56.20	51.70	75.70	89.60	100.00	98.30	94.60		
18. ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณสุขไปไกล	80.50	93.30	98.30	100.00	100.00	98.90	100.00	100.00		
19. ได้รับความสะดวกในเรื่องการรักษาพยาบาล	67.50	70.80	82.80	81.10	98.70	97.80	98.30	97.30		
20. มีความสะดวกในเรื่องการเดินทาง	73.40	69.70	63.80	86.50	99.40	98.90	87.90	94.60		
21. มีความพอใจในชีวิตความเป็นอยู่	73.40	91.00	87.90	89.20	94.20	100.00	98.20	100.00		
22. มีความพึงพอใจในสภาพธรรมชาติ	76.60	89.90	75.90	89.20	94.10	96.60	94.90	97.30		
23. การรับรู้ข่าวสารของชุมชนในชุมชนไม่มีการเปลี่ยนแปลง	63.00	71.90	56.90	91.90	83.80	98.90	100.00	97.30		
24. ท่านรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน	74.70	76.40	62.10	94.60	100.00	100.00	100.00	100.00		
รวม	61.65	73.74	60.48	84.81	94.35	98.6	96.33	97.97		

จากตาราง 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 35-44 ปี ร้อยละ 61.65 เห็นว่า การท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน โดยประเด็นสำคัญคือ การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ และได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณูปโภคตามลำดับ โดยที่การให้ความช่วยเหลือกันด้านการเงินในหมู่ญาติพี่น้องมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ส่วนแนวโน้มร้อยละ 94.35 เห็นว่าคนในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณูปโภค และรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน ในสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือ มีความสะดวกในเรื่องการเดินทาง และใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัว ตามลำดับ โดยการรับรู้ข่าวสารของคนในชุมชนไม่เปลี่ยนแปลง มีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 45-54 ปี ร้อยละ 73.74 เห็นว่าได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณูปโภค พอใจในชีวิตความเป็นอยู่ และพึงพอใจในสภาพธรรมชาติตามลำดับ โดยสัดส่วนที่ต่ำที่สุดคือ ผู้อาวุโสให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่อง ส่วนแนวโน้มนั้นสูงขึ้นอย่างชัดเจน โดยร้อยละ 98.6 เห็นว่า คนในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี การอบรมสั่งสอนลูกหลาน การให้ความช่วยเหลือกันด้านการเงินในหมู่ญาติพี่น้อง การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน ผู้อาวุโสให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่อง การไปมาหาสู่กับเพื่อนบ้าน การร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชนระหว่างภาครัฐและคนในชุมชน ชุมชนมีความสามัคคี ชุมชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีความพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ และรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน โดยความเห็นดังกล่าวมีสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือ การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ คนในชุมชนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณูปโภค มีความสะดวกในการเดินทาง และการรับรู้ข่าวสารของคนในชุมชนไม่เปลี่ยนแปลงในสัดส่วนที่เท่ากัน ตามด้วยการแบ่งปันอาหารให้กับเพื่อนบ้าน โดยสัดส่วนที่ต่ำที่สุดเป็นการถ่ายทอดอาชีพสู่คนรุ่นหลัง

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 55-64 ปี ร้อยละ 60.48 เห็นว่า ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณูปโภค รองลงมาคือ มีความพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ และตามด้วยคนในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี ได้รับความสะดวกสบายในเรื่องการรักษาพยาบาลในสัดส่วนที่เท่ากัน เฉพาะเรื่องการให้ความช่วยเหลือทางการเงินในหมู่ญาติพี่น้องมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ส่วนแนวโน้มนั้นสูงขึ้นอย่างชัดเจน โดยร้อยละ 96.33 เห็นว่า คนใน

ครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ การอบรมสั่งสอนลูกหลาน การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน การแบ่งปันอาหารให้กับเพื่อนบ้าน ชุมชนมีความสามัคคี ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณสุขปโภค การรับรู้ข่าวสารของคนในชุมชนไม่เปลี่ยนแปลง และรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน ในสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมา คือ การให้ความช่วยเหลือกันด้านการเงินในหมู่ญาติพี่น้อง ชุมชนมีความปลอดภัย และได้รับความสะดวกสบายในเรื่องการรักษาพยาบาล ในสัดส่วนที่เท่ากัน และตามด้วย พอใจในชีวิตความเป็นอยู่ สัดส่วนที่ต่ำที่สุดคือ มีความสะดวกสบายในเรื่องการเดินทาง

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป ร้อยละ 84.81 เห็นว่า ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณสุขปโภค รองลงมาคือ คนในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี การอบรมสั่งสอนลูกหลาน และตามด้วยรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน โดยเห็นว่า การให้ความช่วยเหลือกันด้านการเงินในหมู่ญาติพี่น้องมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ส่วนแนวโน้มสูงขึ้น ร้อยละ 97.97 เห็นว่าใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัว การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ การอบรมสั่งสอนลูกหลาน การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน คนในชุมชนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การแบ่งปันอาหารให้กับเพื่อนบ้าน การไปมาหาสู่กับเพื่อนบ้าน การเสียสละร่วมแรงร่วมใจกันระหว่างผู้นำชุมชน และคนในชุมชน การร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชนระหว่างภาครัฐและคนในชุมชน ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณสุขปโภค พอใจในชีวิตความเป็นอยู่ และรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน โดยความเห็นดังกล่าวมีสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือ คนในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี การให้ความช่วยเหลือกันด้านการเงินในหมู่ญาติพี่น้อง ผู้อาวุโสให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่อง ทุกคนแสดงความคิดเห็นโดยเสรีเต็มที่ ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาชุมชน ได้รับความสะดวกในเรื่องการรักษาพยาบาล มีความพึงพอใจในสภาพธรรมชาติ และการรับรู้ข่าวสารของคนในชุมชนไม่เปลี่ยนแปลง ในสัดส่วนที่เท่ากัน และตามด้วยชุมชนมีความสามัคคี ชุมชนมีความปลอดภัยใน และมีความสะดวกในเรื่องการเดินทาง โดยการถ่ายถอดอาชีพ มีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

เป็นที่น่าสังเกตว่า ทางด้านแนวโน้มนั้น พบว่าประเด็นสำคัญกลุ่มตัวอย่างทุกช่วงอายุเห็นตรงกันว่า รู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน ส่วนแนวโน้มที่ต่ำที่สุดส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นการถ่ายถอดชีพสู่คนรุ่นหลัง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เมื่อมีนักท่องเที่ยว

เข้ามาทำให้วิถีชีวิตทางด้านเศรษฐกิจ สังคมดีขึ้นและยังสร้างความภาคภูมิใจในฐานะที่ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอีกด้วย ส่วนในเรื่องการถ่ายทอดอาชีพนั้น คนในชุมชนมีโอกาสในการเลือกที่จะประกอบอาชีพที่ตนต้องการเพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากความเจริญที่อยู่รายรอบและที่เข้ามาในชุมชน อีกทั้งอาชีพดั้งเดิมที่สืบทอดกันมาก็มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาในการเรียนรู้รวมถึงทักษะส่วนบุคคล ทำให้คนรุ่นใหม่หันไปประกอบอาชีพอื่นกันมากขึ้น

ตาราง 9

ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการท่องเที่ยวทางด้านสังคม ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด
 จำนวนตามการศึกษา (n = 338)

ปัจจัยการท่องเที่ยวทางด้านสังคม	สภาพที่เป็นจริง															
	เสมอคู่เสมอคู่	เสมอคู่เสมอคู่	เสมอคู่เสมอคู่	เสมอคู่เสมอคู่	เสมอคู่เสมอคู่	เสมอคู่เสมอคู่	เสมอคู่เสมอคู่	เสมอคู่เสมอคู่	เสมอคู่เสมอคู่	เสมอคู่เสมอคู่	เสมอคู่เสมอคู่	เสมอคู่เสมอคู่				
1. คนในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี	100.00	84.10	82.40	84.20	66.70	62.90	81.80	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
2. การใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัว	100.00	76.20	80.40	73.30	78.80	57.10	63.60	100.00	100.00	98.40	100.00	99.00	100.00	97.10	100.00	100.00
3. การเคารพเพื่อพึงผู้ใหญ่	100.00	79.40	100.00	65.30	72.70	94.30	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	99.00	100.00	100.00	100.00	100.00
4. การอบรมสั่งสอนลูกหลาน	100.00	82.50	78.40	68.30	69.70	92.90	81.80	100.00	94.10	100.00	95.20	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
5. การถ่ายทอดอาชีพสู่คนรุ่นหลัง	100.00	71.40	64.70	65.30	33.30	74.30	72.70	100.00	88.90	88.20	88.90	95.00	69.70	95.70	90.90	90.90
6. การให้ความช่วยเหลือกันด้านการเงิน ในหมู่ญาติพี่น้อง	100.00	44.40	52.90	48.50	15.20	37.10	9.10	100.00	93.60	100.00	93.60	96.00	100.00	100.00	100.00	100.00
7. การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน	100.00	88.90	86.30	84.20	78.80	84.30	63.60	100.00	100.00	100.00	100.00	96.10	100.00	92.90	100.00	100.00
8. ผู้อาวุโสให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่อง	100.00	55.60	74.50	55.40	36.40	48.60	36.40	100.00	100.00	100.00	88.20	96.00	100.00	92.90	100.00	100.00

ตาราง 9 (ต่อ)

ปัจจัยการทองที่ยาวด้านสังคม	สภาพที่เป็นจริง														
	เสมอภาค	เสมอภาคสูง	เสมอภาคต่ำ	เสมอภาค	เสมอภาคสูง	เสมอภาคต่ำ	เสมอภาค	เสมอภาคสูง	เสมอภาคต่ำ	เสมอภาค	เสมอภาคสูง	เสมอภาคต่ำ	เสมอภาค	เสมอภาคสูง	เสมอภาคต่ำ
9. คนในชุมชนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	100.00	66.70	56.90	63.40	57.60	48.60	36.40	100.00	93.70	78.50	94.10	100.00	92.90	100.00	100.00
10. การแบ่งปันอาหารให้กยเพื่อนบ้าน	100.00	65.10	31.40	50.50	18.20	34.30	36.40	100.00	95.30	84.30	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
11. การไปมาสู่กับเพื่อนบ้าน	50.00	69.80	56.90	58.40	54.50	34.30	72.70	100.00	100.00	86.30	96.00	100.00	92.90	100.00	100.00
12. การเสียดสรวร่วมแรงร่วมใจกันระหว่างผู้นำชุมชน และคนในชุมชน	50.00	68.30	51.00	52.50	30.30	57.10	36.40	100.00	96.90	88.30	93.10	87.90	100.00	100.00	100.00
13. การร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชนระหว่างภาครัฐ และคนในชุมชน	50.00	68.30	66.70	73.30	39.40	58.60	36.40	100.00	95.30	100.00	94.10	87.90	100.00	100.00	100.00
14. ทุกคนแสดงความคิดเห็นโดยเสรีเต็มที่	50.00	57.10	84.30	76.20	48.50	68.60	72.70	100.00	93.60	100.00	88.10	81.80	98.60	100.00	100.00
15. ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชน	33.33	54.00	56.90	63.40	57.60	45.70	72.70	100.00	96.90	100.00	90.10	81.80	98.60	100.00	100.00
16. ชุมชนมีความสามัคคี	50.00	54.60	86.30	67.30	45.50	42.90	45.50	100.00	88.90	100.00	98.00	84.90	95.80	100.00	100.00

ตาราง 9 (ต่อ)

	สภาพที่เป็นจริง										แนวโน้ม									
	เลขบัญชี	มูลค่า	เลขบัญชี	มูลค่า	เลขบัญชี	มูลค่า	เลขบัญชี	มูลค่า	เลขบัญชี	มูลค่า	เลขบัญชี	มูลค่า	เลขบัญชี	มูลค่า	เลขบัญชี	มูลค่า	เลขบัญชี	มูลค่า		
ปัจจัยการทองที่ทางด้านสังคม	เลขบัญชี	มูลค่า	เลขบัญชี	มูลค่า	เลขบัญชี	มูลค่า	เลขบัญชี	มูลค่า	เลขบัญชี	มูลค่า	เลขบัญชี	มูลค่า	เลขบัญชี	มูลค่า	เลขบัญชี	มูลค่า	เลขบัญชี	มูลค่า		
17. ชุมชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	100.00	68.30	58.80	61.40	57.60	31.40	54.50	100.00	96.90	86.30	99.00	97.00	90.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00		
18. ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์) ระหว่างผู้นำชุมชน และคนในชุมชน	100.00	98.40	86.30	89.10	93.60	80.00	90.90	100.00	100.00	100.00	99.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00		
19. ได้รับความสะดวกในเรื่องการรักษาพยาบาล	100.00	87.30	72.50	72.30	78.80	62.90	27.30	100.00	98.40	100.00	100.00	97.00	97.20	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00		
20. มีความสะดวกในเรื่องการเดินทาง	83.30	88.90	58.80	67.30	69.70	72.90	90.90	100.00	98.40	100.00	99.00	81.80	98.60	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00		
21. มีความพอใจในชีวิตความเป็นอยู่	100.00	81.00	84.30	85.10	78.80	75.70	100.00	100.00	88.90	100.00	97.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00		
22. มีความพึงพอใจในสภาพธรรมชาติ	100.00	77.80	98.00	74.30	100.00	68.60	100.00	100.00	98.40	98.00	92.10	100.00	91.50	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00		

ตาราง 9 (ต่อ)

	แนวทางใหม่	
	สภาพที่เป็นจริง	
ปัจจัยการท่องเที่ยวด้านสังคม	ศูนย์วิจัย	ศูนย์วิจัย
	ศูนย์วิจัย	ศูนย์วิจัย
	ศูนย์วิจัย	ศูนย์วิจัย
	ศูนย์วิจัย	ศูนย์วิจัย
	ศูนย์วิจัย	ศูนย์วิจัย
	ศูนย์วิจัย	ศูนย์วิจัย
	ศูนย์วิจัย	ศูนย์วิจัย
	ศูนย์วิจัย	ศูนย์วิจัย
	ศูนย์วิจัย	ศูนย์วิจัย
	ศูนย์วิจัย	ศูนย์วิจัย
	ศูนย์วิจัย	ศูนย์วิจัย
	ศูนย์วิจัย	ศูนย์วิจัย
	ศูนย์วิจัย	ศูนย์วิจัย
	ศูนย์วิจัย	ศูนย์วิจัย
23. การรับรู้ข่าวสารของคนในชุมชนจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่มีการเปลี่ยนแปลง เช่น การไปร่วมงานบุญ งานศพ โดยไม่ต้องมีการตีพิมพ์	100.00	77.80
24. ท่านรู้สึกที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน	100.00	77.80
รวม	86.10	72.65

จากตาราง 9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ศึกษา ร้อยละ 86.10 เห็นว่าคนในครอบครัว มีความสัมพันธ์ที่ดี ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัว เคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ การอบรมสั่งสอนลูกหลาน การถ่ายทอดอาชีพสู่คนรุ่นหลัง การให้ความช่วยเหลือกันด้านการเงินใน หมู่ญาติพี่น้อง มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน ผู้อาวุโสให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่อง คนในชุมชนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การแบ่งปันอาหารให้กับเพื่อนบ้าน ชุมชนมีความปลอดภัย ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณสุขโลก ได้รับความสะดวกในเรื่องการรักษาพยาบาล พอใจในชีวิตความเป็นอยู่ พอใจในสภาพธรรมชาติ การรับรู้ข่าวสารของคนในชุมชน ไม่เปลี่ยนแปลง และรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน โดยความเห็นดังกล่าว มีสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือ มีความสะดวกในเรื่องการเดินทาง และตามด้วย การไปมาหาสู่เพื่อนบ้าน การเสียสละร่วมแรงร่วมใจกันระหว่างผู้นำชุมชนและคนในชุมชน การร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชนระหว่างภาครัฐและคนในชุมชน ทุกคนแสดงความ คิดเห็น โดยเสรีเต็มที่ และชุมชนมีความสามัคคี ในสัดส่วนที่เท่ากัน สัดส่วนที่ต่ำที่สุดคือ ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาชุมชน ส่วนแนวโน้ม ร้อยละ 100 มีแนวโน้มสูงขึ้น อย่างชัดเจนทุกเรื่องและมีสัดส่วนที่เท่ากันด้วย

กลุ่มตัวอย่างที่จบชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 72.65 เห็นว่า ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณสุขโลก รองลงมาคือ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน และมีความสะดวกในเรื่องการเดินทางในสัดส่วนที่เท่ากัน ตามด้วยได้รับความสะดวกในเรื่องการรักษาพยาบาล โดยที่การให้ความช่วยเหลือกันด้านการเงินในหมู่ญาติพี่น้อง มีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ส่วนแนวโน้ม ร้อยละ 96.37 เห็นว่าคนในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน ผู้อาวุโสให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่อง การไปมาหาสู่เพื่อนบ้าน ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณสุขโลก และรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน ในสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัว ได้รับความสะดวกในเรื่องการรักษาพยาบาล มีความสะดวกในเรื่องการเดินทาง พึงพอใจในสภาพธรรมชาติ ในสัดส่วนที่เท่ากัน และตามด้วยการเสียสละร่วมแรงร่วมใจกัน ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และชุมชนมีความปลอดภัย โดยที่การถ่ายทอดอาชีพสู่คนรุ่นหลัง และชุมชนมีความสามัคคี มีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

กลุ่มตัวอย่างที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 71.57 เห็นว่า การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ ฟังพอใจในสภาพธรรมชาติ และรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน เป็นประเด็นสำคัญ ตามลำดับ ส่วนแนวโน้ม ร้อยละ 95.18 เห็นว่าคนในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี การใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัว การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ การให้ความช่วยเหลือกันด้านการเงินในหมู่บ้าน การร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชน ทุกคนแสดงความคิดเห็นโดยเสรีเต็มที่ ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ชุมชนมีความสามัคคี ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณสุขปกศ การได้รับความสะดวกในเรื่องการรักษาพยาบาล มีความสะดวกในเรื่องการเดินทาง มีความพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ และรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน โดยความเห็นดังกล่าวมีส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือมีความพึงพอใจในสภาพธรรมชาติ ตามด้วยการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน และผู้อาวุโสให้คำปรึกษาได้ทุกอย่าง ในสัดส่วนที่เท่ากัน สัดส่วนที่ต่ำที่สุดคือคนในชุมชนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

กลุ่มตัวอย่างที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 67.98 เห็นว่าได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณสุขปกศ รองลงมาคือ มีความพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ ตามด้วยคนในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี และการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน ในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยการให้ความช่วยเหลือกันด้านการเงินในหมู่บ้านมีส่วนที่ต่ำที่สุด ส่วนแนวโน้ม ร้อยละ 96.69 เห็นว่าคนในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี การอบรมสั่งสอนลูกหลาน การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน การแบ่งปันอาหารให้กับเพื่อนบ้าน การได้รับความสะดวกในเรื่องการรักษาพยาบาล และรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน ในสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือ การใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัว การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ ชุมชนมีความปลอดภัย ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณสุขปกศ และมีความสะดวกในเรื่องการเดินทาง ในสัดส่วนที่เท่ากัน ตามด้วยพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ โดยสัดส่วนที่ต่ำที่สุดคือ ทุกคนแสดงความคิดเห็นโดยเสรีเต็มที่

กลุ่มตัวอย่างที่จบชั้นอนุปริญญา ร้อยละ 58.70 เห็นว่ามีความพึงพอใจในสภาพธรรมชาติ รองลงมาคือ ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณสุขปกศ และตามด้วยใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัว การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน ได้รับความ

สะดวกในเรื่องการรักษาพยาบาล และพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ โดยสัดส่วนที่ต่ำที่สุด คือ การให้ความช่วยเหลือกันด้านการเงินในหมู่ญาติพี่น้อง ส่วนแนวโน้ม ร้อยละ 94.57 เห็นว่าคนในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี การใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัว การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ การอบรมสั่งสอนลูกหลาน การให้ความช่วยเหลือกันด้านการเงินในหมู่ญาติพี่น้อง การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน ผู้อาวุโสให้คำปรึกษาได้ทุกอย่าง คนในชุมชนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การแบ่งปันอาหารให้กับเพื่อนบ้าน การไปมาหาสู่เพื่อนบ้าน ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณสุขปกศ พอใจในชีวิตความเป็นอยู่ พึงพอใจในสภาพธรรมชาติ การรับรู้ข่าวสารของคนในชุมชนไม่เปลี่ยนแปลง รู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชนในสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือ ชุมชนมีความปลอดภัย และได้รับความสะดวกในเรื่องการรักษาพยาบาล ในสัดส่วนที่เท่ากัน ตามด้วยการเสียดสละร่วมแรงร่วมใจกัน การร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชน โดยที่การถ่ายทอดอาชีพสู่คนรุ่นหลังมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

กลุ่มตัวอย่างที่จับชั้นปริญญาตรี ร้อยละ 61.37 เห็นว่า การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ การอบรมสั่งสอน และการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน เป็นประเด็นสำคัญ ตามลำดับ เฉพาะเรื่องชุมชนมีความปลอดภัย มีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ส่วนแนวโน้ม ร้อยละ 96.44 เห็นว่าคนในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ การอบรมสั่งสอนลูกหลาน การให้ความช่วยเหลือกันด้านการเงินในหมู่ญาติพี่น้อง การแบ่งปันอาหารให้กับเพื่อนบ้าน การเสียดสละร่วมแรงร่วมใจ การร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชน ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณสุขปกศ พอใจในชีวิตความเป็นอยู่ รู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชนในสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือ ทุกคนแสดงความคิดเห็นโดยเสรีเต็มที่ ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และมีความสะดวกในเรื่องการเดินทาง ในสัดส่วนที่เท่ากัน ตามด้วย ได้รับความสะดวกในเรื่องการรักษาพยาบาล โดยมีการรับรู้ข่าวสารของคนในชุมชนไม่เปลี่ยนแปลงมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

กลุ่มตัวอย่างที่จับชั้นสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 62.87 เห็นว่า การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ พอใจในชีวิตความเป็นอยู่ พึงพอใจในสภาพธรรมชาติ ในสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือ ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณสุขปกศ และมีความสะดวกสบายในเรื่องการเดินทาง ในสัดส่วนที่เท่ากัน ตามด้วยคนในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี

และการอบรมสั่งสอนลูกหลาน ในสัดส่วนที่เท่ากัน สัดส่วนที่ต่ำที่สุดคือ การให้ความช่วยเหลือกันด้านการเงินในหมู่ญาติพี่น้อง ส่วนแนวโน้มนั้นสูงขึ้นอย่างชัดเจน โดยร้อยละ 99.62 เห็นว่าคนในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี การใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัว การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ การอบรมสั่งสอนลูกหลาน การให้ความช่วยเหลือกันด้านการเงินในหมู่ญาติพี่น้อง การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน ผู้อาวุโสให้คำปรึกษาได้ทุกอย่าง คนในชุมชนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การแบ่งปันอาหารให้กับเพื่อนบ้าน การไปมาหาสู่กับเพื่อนบ้าน การเสียสละร่วมแรงร่วมใจกัน การร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชน ทุกคนแสดงความคิดเห็นโดยเสรีเต็มที่ ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ชุมชนมีความสามัคคี ชุมชนมีความปลอดภัย ได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณสุขโลก การเสียสละร่วมแรงร่วมใจ มีความสะดวกในเรื่องการเดินทางพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ พึงพอใจในสภาพธรรมชาติ การรับรู้ข่าวสารของคนในชุมชนไม่เปลี่ยนแปลง รู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน โดยความเห็นดังกล่าวมีสัดส่วนที่เท่ากัน สัดส่วนที่ต่ำที่สุดคือการถ่ายทอดอาชีพ

ข้อมูลวิถีชีวิตของคนในชุมชนด้านวัฒนธรรม

ตาราง 10

ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนทางวัฒนธรรม

ปัจจัยการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม	(n = 338)	
	สภาพที่เป็นจริง	แนวโน้มน
1. ชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี	74.00	97.10
2. กินอาหารมอญเป็นปกติ	29.60	89.10
3. กินอาหารตามสมัยนิยม เช่น พิซซ่า เคเอฟซี หมูกระทะ ปอวย ฯ	13.00	70.10
4. แต่งกายแบบชาวมอญเป็นปกติ	8.60	63.90
5. พูดภาษามอญได้	22.80	48.80
6. อ่านเขียนภาษามอญได้	8.90	27.80
7. เข้าร่วมพิธีกรรมตามแบบมอญ เช่น การไหว้ผี การแข่งศพ	21.90	57.10

ตาราง 10 (ต่อ)

ปัจจัยการทองเที่ยวด้านวัฒนธรรม	สภาพที่เป็นจริง	แนวโน้ม
8. ปฏิบัติตามความเชื่อแบบมอญในเรื่องต่าง ๆ เช่น ทิศ การทำศพฯ	52.70	78.70
9. ร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมทางศาสนาอยู่เสมอ	61.50	95.80
10. ไปถือศีล ฟังธรรมที่วัดในวันพระอย่างสม่ำเสมอ	33.40	90.80
11. ใช้ภาชนะเครื่องปั้นดินเผาเป็นปกติ	24.00	83.20
12. การทองเที่ยวทำให้รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก	43.80	93.80
13. การต่อเติมหรือซ่อมแซมบ้านเรือน เพื่อรองรับการทองเที่ยวด้วย	54.10	91.70
14. ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปเมื่อมีการทองเที่ยว	32.00	70.80
15. การทองเที่ยวทำให้ศีลธรรมเสื่อมลง	15.40	54.50
16. ท่านรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงานประเพณี	66.00	96.50
รวม	35.10	75.60

จากตาราง 10 พบว่า โดยภาพรวมแล้ว กลุ่มตัวอย่างประมาณ ร้อยละ 35.10 เห็นว่าการทองเที่ยวส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตทางด้านวัฒนธรรม โดยความเห็นดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นถึง 75.60 และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี รู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงาน และร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ ตามลำดับ เฉพาะเรื่องการแต่งกายแบบชาวมอญเป็นปกติมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คนในชุมชนมีความรักและหวงแหนในขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมของตน จึงร่วมกันอนุรักษ์และสืบสานเอาไว้ เมื่อถึงวันสำคัญทางศาสนาคนในชุมชนก็จะประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน โดยมีวัดเป็นศูนย์กลาง ด้วยความมีเอกลักษณ์ของชุมชนมอญนี้เองจึงเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจแก่นักทองเที่ยวและผู้พบเห็น

เรื่องนี้ยังคงเป็นจริงสำหรับแนวโน้มด้วย แต่มีข้อสังเกตว่าเฉพาะเรื่องการแต่งกายแบบชาวมอญเป็นปกติซึ่งมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด แต่ว่ามีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เมื่อมีการส่งเสริมการทองเที่ยวเข้ามาในชุมชน คนในชุมชนยอม

แสดงออกซึ่งเอกลักษณ์การแต่งกายในเทศกาลต่าง ๆ เพื่อเป็นการต้อนรับและดึงดูดนักท่องเที่ยว

ตาราง 11

ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรม ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด จำแนกตามเพศ

(n = 338)

ปัจจัยการท่องเที่ยวด้านสังคม	สภาพที่เป็นจริง		แนวโน้มน	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
1. คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี	64.10	82.20	96.80	97.30
2. กินอาหารมอญเป็นปกติ	28.80	30.30	90.20	88.10
3. กินอาหารตามสมัยนิยม เช่น พิซซ่า เคเอฟซี หมูกระทะ ปอขี้ ่	13.10	13.00	68.00	71.90
4. แต่งกายแบบชาวมอญเป็นปกติ	5.90	10.80	60.10	67.00
5. พูดภาษามอญได้	20.90	24.30	47.70	49.70
6. อ่าน/เขียนภาษามอญได้	14.40	4.30	34.70	22.10
7. เข้าร่วมพิธีกรรมตามแบบมอญ เช่น การไหว้ผี การแข่งศพ	23.50	20.50	60.80	54.00
8. ปฏิบัติตามความเชื่อแบบมอญในเรื่องต่าง ๆ เช่น ทิศ การทำศพ การนับถือผีบ้านเป็นปกติ	40.50	62.70	77.10	80.00
9. ร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมทางศาสนาอยู่เสมอ	56.20	65.90	95.40	96.20
10. ไปถือศีล ฟังธรรมที่วัดในวันพระอย่างสม่ำเสมอ	30.70	35.70	92.80	89.20
11. ใช้ภาษาเครื่องปั้นดินเผาเป็นปกติ	20.90	26.50	86.30	80.60
12. การท่องเที่ยวทำให้รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม	44.40	43.20	92.10	95.10
13. การต่อเติมหรือซ่อมแซมบ้านเรือนเพื่อรองรับการท่องเที่ยว	49.70	57.80	90.20	92.90
14. ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปเมื่อมีการท่องเที่ยว	30.70	33.00	66.60	74.10
15. การท่องเที่ยวทำให้ศีลธรรมเสื่อมลง	14.40	16.20	54.90	54.00
16. ท่านรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงานประเพณี	64.70	67.00	95.40	97.30
รวม	32.68	37.08	75.56	75.59

จากตาราง 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชาย ร้อยละ 32.68 เห็นว่า รู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงาน คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี และร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ เป็นประเด็นสำคัญ ตามลำดับเฉพาะเรื่องการแต่งกายแบบชาวมอญเป็นปกติ มีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ส่วนแนวโน้มเพศชาย ร้อยละ 75.56 เห็นว่าคนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี รองลงมาคือ ร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมทางศาสนาอยู่เสมอ และรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงาน ในสัดส่วนที่เท่ากัน ตามด้วยไปถือศีลฟังธรรมที่วัด โดยอ่าน/เขียนภาษามอญได้ มีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

กลุ่มตัวอย่างเพศหญิง ร้อยละ 37.08 เห็นว่า คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี รู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงาน และร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ โดยอ่าน/เขียนภาษามอญได้ มีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ส่วนแนวโน้ม ร้อยละ 75.59 เห็นว่า คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี และรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงานในสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือ ร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ ตามด้วยการท่องเที่ยวทำให้รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเปลี่ยนแปลงไป โดยสัดส่วนที่ต่ำที่สุดยังคงเป็นเรื่องอ่าน/เขียนภาษามอญได้

เป็นที่น่าสังเกตว่า โดยรวมแล้วทั้งเพศชายและเพศหญิง เห็นว่าคนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ และรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงานในชุมชนเป็นประเด็นสำคัญ ส่วนการอ่าน/เขียนภาษามอญได้ แม้โดยรวมจะมีสัดส่วนต่ำที่สุดแต่ก็มีแนวโน้มสูงขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันภาครัฐมีการรณรงค์เพื่อให้ร่วมกันอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม และคนในชุมชนเองก็เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมมอญ จึงทำให้มีการถ่ายทอดการอ่าน/เขียนภาษามอญกันมากขึ้น

ตาราง 12

ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะกรีก
จำแนกตามอายุ

(n = 338)

	สภาพที่เป็นจริง						แนวโน้ม	
	35-44 ปี	45-54 ปี	55-64 ปี	65 ปีขึ้นไป	35-44 ปี	45-54 ปี		55-64 ปี
1. คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี	63.60	79.80	84.50	86.50	93.50	100.00	100.00	100.00
2. กินอาหารมอญเป็นปกติ	25.30	29.20	36.20	37.80	84.40	89.90	96.50	94.60
3. กินอาหารตามสมัยนิยม เช่น พิซซ่า เคเอฟซี หมูกระทะ บอย ๆ	18.20	9.0	12.10	2.70	77.90	73.00	74.20	24.30
4. แต่งกายแบบชาวมอญเป็นปกติ	7.80	5.60	10.30	16.20	53.90	62.90	74.10	91.90
5. พูดภาษามอญได้	23.40	0.00	27.60	67.60	39.00	37.10	75.90	75.70
6. อ่านเขียนภาษามอญได้	13.60	1.10	1.70	18.90	29.20	18.00	39.60	27.00
7. เข้าร่วมพิธีกรรมตามแบบมอญ เช่น การไหว้ผี การแข่งศพ	25.30	15.70	20.70	24.30	59.10	43.80	62.10	72.90
8. ปฏิบัติตามความเชื่อแบบมอญในเรื่องต่างๆ เช่น ทิศ การทำศพ การนับถือผีบ้านเป็นปกติ	55.20	49.40	39.70	70.30	76.00	73.00	88.00	89.20
9. ร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมทางศาสนาอยู่เสมอ	48.10	68.50	77.60	75.70	94.20	96.60	100.00	94.60
10. ไปถือศีล ฟังธรรมที่วัดในวันพระอย่างสม่ำเสมอ	22.10	34.80	41.40	64.90	86.40	91.00	100.00	94.60
11. ใช้ภาษาเครื่องปั้นดินเผาเป็นปกติ	25.30	18.00	25.90	29.70	80.50	78.70	94.90	86.50

ตาราง 12 (ต่อ)

ปัจจัยการท่องเที่ยวด้านสังคม	สภาพที่เป็นจริง					แนวโน้ม		
	35-44 ปี	45-54 ปี	55-64 ปี	65 ปีขึ้นไป	35-44 ปี	45-54 ปี	55-64 ปี	65 ปีขึ้นไป
12. การท่องเที่ยวทำให้รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก	39.60	55.10	41.40	37.80	93.50	94.40	93.10	94.60
13. การต่อเติมหรือซ่อมแซมบ้านเรือน มีโซ่เพื่ออยู่อาศัยเพียงอย่างเดียว แต่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวด้วย	54.50	65.20	51.70	29.70	94.80	94.40	89.60	75.60
14. ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปไม่มีการท่องเที่ยว	39.60	30.30	22.40	18.90	78.60	87.60	39.60	45.90
15. การท่องเที่ยวทำให้ศิลปกรรมเสื่อมลง	24.00	5.60	13.80	5.40	55.20	62.90	55.20	29.70
16. ท่านรู้สึกที่มันักท่องเที่ยวมาร่วมงานประเพณี	67.50	69.70	60.30	59.50	96.10	98.90	96.50	91.90
รวม	34.56	33.56	35.45	36.43	74.51	75.13	79.95	74.31

จากตาราง 12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า การท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนด้านวัฒนธรรม โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 35-44 ปี ร้อยละ 34.56 เห็นว่า วัสดุภัณฑ์ที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงาน คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และปฏิบัติตามความเชื่อแบบมอญในเรื่องต่าง ๆ เป็นปกติ ตามลำดับ เฉพาะเรื่องการแต่งกายแบบชาวมอญเป็นปกติ มีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ส่วนแนวโน้ม ร้อยละ 74.51 เห็นว่า วัสดุภัณฑ์ที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงาน การต่อเติมหรือซ่อมแซมบ้านเรือนมิใช่เพื่ออยู่อาศัยเพียงอย่างเดียว และร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ โดยอ่าน/เขียนภาษามอญได้ มีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 45-54 ปี ร้อยละ 33.56 เห็นว่า คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัสดุภัณฑ์ที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงาน และร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ ตามลำดับ สัดส่วนที่ต่ำที่สุดคือ การพูดภาษามอญได้ และ ร้อยละ 75.13 เห็นว่า เรื่องดังกล่าวยังเป็นจริงในส่วนของแนวโน้มด้วย เฉพาะเรื่องอ่าน/เขียนภาษามอญได้ มีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 55-64 ปี ร้อยละ 35.45 เห็นว่า คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ และ วัสดุภัณฑ์ที่นักท่องเที่ยวมาร่วมงาน ตามลำดับ สัดส่วนที่ต่ำที่สุดคือ อ่าน/เขียนภาษามอญได้ ส่วนแนวโน้ม ร้อยละ 79.95 เห็นว่า คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ ไปถือศีลฟังธรรมที่วัดในวันพระในสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือ กินอาหารมอญเป็นปกติ วัสดุภัณฑ์ที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงาน ตามด้วยใช้ภาชนะเครื่องปั้นดินเผาเป็นปกติ โดยมีการอ่าน/เขียนภาษามอญ มีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 65 ปี ร้อยละ 36.43 ขึ้นไป เห็นว่า คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ และปฏิบัติตามความเชื่อแบบมอญในเรื่องต่าง ๆ เป็นปกติ โดยการกินอาหารตามสมัยนิยมในสัดส่วนที่เท่ากัน ส่วนแนวโน้ม ร้อยละ 74.31 เห็นว่า คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี รองลงมาคือ กินอาหารมอญเป็นปกติ ร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ ไปถือศีลฟังธรรมที่วัดในวันพระ และการท่องเที่ยวทำให้

รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนที่เท่ากัน ตามด้วยแต่งกายแบบชาวมอญ เป็นปกติ ผู้ศึกษามีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน โดยมีการกินอาหารตามสมัยนิยมใน สัดส่วนที่ต่ำที่สุด

เป็นที่น่าสังเกตว่า โดยรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ และ ผู้ศึกษามีนักท่องเที่ยวมาร่วมงาน เป็นประเด็นสำคัญ และสังเกตได้ว่าการอ่าน/เขียน ภาษามอญ ได้นั้น แม้ว่าจะมีแนวโน้มที่สูงขึ้น แต่ในกลุ่มตัวอย่างวัยกลางคนถึงวัยสูงอายุ ที่มีอายุระหว่าง 35-64 ปี ยังคงเห็นว่าในแนวโน้มนี้มีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่าการอ่าน/เขียนภาษามอญได้ มีข้อจำกัดหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นผู้ที่สามารถอ่าน/ เขียนได้ในปัจจุบันมีน้อยมาก โดยปกติทั่วไปก็จะใช้ภาษาไทยเป็นภาษากลางทั้งในการ สื่อสารและการเรียนหนังสือ จึงเป็นการยากในการรักษาภาษาเขียนเอาไว้ได้ แต่ใน ปัจจุบันมีการณรงค์ส่งเสริมให้อุรักษ์ฟื้นฟูกันมากขึ้น

ตาราง 13

ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรม ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด
จำแนกตามการศึกษา

(n = 338)

	สภาพที่เป็นจริง										แนวโน้ม									
	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้
ปัจจัยการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้	เลขบ่งชี้
1. คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลป-วัฒนธรรม และขนบ ธรรมเนียมประเพณี	50.00	76.20	72.50	85.10	69.70	57.10	100.00	100.00	100.00	100.00	93.00	97.00	97.10	100.00	97.10	97.00	97.10	100.00	100.00	100.00
2. กินอาหารมอญเป็นปกติ	33.30	44.40	45.10	21.80	15.20	20.00	54.50	100.00	100.00	84.30	90.10	100.00	84.30	84.30	100.00	100.00	84.30	84.30	72.70	72.70
3. กินอาหารตามสมัยนิยม เช่น พิซซ่า เคเอฟซี หมูกระทะ บ่อปลา	6.00	7.90	7.80	19.80	3.00	12.90	45.50	66.70	66.70	76.40	76.20	75.70	77.20	77.20	75.70	77.20	77.20	77.20	91.00	91.00
4. แต่งกายแบบชาวมอญเป็นปกติ	33.30	14.30	5.90	8.90	0.00	8.60	0.00	100.00	100.00	72.60	46.50	57.60	61.50	61.50	57.60	61.50	61.50	61.50	72.70	72.70
5. พูดภาษามอญได้	33.30	36.50	19.60	18.80	27.30	17.10	18.20	100.00	100.00	54.90	35.60	69.70	31.40	31.40	69.70	31.40	31.40	31.40	54.60	54.60
6. อ่านเขียนภาษามอญได้	50.00	19.00	2.00	7.90	0.00	0.00	54.50	66.70	66.70	35.30	15.80	21.20	20.00	20.00	21.20	20.00	20.00	20.00	54.50	54.50
7. เข้าร่วมพิธีกรรมตามแบบมอญ เช่น การไหว้ การแข่งศพ	50.00	31.70	17.60	24.80	0.00	17.10	45.50	66.70	66.70	76.10	56.50	45.50	38.50	38.50	45.50	38.50	38.50	38.50	91.00	91.00
8. ปฏิบัติตามความเชื่อแบบมอญในเรื่องต่าง ๆ เช่น พิศ การทำศพ การนับถือผี	100.00	77.80	56.90	41.60	48.50	35.70	90.90	100.00	100.00	86.30	83.20	75.80	52.80	52.80	75.80	52.80	52.80	52.80	90.90	90.90

ตาราง 13 (ต่อ)

บัญชีการทองเที่ยวด้านวัฒนธรรม	สภาพที่เป็นจริง													
	เลขบัญชี	เลขบัญชี	เลขบัญชี	เลขบัญชี	เลขบัญชี	เลขบัญชี	เลขบัญชี	เลขบัญชี	เลขบัญชี	เลขบัญชี	เลขบัญชี	เลขบัญชี		
9. รวมงานประเพณีและพิธีกรรมทางศาสนาอยู่เสมอ	100.00	76.20	49.00	59.40	51.50	58.60	90.90	100.00	95.20	94.10	93.10	100.00	98.60	100.00
10. ไปถือศีล ฟังธรรมที่วัดในวันพระอย่างสม่ำเสมอ	100.00	57.10	19.60	25.70	48.50	18.60	45.50	100.00	90.40	82.30	92.00	97.00	92.90	91.00
11. ใช้ภาชนะเครื่องปั้นดินเผาเป็นปกติ	33.30	34.90	13.70	38.60	3.00	5.70	27.30	100.00	84.10	82.30	86.10	66.60	85.70	72.80
12. การทองเที่ยวทำให้รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก	33.30	39.70	41.20	84.50	12.10	50.00	45.50	100.00	88.90	88.30	96.10	96.90	95.70	100.00
13. การต่อเติมหรือซ่อมแซมบ้านเรือน มีใช้เพื่ออยู่อาศัย แต่เพื่อรองรับการทองเที่ยวด้วย	50.00	41.30	35.30	69.30	48.50	54.30	90.90	100.00	81.00	82.40	98.00	87.90	100.00	100.00
14. ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปเมื่อมีการทองเที่ยว	33.30	17.50	45.10	33.70	33.30	34.30	18.20	50.00	52.40	76.50	80.20	57.50	75.70	90.90
15. การทองเที่ยวทำให้ศีลธรรมเสื่อมลง	0.00	11.10	9.80	16.80	33.30	12.90	18.20	66.70	42.80	29.40	65.30	72.70	57.20	63.70
16. ท่านผู้สีกัดที่มีนิกทองเที่ยวมาร่วมงานประเพณี	100.00	65.10	70.60	71.30	36.40	67.10	63.60	100.00	100.00	84.30	100.00	94.00	98.50	100.00
รวม	50.36	40.66	31.98	39.25	26.89	28.75	50.57	88.55	77.16	74.36	75.48	75.94	72.94	84.11

จากตาราง 13 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ไม่ได้ศึกษา ร้อยละ 50.36 เห็นว่า ปฏิบัติตามความเชื่อแบบมอญในเรื่องต่าง ๆ ร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ ไปถือศีลฟังธรรมที่วัดในวันพระ และรู้สึกรักดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน ในสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือ คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี อ่าน/เขียนภาษามอญได้ เข้าร่วมพิธีกรรมตามแบบมอญ และการต่อเติมหรือซ่อมแซมบ้านเรือนมิใช่เพื่ออยู่อาศัยเพียงอย่างเดียว ซึ่งความเห็นดังกล่าวมีสัดส่วนที่เท่ากัน ตามด้วยเรื่องการกินอาหารมอญเป็นปกติ แต่งกายแบบชาวมอญเป็นปกติ พูดภาษามอญได้ ใช้ภาษาเครื่องปั้นดินเผาเป็นปกติ การท่องเที่ยวทำให้รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเปลี่ยนแปลง และขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ที่เคยปฏิบัติเปลี่ยนแปลงไปในสัดส่วนที่เท่ากัน สัดส่วนที่ต่ำที่สุดคือ การท่องเที่ยวทำให้ศีลธรรมเสื่อมลง ส่วนแนวโน้ม ร้อยละ 88.55 เห็นว่า คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี กินอาหารมอญเป็นปกติ แต่งกายแบบชาวมอญเป็นปกติ พูดภาษามอญได้ ปฏิบัติตามความเชื่อแบบมอญในเรื่องต่าง ๆ ร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ ไปถือศีลฟังธรรมที่วัดในวันพระ ใช้ภาษาเครื่องปั้นดินเผาเป็นปกติ การท่องเที่ยวทำให้รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเปลี่ยนแปลง การต่อเติมหรือซ่อมแซมบ้านเรือนมิใช่เพื่ออยู่อาศัยเพียงอย่างเดียว และรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงาน ในสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาเห็นว่า กินอาหารตามสมัยนิยม เข้าร่วมพิธีกรรมตามแบบมอญ การท่องเที่ยวทำให้ศีลธรรมเสื่อมลง ในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยสัดส่วนที่ต่ำที่สุดคือ ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ที่เคยปฏิบัติเปลี่ยนแปลงไป

กลุ่มตัวอย่างที่จบชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 40.66 เห็นว่า ปฏิบัติตามความเชื่อแบบมอญในเรื่องต่าง ๆ รองลงมาคือ คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ ตามด้วยรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงาน โดยมีการกินอาหารตามสมัยนิยม มีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ส่วนแนวโน้ม ร้อยละ 77.16 เห็นว่าคนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี กินอาหารมอญเป็นปกติ และรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงาน ในสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือ ร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ ตามด้วยปฏิบัติตามความเชื่อแบบมอญในเรื่องต่าง ๆ สัดส่วนที่ต่ำที่สุดคือ การกินอาหารสมัยนิยม

กลุ่มตัวอย่างที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 31.98 เห็นว่าคนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี รู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงาน และปฏิบัติตามความเชื่อแบบมอญในเรื่องต่าง ๆ ตามลำดับ โดยอ่าน/เขียนภาษามอญได้ มีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ส่วนแนวโน้ม ร้อยละ 74.38 เห็นว่าคนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ และการท่องเที่ยวทำให้รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเปลี่ยนแปลง ตามลำดับ สัดส่วนที่ต่ำที่สุดคือการท่องเที่ยวทำให้ศิลปกรรมเสื่อมลง

กลุ่มตัวอย่างที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 39.25 เห็นว่า คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี การท่องเที่ยวทำให้รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเปลี่ยนแปลง และรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงาน ตามลำดับ สัดส่วนที่ต่ำที่สุดคือ อ่าน/เขียนภาษามอญได้ ส่วนแนวโน้ม ร้อยละ 75.48 เห็นว่ารู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงาน การต่อเติมหรือซ่อมแซมบ้านเรือนมิใช่เพื่ออยู่อาศัยเพียงอย่างเดียว และการท่องเที่ยวทำให้รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเปลี่ยนแปลง ตามลำดับ สัดส่วนที่ต่ำที่สุดคือ อ่าน/เขียนภาษามอญได้

กลุ่มตัวอย่างที่จบชั้นอนุปริญญา ร้อยละ 26.89 เห็นว่า คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ และไปถือศีลฟังธรรมที่วัดในวันพระ ตามลำดับ สัดส่วนที่ต่ำที่สุดคือ แต่งกายแบบชาวมอญเป็นปกติ อ่าน/เขียนภาษามอญได้ และเข้าร่วมพิธีกรรมตามแบบมอญในสัดส่วนที่เท่ากัน ส่วนแนวโน้ม ร้อยละ 75.94 เห็นว่า กินอาหารมอญเป็นปกติ และร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ รองลงมาคือคนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี และไปถือศีลฟังธรรมที่วัดในวันพระ ตามด้วยการท่องเที่ยวทำให้รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเปลี่ยนแปลง โดยการอ่าน/เขียนภาษามอญได้ในสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

กลุ่มตัวอย่างที่จบชั้นปริญญาตรี ร้อยละ 28.75 เห็นว่า รู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงาน ร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ตามลำดับ สัดส่วนที่ต่ำที่สุดคือ อ่าน/เขียนภาษามอญได้ ส่วนแนวโน้ม ร้อยละ 72.94 เห็นว่าการต่อเติมหรือซ่อมแซมบ้านเรือนมิใช่เพื่ออยู่อาศัยเพียงอย่างเดียว ร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ และคนในชุมชน

ร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ตามลำดับ สักส่วนที่ต่ำที่สุด ยังคงเป็น อ่าน/เขียนภาษามอญได้

กลุ่มตัวอย่างที่จบชั้นสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 50.57 เห็นว่า คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี รองลงมาคือ ปฏิบัติตามความเชื่อแบบมอญ ร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ การต่อเติมหรือซ่อมแซมบ้านเรือนมิใช่เพื่ออยู่อาศัยเพียงอย่างเดียว ในสักส่วนที่เท่ากัน ตามด้วยรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงาน โดยมีการแต่งกายแบบชาวมอญเป็นปกติ ในสักส่วนที่ต่ำที่สุด ส่วนแนวโน้มเห็น ร้อยละ 84.11 เห็นว่า ร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ การท่องเที่ยวทำให้รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาเปลี่ยนแปลง การต่อเติมหรือซ่อมแซมบ้านเรือนมิใช่เพื่ออยู่อาศัยเพียงอย่างเดียว และรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงาน ในสักส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือ เข้าร่วมพิธีกรรมตามแบบมอญ และ ไปถือศีลฟังธรรมที่วัดในวันพระ ตามด้วยปฏิบัติตามความเชื่อแบบมอญในเรื่องต่าง ๆ และขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ที่เคยปฏิบัติเปลี่ยนแปลงไปโดยสักส่วนที่ต่ำที่สุดคือการท่องเที่ยวทำให้ศีลธรรมเสื่อมลง

เป็นที่น่าสังเกตว่า โดยภาพรวมแล้ว กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในประเด็นเรื่อง คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี รู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงาน และร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมอยู่เสมอ ในสักส่วนที่สูงขึ้น และความเห็นดังกล่าวยังเป็นจริงในแนวโน้มด้วย ส่วนสักส่วนที่ต่ำที่สุดนั้น ส่วนใหญ่เป็นการ อ่าน/เขียนภาษามอญได้

ส่วนที่ 3 ความสำคัญของทุนสังคม ประชาสังคม และนโยบายภาครัฐ

จากการศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม โดยแยกเป็นสภาพที่เป็นจริง คือสภาพที่เป็นอยู่ และแนวโน้ม คือแนวโน้มที่จะเป็นอย่างนั้นในอนาคต และนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาประกอบการวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นว่าปัจจัยทุนทางสังคม ประชาสังคม และนโยบายภาครัฐ ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของคนในชุมชน

ทุนสังคม

ตาราง 14

ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทางทุนสังคม (n = 338)

ปัจจัยทางทุนสังคม	สภาพที่เป็นจริง	แนวโน้ม
1. การสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของชุมชน	76.00	97.60
2. นำความรู้และเทคโนโลยีมาใช้ในชุมชน	68.60	97.60
3. บ้าน วัด โรงเรียน ร่วมกันอบรมสั่งสอนและควบคุมคนในชุมชน	58.60	97.40
4. ภูมิปัญญาของชุมชน เช่น การทำเครื่องปั้นดินเผา เป็นสิ่งที่มีคุณค่า	87.00	98.80
5. ขนบธรรมเนียมประเพณี และการละเล่นแบบมอญ เป็นสิ่งที่มีคุณค่า	82.80	98.80
6. ศิลปวัฒนธรรม เช่น การสร้างบ้าน การแต่งกาย อาหารพื้นบ้าน มีคุณค่า	72.50	97.90
7. คติความเชื่อแบบมอญ เป็นสิ่งที่มีคุณค่า	59.20	95.60
8. ภาษามอญ เป็นสิ่งที่มีคุณค่า	59.20	94.40
9. ธรรมชาติแวดล้อม และความเป็นเกาะ เป็นสิ่งที่มีคุณค่า	83.70	98.80
รวม	71.95	97.43

จากตาราง 14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 71.95 เห็นว่า ทุนทางสังคม เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน โดยประเด็นสำคัญเห็นว่า ภูมิปัญญาของชุมชน เช่นการทำเครื่องปั้นดินเผา เป็นสิ่งมีคุณค่า รองลงมาคือธรรมชาติแวดล้อม และความเป็นเกาะเป็นสิ่งมีคุณค่า และตามด้วยขนบธรรมเนียมประเพณี และการละเล่นแบบมอญเป็นสิ่งมีคุณค่า เฉพาะเรื่อง บ้าน วัด โรงเรียน ร่วมกันดูแลให้การอบรมสั่งสอนลูก และควบคุมพฤติกรรมของคนในชุมชน มีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด โดยความเห็นดังกล่าวมี แนวโน้มสูงขึ้นประมาณร้อยละ 97.43 เห็นว่า ภูมิปัญญาของชุมชน เช่นการทำเครื่องปั้นดินเผา เป็นสิ่งมีคุณค่า ขนบธรรมเนียมประเพณี และการละเล่นแบบมอญเป็นสิ่งมีคุณค่า และธรรมชาติแวดล้อมและความเป็นเกาะเป็นสิ่งมีคุณค่า ในสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือศิลปวัฒนธรรม เช่น การสร้างบ้าน การแต่งกาย อาหารพื้นบ้านแบบมอญ เป็นสิ่งมีคุณค่า ตามด้วยการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของชุมชน และนำความรู้และเทคโนโลยีมาใช้ในชุมชน เฉพาะเรื่องภาษามอญเป็นสิ่งมีคุณค่า มีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

เป็นที่น่าสังเกตว่า โดยรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ภูมิปัญญาของชุมชน เช่น การทำเครื่องปั้นดินเผาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และขนบธรรมเนียมประเพณี และการละเล่นแบบมอญก็เป็นสิ่งที่มีความสำคัญเช่นกัน อีกทั้งธรรมชาติแวดล้อมและความเป็นเกาะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน ส่วนเรื่องภาษามอญเป็นสิ่งที่มีความสำคัญนั้น แม้จะมีแนวโน้มสูงขึ้นแต่กลับพบว่า มีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันคนในชุมชนใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลักผู้ที่มีความรู้ภาษามอญก็ลดน้อยลงไปมาก ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นผู้เฒ่าผู้แก่ภาษามอญจึงลดบทบาทลงไปตามยุคสมัยคงไว้แต่วัฒนธรรมในเรื่องอื่น ๆ เสียมากกว่า

ประชาสังคม

ตาราง 15

ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยประชาสังคม (n = 338)

ปัจจัยทางประชาสังคม	สภาพที่เป็นจริง	แนวโน้ม
1. การดูแลผู้มาเยี่ยมชมเยือน	63.00	96.70
2. ช่วยกันดูแลและสร้างกฎเกณฑ์ร่วมกันเพื่อใช้ในการจัดระเบียบชุมชน	49.10	94.40
4. คนในชุมชนมีบทบาทมากในการส่งเสริมการท่องเที่ยว	75.70	96.40
5. มีการจัดแบ่งกลุ่มสมาชิกเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว	66.00	96.50
6. ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยว	67.20	95.60
7. ผู้อาวุโสในชุมชนมีบทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยว	61.80	94.00
8. พระสงฆ์มีบทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยว	53.30	91.80
9. อบต. มีบทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยว	65.10	97.60
รวม	55.68	84.77

จากตาราง 15 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 55.68 เห็นว่า ปัจจัยประชาสังคมมีผลต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน โดยประเด็นสำคัญ คือคนในชุมชนมีบทบาทมากในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทมากในการส่งเสริมการท่องเที่ยว และมีการจัดแบ่งกลุ่มสมาชิกเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว ตามลำดับ เฉพาะเรื่องช่วยกันดูแล

และสร้างกฎเกณฑ์ร่วมกันเพื่อใช้ในการจัดระเบียบชุมชน มีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ส่วน
แนวโน้ม ร้อยละ 84.77 เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการส่งเสริมการ
ท่องเที่ยว มีการจัดแบ่งกลุ่มสมาชิกเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว และคนในชุมชนมี
บทบาทมากในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ตามลำดับ สัดส่วนที่ต่ำที่สุดคือ พระสงฆ์มี
บทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยว

เป็นที่น่าสังเกตว่า เรื่องของการช่วยกันดูแลและสร้างกฎเกณฑ์ร่วมกันเพื่อใช้ในการ
การจัดระเบียบชุมชน มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คนในชุมชน
ต้องการที่จะรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของมอญไว้ และชุมชนมีวัดเป็นศูนย์กลางมี
ศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว เมื่อมีงานบุญต่าง ๆ ก็จะร่วมแรงร่วมใจกัน ด้วยเหตุที่คนใน
ชุมชนอยู่กันอย่างเอื้อประโยชน์และมีความรับผิดชอบร่วมกัน อีกทั้งรัฐบาลมีนโยบายจัด
ระเบียบชุมชนและนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวจึงทำให้เห็นความร่วมมือกันเกิดขึ้นใน
ทุกภาคส่วนของชุมชน

นโยบายภาครัฐ

ตาราง 16

ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยนโยบายภาครัฐ (n = 338)

ปัจจัยนโยบายภาครัฐ	สภาพที่เป็นจริง	แนวโน้ม
1. ส่งเสริมการจัดงานในเทศกาลต่าง ๆ และงานประเพณีที่สำคัญของมอญ	79.90	97.40
2. มีการจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว	71.60	98.80
3. ช่วยโฆษณาเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จัก	81.70	99.20
4. การช่วยเหลือจากภาครัฐในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม	76.30	98.80
5. การช่วยเหลือจากภาครัฐในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	74.60	99.70
6. การช่วยเหลือจากภาครัฐในการให้คำปรึกษาแนะนำ	66.00	99.10
7. การช่วยเหลือจากภาครัฐในด้านงบประมาณ	57.10	96.20
8. นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว ทำให้วิถีชีวิตในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป	55.60	91.40
รวม	70.35	97.57

จากตาราง 16 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 70.35 เห็นว่า นโยบายภาครัฐมีผลต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน ในประเด็นสำคัญ คือช่วยโฆษณาเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จัก ส่งเสริมการจัดงานในเทศกาลต่าง ๆ และงานประเพณีที่สำคัญของมอญ และการช่วยเหลือจากภาครัฐในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม เฉพาะเรื่องนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ส่วนแนวโน้ม ร้อยละ 97.57 เห็นว่าการช่วยเหลือจากภาครัฐในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ช่วยโฆษณาเผยแพร่ และการช่วยเหลือจากภาครัฐในการให้คำปรึกษาแนะนำ โดยมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว ทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป มีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุดและเป็นจริงในส่วนของแนวโน้มด้วย หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปบ้าง แต่เป็นการช่วยให้ชุมชนเป็นที่รู้จัก และยังส่งเสริมและช่วยเหลือในเรื่องการอนุรักษ์ งานประเพณีและศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญอีกด้วย

วิเคราะห์ความถดถอยของวิถีชีวิตชุมชนด้านเศรษฐกิจ

ตาราง 17

วิเคราะห์ความถดถอยของวิถีชีวิตชุมชนด้านเศรษฐกิจ

ตัวแปรอิสระ	สปส. ความถดถอย	สปส. ความถดถอย	t	p-value	Tolerance
	ปรับมาตรฐาน				
เพศ	0.230	0.042	0.808	0.420	0.935
อายุ	-0.700	-0.264	-4.794	0.000	0.830
การศึกษา	0.310	0.177	3.284	0.001	0.873
ทุนสังคม	-0.077	-0.079	-1.205	0.229	0.586
ประชาสังคม	0.152	0.173	2.878	0.004	0.695
นโยบาย	0.098	0.094	1.731	0.084	0.847
ค่าคงที่	21.291		13.600	0.000	

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	สปส. ความถดถอย	สปส. ความถดถอย	t	p-value	Tolerance
	ปรับมาตรฐาน				
R-square	0.164				
SEE	2.520				
F(p-value)	10.831 (.000)				
Normal P-P plot	45 องศา				

หมายเหตุ: ตัวแปรตามคือ วิธีชีวิตชุมชนด้านเศรษฐกิจ

จากตาราง 17 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตด้านเศรษฐกิจของคนในชุมชน เมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยว ประกอบด้วย อายุ และการศึกษาของคนในชุมชน และปัจจัยด้านประชาสังคม รวมถึงนโยบายภาครัฐ ทั้งนี้พบว่า ปัจจัยด้านอายุของคนในชุมชน มีอิทธิพลสูงที่สุด ปัจจัยด้านการศึกษาที่มีอิทธิพลในลำดับถัดมา ปัจจัยด้านประชาสังคม และปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐมีอิทธิพลในลำดับที่ 3 และ 4 ตามลำดับ

โดยปัจจัยด้านอายุ และทุนสังคม มีอิทธิพลในทางลบ หมายความว่า คนในชุมชนซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่จะมองเห็นอิทธิพลของการท่องเที่ยวว่ามีผลกระทบต่อวิถีชีวิตด้านเศรษฐกิจมากกว่าคนที่มีอายุมาก เนื่องจากเป็นคนรุ่นใหม่รับรู้ข่าวสารและสื่อสารกับบุคคลภายในและภายนอกชุมชนมากกว่า จึงยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้มากขึ้น

ส่วนการศึกษา ประชาสังคม และนโยบายภาครัฐ มีอิทธิพลในทางบวก หมายความว่า คนในชุมชนมีการศึกษาดีขึ้นก็จะมองเห็นอิทธิพลของการท่องเที่ยวว่ามีผลกระทบต่อวิถีชีวิตด้านเศรษฐกิจมาก ขณะเดียวกันเมื่อมีการรวมกลุ่มกันของคนในชุมชนในเรื่องของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ กันมากขึ้น สร้างความเข้าใจกันมากขึ้นก็จะมองเห็นอิทธิพลของการท่องเที่ยวต่อวิถีชีวิตของชุมชนมากขึ้นด้วย รวมทั้งหากรัฐมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวมากขึ้นเพียงใด คนในชุมชนก็จะยิ่งเห็นอิทธิพลของการท่องเที่ยวว่ามีต่อวิถีชีวิตของชุมชนมากขึ้นเพียงนั้น

สมการค่า R^2 เท่ากับ 0.16 มีค่า SEE เท่ากับ 2.520 แสดงว่าสมการสามารถพยากรณ์วิถีชีวิตด้านเศรษฐกิจของคนในชุมชนได้แม่นยำ แต่ก็ยังคงต้องพิจารณาเพิ่ม

ตัวแปรอื่นลงในตัวแบบอีก เพื่อจะได้สามารถอธิบายวิถีชีวิตด้านเศรษฐกิจของคนในชุมชนได้ดีขึ้น ทั้งนี้ตัวแบบไม่ขัดแย้งกับข้อตกลงเรื่องภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (multicollinearity) เพราะทุกตัวแปรให้ค่า Tolerance สูงมากทุกตัวแปร และไม่ขัดแย้งกับข้อตกลงเรื่องการแจกแจงปกติ เพราะค่าส่วนเหลือคงอยู่บนเส้น 450

วิเคราะห์ความถดถอยของวิถีชีวิตชุมชนด้านสังคม

ตาราง 18

วิเคราะห์ความถดถอยของวิถีชีวิตชุมชนด้านสังคม

ตัวแปรอิสระ	สปส ความถดถอย	สปส ความถดถอย	t	p-value	Tolerance
	ปรับมาตรฐาน				
เพศ	-0.785	-0.054	-1.088	0.278	0.929
อายุ	-0.060	-0.009	-0.162	0.872	0.826
การศึกษา	0.215	0.046	0.906	0.365	0.872
ทุนสังคม	0.975	0.379	6.046	0.000	0.583
ประชาสังคม	0.497	0.215	3.742	0.000	0.691
นโยบาย	-0.130	-0.047	-0.909	0.364	0.849
ค่าคงที่	56.472		14.390	0.000	
R-square	0.251				
SEE	6.318				
F(p-value)	18.258 (.000)				
Normal P-P plot	45 องศา				

หมายเหตุ: ตัวแปรตามคือ วิถีชีวิตชุมชนด้านสังคม

จากตาราง 18 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตด้านสังคมของคนในชุมชน เมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวประกอบด้วย ปัจจัยทุนทางสังคม ประชาสังคม ปัจจัยด้านเพศ รวมถึงปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐ และการศึกษา ทั้งนี้พบว่า ปัจจัยด้านทุนทางสังคมและ

ประชาสังคมมีอิทธิพลสูงที่สุด ปัจจัยด้านเพศมีอิทธิพลในลำดับถัดมา ปัจจัยด้านนโยบาย-
ภาครัฐ และการศึกษามีอิทธิพลในลำดับที่ 3 และ 4 ตามลำดับ

โดยปัจจัยเพศ และนโยบายภาครัฐ มีอิทธิพลในทางลบ หมายความว่า คนในชุมชน
เพศชายและหญิงอาจจะมีความเห็นแตกต่างกันบ้างในรายละเอียด แต่โดยรวมแล้วเห็น
ว่าอิทธิพลของการท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตด้านสังคมของคนในชุมชน และ
พบว่า ผู้ที่มีอายุน้อยจะเห็นด้วยกับความเห็นดังกล่าวมากกว่าผู้ที่มีอายุมาก เนื่องจากเป็น
คนรุ่นใหม่รับรู้ข่าวสารและสื่อสารกับบุคคลภายใน และภายนอกชุมชนมากกว่า จึง
ยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้มากกว่า ส่วนนโยบายภาครัฐนั้น แม้ว่าจะทำให้วิถีชีวิตชุมชน
เปลี่ยนแปลงไปบ้าง แต่ก็มีส่วนช่วยให้ชุมชนเป็นที่รู้จัก และยังเป็นการส่งเสริมช่วยเหลือ
ในเรื่องการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมตลอดจนประเพณีต่าง ๆ ด้วย

ส่วนทุนทางสังคม ประชาสังคม และการศึกษามีอิทธิพลในทางบวก หมายความว่า
เมื่อคนในชุมชนเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของตนมากขึ้น และมีการ
รวมกลุ่มกันในเรื่องของผลประโยชน์ต่าง ๆ มากขึ้นเพียงใด ก็จะยิ่งเห็นอิทธิพลของการ
ท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตด้านสังคมมากขึ้นเพียงนั้น โดยเฉพาะคนที่มีการศึกษาคีขึ้นจะ
เห็นอิทธิพลของการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตด้านสังคมของคนในชุมชนมากกว่าคนที่มี
การศึกษาน้อย

สมการค่า R^2 เท่ากับ 0.25 มีค่า SEE เท่ากับ 6.318 แสดงว่าสมการสามารถ
พยากรณ์วิถีชีวิตด้านสังคมของคนในชุมชน ได้แม่นยำ แต่ก็ยังคงต้องพิจารณาเพิ่มตัว
แปรอื่นลงในตัวแบบอีก เพื่อจะได้สามารถอธิบายวิถีชีวิตด้านสังคมของคนในชุมชนได้
ดีขึ้น ทั้งนี้ตัวแบบไม่ขัดแย้งกับข้อตกลงเรื่องภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (multicollinearity)
เพราะทุกตัวแปรให้ค่า Tolerance สูงมากทุกตัวแปรและไม่ขัดแย้งกับข้อตกลงเรื่องการ
แจกแจงปกติเพราะค่าส่วนเหลือคงอยู่บนเส้น 450

วิเคราะห์ความถดถอยของวิถีชีวิตชุมชนด้านวัฒนธรรม

ตาราง 19

วิเคราะห์ความถดถอยของวิถีชีวิตชุมชนด้านวัฒนธรรม

ตัวแปรอิสระ	สปส. ความถดถอย		t	p-value	Tolerance
	ปรับมาตรฐาน				
เพศ	0.988	0.104	1.926	0.055	0.935
อายุ	0.150	0.033	0.569	0.569	0.830
การศึกษา	-0.290	-0.096	1.703	0.089	0.873
ทุนสังคม	0.016	0.010	0.140	0.889	0.586
ประชาสังคม	0.355	0.235	3.735	0.000	0.695
นโยบาย	0.075	0.042	0.730	0.466	0.847
ค่าคงที่	23.740		8.418	0.000	
R-square	0.090				
SEE	4.540				
F (p-value)	5.472 (.000)				
Normal P-P plot	45 องศา				

หมายเหตุ: ตัวแปรตามคือ วิถีชีวิตชุมชนด้านวัฒนธรรม

จากตาราง 19 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตด้านวัฒนธรรมของชุมชน เมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวประกอบด้วย ปัจจัยด้านประชาสังคม เพศ และการศึกษา ทั้งนี้พบว่า ปัจจัยด้านประชาสังคมมีอิทธิพลสูงที่สุด ปัจจัยเพศมีอิทธิพลในลำดับถัดมา ปัจจัยการศึกษาและนโยบายภาครัฐ มีอิทธิพลในลำดับที่ 3 ที่ 4 ตามลำดับ

โดยปัจจัยการศึกษา มีอิทธิพลในทางลบ หมายความว่า คนในชุมชนที่มีการศึกษาน้อยจะมองเห็นอิทธิพลของการท่องเที่ยวว่าส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตชุมชนด้านวัฒนธรรมมากกว่าคนที่มีการศึกษาสูง

ส่วนปัจจัยด้านประชาสังคม เพศ และนโยบายภาครัฐ มีอิทธิพลในทางบวก หมายความว่า คนในชุมชนทั้งชายและหญิง เห็นว่าการรวมตัวกันในเรื่องกลุ่มผลประโยชน์

ต่าง ๆ รวมถึงนโยบายภาครัฐมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตด้านวัฒนธรรมของคนในชุมชน คือ เมื่อคนในชุมชนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีการรวมกลุ่มกันเพื่อ สร้างความเข้าใจกันมากขึ้น ก็ยังเห็นอิทธิพลของการท่องเที่ยวว่าส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตด้านวัฒนธรรมมากขึ้น อีกทั้งเมื่อรัฐมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว และคนในชุมชนมีบทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยวมากขึ้น ก็ยังทำให้เห็นอิทธิพลของการท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตด้านวัฒนธรรมมากขึ้นเช่นกัน

สมการค่า R^2 เท่ากับ 0.09 มีค่า SEE เท่ากับ 4.540 แสดงว่าสมการสามารถพยากรณ์วิถีชีวิตด้านวัฒนธรรมของคนในชุมชนได้ค่อนข้างแม่นยำ แต่ก็ยังคงต้องพิจารณาเพิ่มตัวแปรอื่นลงในตัวแบบอีก เพื่อจะได้สามารถอธิบายวิถีชีวิตด้านวัฒนธรรมของคนในชุมชนได้ดีขึ้น ทั้งนี้ตัวแบบไม่ขัดแย้งกับข้อตกลงเรื่องภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (multicollinearity) เพราะทุกตัวแปรให้ค่า Tolerance สูงมากทุกตัวแปรและไม่ขัดแย้งกับข้อตกลงเรื่องการแจกแจงปกติเพราะค่าส่วนเหลือคงอยู่บนเส้น 45°

การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้นำชุมชน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นถึงผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตทางด้านเศรษฐกิจได้อย่างชัดเจน โดยสัมภาษณ์ในช่วงระหว่าง พ.ศ.-ค.ศ. 50 ดังนี้

เนาวรัตน์ จีวออก (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550)

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ใหญ่เนาวรัตน์ จีวออก อายุ 49 ปี

การศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 5

ตำแหน่ง/อาชีพ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1

คำถาม ด้านเศรษฐกิจ

“ในอดีตผมไปทำงานที่ซาอุดีอาระเบีย มาเป็นผู้ใหญ่บ้าน ปี พ.ศ. 2547 เมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวทำให้ค่าครองชีพค่อนข้างสูงขึ้นเพราะสมัยก่อนเราเป็นแบบคล้าย ๆ ฟีน้องมีอะไรก็ถ้อยที่ถ้อยอาศัยกัน เดิมนี่ส่วนมากต่างคนต่างค้าขายเหมือนสังคมเมืองมากขึ้น แต่สังคมเก่า ๆ ก็ยังพอมืออยู่ เศรษฐกิจดีขึ้นทำให้ประชาชนมีรายได้ทุกหมู่บ้าน ถ้าขยันทำของทำอะไรพื้นบ้านนำออกมาขายก็เป็นรายได้ เหมือนอย่างข้าราชการถ้า

วันเสาร์-อาทิตย์ธรรมดาแล้วเขาไม่มีงาน เคี้ยวนี้ทำของออกมาขายก็มีรายได้เสาร์-อาทิตย์เพิ่มขึ้นอีก การขัดแย้งกันเรื่องผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวเท่าที่เห็นนี้ไม่ค่อยมีนะ”

คำถาม ด้านสังคม

“ด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเหมือนเดิมทั้งก่อนและหลังส่งเสริมการท่องเที่ยว ความสัมพันธ์ภายในชุมชนในเรื่องการแบ่งปันน้ำใจก็เหมือนเดิม การเอาแรงกันอย่างพอมีงานบุญพวกบ้านนี้มีงานพอเขารู้เขาก็จะไปกัน เป็นแม่ครัวเป็นกำลังแรงงานอะไรพวกนี้ การฝากลูกหลานฝากกันได้การยืมเงินพอมีก่อนการท่องเที่ยวจะเข้ามายืมกันเยอะกว่าตอนนี้ เป็นแบบยืมกันอย่างญาติพี่น้องไม่ต้องมีสัญญาคู่กันเป็นการไว้ใจซึ่งกันและกัน สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติมันก็เหมือนเดิมเราอนุรักษ์ไว้เพราะที่นั่นมันเป็นเชิงเกษตร สมัยก่อนตรงนี้นั้นเป็นป่าเยอะเราก็ปรับมาเป็นสวน ไฟฟ้าก็มีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 ไม่ได้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวมาตามเวลาตามสมัย โทรศัพท์ ประปาก็เข้ามา สมัยก่อนใช้น้ำบาดาล เรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่นี้สังเกตดูจะไม่ค่อยมีร้ายอยู่คิด ๆ กันอย่างนี้ ช่วย ๆ กันดูแล ด้านปัญหาวัยรุ่นปัญหาพฤติกรรมสมัยใหม่ส่วนมากเขารับมาจากด้านนอกหมดไม่เกี่ยวกับนักท่องเที่ยว”

คำถาม ด้านวัฒนธรรม

“การร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมเรายังมีเหมือนเดิม แต่ก่อนก็มีการอนุรักษ์กันอยู่แล้วเพราะก่อนท่องเที่ยวเข้ามาเราก็มีประเพณีวัฒนธรรมของเราอยู่แล้วเพียงแต่การท่องเที่ยวเข้ามาก็มีศูนย์ มีอะไรของเทศบาล ของพวกราชการมาช่วยนิดหน่อย ก็ดูดีขึ้นไปอีก สมัยก่อนทำเครื่องปั้นดินเผาคนข้างนอกจะมารับถึงโรงงานเลยทุกอย่าง ผลิตอย่างเดียวอย่างครก อ่าง กระจาดนี้ พวกโองนี่สมัยก่อนพวกสาม โศกเขาจะมารับไปก็เลยเรียก ตุ่ม-สาม โศก จริง ๆ ที่นี่เป็นที่ผลิตแล้วเขาไปขาย ส่วนอาหารมอญ เด็ก ๆ นี่ ทานกันน้อยมาก แต่ถ้าเป็นรุ่นพวกผมนี่ทานกันอยู่ บางคนก็ทำได้ เด็กรุ่นใหม่นี้เป็นอาหารถุงซะมาก เพราะอะไร พ่อแม่ไปทำงานกว่าจะกลับเข้ามาซื้ออาหารถุงมา การพูด เขียน อ่านภาษามอญตอนนี้ไม่ค่อยได้ใช้ตั้งแต่รุ่นพี่ผมมาแล้วนะ ใช้กันแต่ผู้สูงอายุ อย่างพวกผมนี่บางทีผู้ใหญ่เขาพูดกันมาเรารู้ก็ฟังออก แต่ไม่สามารถพูดเป็นภาษาได้ มันได้บางคำแต่ไม่เยอะ เรื่องค่านิยมความเชื่อแบบมอญยังคงปฏิบัติกันเหมือนเดิมไม่เปลี่ยน แม้กระทั่งปัจจุบันยังเหมือนเดิมเราจะดูขึ้นเสาออกตรงไหนจะสร้างศาลยังง ศพตั้งยังงอะไรยังง

ยังเหมือนเดิม ผู้เฒ่าผู้แก่ที่มีอายุ 80 ปีขึ้นไปบางทีเขาตั้งที่บ้านต้องทำโจึง-เนียะ ก็คือทำที่วางศพให้เขา กว่าจะออกไปวัดบางที่ตั้งไว้ 3 คืบ วัดอีก 3 คืบแล้วถึงจะเผา การถือศีลฟังธรรมก็ทำในวันพระ มีพวกชีพวกระไรไปสวดมนต์เย็น ปัจจุบันก็ยังมีนะรุ่นน้องผมรุ่นพี่ผมมี ก็ไปสวดมนต์เย็นกัน ถ้าจะถามว่าศีลธรรมเสื่อมลงไหม ในเด็กรุ่นใหม่รู้สึกศีลธรรมจะน้อยลงไปแต่รุ่นพวกผมยังคงที่ ถ้าจะเสื่อมก็มาจากทุกอย่างนะ สื่อโทรทัศน์วิทยุ ห้างสรรพสินค้า ช้างนอกฝั่งโน้น”

คำถาม ด้านความสำคัญของประชาสังคม ทูตทางสังคมและนโยบายภาครัฐ

“เรื่องการดูแลผู้มาเยี่ยมเยือนสมัยก่อนคนเข้ามาก็เข้ามาเดินดูวัดเท่านั้นเอง พอเรามาปรับปรุงปี พ.ศ. 2540 ก็มีนักท่องเที่ยวทยอยเข้ามาเรื่อย เมื่อปี พ.ศ. 2549 นี้เราโดนนำขนาดหนักมากนะหายไปพักหนึ่ง พอนำรถก็เริ่มทยอยเข้ามา ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านวัด โรงเรียน ในอดีตมีบทบาทมากเลย แต่ปัจจุบันนักเรียนนี่โหยบางทีพูดซ้ำมันออกขวาพูดขวามันออกซ้าย ส่วนมากเด็กรุ่นใหม่เข้าวัดน้อย นอกจากมีงานบุญจริง ๆ ยังไปอยู่ แต่คนในชุมชนเขาตระหนักถึงความมีคุณค่าของภูมิปัญญาชุมชน และให้ความร่วมมือในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ให้ความร่วมมือดี ตอนนี้นำกำลังทำให้หน้าบ้านน่ามองอยู่ เดียวตั้งแต่วันที่ 1-15 ธันวาคม นี้ ทุกบ้านทุกครัวเรือนก็สามารถปลูกดอกไม้เหลืองได้แล้วริมน้ำนี้เดี๋ยวเขาจะมาให้ตราสัญลักษณ์ 80 ปีให้ติดทุกบ้านทั้งฝั่ง โนนฝั่งนี้ นะ ตั้งแต่ปากเกร็ดยันถึงพระราม 5 แล้วก็หน้าบ้านมีดอกไม้เหลืองก็ให้ประดับ เพราะวันที่ 5-7 ธันวาคม ที่นี้จะมีการก๊อกริกฟ้าชาวนนทบุรีฉลองกันที่เกาะเลย จะจุดพลุทั้งที่เกาะนี้ 3 จุดมีที่เจดีย์เอียง วัดนิมพิล และที่สามแยกอีกจุดหนึ่ง แล้วกลางคืนจะมีการแสดงที่วัดปรมย์ยิกาวาส

ในส่วนของนโยบายภาครัฐเขาส่งเสริมดีมาก มีการท่องเที่ยวจังหวัด ทางการท่องเที่ยว (ททท.) ด้วย การอบรมเขาจะมีเจ้าหน้าที่มาอบรม ไม่ว่าจะอบรมด้านอาชีพหรือด้านอะไรนี้เขาจะพาเราไปศึกษาดูงานก่อน พอดูงานเสร็จเขาก็จะมาอบรมพวกเรา แล้วมาติดตามงานว่าเมื่ออบรมแล้วมีทำจริงไหม การเผยแพร่เขามีแผนพับ แต่การเผยแพร่เดี๋ยวนี้เราแทบไม่ต้องเผยแพร่เพราะอะไรรู้ใหม่ ทั้งทีวี ทั้งอะไรเดี๋ยวนี้เขาเข้ามาเอง สมัยก่อนต้องจ้างต้องอะไร เดี๋ยวนี้ไม่ต้องจ้างแล้วเข้ามาบางทีเราก็ก๊อกริกเงินค่าสถานที่เขา เขาต้องมาใช้ ตอนนีเกาะเกร็ดนี่ยอมรับเลยมันดังไปทั่วโลกแล้ว

งบประมาณส่วนมากเป็นของภาครัฐ นี้อย่างนี้เราได้เป็นหมู่บ้านต้นแบบโอทอป เราได้มา 2 ล้าน เราก็เอามาปรับปรุงพอไม่พอสำนักงานการท่องเที่ยวเขาก็มาปูพื้นทำสะพาน ทำลานด้านหลังให้ ทางเกษตรฯ ก็เอาต้นไม้มาลงให้ หลายหน่วยงานเข้ามาช่วย ที่นี้ยื่นออกไปวัดฉิมพลี ทาง อบต. เขาก็มาช่วยกัน เราก็ถือว่าทำงานร่วมกัน การส่งเสริมการท่องเที่ยวทำให้เศรษฐกิจดีขึ้นแต่ด้านสังคม ความสัมพันธ์ วัฒนธรรมยังเหมือนเดิม ซื่อเสี้ยนก็มีนิดหน่อยเพราะทำให้เด็กรุ่นใหม่มีมันไม่ค่อยนั้น อย่างสมมติว่าเด็กรุ่นใหม่ ถ้าเป็นสมัยก่อนผู้ใหญ่พูดนี้ต้องเชื่อ สมัยนี้มันไม่ค่อยเชื่อ เชื่อก็น้อยแต่ลับหลังแล้ว น่าดูเหมือนกันอย่างสมัยรุ่นพวกผมนี้ผู้ใหญ่เอ็ดต้องหยุด สั่งหยุด ๆ สั่งเล็ก ๆ ไม่อย่างนั้นโดนกับเขาจริง ๆ นะ เด็กรุ่นใหม่ไปตีเขาไม่ได้ทำเขาไม่ได้ สมัยก่อนนะเขาตีจริงดีแล้วไปฟ้องพ่อแม่ ๆ ก็ตีให้อีก แต่สมัยนี้ไปฟ้องพ่อแม่ ๆ ก็เอาเรื่องเราอีก นี่มันเป็น อย่างนี้ส่วนความพึงพอใจในชีวิตนี้ในอดีตมันเป็นแบบวิถีชีวิตชนบทแท้ ๆ เลยเป็นการ เอื้อเพื่อมีอะไรก็ช่วยกัน สมัยนี้มันก็ช่วยเหมือนกันแต่ช่วยน้อย บางทีเห็นเขาเป็นญาติพี่น้องกันนะพอสังคมใหม่มีการได้เสียอะไรอย่างนี้ ไม่อยากจะคุยกันนะเป็นซะอย่างนี้ เป็นเพราะกาลเวลาด้วยไม่ใช่เพราะการท่องเที่ยว แต่พอนักท่องเที่ยวเข้ามาเขาภูมิใจที่ ภูมิใจเพราะอะไรเพราะเขามีรายได้”

ข้อเสนอแนะ

“ตอนนี้เรียกว่าไม่มีอะไรอย่างพวกผมนี้ทำงานกัน เราก็มีทีมงานทำงานกันเป็น ทีมมีบ้าน โนนบ้านนี้ แต่ละบ้าน ๆ เราก็บอกเวลาประชุมก็ทำงานนะ บ้านนี้ใครว่างก็ ออกไป ไม่ว่าจะไม่เป็นไรมันเป็นอย่างนี้ ถ้าจะมีปัญหาที่นิด ๆ หน่อย ๆ ก็พวกขี้เมาเพราะ อะไร เมาแล้วเปิดเสียงดังเราก็ต้องเข้าไปปราม ๆ หน่อยก็เป็นธรรมดา ส่วนเด็ก ๆ นี้มีมอเตอร์ไซค์ก็ห้ามเอาข้ามไปโน่นนะจับที่นี้จับได้ ถ้าข้ามไปเมื่อไหร่มีปัญหาผมจะไม่ รับผิดชอบให้พ่อแม่เขารับผิดชอบเอา ถึงเวลาดำเนินคดีตำรวจเขาก็ดำเนินคดีกับ ผู้ปกครองเลย”

ท่านเจ้าคุณพระสุเมธมุนี (เสนห์ ปภังกร) (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550)

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

ท่านเจ้าคุณพระสุเมธมุนี (เสนห์ ปภังกร)

ตำแหน่ง/อาชีพ

เจ้าอาวาสวัดปรมย์ยิกาวาส

คำถาม การท่องเที่ยวของเกาะเกร็ดมีความเป็นมาอย่างไรบ้างคะ

“การท่องเที่ยว ปัจจุบันนี้ก็เดิมทีเดิมมันไม่ใช่ท่องเที่ยว เดิมทีเดิมเป็นหมู่บ้านที่เคยเจริญมาก่อนเคยเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีต นี่คือเรื่องของความเจริญของเศรษฐกิจของเครื่องปั้นดินเผาในเกาะนี้จะแบ่งเป็น 2 โซน ครั้งเกาะนี้จะเป็เครื่องปั้นดินเผาเฉพาะหมู่ของชาวมอญเป็น 3 หมู่บ้านใหญ่ ๆ ก็ครั้งเกาะส่วนอีกครั้งเกาะนี้มีไทยบ้างมุสลิมบ้างนั้นเป็นการเกษตรคือ เรื่องสวน ที่นี้คือเรื่องของการเจริญมาตั้งแต่สมัย ร. 2 มาถึงสมัย พ.ศ. 2505 เครื่องปั้นดินเผาก็ยังขายได้ดีพอ พ.ศ. 2510 บทบาทเริ่มลดลงเพราะว่าวัตถุต่าง ๆ มันเข้ามา ของปัจจุบันมันเข้ามาจากข้างนอกเช่น พวกกะละมังสังกะสีอะไรพวกนี้มันเริ่มมีแล้ว ซ้อน ซาม ทำให้เครื่องปั้นดินเผาตลาดบทบาทลงไปเยอะ แม้กระทั่งโอ่งใต้น้ำใต้อะไรนี้ ครก เครื่องใช้ไม้สอยนี้เริ่มลดลงตั้งแต่ พ.ศ. 2510 จากสมัย ร. 2 นะ สมัยก่อนที่นี้เป็นแหล่งใหญ่เขาเรียกว่า เป็นเมืองท่า เรือต่าง ๆ มาซื้อของมาจากอยุธยา ปทุมธานี มาหลายที่ชาวมอญเอาเครื่องปั้นดินเผาไปขายหมดไปถึง โนนพิบูลย์ โลกสุขโขทัย ไปทางปักข์ได้แล้วก็มีคนไปอยู่ทางปักข์ได้บ้าง ทางเหนือบ้างก็ไปขึ้นอีก นี่เริ่มถดถอยตั้งแต่ 2510 มีเรื่องกระดางเข้ามาสอดแทรกเข้ามาจากราชนูมันเข้ามามันของใช้ได้เหมือนกันนี่ก็ลดบทบาทไปที่เหลือแต่ครก ครกนี้ พ.ศ. 2510-2512 ยังขายเยอะมาเรื่อย ต่อมาพอเครื่องบดเข้ามาแล้วครกก็ลดบทบาทลง พวกที่ปั้นครก ปั้นโอ่ง ปั้นอ่างพอกระดางเข้ามาที่หันมาปั้นกระดางกันเพราะมันมีวัตถุอยู่แล้วคือมีเตา มีอะไรอยู่แล้วมาผสมกับคนที่ย้ายมาจากราชนูมันทำให้เครื่องปั้นดินเผาที่เจริญขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งคือ เป็นเรื่องของกระดางปลุกดินไม้ นี่อีกยุคนะก็ทำให้มีพวกปั้นกระดาง ครกนั้นของเก่ากระดางนี่ของใหม่ มันผสมปนเปก็เจริญมาเรื่อยถึงขีดสุดมาถึง พ.ศ. 2524 ขายกันนี้ รวยกันไม่รู้จักทำไหร่พวกกระดางนี้รวยเป็นล้าน ๆ นะ โรงใหญ่ ๆ คือขายดีขายจนไม่มีกระดางแตก ๆ หน้าโรงยังไม่มีเขาซื้อกันหมดขายหมดนี่เศรษฐกิจดี หลังจากนั้นมาก็ตกมาเรื่อยจากนั้น พ.ศ. 2526 นี่นำท่วมเพราะมันจะท่วมระยะหลังนี้ พ.ศ. 2518 นำท่วมเยอะเศรษฐกิจถดถอยลงไปบ้างขึ้นบ้าง แล้วก็มา พ.ศ. 2521 ก็นำท่วมแล้วมา พ.ศ. 2524 ก็ท่วมแล้วพอมมา พ.ศ. 2526 นี่ท่วมมาก ก็เรื่อย ๆ มากี่พอขายได้บ้าง ตอนหลัง ๆ มันมีสิ่งอื่นเข้ามาอีกกระดางซบเซาอีก อย่างเช่นเราเคยปั้นกระดางขายมีกระดางพลาสติกเข้ามาผลิตมาทำให้ขายไม่ได้อีก ช่วงถึง พ.ศ. 2536 ก็เริ่มปิดตัวลงหมดขายไม่ได้เคยครึกครื้นนะ นี่รุ่น

ที่สองละรุ่นกระถาง ก่อนนี่จะเป็นของรามัญแท้ ๆ พอปิดตัวลงจากครึ่งเกาะเหลืออยู่
เพียง 6 โรง 6 โรงนี้เคยมีคนงาน 40 คน โรงงานใหญ่ ๆ เหลือ 6 คนเหลือในครอบครัว
เพราะมันขายไม่ได้ และโรงงานเล็ก ๆ นี่ทั้งหมดเลยปิดหมดขายไม่ได้ ก็จะมีเหลือ
โรงงานใหญ่ซัก 3 โรง 3 โรงจากเคยมีคนงาน 30-40 คนเหลือ 4 คนไอ้ที่ไปไหนไม่ได้
เพราะทำในครอบครัว ปั้นแล้วไม่ได้กำไรหรอก็คือ รุนตกต่ำแล้ว ตอนนั้นนะเดินมานี่
เงียบสงัด ผีหลอกนะ ปิดกันหมด ลูกหลานที่เคยอยู่ที่นี้ก็ออกไปอยู่ข้างนอก ตอนหลังมัน
ก็ไปซื้อบ้านผ่อนส่งซื้อรถ ไปอยู่ข้างนอกกันหมด ที่นี้ก็เลยเหลือแต่บ้านให้พ่อแม่ดูแล
บางที่บ้านสองหลังมีแต่ตายาย บางที่มีอีกหลังต้องให้เขาเช่า แล้วเดิน ๆ มานี่เงียบไม่มี
คนเลย พอมาอีกทีปี พ.ศ. 2538 นำท่วมอีกท่วมมากที่สุดถึงนี้หน้าอกเกือบถึงคอ ฉันทิน
บิณฑบาตนี้ถึงนี้ พอดีนายอำเภอวัชรินทร์เขาย้ายมาจากไทรน้อยมาอยู่อำเภอปากเกร็ด
เขาก็ศึกษาพื้นที่ว่าเกาะนี้มันเคยรุ่งเรืองมาก่อนเครื่องปั้นดินเผาเคยมีชื่อเสียงมาแต่โบราณ
หลังจากนั้นท่านก็ไปสำรวจมาทราบที่มาที่ไปแล้วว่า มีทั้งหมด 20 โรง 20 โรงที่ยังคง
สภาพอยู่ แต่ไม่ได้ทำ แต่ที่ยังอยู่ที่ปั้นพอเลี้ยงตัวได้ก็ 6 โรง ก็ต้องปั้นพอขายกินไปไม่ได้
กำไร แล้วก็วัดมะขามทอง 1 โรง นั่นโรงงานใหญ่จากคน 40 คนเหลือประมาณ 6 คน
โรงใหญ่ไทยประดับเหลือคนเก่า ๆ 10 คน นอกนั้นก็กลับบ้านหมด แล้วก็มาข้างวัดไผ่
ล้อมเล็กตุ่ม นั่นก็เคยมีคนงาน 10 คน พอขายไม่ได้เหลือแต่พ่อแม่ลูก 4 คน ก็จ้างคนปั้น
ไว้คน แล้วก็ หมู่ 1 เจ้าของท่าเรือที่ข้ามมานี่นั่นคนงานประมาณ 40 เหลือ 6 คน สงสาร
คนงานให้ค่าข้าวกินพออยู่ได้ ดินนี้เดือนหนึ่งขึ้นซักลำหนึ่ง สมัยก่อนมีครกคนโบราณ
เขานุรักษ์ไว้เดี๋ยวนี้ไม่ไหวแล้วลูกหลานเขาไปทำงานกันหมดเหลือแต่โรง นายอำเภอ
ท่านก็ไปเขียนไว้ว่าศูนย์เครื่องปั้นดินเผาทั้งภาษาไทยภาษาฝรั่งเศสเขาจะได้อู้ ท่านก็ไปออก
ทุนเองตั้งแต่วัดมะขามทองตรงโน้นแล้วก็หยุดไป ประมาณ ปี พ.ศ. 2537 ปี พ.ศ. 2538
นำท่วมมากอีก ชาวบ้านมันแยแล้วแยเข้าไปอีก พอดีเข้าคุณฉันทินก็ตายพอดี ปี พ.ศ. 2539
เผาไม่ได้น้ำมันท่วม ก็มาเผา ปี พ.ศ. 2540 ได้สร้างปราสาทวัฒนธรรมประเพณีของชาว
รามัญ นายอำเภอท่านก็มาปรึกษาว่าจะเปิดตลาดสัญจรคนไทยเชื้อสายรามัญเกาะเกร็ด
วัดปรมัยฯ เพราะว่าชาวบ้านอดมา 2 ปีแล้วยังไม่ฟื้นเลย ก็ตกลงกัน ตอนนั้น อบต. ยังไม่มี
มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กับชาวบ้านก็มาประชุมที่ศาลากันนี่ เพราะฉันทินก็คิดนานแล้วแต่หา
คนที่ใจตรงกันไม่มีพอเหมาะนายอำเภอมาใจตรงกันพอดี ก็ฉันทินก็เอาบริการเต็มที่ ร่วมกัน

ประชุม กำหนด ผู้ใหญ่ บ้านผู้ช่วยละก็ชาวบ้านเราประชุมหมดเลยทั้ง 7 หมู่เลย ทั้งไทยทั้งมอญว่าเราจะเปิดตลาดสัญจรคนไทยเชื้อสายมอญเกาะเกร็ดวัดปรมย์ฯ ชื่อขายของถูกให้ชาวบ้านก็ตกลงนายอำเภอก็หาเอาของแห้งมาขายใครขายถูกกว่าตลาด ข้าวนี้ขายดีรถสิบล้อคันสองคันไม่เหลือ น้ำปลานี้ขายดีมาก ของทุกอย่างมีหมดเสื้อผ้า หมู ไก่อะไร ๆ ถูกกว่าตลาดหมดแต่ขายดีที่สุคคือข้าวสาร กับน้ำปลา เริ่มเปิดวันที่ 30 พฤศจิกายน ปี พ.ศ. 2540 IMF มาพอดีอีกชาวบ้านแย่งก็เปิดอยู่ประมาณ 1 เดือน พอธันวาคม คุยกับนายอำเภอว่าเราเห็นเขาประกาศว่าประเทศไทยเป็นปี Amazing Thailand ก็บอกนายอำเภอปีหน้าเขา Amazing Thailand เรา Amazing Kohkred ดีไหม ท่านว่าเอาเข้าทำดี ก็ตกลงเอาปี พ.ศ. 2541 ก็เริ่ม Amazing Kohkred ท่านก็ไปดูศูนย์เครื่องปั้นดินเผาที่ท่านเคยไปสำรวจไว้แล้ว ท่านก็ไปหาคนปั้น ปั้นของเล็ก ๆ เพราะปั้นของแบบนี้มันขายกินไม่ได้ พวกโองอ่าง กระจ่างพวกนี้ ก็ปั้นเป็นของที่ระลึก หม้อลายวิจิตรที่เป็นตราประจำจังหวัดนนท์ เกาะแล้วเอามาประกวดที่นี่ ตอนนั้นช่างยังน้อยอยู่หาไม่ค่อยได้ช่างเก่า ๆ ยังมีแต่ช่างใหม่ ๆ ยังไม่เกิด ก็พยายามรวบรวมเอาทั้งของใหม่ของเก่ามาประกวดที่นี่ แล้วก็ให้ช่างเกาะยังเอามาวางขายกันที่พื้น นั้นเริ่ม Amazing Kohkred ครั้งแรก ตอนเปิดงานเรามีป้ายภาษามอญว่า “หมู่บ้านเครื่องปั้นดินเผา” ก็เริ่มเปิดมานายอำเภอริเริ่มกับชาวชุมชนกับวัดก็ช่วยกันวัดเป็นแกนนำ แต่ปีนั้นมาเรื่อยใช้ความรู้ความสามารถชาวชุมชนเกาะเกร็ดช่วยกันอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมมีกันทุกปีจนกระทั่งเดี๋ยวนี้ ตอนนั้นที่วัดอะไรก็ยังไม่มึนนะพอเสาร์-อาทิตย์ที่ฉันก็ลงไปเป็นคนโฆษณาบอกเส้นทางท่องเที่ยวให้ญาติโยม ตอนนั้นยังไม่มีอะไรมา แล้วนายอำเภอปรึกษากับทางท่าเรือว่าทำได้ไหม 40 บาท จากนั้นไปเที่ยวรอบเกาะแล้วก็ไปคลองขนมหวานมาจอดที่หมู่บ้านคลองลัดเกร็ดเขาก็ได้เดินมาเที่ยว ก็ตกลงกันได้

ต่อมานายอำเภอก็ประชุมกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ชาวบ้าน ผู้ช่วยฯ ผู้ประกอบกิจการร้านค้าก็มาดูว่ามันมีวัฒนธรรมชาวมอญอย่างอื่นอีกเช่น แห่ข้าวแช่ แห่น้ำหวาน ปล่อยนกล่อยปลา ปี่พาทย์มอญมีของประจำอยู่แล้ว มีรามอญ ก็พาพื้นบ้านตะกร้อบ้างอะไรต่ออะไรพื้นบ้านก็มาเปิดที่นี่หมด นายอำเภอกับชาวบ้านก็ร่วมมือกันครั้งแรกเลยแห่กันมันดีบอร์ดี ตอนที่ทำนั้นนายอำเภอเขาก็ไปเชิญนักข่าวมาถ่ายให้ก็เลยดัง ประชุมกันบ่อยว่าเราควรทำอะไร ๆ ชาวบ้านก็ช่วยกันนอกจากเครื่องปั้นดินเผามันก็พื้นขึ้นมาหมด

เลย แต่อ้อย่างปั่นของเครื่องทำกินมันขายไม่ได้ต้องเป็นของที่ระลึก เขาให้เปิดบ้านใคร มีก็เอาออกมาขายแต่ก็ยังไม่เยอะเพราะชาวบ้านเขาก็ไม่คิดว่าจะทำได้ ถูกหลานก็ยังไม่กลับบ้านก็ให้คนเช่า พอมาปี พ.ศ. 2541 มามันเริ่มดีขึ้น ๆ ปี พ.ศ. 2542 ดีขึ้นซักรับมา เปิดช่องสองช่องพอปี พ.ศ. 2543 เปิดเรื่อยถึงวัดไร่ล้อมโนน ปี พ.ศ. 2544-2545 ที่นี้ไปเรื่อยกระทั่งถึงวัดเสาชง ทั้งหมดก็อาศัยชาวบ้านไม่มีของราชการ ตอนหลังการท่องเที่ยวเข้ามาช่วยโปรโมท ทางอำเภอ ฉันทก็ให้คำแนะนำว่าควรจะไปคูตรงไหนมันเข้มแข็ง ตรงไหนมันอ่อนแอ เราก็ไปประกวดเป็นหมู่บ้านโอท็อป ตั้งแต่นั้นมาจนถึงนี่อยู่ตัว เพราะชาวบ้านอาศัยชุมชนเข้มแข็ง ตอนหลังทางจังหวัดก็มาช่วยก็มีมาเรื่อยมีราชการมาหลัง ๆ ตอนนี่ก็มีงบราชการมาช่วยแต่ตอนนี้มันอยู่ตัวแล้วมาได้ ฉันทยังเตือนนะว่า “ชุมชนเราเข้มแข็งอย่าให้เป็นชุมชนอ่อนแอนะ” เพราะเงินมันเข้ามาที่ไหนมันอ่อนแอที่นั่น

คำถาม พระคุณเจ้าคิดว่าผลกระทบที่มาจากการท่องเที่ยวมีหรือไม่คะ

“ผลมันก็มีเปลี่ยนแปลงบ้าง คงที่บ้างที่เปลี่ยนคือ เจริญขึ้นวัฒนธรรมประเพณีก็ยังคงอยู่ ความร่วมมือร่วมใจก็ยังอาศัยกันได้ แม้จะมีกิจการแต่เขาก็ยังไม่ละทิ้ง ที่นี้การท่องเที่ยว 10 ปีนี้การฉกชิงวิ่งราวจับปล้นไม่มี อุบัติเหตุอุบัติเหตุไม่มีคือมันเป็นอัตโนมัติชาวบ้านช่วยกันดูแล ตอนหลังมีปี พ.ศ. 2542 ก็มี อบต. แล้ว ก็ร่วมมือกันที่เปลี่ยนแปลงคือแต่ก่อนเราเคยเดินถอดเสื้อเดี๋ยวนี้อะไรไม่ได้แล้วออกข้างนอกต้องแต่งตัวแล้ว ไอ้พวกขี่มาสมัยก่อนมี ตอนนี่เวลานักท่องเที่ยวเขากลับอาจจะมึนบ้าง ผลกระทบมันดีก็คือบางคนบอกชี้หมาเยอะ ๆ ก็จริงแต่พอเราบิณฑบาตมันต่างจากเมื่อก่อน มันน้อยลงเพราะคนในชุมชนเขาช่วยกันทำเมื่อก่อนนี่เดินนี่ต้องเลี้ยงชี้หมาเลย เดี๋ยวนี้อันไหนใครบ้านมันก็ดีขึ้น ทางไม่ดีก็มีแต่น้อยดีมากกว่าเสีย วัฒนธรรมยังมีพร้อมความสามัคคีเขาก็ยังมีพร้อม สังคมยังเป็นบ้านนอกอยู่เดินมารู้จักกันหมดถามกันรู้เรื่องหมด แล้วการเข้มแข็งเข้มใส ผลกระทบมีบ้างเวลานี้เขาหมู่ 2, 3, 4, 5 เขาบอกเขาไม่มีรายได้ อะไรเลยเพราะด้านวัฒนธรรมมันอยู่ทางนี้ทางริมน้ำเรียก วัฒนธรรมเกาะเกร็ด แต่ทางโน้นมีอะไรเอามาขายได้หมดไม่มีปัญหา และเศรษฐกิจไม่ใช่เกิดเฉพาะในเกาะเกร็ดแต่เกาะเกร็ดนี่เป็นตัวหลัก เป็นกระจายรายได้รอบเกาะเกร็ดได้รายได้หมด ไม่ว่าจะป็นเรือข้ามฟากเที่ยวทางวัดใหญ่

ลงมานี้เที่ยวทางวัดแสงฯ มานี้ อาศัยเกาะเกร็ดเป็นหลัก แม่กระทั่งฝั่งทางโน้น สามล้อเอยมอไซค์เอยมอไซค์ได้หมดมันกระจายไปทั่วหมด เราก็ภูมิใจเหมือนกัน”

ผู้ไม่ประสงค์เอ่ยนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550)

ชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์ ผู้มีอุปการคุณไม่ประสงค์เอ่ยนาม อายุ 42 ปี

การศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 3

ตำแหน่ง/อาชีพ ค้าขาย

คำถาม ด้านเศรษฐกิจ

“เมื่อยังไม่มี การส่งเสริมการท่องเที่ยวก็มีอาชีพค้าขายเป็นแม่ค้าขนมหวานอย่างเดียว แต่เศรษฐกิจไม่ค่อยดีในช่วงที่น้ำท่วมปี พ.ศ. 2538 นี้ไม่ต้องพูดถึงเลย พอมีการท่องเที่ยวเข้ามารายได้ก็เพิ่มขึ้นก็เริ่มดีขึ้น ๆ ส่วนทางเศรษฐกิจเขาเลย ตอนปี พ.ศ. 2539 เริ่มเป็นสถานที่ท่องเที่ยว รายได้เพิ่มขึ้นเยอะเลยใครมีอะไรก็เอามาขายร่วมกัน แล้วมีพัฒนาชุมชนมาให้จัดตั้งกลุ่ม 15 คน เป็นกลุ่มขายของพอตอนหลังสหกรณ์เขาก็เข้ามามีกฎว่าต้องใช้คนเพิ่ม 30 คน ก็เลยที่นี้แต่ละคนแต่ละบ้านก็ทำของมาขาย เช่นพวกขนมอาหารพื้นบ้านอะไรอย่างนี้ ทำให้มีรายได้ พอเสาร์-อาทิตย์ ที่นี้ทุกคนไม่ออกไปไหนแล้วอยากจะให้ถึงวันเสาร์-อาทิตย์ เร็ว ๆ เพราะมีรายได้จนกระทั่งเดี๋ยวนี้เป็นกลุ่มขนมหวานของหมู่ 1 เราจะทำกันวันต่อวันมีทั้งที่ส่งออกงานออกร้านแล้วก็วางขายหน้าศูนย์ด้วย”

คำถาม ด้านสังคม

“ความสัมพันธ์ในครอบครัวก็ไม่มีปัญหา ความสัมพันธ์ในชุมชนก็เหมือนเดิม เวลาในงานบุญอะไรเขาก็จะช่วยกันทำให้ความร่วมมือกันดี ยิ่งถ้างานบวชงานศพนี้ไม่ต้องบอกไปช่วยกันเต็มที่ สภาพแวดล้อมมันก็เปลี่ยนไปบ้าง ก็มีปัญหบ้างแต่น้อย อย่างนักท่องเที่ยวที่มีปัญหาทำตัวไม่ดีก็มีเหมือนกันหรือพวกมิจฉาชีพที่แฝงเข้ามาอยู่กับกลุ่มกับนักท่องเที่ยวเราก็ต้องระวัง ต้องช่วยดู ยิ่งตอนคนเยอะ ๆ นี่เขามาซื้อของพอจะจ่ายเงินไม่เจอกระเป๋าแล้วก็มี อีกอย่างก็ มอเตอร์ไซค์วิ่งเร็วแล้วก็บางทีเสียงดัง นอกนั้นก็ไม่มีอะไรสังคมที่นี้ยังเหมือนเดิมดี”

คำถาม ด้านวัฒนธรรม

“วัฒนธรรมประเพณีของเรา ๆ ก็ทำกันมาสืบทอดกันมาตั้งแต่รุ่นปู่ย่าตายายนะ อย่างขนม อาหาร การทำเครื่องปั้นดินเผาที่นี่นี่เราก็ทำกันเอง เด็กรุ่นใหม่ ๆ นี่ก็พยายามถ่ายทอดให้เขา พอกลับจาก โรงเรียนก็ให้มาที่ศูนย์เครื่องปั้นดินเผา มานั่งทำนั่งดูกันก็คิดว่าเขาจะได้ไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดด้วย เวลาทำงานทำบุญงานสงกรานต์อะไรเราก็ยังทำเหมือนเดิมเป็นปกติ อย่างเวลาทำงานที่ต้องเตรียมของต้องทำขนมกันตั้งแต่ยังไม่สว่าง แต่ละหมู่ก็ช่วยกันเวลามีแม่น้ำหวานก็ร่วมขบวนกัน เดียวนี้ นักท่องเที่ยวเขารู้ว่าวันไหนมีงานอะไร มีการประชาสัมพันธ์บอกเขาว่าเขาเข้ามาเที่ยว ดีเสียอีกพอมีนักท่องเที่ยวเข้ามายิ่งดีเอาของเก่ามาให้เขาดูเป็นการฟื้นฟูไปอีก อีกอย่างตามวัดวาอาราม หรือแม้จะเป็นบ้านของเรา ๆ ก็ต้องช่วยกันดูแลเพื่อที่คนเขาจะได้เข้ามาท่องเที่ยวมีสิ่งต่าง ๆ ให้เขาได้เที่ยวดู”

คำถาม ด้านความสำคัญของประชาสังคม ทูตทางสังคม และนโยบายภาครัฐ

“นโยบายภาครัฐนี้ช่วยได้มากอย่างกองทุนต่าง ๆ เงินงบประมาณที่เข้ามาเราก็เอามาคิดมาประชุมกันช่วยกันว่าจะพัฒนาชุมชนของเราให้ดีขึ้น มีอะไรก็ไปคุยกับเขาได้ ไปบอกกับ อบต. เขาก็ช่วยเหลือช่วยเหลือกันทุกฝ่าย ตอนนี่เกาะเกร็ดมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยอะ บางทีวันธรรมดาก็มีทั้งคนไทย และคนต่างชาติ เพราะที่นี้จะมีศูนย์การแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ตอนนี่ก็มีโครงการสร้างผู้นำแห่งอนาคตเพื่อการพัฒนาชุมชน ของไทยกับสวีเดน เขาก็เอาเด็ก ๆ มาเรียนรู้ชุมชน”

ข้อเสนอแนะ

“ก็คงมีเรื่องมิชชันนารีที่เข้ามารวมกลุ่มกับนักท่องเที่ยวพวกเราก็ต้องช่วยกันดู นักท่องเที่ยวเองก็ต้องระวัง แล้วก็เรื่องมอเตอร์ไซค์ที่วิ่งกันเสียงดังแล้วควันรถเหม็นเข้ามาบางทีก็อยากให้เดิน หรือขี่จักรยานนะแต่ก็อย่างว่า มันห้ามเลยก็ไม่ได้นี่เขาก็ห้ามไม่ให้ขึ้นวันเสาร์-อาทิตย์ แล้วก็ตรงจุดจอดที่เคยจอดกันในวันธรรมดาพอวันเสาร์-อาทิตย์ก็ต้องย้ายเพื่อหลีกเลี่ยงไปหน่อยก็ยังดี”

ผู้ไม่ประสงค์เอ่ยนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 4 ธันวาคม พ.ศ. 2550)

ชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์ ผู้มีอุปการคุณ ไม่ประสงค์เอ่ยนาม อายุ 57 ปี

การศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 3

ตำแหน่ง/อาชีพ คำขาย

คำถาม ด้านเศรษฐกิจ

“สมัยก่อนอาชีพหลักคือ ทำงานบริษัท เป็นลูกจ้าง อาชีพรองค้าขาย พอการ
ท่องเที่ยวเข้ามา จากอาชีพรองมาเป็นอาชีพหลักค้าขาย การท่องเที่ยวเข้ามาเศรษฐกิจมัน
สูงค่าครองชีพมันก็สูงเป็นเงาตามตัว เป็นปกติ ความขัดแย้งจากผลประโยชน์ที่มาจาก
การท่องเที่ยว ในชุมชนมันก็น่าจะมีนะแต่มันไม่มากมีเพียงแก้ไขได้เล็ก ๆ น้อย ๆ ใ้อที่
ทำให้แก่งแย่งกันมหาศาลที่เกาะเกร็ดนี่ไม่มี”

คำถาม ด้านสังคม

“เรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัวก็ปกตินะ ในชุมชนก็ยังเหมือนเดิมอยู่ ในหมู่
ญาติพี่น้องก็ยังช่วยเหลือกันแต่การไปมาหาสู่ติดต่อกันการให้เวลาก็น้อยลงไป สมัยก่อน
เราทำงานเสาร์-อาทิตย์ก็มีเวลาไปเยี่ยมไปเยือน แต่ถ้าในกรณีที่เป็นเจ็บป่วยญาติผู้ใหญ่
อย่างนี้เราก็ต้องตัดเวลาตรงนี้ออกไป มันเป็นความสัมพันธ์เป็นความผูกพันเราก็ต้อง
สละเวลาตรงนั้นออกไป แต่ถ้าเป็นแบบว่าเล็ก ๆ น้อย ๆ เจ็บไข้ได้ป่วยธรรมดาปกติก็จะ
ไป แต่เดี๋ยวนี้มันคงจะน้อยลงไปหน่อย เพราะว่าต้องทำมาหากิน อันนี้เป็นเรื่องใหญ่แล้ว
เป็นอาชีพหลักของเราซึ่งเสาร์-อาทิตย์ด้วย สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติความเป็นเกาะ
มันก็ยังจะอยู่แบบเดิม ๆ แต่คนส่วนมากเข้ามามันก็มีกระทบกระทั่ง อย่างการทำความ
สะอาดอะไรพวกนี้มันก็มีบ้างอย่างขยะ มันก็คนส่วนมากแต่ถ้าทาง อบต. เขาทำการดี ๆ
มันก็พอ ๆ อยู่กันไป ไม่เป็นปัญหาใหญ่ ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์เขาเข้ามาตามวาระอยู่
แล้ว อย่างที่ไม่เคยมีไฟฟ้าก็มี ไม่มีน้ำประปาก็มา แล้วพอมีการท่องเที่ยวเข้ามามันก็เต็ม
รูปแบบ การร่วมมือร่วมใจกันยังมีเหมือนเดิม เทศกาลออกพรรษา สงกรานต์เรือบิณฑบาต
มันก็ยังมีการทำบุญกันเหมือนเดิมตามประเพณี ความปลอดภัยที่นี้ค่อนข้างสูงไม่ได้มี
ข่าวเลยนะว่านักท่องเที่ยวเข้ามาจะ โคนกั่นแกลิ่ง ฉกชิงวิ่งราวอะไร ไม่มี ช่วยกันดูแล”

คำถาม ด้านวัฒนธรรม

“เขาก็มีการอนุรักษ์ในทุกด้าน เขาร่วมกันมานานแล้ววันไว้แต่ช่วงจังหวะที่เกิด
อุทกภัยน้ำท่วมบ้านท่วมพื้นที่ แต่ถ้าเป็นเหตุการณ์ปกตินี้ก็จะมีตลอดพอการท่องเที่ยว
เข้ามาก็ยังดีเข้าไปใหญ่ ส่วนอาหารมอญนี่ ถ้าเป็นชาวมอญเขาก็จะรู้จะอย่างแกงมะตาด
แกงหน่อกะลาพวกนี้ จริง ๆ แล้วคำว่าอาหารมอญก็ใกล้เคียงกับอาหารภาคกลางของไทย

ยกเว้นแต่ไอ้สองสามสิ่งอย่างที่บอกมานี้จะมีพวก กระเจียบ มะตาด หน่อกะลา ข้าวแช่
ขนมจีนพวกนี้ก็ทานกันเป็นหมดนะ ภาษาก็มีแต่ผู้สูงอายุที่ใช้คือระยะเวลาของภาษานี้
ตอนหลัง ๆ คนที่เข้ามาอยู่ก็ถือว่าเป็นคนไทยร้อยเปอร์เซ็นต์แล้ว พวกภาษาพูด เขียนนี้
ไม่มีคนสืบทอด โคนกถิ่นหมคมั่นก็น่าเสียดายเหมือนกัน การเรียนก็เรียนภาษาฝรั่ง
ภาษาจีนที่ติดต่อสื่อสารขายข้าวขายของกัน คนที่เขารักมอญมาก ๆ เขาก็ยังสืบทอดอยู่
ภาษาพูด ภาษาเขียนเขาก็ยังพูดกันได้อย่าง สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ตัวเล็กตัวน้อยพูด
ได้เขาไม่ทิ้ง นิสัยคนมอญนี่เป็นคนซื่อสัตย์เป็นเพื่อนที่ซื่อสัตย์ยอมตายได้รักเพื่อนรัก
ห้อง รักพี่น้องรักญาติ นี่แหละคือนิสัยของคนมอญตั้งแต่โบราณมาเลย แล้วก็อีกอย่าง
เป็นคนไม่ก้าวร้าวอยู่เฉย ๆ รักสงบแต่ใครอย่ามาหาเรื่องเท่านั้นละ การปฏิบัติตามความ
เชื่อแบบมอญ เดียวนี้ไม่ค่อยมีปฏิบัติแล้ว เพราะว่าในเรื่องของการปฏิบัติแต่โบราณ
ค่าใช้จ่ายมันสูงตามพิธีกรรมต้องเสียเงินเสียทองเยอะมาก อย่างเวลาตายนี่ลงไปถาม
ท่านเจ้าคุณฯ ที่วัดปรมัยฯ ดู เวลาตายตรงไหนต้องพังบ้านพังอะไรออกเลย ก็ต้องมา
สร้างมาทำกันอีก เดียวนี้อันไหนที่มันเกินไปก็ไม่เอาทำตามสะดวก แล้วเวลาศพตายใน
บ้านนี้ ยิ่งถ้าเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ต้องทำงานกันชนิดงานช้าง ไม่ได้เลยนะ ต้องมีการประดับ
ประดาออกไม้ ทำให้ความเคารพอย่างสูงสุดหมายความว่า จะเป็นพ่อก็ดีเป็นแม่ก็ดี
เสียใจแล้วก็ต้องเก็บให้อยู่กับเรานาน ๆ หน่อย 3 วัน 7 วัน ถ้ามีสวดกันนะและถ้าไม่มี
เดี๋ยวนี้ทำอย่างนั้นไม่ได้ แต่ละคืนแต่ละวันมานั่งที่บ้าน ต้องเลี้ยงเพื่อนฝูงลูกหลาน ใช้เงิน
มหาศาล ถ้าคนไม่มีสวดจริง ๆ จะไม่ทำ บางคนที่เขาไม่มีสวดเขาก็ยังทำอยู่นะ

เรื่องศีลธรรมมันก็ตกละมันตกแน่นอนเพราะว่าก่อนการทองเที่ยวเข้ามาหรือเข้า
มาแล้วเหตุก็คือ ต่างคนต่างทำงานต่างคนต่างไปอยู่กันเวลาที่จะอบรมสั่งสอนกันก็
น้อยลงไป ครอบครัวเล็กลงรับผิดชอบสูงขึ้นมันไม่พอเพียงกันมันก็ไม่ไหวก็เท่ากับ
เสื่อม แต่จากการทองเที่ยวโดยตรงไม่มี”

คำถาม ด้านความสำคัญของประชาสังคม ทูททางสังคมและนโยบายภาครัฐ

“เราเห็นคุณค่าในศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของเราอย่างที่บอกมีการทำมาโดย
ตลอด ความสัมพันธ์ของบ้าน วัด โรงเรียน ครั้งโบราณมาแล้ว คนที่เขาเชื่อฟังครูบา
อาจารย์เขาก็ประสบความสำเร็จ ร่ำรวยแล้วเขาก็เป็นปึกแผ่นอยู่ได้ก็เพราะสามส่วนนี้
แหละ ในปัจจุบันคือเราเป็นชุมชนเป็นชาวมอญอยู่กันเป็นกลุ่มเป็นก้อนก็ยังเรียกว่ายัง

เหนียวแน่นนะก็ยังแยกไม่ออก ยังเชื่อยังเคารพให้เกียรติอาจารย์ให้เกียรติผู้ใหญ่ ครู ให้ความสำคัญเปลี่ยนแปลงก็มาจากลูกผสม แต่ถ้ายังอยู่รวม ๆ กันเหมือนสมัยก่อนตรุษสงกรานต์ก็ดี พูดถึงนโยบายภาครัฐนี่ดีมากถ้าเราไม่ได้ในส่วนของภาครัฐเข้ามาให้งบประมาณให้ความรู้อบรมดีมาก การท่องเที่ยวเข้ามาวิถีชีวิตเปลี่ยนแต่ดีทำมาก็ได้มา ด้านสังคมไม่ค่อยเปลี่ยนเท่าไร แต่ถ้าเปลี่ยนสังคมเปลี่ยนขึ้นมาเนี่ยยังจะเป็นการดีที่สุดนำความเจริญเข้ามาเยอะ ๆ เป็นที่รู้จัก ผลเสียไม่ค่อยมี มีเรื่องขยะนิดหน่อย ความพึงพอใจถามว่าพึงพอใจนี้จริง ๆ เราไม่ค่อยพึงพอใจเท่าไรแต่มันจำเป็นต้องรับก็บอกว่า เราก็รับได้จริง ๆ เราอยู่ของเรา มีอาชีพทำงานมันก็จะมีอาชีพหลักกับอาชีพรอง อาชีพหลักพูดถึงว่าถ้าไม่มีการท่องเที่ยว เพราะว่าทางเราก็ไปทำงานกันข้างนอก รับราชการ เป็นพ่อค้าบ้าง แต่ที่เราไม่ชอบเพราะว่าเราเหนื่อยมากและเราก็ต้องรับผิดชอบอะไรเยอะแยะ ถ้าพูดกันถูกตกลงกันดีมันก็ได้มันก็เป็นผลดีละนะ แต่ถ้ากระทบกระเทือนกันคนที่จิตใจไม่มั่นคงไม่ต่อสู่มันก็ท้อถอย มีนะเพราะว่าเขาคิดว่าจะทำไปทำไม ทำไปก็ไม่ได้อะไร ก็มีแต่คนส่วนน้อยแก้ไขได้ นักท่องเที่ยวเข้ามาก็ภูมิใจเพราะของอย่างนี้มันมีดีก็ต้องมีเสียแต่เราก็ต้องแยกออกว่าเออมันเป็นอย่างนี้ เรารับได้ไหม ที่มาทำความรำคาญจุกจิกจู้จี้อย่างมีรถมอเตอร์ไซค์มาวิ่งเราก็ไม่อยากจะให้มีนะ เราอยากจะให้เดินไปธรรมดา ๆ แต่ที่นี้มันเข้ามาแล้วไอ้พวกทางนี้เขาเป็นคนทำคนพามา ก็เป็นไกด์ที่จะมารับนักท่องเที่ยว มันเป็นรถใช้น้ำมันเบนซิน แล้วสถานที่มันแคบ มันก็มีมลพิษเหมือนกัน แต่เขาวิ่งเขาหยุดเสาร์-อาทิตย์ แต่ถ้าวันธรรมดาเนี่ยก็ต้องไปพูดกับผู้ใหญ่กับ อบต. ว่าเสียงให้มันเบาลงหน่อยคือ ถ้าเดือนได้เราก็เดือน ๆ ไม่ได้เราก็ต้องยอมรับละนะ มันก็มีทั่วไปนะฝั่งทางโน้นยังหนักมีตั้งสี่ล้อทางนี้มีสองล้อ แต่การที่จะปล่อยให้พวกนี้มาทำอย่างนี้เช่น นิสัยไม่ดีขับซี้วดยานแล้วมานิสัยไม่ดีมาเมามาย เวลาประชุมเราก็ต้องบอกพวก อบต. ให้มาดูแลความประพฤติพวกนี้หน่อย วินมอเตอร์ไซค์บางทีเมามาแต่อุบัติเหตุแรง ๆ นี่ยังไม่มีแต่พูดจาหยาบคาย นิสัยเลวมากไม่ดี บางทีตีหนึ่งตีสองยังมาวิ่งมันก็ไม่ดี ถ้าเราพูดได้ก็บอกกับ อบต. นะแต่คิดว่าคงพูดได้ถ้าได้มันก็ดีนะจะได้เป็นหมู่บ้านที่ดีพูดคุยกันได้”

ข้อเสนอแนะ

“ก็มีเรื่องมอเตอร์ไซค์น่าจะไปพูดกับพวกที่เขารับผิดชอบเพราะบางคนเขาไปพูดกับผู้ใหญ่ พูดกับ อบต. แล้วมันก็ไม่ทำอะไร ไม่ได้อะไร เพราะบางทีมีการได้ประโยชน์

ทางโน้นได้ประโยชน์มันก็ได้อะไร คือไปพูดแล้วทางนี้ก็มันจะมีปัญหากัน มันก็ลำบากเหมือนกันนะ ละเอียดอ่อน บางทีเวลาพระมาบิณฑบาตเช้า ๆ พระเดินมาเป็นหน้าเข้าพรรษาพระเยอะเป็นสับยี่สิบรูป พวกผู้ใหญ่เขาจะมาใส่บาตรกันตั้งของไว้บางทีก็มาเฉียวชน แล้วคนที่อยู่ที่อื่นนี่สิมันว่ากล่าวลำบาก เพราะไม่ใช่คนพื้นที่แต่ถ้าคนพื้นที่เป็นลูกหลานของใครของใคร เขาเอากันอยู่ สมัยก่อนลูกหลานไปโรงเรียนก็เดินกันไปพอมันก็อยากจะนั่งไม่อยากเดินกัน แล้วก็พวกขยะก็มีเพิ่มขึ้นทุกวันนี้แต่ละบ้านก็ช่วยกันเก็บช่วยกันทำ อบต. เข้ามาก็ดีหน่อยเบาแรง นักท่องเที่ยวเข้ามาแล้วที่ก็แคบ ๆ แต่ถ้าเขาเห็นว่าความสะอาด อิ่มแ่มแจ่มใสอัธยาศัยดีเขาก็อยากจะมา

ข้อเสนอก็คือ วินมอเตอร์ไซค์ ลดความเร็ว ลดเสียงลงหน่อย นอกนั้นก็มิชยะ ที่ทิ้งขยะใส่ขยะมีน้อยเฉียวเขาก็คงจัดหามาให้ได้ ห้องน้ำห้องท่าอะไรก็เหมือนกันอย่างบ้านเราเนี่ยเราอยู่อาศัยด้วยนักท่องเที่ยวมาเราก็เลือกเพราะไม่ใช่อยู่ ๆ เราจะเปิด เพราะเราก็ใช้เป็นบ้านอยู่อาศัย”

ชาญชัย (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 4 ธันวาคม พ.ศ. 2550)

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ คุณ ชาญชัย อายุ 50 ปี

การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

ตำแหน่ง/อาชีพ ทำเรื่อนำเที่ยวและมอเตอร์ไซค์รับจ้าง

คำถาม ด้านเศรษฐกิจ

“ในอดีตมีอาชีพไม่แน่นอนส่วนใหญ่จะรับจ้างทั่วไป ปัจจุบันขับวินมอเตอร์ไซค์และมีเรื่อรับจ้างท่องเที่ยว สมัยก่อนที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยว ท่านนายอดีตนายอำเภอวัชรินทร์ ได้เข้ามาดำเนินการการท่องเที่ยวที่เกาะเกร็ด มาดูว่าในเกาะเกร็ดทำอะไรกันบ้าง มาฟื้นฟูเครื่องปั้นดินเผา พอการท่องเที่ยวมา มีผลประโยชน์มา มีรายได้เข้ามา ธรรมดาแล้วเกาะเกร็ด ไม่มีอะไรที่รับจ้างทั่วไปกัน พอเดี๋ยวนี้ดี ค่าครองชีพไม่สูงขึ้นปกติดี เรื่องความขัดผลประโยชน์กันอะไรนี่ดูแล้วไม่มีนะ”

คำถาม ด้านสังคม

“ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเขาก็เหมือนเดิมกัน ความสัมพันธ์ภายในชุมชนก็เป็นปกติ ไม่มีตัวอะไรมากระทบอยู่กันแบบพี่น้องช่วยกันดูแลทุกอย่างเหมือนเดิม ส่วนลูกหลานเด็กเล็กที่นี้เนาะพอเด็กเริ่มโตหน่อยเขาจะมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พอเด็กรู้เรื่อง

หน้อยเขาก็เอาไปฝากเลี้ยงที่นั่น พอเย็น ๆ ญาติพี่น้องกลับมาเขาก็จะไปรับกลับบ้าน ที่อยู่อาศัยเขาเดี๋ยวนี้พอมีลูกหลานมาเขาก็ขยายขึ้นมาปกติธรรมดาเหมือนทั่วไป คนในชุมชนก็ให้ความร่วมมือร่วมใจกัน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผู้ช่วยฯ ก็จะมาประชุมกัน ด้านความปลอดภัยไม่มีปัญหาอะไรเลย”

คำถาม ด้านวัฒนธรรม

“การอนุรักษ์ในทุกด้านทำมาก่อนมีการท่องเที่ยวเข้ามา คือวัดปรมัยยิกาวาส และบ้านป่าปรุงตรงนี้นั้นคือสมัยก่อนอนุรักษ์ไว้เดี๋ยวนี้ก็พัฒนาขึ้นมา พื้นฟูให้ดีขึ้นมา การทำเครื่องปั้นดินเผานั้นก็เปลี่ยนแปลงการทำอย่างคนแกะลายวิจิตร คนแกะลาย พระพุทธเจ้าชนะมารเป็นชุดรามเกียรติ์เขาเอาภูมิปัญญาของตัวเองมาใส่ไว้ ให้อุบัติวิจิตรนี้พื้นเพเลย แต่ว่าวัฒนธรรมไทยพัฒนาขึ้นมาเป็นองค์พระพุทธเจ้า กิณี ให้มีคุณค่าขึ้น ทำเป็นขนาดใหญ่ก็มี ราคาตั้งแต่เป็นหลักหมื่นถึงหลักล้านก็มีเขาพัฒนาขึ้นมาเอง

เรื่องอาหารการกินนั้นอาหารมอญที่นี้ก็เหมือนเดิมคือว่า เรือย ๆ แต่ภาษาพูด ภาษาเขียนไม่ค่อยได้ใช้แล้ว เพราะเด็กรุ่นใหม่เขาเรียนหนังสือ การปฏิบัติตามความเชื่อ ในแบบมอญก็ค่อนข้างน้อยลง สมัยนี้ผมว่าไม่ค่อยเจอเพราะพิธีกรรมมันเยอะเลยเอาตามสะดวก ส่วนของใช้ในบ้านที่เป็นเครื่องปั้นดินเผาแต่ละบ้านก็ยังมีใช้กันอยู่ นะ ทุกบ้านแหละ โองน้ำเย็นนะใช้กันอยู่ การที่มีท่องเที่ยวเข้ามานั้นไม่ได้ทำให้ศีลธรรมเสื่อมลงนะ เพราะเขาเข้ามาท่องเที่ยวเขาไม่ได้เข้ามาทำลายวัสดุโบราณอะไรพวกนี้ ที่ว่ามีเพิ่มมาให้อนุรักษ์ นุ่งผ้าแบบมอญ ให้ยื้อนยุค ชายของก็ให้แต่งตัวแบบชาวมอญ อดีตนายอำเภอ วัชรินทร์ก็ให้ทำอยู่นะตอนนี้ คิดว่าเด็กรุ่นใหม่ควรจะให้เห็นและได้อุบัติไว้ นะพวก ประเพณีวัฒนธรรมเดิม ๆ ตอนนี้ก็เพิ่งเริ่มนะ ไม่รู้ว่าเด็กเขายอมรับหรือไม่มันแต่ต่อไป ไม่แน่นอน ต้องใช้เวลา”

คำถาม ด้านความสำคัญของประชาสังคม ทูทางสังคมและนโยบายภาครัฐ

“ก็เหมือนที่พูดกันทุกอย่างเหมือนเดิม การร่วมมือกันเหมือนเดิม ความสัมพันธ์ ชุมชนก็ดี ครอบครัวก็ดี การอนุรักษ์ก็ดีมีมาแต่ก่อนแล้ว และปัจจุบันก็อนุรักษ์อยู่เริ่มทำให้เด็กรุ่นใหม่ทำเพิ่มขึ้นอีกด้วย นโยบายภาครัฐให้การสนับสนุนดี งบประมาณที่นี้ได้ งบการท่องเที่ยวจาก อบต. กับ อบจ. ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมทำทางเดิน คือจุดที่เป็นแหล่ง

ทองเที่ยวเขาก็ส่งเสริม สรุปแล้วเศรษฐกิจดีขึ้น สิ่งแวดล้อมปกติ เปลี่ยนแปลงแค่การขายของก็มีรายได้มากขึ้น”

ข้อเสนอแนะ

“ที่ต้องปรับปรุงคือ พวกแม่ค้ากันเองทางนี้จะไปไม่มีอะไร จริง ๆ ถ้าจะพัฒนาควรพัฒนาให้รอบเกาะ ผมเห็นมีกล้องมาถ่ายมีแต่ หมู่ 1, 6, 7 ผมว่าถ้าได้ไปเห็นทางด้านโน้นมีสวนส้มโอ ผลไม้ทุกอย่างจริง ๆ อยากให้ส่งเสริมรอบเกาะ ครบ 7 หมู่บ้าน อย่าลำเอียง จริง ๆ ที่เขาถ่ายทำไปนะเป็นการท่องเที่ยวจริง แต่เขาน่าจะต้องถ่ายว่าหมู่บ้านนี้เป็นหมู่บ้านทำอะไร หมู่บ้านนี้ทำอะไรมีอะไรให้เขาเข้ามาแต่ละหมู่บ้าน เกาะเกร็ดเจริญจริงแต่ทำไมไม่ถึง ใครมาสัมภาษณ์ผมนะผมอธิบายให้หมดเลยนะว่า หมู่บ้านนี้มีอะไร ๆ ไม่เจาะเฉพาะหมู่ 1, 6, 7 ถ้านักท่องเที่ยวเดินรอบเกาะไม่ไหวจะมีท่าเรือลงเรือไปแล้วก็นั่งเรือกลับนี่แบบท่าเรืออย่างนี้แล้วมีเรือหางยาวต่อแม่ น้ำเจ้าพระยา เราก็กวักมือเรียกเขาก็รับเราไปขึ้นทำน้ำปากเกร็ดได้สะพานพระราม 4 มีท่าเรือมันจะมีช่องลงตลอดเกาะ ถ้าเดินไม่ไหวก็นั่งเรือเอา”

สมชาย (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 4 ธันวาคม พ.ศ. 2550)

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ใหญ่สมชาย อายุ 40 ปี

การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตำแหน่ง/อาชีพ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6

คำถาม ด้านเศรษฐกิจ

“สมัยก่อนยังไม่มีการท่องเที่ยวมีอาชีพหลักคือ ล่องเรือดินอยู่ เอาดินมาทำเครื่องปั้นดินเผา พอมีการท่องเที่ยวก็มีอาชีพรับจ้างทั่วไปอย่างเดียว ตอนนี้อย่างเป็น ผู้ใหญ่บ้าน ได้ 2 ปีแล้ว พอการท่องเที่ยวเข้ามาค่าครองชีพสูงขึ้นเยอะเลยครับ เมื่อก่อน กว้างเดียวจะถูกลง พอเป็นแหล่งท่องเที่ยวจะแพง”

คำถาม ด้านสังคม

“เรื่องความขัดแย้งกันของผลประโยชน์ในชุมชนก็มีบ้างแต่ไม่ใช่เรื่องใหญ่โตอะไร ความสัมพันธ์ในครอบครัวก็เหมือนเดิมแต่ในชุมชนไม่ค่อยเหมือนเดิม เป็นปกติ พอมีธุรกิจเข้ามา ด้านสภาพแวดล้อมก็ไม่เปลี่ยนแปลงอะไรเหมือนเดิมเนื่องจากที่นี่ถนนรถเข้าไม่ได้ก็เลยเหมือนเดิม ความปลอดภัยก็ยังคงดีไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง”

คำถาม ด้านวัฒนธรรม

“การร่วมกันอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี ก่อนมีการท่องเที่ยวเข้ามาตอนโน้นจะทำดีกว่า แต่ปัจจุบันนี้เขาต้องขายของกัน ไม่มีเวลาให้เหมือนแต่ก่อน ต้องทำมาหากินกัน เรื่องของอาหารมอญต้องช่วงเทศกาลเขาก็จะมีอาหารมอญกันพวกมะตาด กระเจี๊ยบ นอกนั้นก็ป็นอาหารพื้น ๆ ทั่วไป บางทีก็ซื้อกินกัน ภาษาพูด ภาษาเขียนมีใช้ อยู่แต่คนรุ่นเก่าทั้งนั้น รุ่นใหม่ไม่มีแล้วครับ การปฏิบัติตามความเชื่อก็แทบจะไม่มีแล้วมีเฉพาะพระ จะเคร่งครัด เช่นงานศพของพระ ปัจจุบันศีลธรรมก็เสื่อมลงบ้างแต่ไม่มาก การท่องเที่ยวมีผลบ้างแต่ไม่มาก”

คำถาม ด้านความสำคัญของประชาสังคม ทูตทางสังคมและนโยบายภาครัฐ

“ศิลปวัฒนธรรมทุกด้านชุมชนควรค่าต่อการอนุรักษ์ คนในชุมชนให้ความสำคัญ เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนมีอยู่แต่ค่อยไม่เหมือนสมัยก่อน ในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว พระ ผู้ใหญ่บ้าน อบต. อำเภอ จังหวัด จะร่วมกัน ทางจังหวัดกับอำเภอเขาจะเสนอมาราชการรับนโยบายมา ด้านนโยบายภาครัฐการสนับสนุนนั้นเราต้องทำกันเอง งบประมาณไม่ค่อยมี การท่องเที่ยวทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนไปบ้าง คนอาจจะเห็นแก่ตัวมากขึ้น แต่เศรษฐกิจดี สังคมกับวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไป ถ้าถามถึงความพึงพอใจในชีวิตก็เหมือนกัน เพราะมันอยู่กับความเคยชินแล้ว”

ข้อเสนอแนะ

นักท่องเที่ยวบางทีมาแล้วทิ้งขยะเกลื่อน ตามกระถางต้นไม้ คนเก็บมาเขาก็จะบ่น คือนักท่องเที่ยวต้องปรับปรุงตรงนี้

สันติ บินอาฮาหมัด (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 11 ธันวาคม พ.ศ. 2550)

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ คุณสันติ บินอาฮาหมัด

ตำแหน่ง/อาชีพ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด และ
สมาชิกรองการบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด หมู่ที่ 3

คำถาม ในส่วนของภาครัฐมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะเกร็ดอย่างไร

“ในส่วนของภาครัฐได้มีแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวตลอด เมื่อสมัยตอนที่ท่านนายอำเภอวัชรินทร์ ท่านอยู่ที่นี้ท่านก็มีแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ก็ดี ท่านก็ได้หางบประมาณจากที่อื่นมาช่วยด้วย พูดได้

ว่าการท่องเที่ยวเป็นนโยบายหลักของตำบลเกาะเกร็ดเลย ตอนนี้มันค่อนข้างจะสมบูรณ์ทุกอย่าง เมื่อไม่นานมานี้ ท่านนายกฯ สมชาย ทัดชัง ก็ได้จัดงานแสดงแสง สี เสียง ที่วัดปรมัยยิกาวาส 3 คืน แล้วปีนี้เป็นปีฉลองพระชนมายุ 80 พรรษา ก็ได้จัดงานที่ยิ่งใหญ่มามีพลุ แสง สี เสียงที่วัดปรมัยฯ ตอนนี้เรากำลังมาท่องเที่ยวด้านวัดฉิมพลีอีก เดิมที่วัดปรมัยฯ ไม่มีอะไรแต่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ที่จัด Amazing ขึ้นมาก็เลยดีมาตลอด”

คำถาม งบประมาณที่ให้มาเพียงพอหรือไม่ ควรเพิ่มเติมในส่วนใด

“ด้านงบประมาณนี้เราต้องขอบอกนิดหนึ่งว่า อบต.ของเราเป็น อบต.ขนาดเล็ก งบประมาณเรามันค่อนข้างน้อย นอกจากที่ท่านนายกฯ สมชาย ท่านจะไปหางบประมาณจากที่อื่นมาสนับสนุน ส่วนของการท่องเที่ยว เขาก็มีมาส่งเสริมก็ไม่มาก มีนิดหน่อยส่วนใหญ่อีกมาจัดเป็นป้ายบอกทางที่จะมาท่องเที่ยวให้”

คำถาม ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวมีหรือไม่

“ค่อนข้างที่จะไม่มีอุปสรรคอะไรมากนัก นอกจากว่านักท่องเที่ยวเขาจะไม่สะดวกจะโทรศัพท์ถามเข้ามาทางเราว่า เส้นทางมาอย่างไรอะไรอย่างนี้ ถ้าเป็นไปได้เราอยากให้ทางหน่วยงานการท่องเที่ยว ทำป้ายประชาสัมพันธ์ทางด้านนอกให้นิดหนึ่งจะดีกว่า คือถ้ามาใกล้ ๆ สถานที่นี้จะมีป้าย แต่ด้านนอกเลยไม่มี แต่ว่าทางเราก็ทำโบว์ชัวร์แจกนักท่องเที่ยวไปเหมือนกัน”

คำถาม ปัญหาภายในชุมชนมีหรือไม่ อาทิ ปัญหาวัยรุ่น ปัญหายาเสพติด ความปลอดภัย การจำหน่ายสินค้า ปัญหาขยะมูลฝอย

“ปัญหาชุมชนในเกาะเกร็ด พวกวัยรุ่นนี่ค่อนข้างจะไม่มีปัญหา ตั้งแต่เป็น Amazing ปี 2540 มาเป็นเวลา 10 ปีนี้ เกาะเกร็ดเรากล้าพูดได้เลยว่าเราไม่มีปัญหาทางด้านสังคม ด้านฉกชิงวิ่งราวอะไรพวกนี้ไม่มี แล้วเราก็ไม่เคยทำให้นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวไม่ได้รับความปลอดภัย คือเราจะมีตำรวจของเราแต่ละชุมชนและที่พวกกำนันผู้ใหญ่บ้านเขาก็จะคุตรงนี้อยู่ด้วย ปัญหายาเสพติดนี้ ถ้าผมบอกว่าไม่มีเลยก็ไม่ได้ แต่ก่อนมันมีเดี๋ยวนี้มันไม่มีแล้ว หรือถ้าจะมีก็น้อยมาก ๆ แต่ว่าเราเองก็ไม่ได้นั่งนอนใจตรงนี้เราก็คอยดูอยู่ถ้าพบเจอก็แจ้งเจ้าหน้าที่คอยหาเบาะแสอยู่เสมอ แล้วก็ได้กำชับผู้ใหญ่บ้านให้ตรวจตราดูแล้วแจ้งกับทางเรา ๆ ก็จะแจ้งกับตำรวจท้องที่ ในเรื่องพฤติกรรมเลียนแบบ

นักท่องเที่ยวนี้ ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวที่มาเขามาเข้าเย็นกลับ มีต่างชาติบ้างที่มาเฮฮามาเดินรอบเกาะ มาจีจรรย์านก็ไม่มีปัญหาอะไร แต่จะไปปรับเอาวัฒนธรรมของเขามานี้ไม่มีคนในเกาะเกร็ดเราจะอนุรักษ์ของเรา ประเพณีวัฒนธรรมของชาวมอญยังอยู่ของไทยก็มีทุก ๆ ปีวันที่ 13, 14 เมษายน เราจะมีตักบาตรดอกไม้แล้วก็แห่น้ำหวาน เรื่องขยะมูลฝอยทาง อบต. เรามีเจ้าพนักงานเก็บอยู่ 12 ท่าน จะมีรถเข็นไปรอบเกาะ ขยะจะมีมากที่สุดวันเสาร์-อาทิตย์ คือวันเสาร์-อาทิตย์นักท่องเที่ยวเข้ามา วันอาทิตย์กับวันจันทร์นี้มีขยะเยอะ แต่ขยะนี้เรามีถังขยะ ถูขยะเรารณรงค์ให้นักท่องเที่ยวทิ้งขยะในที่ ๆ จัดไว้ ตอนนี้อีกก็ให้แยกขยะออกเป็นพวก ๆ ที่จะไปรีไซเคิลได้อย่างถุงพลาสติก แก้ว ก็แยกออกไว้ ส่วนของการจำหน่ายสินค้านั้น ของข้างนอกก็มีมาขาย ของในเกาะก็มีมันจะมีหลากหลาย บางที่เราไปเจาะจงบอกว่าเอาแต่ของในเกาะมันไม่ได้ นักท่องเที่ยวเขามาเขาก็ซื้อของหลากหลาย ของฝากทั้งของจากนอกเกาะในเกาะก็มีราคามีทั้ง 40-50 บาท มีทั้ง 100-200 บาทก็มี ราคาไม่แพง ของเรามีพวกของกิน เช่นทอดมันหน่อกะลาที่มีชื่อ”

คำถาม คนในชุมชนให้ความร่วมมือในการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวดีหรือไม่

“อันนี้เราได้เรียกประชุม เราได้ออกเสียงตามสายว่า การค้าขายกับนักท่องเที่ยวนี้ขอให้ยุติธรรม ไม่ใช่เราจะไปขูดรีดเขา หรือว่าโก่งราคาเขา ขอให้ความเป็นธรรมตรงที่ว่าสิ่งใดพอที่จะทำให้ได้ช่วยเขาได้ก็ให้ทำ อย่างเช่น ของจีนนี้ราคา 40 บาท เราก็นรณรงค์ว่าของให้ร้านนี้ 40 ร้านอื่นก็ควรราคาเดียวกันเป็นมาตรฐาน เราได้รณรงค์ตรงนี้อยู่โดยมีเสียงตามสายให้ช่วยกัน นักท่องเที่ยวเขามาครั้งหนึ่งแล้วไม่ใช่ว่าครั้งหน้าเขาไม่ยอมมา พยายามให้ชุมชนให้ความประทับใจกับเขาให้เขากลับมาเที่ยวอีก”

คำถาม ชุมชนมีการกำหนดกฎเกณฑ์หรือจัดระเบียบในเรื่อง การทำร้านค้า ร้านอาหาร บริษัททัวร์หรือไกด์นำเที่ยว อย่างไร และคนภายนอกชุมชนสามารถเข้ามาทำธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนได้หรือไม่

“ส่วนใหญ่ทัวร์เขาก็มีมาแต่ไม่ได้มาทางเรา ที่บางทีมาทางเราให้เราจัดทัวร์รับนักท่องเที่ยวด้วย บางทีเขาก็มาติดต่อเรื่อเอง เพราะเนื่องจากว่าเราเป็นเกาะที่มีน้ำล้อมรอบส่วนใหญ่แล้วเรือก็จะมีทุกท่า นักท่องเที่ยวก็จะให้พาไปที่วรอบเกาะ ส่วนเรื่องอาหารการกินทาง อบต. เราได้เน้นมากเลยว่า เรื่องอาหารกับการปรุงอาหาร ขอให้มิโภชนาการ

มากที่สุด สะอาด เพื่อนักท่องเที่ยวเขาจะได้ไม่ว่าเราได้ว่าอาหารที่นี่ไม่ถูกหลักอนามัย เราได้รณรงค์ตรงนี้อยู่แล้ว ตัวท่านนายกฯ เอง ท่านปลัดจังหวัด และตัวผมเองนี่เราได้รณรงค์อยู่ เรื่องคนภายนอกที่เข้ามาค้าขายในเกาะเกร็ดของเรานี้เราไม่ได้หวงห้ามเลย ทางเราไม่มีกฎเกณฑ์ คือพุดง่าย ๆ ว่าทางเราเปิดกว้าง ใครอยากค้า ๆ ใครอยากขาย ๆ แต่ขอให้ขายขายเป็นที่ เป็นทาง ส่วนใหญ่เขาจะมาขายตรงวัดปรมัยฯ แล้วก็วัดไผ่ล้อม คือขายในที่ ๆ วัดเขาจัดให้ ขายให้เป็นที่ เป็นทางและทิ้งขยะให้เป็นที่ เป็นที่ เป็นทาง เราไม่ปิดกั้น แต่คุณต้องมาทำความเข้าใจกับเราว่า เออ คุณมีร้านค้าพอที่จะขายได้ไหม เขาอาจจะเข้าร้านค้าหรือขายตามที่ทางวัดจัดให้ เป็นสักเป็นส่วน”

คำถาม ท่านคิดว่า ผลประโยชน์ที่มาจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดความขัดแย้งในชุมชนหรือไม่

“จากที่เราดูมาเป็น 10 ปีนี้มันไม่มี ส่วนใหญ่เขาจะไม่แก่งแย่งกันนะตรงนี้จะเข้าใจกัน แม้กระทั่งร้านที่ขายอยู่ติด ๆ กันขายของเหมือนกัน แต่จะแตกต่างกันอยู่นิดหนึ่งก็ไม่ทำให้มีเรื่องขัดแย้งอะไรกัน”

คำถาม ท่านคิดว่า ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน เกาะเกร็ดทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมเป็นอย่างไร ทั้งทางด้านดีและไม่ดีเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนที่จะมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน

“ถ้าถามว่าตอนนี้มันเปลี่ยนไหม เปลี่ยนจากเมื่อ 10 ปีที่แล้ว เกาะเกร็ดยังไม่มีอะไรเลย พุดง่าย ๆ ช่วงนั้นฟองสบู่แตก ถามว่าร้านค้าที่เคยเป็น โรงงานเครื่องปั้นดินเผา กระจาดต้นไม้ อะไรต่าง ๆ ช่วงนั้นเศรษฐกิจตกต่ำมาก ต้องปิดตัวลงแทบจะหมดแล้ว ดิจังหวะที่ท่านนายอำเภอวัชรินทร์ โรจนพานิชเข้ามา สมัยนั้นท่านเป็นนายอำเภอ เดียวนี้ท่านเป็นปลัดจังหวัดแล้ว ท่านนายกฯ สมัยนั้นท่านยังไม่ได้เป็นนายกฯ แต่พุดง่าย ๆ ว่าท่านก็เหมือนเป็นเพราะตำแหน่ง เป็นประธานกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด คือท่านสมชาย ทัดซัง สองท่านนี้เป็นผู้ริเริ่มให้มีร้านค้าขายขึ้นมาเป็น Amazing ให้ชาวบ้านที่จะปิดตัวลงคือ โรงงานกระจาดที่นี่มี 10-20 โรง จะปิดตัวลงเพราะไม่มีการสั่งสินค้า ฟองสบู่แตกมันก็ล้มหมดเลย ท่านก็เลยดึงกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มค้าขายเข้ามาเพื่ออุดหนุนมันอยู่ตัว ก็ค่อย ๆ ปรับตัวมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น ชาวบ้านจากไม่มีอะไรเลยจากรายได้ไม่มีทุกวันนี้มีรายได้ ตอนนี้ชาวบ้าน

อยู่ตัวไม่ต้องดิ้นรนออกไปหาค้าขายข้างนอก โดยเสาร์-อาทิตย์ ก็เปิดร้านขายของอยู่กับที่ ไม่ต้องมีอะไรมากมาย เพียงแต่เรามีสินค้าดี ๆ มาจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว ด้านสังคมก็มีบ้างเหมือนกันที่ว่า เกาะเกร็ดสมัยก่อนมันเหมือนอยู่บ้านนอก ไม่มีอะไรเลย แต่ปัจจุบันนี้มันไม่ใช่อย่างนั้นแล้ว ก็พุดง่าย ๆ ทั่วโลกเขามาเยอะ มาจากทั่วสารทิศมาหมด ในประเทศแทบจะพูดได้ว่าเกือบจะทุกจังหวัดก็มาที่เกาะเกร็ด แล้วยังตอนนี้เขามีจัดเที่ยววัด วันเดียว 9 วัด ก็มีมาที่เกาะเกร็ดด้วย วัฒนธรรมประเพณีนี้ไม่เปลี่ยนเรายังรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของเกาะเกร็ดอยู่ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง”

ผู้ไม่ประสงค์เอ่ยนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 11 ธันวาคม พ.ศ. 2550)

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้มีอุปการคุณไม่ประสงค์เอ่ยนาม อายุ 61 ปี

การศึกษา ปวช.

ตำแหน่ง/อาชีพ ค้าขาย

คำถาม ด้านเศรษฐกิจ

“เมื่อยังไม่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวก็มีอาชีพค้าขายทำร้านค้าขายของชำอยู่แล้ว แต่พอมีการท่องเที่ยวเข้ามาก็ทำให้รายได้เพิ่มขึ้น ค่าครองชีพที่นี่ก็จะปกติไม่เปลี่ยนแปลง แต่เศรษฐกิจที่นี่ดีขึ้น คนที่ไม่มืงานไม่มีอาชีพก็มีอาชีพมีงานทำแต่ก็ไม่ได้ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งอะไร”

คำถาม ด้านสังคม

“ความสัมพันธ์ในครอบครัวก็ปกติเหมือนเดิมแต่ก่อนเป็นยังไงเดี๋ยวนี้ก็เป็นอย่างนั้น ไม่มีปัญหาในชุมชนก็เหมือนเดิมเวลามีอะไรก็เข้าร่วมให้ความร่วมมือกันสม่ำเสมอ พึ่งพาอาศัยกันได้ เรื่องการหยิบยืมเงินทองที่บ้าน ไม่มีแต่ที่อื่นไม่ทราบ แต่การช่วยเหลือกันในชุมชนก็ดีนะเหมือนเดิมเวลามีงานอะไร ในชุมชนก็จะบอกกล่าวกันบางทีก็มีการ์ดเชิญมาเราก็ไปร่วมกับเขา สภาพแวดล้อมที่นี่ก็มีเปลี่ยนแปลงไปบ้าง สิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามา สิ่งอำนวยความสะดวกเขาก็มาเป็นปกติ แต่พวกเขาขณะนี้นักท่องเที่ยวทำให้เกิดขยะ แต่ไม่เป็นอุปสรรคอะไรมากมาย เพราะทาง อบต. เขาก็ช่วยเรื่องความสะอาด การปลูกสร้างบ้านเรือนเขาก็ยังมีความเชื่อแบบเก่าอยู่บ้างแต่การใช้ไม้มันไม้ไผ่ราคาแพงความเคร่งครัดในการสร้างบ้านแบบโบราณมันก็เปลี่ยนไปตามสมัยเขาไม่นิยมกันแล้ว ความ

ปลอดภัยที่นี้เรามีตำรวจชุมชน มีเวรยามแต่ละบ้านที่นี้จะดูแลกันไม่ต้องกันรั้วอะไร เพราะมีโฉนดที่ดินเป็นของตัวเองกัน คิดว่าไม่มีปัญหาไม่มีอะไรนะยังเหมือนเดิม”

คำถาม ด้านวัฒนธรรม

“การอนุรักษ์อะไรต่าง ๆ ที่นี้ทำมาต่อเนื่องตลอด ก่อนการท่องเที่ยวเข้ามาพอการท่องเที่ยวเข้ามาก็ยังทำอยู่ มีประเพณีตักบาตรขนมเทียน วันที่ 11 ตุลาคมนี้ก็มีงานกัน ส่วนอาหารมอญเด็กรุ่นใหม่ไม่กิน เพราะเด็กออกไปเรียนหนังสือเขาได้ไปเห็นความเจริญดีขึ้น เขาก็ไม่กินแล้วข้าวราดแกงนะ ข้าวราดแกงบอนแกงอะไรนี้บางคนไม่กินข้าว แซ่ยังไม่กินเลย ภาษามอญที่จะใช้กันก็น้อยแต่เขาก็พยายามอนุรักษ์มีเขียนป้ายเป็นภาษามอญบ้าง ส่วนจะพูดภาษามอญกันก็เฉพาะกลุ่มคนสูงอายุหน่อย ลูกหลานบางบ้านเขาก็ฟังได้บ้างคำ ได้ไม่มาก แต่ความเชื่อเก่า ๆ ของเราก็ก็น้อยอยู่พอได้ข้าวแซ่มาเรามีการจูดรูปไหว้ผีบ้านผีเรือนก่อน ยังทำกันอยู่ การใช้เครื่องปั้นดินเผาที่บ้านยังใช้ครกอยู่ปั้นเองใช้เองโอ่งน้ำก็ใช้อยู่แต่เดี๋ยวนี้เขาไม่ทำกันแล้วโอ่ง ที่ใช้กันอยู่ก็ของโบราณ สมัยนี้เป็นของสวยงามของใช้เล็ก ๆ น้อย ๆ เรื่องการเคารพนับถือผู้ใหญ่ การทำบุญเราก็ไม่เปลี่ยนแปลงจะขายของก็ต้องหาเวลาสลับสับเปลี่ยนกันไปทำบุญ ไปวัดกันในอดีตก็แบบนี้การท่องเที่ยวเข้ามาก็ยังทำอยู่ ศีลธรรมจริยธรรมไม่ได้เสื่อมลงเลย”

คำถาม ด้านความสำคัญของประชาสังคม ทูตทางสังคม และนโยบายภาครัฐ

“สมัยก่อนมีคนมาท่องเที่ยวช่วงก่อนปี พ.ศ. 2535 นั้นเราก็คอยดูแลเขาให้ความสะดวกสบายอยู่เป็นปกติ เราให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ตอนนั้นมีเด็กฝรั่งเขาหลงกับพ่อแม่เราก็บอกมอเตอร์ไซค์ให้ช่วยแจ้งต่อ ๆ กันไป แล้วก็ให้เด็กนั่งรอ เขาก็ตามหากันจนเจอ เราก็ให้คอยดูแลตลอดจนกระทั่งเดี๋ยวนี้ เรื่องสิ่งต่าง ๆ ที่ทันสมัยที่เข้ามาในชุมชนก็มีเยอะมือถือ อินเทอร์เน็ต มอเตอร์ไซค์ จักรยาน ก็เป็นไปตามสมัย ที่เกาะเกร็ดนี้เวลาจะมีงานมีอะไรกันเราจะไปประชุมกันที่วัด เจ้าอาวาส ปลัดอำเภอ รองผู้ว่าฯ มาแนะนำชุมชนให้ดีขึ้น จะใช้สถานที่ของวัดปรมัยฯ เป็นที่ประชุมปรึกษาหารือกัน

ส่วนนโยบายของทางภาครัฐ เขาส่งเสริมดีมาก แต่ที่นี้เกิดจากจิตสำนึกของชาวบ้านเองอยู่แล้วที่จะต้องช่วยเหลือกันดูแลกันและดูแลนักท่องเที่ยว การให้ความช่วยเหลือการอนุรักษ์ของรัฐเขาก็ดีให้งบประมาณมา เพราะถ้าไม่มีงบตรงนี้ก็ลำบาก แต่รัฐมีงบให้ชาวบ้านก็ร่วมแรง รัฐออกงบประมาณก็เหมาะสม การส่งเสริมการท่องเที่ยว

ทำให้วิถีชีวิตของชุมชนดีขึ้น เศรษฐกิจดีขึ้น ก็มีความพึงพอใจใช้ได้ เมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเราก็ภูมิใจ เกาะแกริดเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งเดียวของจังหวัดคนนท่ภาคภูมิใจมาก”

ข้อเสนอแนะ

ปกติชุมชนคืออยู่แล้ว แต่เขาได้รับความไม่สะดวกสบายจากนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวนำความสะดวกสบายไม่ทิ้งขยะเป็นที่เป็นที่ เป็นทาง ทั้งตามกระดางต้นไม้บ้าง บางทีเสียบไว้ตามรั้วตามเสาบ้าง ไม่จิ้มหน่อกะลानीทิ้ง ไปตามทางเดินก็จะถูกพวกเขาเองนั่นแหละ ตรงนี้นักท่องเที่ยวควรปรับปรุงด้วย เพราะมาที่นี่เรามีความสะดวกสบายให้ทุกอย่างแล้ว

ผู้ไม่ประสงค์เอ่ยนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 11 ธันวาคม พ.ศ. 2550)

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้มีอุปการคุณไม่ประสงค์เอ่ยนาม อายุ 61 ปี

การศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 3

ตำแหน่ง/อาชีพ ค้าขาย

คำถาม ด้านเศรษฐกิจ

“ตอนนี้ป่าทำขนมขายเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์แล้วต้องดูแลแม่ สมัยก่อนแม่ของป่าทำขนมขาย ขายอาหาร ที่บ้านนี้เป็นร้านขายอาหารขายดิบขายดี แต่ขายแพงเพราะเราใช้ของดีมีคุณภาพ แม่ฉันเก่งเวลามีงานอะไรนี่เขาต้องไปเป็นแม่ครัวแล้ว ทำเป็นหมดอาหารมอญสมัยนี้หากคนทำไม่ค่อยมีแล้ว การท่องเที่ยวเข้ามานี้ก็ค่าครองชีพมันก็สูงขึ้นแน่นอนอะไรก็ตามมา ของแพงขึ้น เศรษฐกิจดีขึ้นทุกคนมีรายได้หมด ที่นี้หมู่ 1 ขนมหวานอร่อยที่สุดขายดี ไม่ต้องไปหาที่ไหนหรือบางที่เขาไปรับจากที่อื่นมาก็มีแต่ที่นี้เขาทำกันวันต่อวันนะ”

คำถาม ด้านสังคม

“ยังงี้ละมันไม่เหมือนแต่ก่อนนะความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เด็กมันไม่ค่อยเชื่อฟัง เล่นแต่เกม เป็นเพราะวัยของมันด้วยไม่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวหรือ เด็กสมัยก่อนคือไม่ได้กลัวจะได้ออกจากบ้านนี้ต้องตากครกเป็นลาน ๆ ก่อนถึงจะไปได้ ในชุมชนก็ดีบ้างไม่ดีบ้างนะ ส่วนการไปมาหาสู่กันน้ำใจไมตรีนี้ก็ปกติ แต่มีผลประโยชน์เข้ามา มีการอิจฉาแก่งแย่งกันเป็นธรรมดา เพราะการทำอะไรก็ทำกันเป็นกระจุกจะเอาหน้าเอาชื่อเขาไม่กระจายไม่เสมอภาคว่าง่าย ๆ สภาพแวดล้อมสมัยก่อนดีนะแต่ปัจจุบันมันสร้างนั่น

สร้างนี้มากเกินไป สภาพแวดล้อมเปลี่ยนไป แต่การฝากลูกฝากหลานอะไรกันเขาก็ยังเหมือนเดิม ส่วนไอ้เรื่องจะหิบบิ๊มกันนี้ไม่ค่อยดี คนบิ๊มเศรษฐกิจไม่ดีบิ๊มแล้วไม่ใช่เขา เขาก็ไม่ยอมให้บิ๊ม ตอนสมัยก่อนก็ยังมีบ้างนะแต่สมัยนี้มันฟังเพื่อ บัตรอออน บัตรเครคิด บัตรอะไรต่ออะไรเข้ามาแย่งเลย

สิ่งอำนวยความสะดวกนี้ ประปามาหลังการทองเที่ยววะ ส่วนพวกไฟฟ้า โทรศัพท์นี่มาก่อนแล้ว ประปาเพิ่งมาได้สัก 2 ปีนี้เอง สมัยก่อนใช้น้ำบาดาลกัน การร่วมมือร่วมใจกันก็สมัยก่อนจะไปที่วัด ตอนนี้มี อบต. มีการจัดกลุ่มกันเป็นจุด ๆ บางทีความเห็นไม่ค่อยลงรอยกันมีบ้างนะเมื่อมีผลประโยชน์เข้ามาวุ่นวาย สมัยนี้คนแปลกหน้าเข้ามาบางที่เราก็ต้องสังเกตต้องคอยมองนะ ไม่เหมือนก่อน ส่วนวัยรุ่นลูกหลานมันก็มีบ้างที่เลียนแบบทันสมัย แต่ไปรับเอาจากฝั่งปากเกร็ดโน้น ไม่ได้มาจากนักท่องเที่ยวมันไปเดินตามศูนย์การค้า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เขาก็มาเดินเฉย ๆ ไม่ได้ทำอะไรเสียหาย อาจมีบ้างนิดหน่อยที่แต่งตัวไม่เหมาะสมใส่สั้นไปหน่อยอะไรอย่างนั้น”

คำถาม ด้านวัฒนธรรม

“เรื่องการอนุรักษ์นี้ ช่วงปี พ.ศ. 2535 ก่อนมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเข้ามานั้น มันต่างกันนะ ต่างจาก ปี พ.ศ. 2550 เพราะมันเห็นใครดีไม่ได้ ใครเขาได้โล่หมา บางคนทำไม่ดีไม่พอใจไม่เข้าใจเขา มีการแข่งขันกัน ไม่มีความสามัคคีเพราะอิจฉากัน การทำอาหารมอญก็ที่บ้านนี้แกงทานกันเป็นปกติ แต่อาหารมอญบางชนิดมันมีเป็นฤดู ๆ ไปเป็นหน้า ๆ ของมัน อาหารมอญมี แกงเลียง แกงมะตาด หมูใบมะขามอ่อน แกงส้มปลาร้า หัวตาล เด็กรุ่นใหม่ก็ทาน แต่ไม่มีคนทำแล้ว หากคนทำแกงโบราณยากไม่ค่อยมีสืบทอด ส่วนภาษาพูด อ่าน เขียนนั้นน้อยมาก พูดน้อย เขียนนี้ไม่ต้องพูดถึงเลยไม่มีการอนุรักษ์อย่างเป็นทางการเป็นจัง อายุต่ำกว่า 50 ปี ก็พูดกันไม่ค่อยได้แล้วเดี๋ยวนี้ ด้านความเชื่อต่าง ๆ การปฏิบัติต่าง ๆ ก็ยังทำอยู่นะ ฉันทักไปถือศีลฟังธรรมก็ยังไปวัดทุกวันพระ แต่ถ้าถามว่า ศีลธรรมเสื่อมลงไหม ฉันทักว่าเสื่อมลงนะเสื่อมลงจากสิ่งแวดล้อม สิ่งใหม่ ๆ ที่เข้ามา การอนุรักษ์ที่บ้านนี้เครื่องปั้นดินเผาที่ยังมีอยู่ของเก่า ๆ ก็ยังใช้อยู่ อายุกว่า 80 ปี อย่างครกก็ยังต้องใช้ โองกัก็ใช้อยู่ แต่หม้อนี้นี่ไม่ใช่แล้ว หม้อสมัยใหม่สะดวกกว่า”

คำถาม ด้านความสำคัญของประชาสังคม ทูตทางสังคม และนโยบายภาครัฐ

“การสืบทอดหรือการเห็นคุณค่าภูมิปัญญา เด็กรุ่นใหม่คือการสืบทอดศิลปวัฒนธรรม มันไม่เอา ที่มีก็มีขนมหวานกับเครื่องปั้นดินเผา ที่ทำได้ขายได้เงินถึงจะเอาอันไหนทำแล้วไม่ได้เงินเขาก็ไม่ยอมทำกัน ความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน เด็กที่นี่มีแต่เด็กเล็ก พอโตก็ข้ามไปฝั่งทางโน้น วัดกับบ้านติดกันไม่ได้ แต่โรงเรียนนี่ไม่เกี่ยวแล้วไปเรียนนอกเกาะแล้วห่าง ความมีคุณค่าของภูมิปัญญาของชุมชนนั้นมีค่านะแต่เขาจะอนุรักษ์กันหรือไม่เท่านั้นเอง เรื่องการท่องเที่ยวตอนนี้คนในชุมชนก็ช่วยกันส่งเสริมด้วยการแนะนำนักท่องเที่ยว บอกทางว่าไปทางโน้นมีอะไร ไปทางนี้มีอะไร เขาเดินหลงทางก็ช่วยบอกเขา นโยบายของรัฐบาลเขาก็ส่งเสริมเทศกาล ประเพณีแต่เขาเข้าไปไม่ถึงประชาชนไปแต่จุดใหญ่ บางคนบ้านนี้รู้ว่า ก็รู้จักกันชวนกันอยู่แค่ที่รู้จัก ไม่ไปเจาะที่อื่นเลย คือรู้จักเคยไปตรงไหนก็มีแค่กระจุกเดียวเท่านั้น การอบรมให้ความรู้เขาก็มีมาไม่มากนัก ๆ ที การให้ความช่วยเหลือก็พยายามอนุรักษ์แต่ว่าคนข้างนอกเข้ามาเยอะ มาเช่าบ้านอยู่คนเก่า ๆ หมู่ 1 จะเยอะกว่าที่อื่น

การให้ความช่วยเหลืองบประมาณฉันไม่รู้ เขาคงรู้แต่กำหนด ผู้ใหญ่บ้านนั่นแหละ อย่างเราชาวบ้านไม่รู้หรือก็ต้องไปถามเขา รู้แต่ว่าพอมืออะไรสร้างมาใหม่เราก็เห็นแต่ว่ามาทำนั่นทำนี่เข้ามาสร้างศาลา สร้างอะไรเห็นว่ามันไปพัฒนากระจุกเดียวไม่กระจาย ไม่ดีเท่าที่ควร แทนที่จะเอาเรือรอบเกาะให้คนเดินมันขาดการติดต่อแต่ไม่มาทางนี้เลย ทั้ง ๆ ที่ศูนย์เครื่องปั้นดินเผาอยู่ที่นี่ แต่นักท่องเที่ยวเข้าไม่ถึง ไม่ทำป้ายให้ชัดเจน ไม่ร่วมมือกันให้ตลอด ส่วนวิถีชีวิตของคนในชุมชนฉันว่าเปลี่ยนแปลงตลอดทั้งดีและไม่ดี เศรษฐกิจดีเงินสะพัด คนมีอาชีพ คนที่อื่นเข้ามาขายของก็มีนะ จริง ๆ ก็น่าจะอนุรักษ์ให้เฉพาะคนเกาะเกร็ด แต่ก็อีกที่นี้บางคนก็ไม่เอา ไม่ต่อผู้ขายไม่ดีก็เลิก ด้านความพึงพอใจก็ พึงพอใจ คนไม่เยอะไม่ถึงกับฟุ้งเฟ้อมา แต่ต้องคนสังเกตคนแปลกหน้าหน่อย แต่นักท่องเที่ยวเข้ามาที่รู้สึกดี บางคนก็ดื้ออะไรที่แนะนำได้เราก็จะแนะนำเขา”

ข้อเสนอแนะ

“ให้จัดระบบเสียใหม่ ควรให้นักท่องเที่ยวมากขึ้นที่ทำวัดฉิมพลี ให้เดินผ่านทางนี้บ้าง น่าจะมาถึงทางนี้ เขาบอกว่าร้านค้าน้อยก็เพราะคนไม่เดินก็ไม่มีใครขายสิ โอท็อปก็

มีน้ำจะมาจากนี้บ้าง นี้ไปขึ้นกันอยู่ที่วัดปรมัยยิกาวาส อะไร ๆ ก็ไปอยู่เสียดังโน้นหมด
นักท่องเที่ยวขึ้นก็เดินไปทางโน้นหมดไม่รอบเกาะ ต้องจัดระบบเสียใหม่”

มรกต (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 11 ธันวาคม พ.ศ. 2550)

ชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์ ผู้ใหญ่มรกต อายุ 59 ปี

การศึกษา ปวส.

ตำแหน่ง/อาชีพ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7

คำถาม ด้านเศรษฐกิจ

“สมัยช่วงปี พ.ศ. 2535 อาชีพหลักทำงานบริษัท อาชีพรองทำสวดย รายได้ประมาณ
ไม่ถึง 10,000 บาท ปัจจุบันนี้เป็นผู้ใหญ่น้อยอย่างเดียวม้งงานประชุมเป็นหลักเลย รายได้
น้อย 4,000 กว่าบาท การท่องเที่ยวเข้ามาไม่ได้ทำให้ค่าครองชีพสูงนะธรรมดา แต่ชาวบ้าน
มีรายได้เสริม เสาร์-อาทิตย์นี้ขายของ ที่นี้เขาทำงานบริษัทบ้าง ราชการบ้าง รัฐวิสาหกิจ
บ้างเป็นอาชีพหลัก ยอมรับว่าเศรษฐกิจดีขึ้น การขัดแย้งผลประโยชน์กันก็ไม่มี”

คำถาม ด้านสังคม

“ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่เปลี่ยนแปลงเหมือนเดิม ในชุมชนก็ไม่เปลี่ยนแปลง
เช่นกัน เราอยู่กันเหมือนพี่เหมือนน้อง การกู้ยืมเงินกันก็มีเพื่อมาต่อยอดการค้าขาย มียืม
กองทุนหมู่บ้าน การหยิบยืมสมัยก่อนก็ยังมีบ้างในหมู่เพื่อนบ้านพี่น้องเป็นธรรมดา แต่
ปัจจุบันเพื่อมาต่อยอดการค้าขาย เพื่อขยายกิจการ พวกสิ่งอำนวยความสะดวก ประปามาที่
หลัง ไฟฟ้า โทรศัพท์มาก่อนแต่ไม่เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวหรือเข้ามาตาม
วาระปกติ เรื่องความปลอดภัยนั้นในชุมชนเรามีการประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ไข
ปัญหา มีตำรวจชุมชนมีการเปลี่ยนเวรกันดูแลเดินรอบเกาะ เพื่อดูแลความเรียบร้อย
แต่ถ้าจำเป็นถึงหยุด ก็มีเรือท่องเที่ยวเบนตรวงมีบ้างนิดหน่อยไม่มีปัญหาชุมชน ปัญหา
วัยรุ่นสมัยก่อนเขาก็เรียนหนังสือมีเที่ยวเตร่บ้าง แต่ปัจจุบันเสาร์-อาทิตย์เขาจะค้าขาย
ช่วยที่บ้านทำให้เด็กอยู่บ้านที่เขาน้อยลง”

คำถาม ด้านวัฒนธรรม

“เรามีการอนุรักษ์วัฒนธรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็น
อาหารมอญก็ทานกันเป็นปกติเป็นอาหารพื้นบ้าน การแต่งกายก็แต่งช่วงเทศกาลเวลา
มีกิจกรรมอะไรก็ขอความร่วมมือร้านค้าก็จัดส่งคนมาร่วมร้านละคนมาเข้าขบวน เขาก็

ร่วมมือดี ตอนนี้มีการรณรงค์ทำป้ายภาษามอญติดตามร้าน การพูด อ่าน เขียนนั่นมีน้อย มาเด็กรุ่นใหม่เขาเรียนหนังสือ พูดได้น้อย ส่วนเรื่องค่านิยมความเชื่อนั้นความเชื่อในเรื่องผีบ้านเราก็น่าเชื่อกันอยู่ที่นี่มีลานเจ้าแบบมอญ มีคนเข้าร่วมงานอยู่เสมอ การใช้เครื่องปั้นดินเผาที่ใช้ครกตำน้ำพริกกันอยู่ไม่ใช่เครื่องปั้น โองาก็ยังใช้ การปลูกสร้างบ้านเรือนเปลี่ยนแปลงไปตามสมัยนิยม เพราะถ้าจะปลูกแบบเดิมราคาสูงแบบมอญชาวสมัยนี้ไม่ค่อยมีแล้ว การต่อเติมบ้านเรือนก็บางบ้านก็เปิดรั้ว หรือต่อเติมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เศรษฐกิจดีขึ้นมีคนนอกเข้ามาขายด้วย มีการเปิดหน้าร้านให้เช่าด้วย การท่องเที่ยวเข้ามาไม่ได้ทำให้ศีลธรรมเสื่อมลง สิ่งที่ไม่ดีไม่ค่อยมีนะที่นี่พวกเด็กวัยรุ่นกับพฤติกรรมการคบเพื่อนต่างเพศมีบ้างปกติ ที่มีก็มาจากการเรียนหนังสือข้ามไปฝั่งปากเกร็ด แต่การแต่งตัวเขาไม่ล่อแหลม”

คำถาม ด้านความสำคัญของประชาสังคม ทูตทางสังคมและนโยบายภาครัฐ

“ที่นี่เราจะอยู่กันแบบพี่น้อง รู้จักกันหมดมีใครมาถามได้ก็บอกได้หมดรู้จักกันหมด นักท่องเที่ยวมาก็ช่วยกันดูแล ศิลปวัฒนธรรมของชุมชนมีคุณค่า ส่วนเรื่องการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้นั้นก็มีความจำเป็นเหมือนกัน เช่น เครื่องจักร แป้นปูน มอเตอร์อะไรต่าง ๆ มันสะดวก ปัจจุบันมีคอมพิวเตอร์ แต่ที่บ้านก็ต้องใช้เพื่อเรียนหนังสือก็มีเข้ามา เรื่องการท่องเที่ยวที่นี่จะช่วยกันหมด มีงานที่วัดปรมย์ฯ ผู้มีบทบาทมีคนในชุมชนมีพัฒนาชุมชน การท่องเที่ยวและกีฬา อบต. ท่านเจ้าอาวาสวัดปรมย์ฯ วัดไร่ล้อม การดูแลในส่วนของชุมชน บ้าน วัด โรงเรียนก็ช่วยเหลือสถานกัน โรงเรียนมีพระไปสอน มีปราชญ์ชาวบ้านเข้าไปสอนรำ สอนปั้น พระท่านก็สอนศาสนาด้วย

ส่วนนโยบายภาครัฐเขาก็ส่งเสริมการจัดงาน วันที่ 5 นี้จังหวัดจะร่วมมือกับทางเกาะเกร็ดมีงานกันก็ช่วยกัน ด้านการอบรมเขาเอาคนในชุมชนไปอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ก็มีเมื่อสองวันก่อนก็ไปที่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช แล้วตอนนี้ฝั่งเมืองเขาจะมาเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เขาจะมาทำเขื่อนรอบเกาะ แต่คิดว่าทางชาวบ้านจะไม่ยอมเพราะมันบังภูมิทัศน์หมดเลย ที่นี้อากาศก็ดีดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาความยิ้มแย้มแจ่มใส ความมีน้ำใจด้วย เรื่องงบประมาณของทางหมู่ 7 ไม่ค่อยได้ ทางหมู่ 1 จะได้เยอะเพราะเขาเป็นศูนย์โอทอปภาคกลาง การท่องเที่ยวไปลงเยอะกว่า วิธีชีวิตเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ด้านสังคมการร่วมมือกันช่วยเหลือกันไม่เปลี่ยนนะขออะไรไปก็

ได้รับความร่วมมือดี เขาจะส่งคนมาช่วยมาร่วม โดยไม่เสียการค้าขาย อย่างส่งคนมาร่วม
แห่งตะขามเขาก็มาได้ส่งเสริมวัฒนธรรม ทุกอย่างก็ดี ฟังพอใจดีรายได้ดี เมื่อการ
ท่องเที่ยวเข้ามาทำให้คนรู้จักเกาะเกร็ดมากขึ้น ก่อนนี้ที่ดอนเมืองยังอยู่ นักท่องเที่ยวรอ
ขึ้นเครื่องเขาก็ยังแวะมาเที่ยวที่นี่เลย”

ข้อเสนอแนะ

“เรื่องขยะ นักท่องเที่ยวทิ้งตามกระถางต้นไม้ เสียบขยะตามต้นไม้ นักท่องเที่ยว
มักง่าย ส่วนเรื่องมลพิษจากมอเตอร์ไซค์ เราห้ามวิ่งวันเสาร์-อาทิตย์ พวกมิชชันนารี
แทรกเข้ามาเหมือนกัน กระเป๋าสตางค์ มือถือนี้ก็มีหายบางที่ขายของอยู่หน้าร้านหลังร้าน
เข้าไปหยิบของแล้ว หรือบางที่มั่วแต่ขายของอยู่มือถือวางไว้หายไปแล้ว”

สรุปการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน

จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน สามารถสรุปการให้สัมภาษณ์ใน
แต่ละด้าน ได้ ดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ ผู้นำชุมชนมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า การท่องเที่ยวส่งผลให้
เศรษฐกิจดีขึ้น โดยทำให้คนในชุมชนมีอาชีพและรายได้เพิ่มขึ้น ส่วนเรื่องค่าครองชีพที่
สูงขึ้นบ้างนั้น เห็นว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่ต้องเกิดขึ้นตามยุคตามสมัย แม้ว่าการ
ท่องเที่ยวจะมีส่วนบ้างเล็กน้อย แต่ผู้นำชุมชนก็ยังเห็นว่าการท่องเที่ยวส่งผลในด้านดี
มากกว่า เพราะทำให้คนในชุมชนมีอาชีพเสริมและมีรายได้เพิ่ม และแม้ว่าเศรษฐกิจของ
ชุมชนจะดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด แต่ในเรื่องของผลประโยชน์ต่าง ๆ ก็ไม่ได้ทำให้เกิดความ
ขัดแย้งกันมากนัก จะมีบ้างก็เป็นปัญหาเล็กน้อยไม่ใหญ่โตอะไร ทั้งนี้เป็นเพราะคนใน
ชุมชนอยู่กันแบบถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน

ด้านสังคม ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การท่องเที่ยวไม่ได้ทำให้
ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวและในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป แต่อาจมีส่วนทำให้
ความสัมพันธ์ดีขึ้นด้วย เพราะได้ใช้เวลาอยู่ด้วยกันมากขึ้น จากการที่มีอาชีพเสริมใน
วันหยุดทำให้มีรายได้ จึงไม่ค่อยอยากออกไปไหน ซึ่งเป็นการลดปัญหาวัยรุ่นไม่ให้ไป
ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดได้อีกด้วย แม้จะมีค่านิยมที่นิยมความทันสมัยตามแบบวัยรุ่นทั่วไป
บ้าง แต่ส่วนใหญ่แล้วก็เคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ดี และเห็นว่าค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปในเรื่อง

ต่าง ๆ นั้นส่วนใหญ่เป็นผลมาจากสังคมภายนอกชุมชน ด้านการให้ความช่วยเหลือกัน
 ในหมู่ญาติพี่น้องเรื่องการฝากดูแลลูกหลาน ส่วนใหญ่ก็จะช่วยกันดูแลภายในชุมชนอยู่
 แล้ว ส่วนเรื่องของการหยิบยืมเงินทองกันก็เป็นเรื่องปกติ เพียงแต่เมื่อมีการท่องเที่ยว
 เข้ามาเศรษฐกิจดีขึ้นก็ยืมกันน้อยลง จะมีบ้างก็เพื่อนำไปต่อยอดการค้าขาย นอกจากนี้
 ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ยังเห็นว่า คนในชุมชนยังร่วมแรงร่วมใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
 เหมือนเดิม โดยเฉพาะงานบุญ งานศพ และงานสำคัญทางประเพณี ส่วนสภาพแวดล้อม
 ภายในชุมชนก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปมากนัก ส่วนใหญ่ยังคงมีความพึงพอใจในชีวิต
 ความเป็นอยู่ และพอใจในความเป็นธรรมชาติของเกาะเกร็ด แม้ว่านักท่องเที่ยวที่เข้ามา
 บางครั้งจะมีมิชชันนารีแฝงตัวเข้ามาด้วย ซึ่งทำให้คนในชุมชนต้องช่วยกันสอดส่องและ
 เพิ่มความระมัดระวังมากขึ้น แต่ถึงกระนั้นก็ตามผู้นำชุมชนก็มีความเห็นตรงกันว่า
 การท่องเที่ยวส่งผลดีต่อวิถีชีวิตด้านสังคมของคนในชุมชน

ด้านวัฒนธรรม ผู้นำชุมชนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เดิมนั้นคนในชุมชนมี
 การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนอยู่แล้ว เมื่อมีการ
 ท่องเที่ยวทำให้การอนุรักษ์เป็นเรื่องจริงจังมากขึ้น คือ มีการสนับสนุนฟื้นฟู และช่วย
 เผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น คนในชุมชนก็ยังเห็นคุณค่าและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
 เพราะสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวสนใจ และคนในชุมชนเองก็มีความ
 ภาคภูมิใจในภูมิปัญญาชุมชน ทางด้านการแต่งกาย ปัจจุบันแต่งตามสมัยนิยมจะมีการ
 แต่งกายแบบชาวมอญในงานบุญ หรือในวันสำคัญทางประเพณี ส่วนการกินอาหารมอญ
 นั้นโดยปกติก็จะมีบ้าง แต่จะมีที่เป็นอาหารมอญโบราณก็ในวันสำคัญ ๆ ทางศาสนา เพื่อ
 นำไปถวายพระสงฆ์ แต่เรื่องของภาษามอญนั้นใช้กันน้อย มีเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุ
 เครื่องปั้นดินเผาที่ยังคงใช้กันอยู่ภายในบ้านคือ ครก และ โอง นอกนั้นก็ใช้ของตาม
 สมัยนิยมเพราะสะดวก ในเรื่องของการปฏิบัติตามความเชื่อต่าง ๆ แบบมอญยังมีอยู่ จะมี
 ที่เปลี่ยนแปลงไปบ้างในบางเรื่องก็เพราะต้องใช้เวลาและใช้เงินมาก ซึ่งก็แล้วแต่ความ
 จำเป็นของแต่ละครอบครัว ตัวอย่างเช่น การปลูกสร้างบ้านเรือนตามแบบเดิมนั้นมีราคา
 แพงมากและต้องใช้พื้นที่มาก และเรื่องการทำศพก็เช่นกัน ต้องใช้เงินมากปัจจุบันจึง
 ถือเอาตามความสะดวก แต่ในการทำศพของพระสงฆ์ยังคงปฏิบัติตามความเชื่อแบบ
 มอญเหมือนเดิม ส่วนด้านศีลธรรมเห็นว่า การท่องเที่ยวไม่ได้ทำให้ศีลธรรมเสื่อมลง คน

ในชุมชนยังคงให้ความเชื่อถือศรัทธาในพระพุทธศาสนาเหมือนเดิม หากจะมีในส่วนที่เสื่อมลงบ้างก็เป็นเพราะสื่อต่าง ๆ และสิ่งแวดล้อมภายนอกไม่ว่าจะเป็น สื่อโทรทัศน์ วิทยุ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ รวมถึงห้างสรรพสินค้าและแหล่งบันเทิงที่มีมากขึ้นในสังคมยุคปัจจุบัน

ด้านความสำคัญของประชาสังคม ทูตทางสังคม และนโยบายภาครัฐ ผู้นำชุมชนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และภูมิปัญญาชุมชน ตลอดจนธรรมชาติแวดล้อมความเป็นเกาะกลางน้ำ เป็นสิ่งที่มีคุณค่า และมีการร่วมมือกันในการอนุรักษ์และสืบทอด โดยมีความพยายามที่จะนำความรู้และเทคโนโลยีมาใช้ในชุมชนเพื่อให้เหมาะกับยุคสมัย และเพื่อรองรับการท่องเที่ยวด้วย ซึ่งผู้นำชุมชนจะมีบทบาทเป็นแกนนำในการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยมีบ้านคอยให้การอบรมสั่งสอน และวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน ส่วนความเห็นเกี่ยวกับนโยบายภาครัฐ ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่เห็นว่า ภาครัฐให้การช่วยเหลือเรื่องงบประมาณ ให้การสนับสนุนในด้านการอนุรักษ์ และส่งเสริมการจัดงานเทศกาลต่าง ๆ เป็นอย่างดี อีกทั้งยังช่วยโฆษณาทำให้ชุมชนมอญเกาะเกร็ดเป็นที่รู้จักมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการแก้ไขปัญหา จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนสามารถรวบรวมข้อเสนอแนะ และแนวทางการแก้ไขปัญหา สรุปได้คือ ปัญหาเรื่องขยะที่นักท่องเที่ยวมักจะทิ้งไม่เป็นที่เป็นทาง สร้างปัญหาให้กับชุมชน โดยเห็นว่านักท่องเที่ยวต้องมีจิตสำนึกในการรักษาความสะอาด และควรจัดให้มีที่ทิ้งขยะมากขึ้น ปัญหาห้องน้ำที่ไม่เพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ปัญหารถมอเตอร์ไซค์ซึ่งปกติจะกำหนดวันเวลาในการวิ่งอยู่แล้ว แต่สิ่งที่ยังเป็นปัญหาก็คือ การวิ่งด้วยความเร็วซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดอันตราย และปล่อยควันเสียเพิ่มขึ้นแล้ว ยังเป็นการส่งเสียงรบกวนอีกด้วย นอกจากนี้ก็มีปัญหาในการจัดการการท่องเที่ยว ที่ควรมีการจัดระบบใหม่เพื่อให้มีการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง และเพื่อกระจายรายได้ให้กับชุมชนอื่นด้วย เพราะเกาะเกร็ดใช้ว่าจะมีที่เที่ยวยุ่เฉพาะหมู่ 1, 6 และหมู่ 7 เท่านั้น ทางหมู่อื่นก็มีสิ่งที่น่าสนใจอยู่อีกมา โดยเห็นว่าควรจะมีการจัดให้นักท่องเที่ยวขึ้น-ลงเรือได้หลาย ๆ จุด และต้องประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวรู้ว่าตรงจุดไหนมีอะไรที่น่าสนใจบ้าง

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาถึงผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี สรุปได้ว่า

1. ผลการศึกษาทั่วไป ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายและเพศหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยเป็นเพศหญิงมากกว่าเล็กน้อย ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 35-44 ปี ซึ่งเป็นวัยทำงาน การศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทางด้านอาชีพมีทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง พบว่าส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และข้าราชการ/พนักงานของรัฐ เป็นอาชีพหลัก โดยมีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพรอง ส่วนรายได้นั้นทั้งรายได้หลักและรายได้รองอยู่ที่ 5,000-10,000 บาทต่อเดือน

2. ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตชุมชน

2.1 ด้านเศรษฐกิจ

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตด้านเศรษฐกิจ เมื่อมีการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ปัจจัยด้านอายุ การศึกษา และประชาสังคม รวมทั้งนโยบายภาครัฐ ทั้งนี้พบว่า คนในชุมชนซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ และคนที่มีการศึกษาสูงขึ้นจะมองเห็นอิทธิพลของการท่องเที่ยวว่า ส่งผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจของคนในชุมชนมากกว่าผู้ที่มีอายุมากและคนที่มีการศึกษาน้อย และเมื่อคนในชุมชนมีการรวมกลุ่มกัน สร้างความเข้าใจกันมากขึ้น ขณะเดียวกันเมื่อรัฐมีนโยบายสนับสนุนส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ก็ยังทำให้คนในชุมชนเห็นอิทธิพลของการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตด้านเศรษฐกิจมากขึ้นด้วยเช่นกัน

โดยกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 41 เห็นว่าการท่องเที่ยวส่งผลต่อการเพิ่มรายได้ การสร้างอาชีพและนำความเจริญมาสู่ชุมชน เฉพาะเรื่องการซื้อหอยหรือสลากกินแบ่ง รัฐบาล และการเข้าโรงพยาบาลมีสัดส่วนต่ำที่สุด โดยความเห็นดังกล่าวยังเป็นจริง สำหรับแนวโน้ม แต่มีสัดส่วนสูงขึ้นอย่างชัดเจนถึง ร้อยละ 85

ในส่วนของ การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนสรุปได้ว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีความเห็นไปในแนวทางเดียวกับผลจากแบบสอบถามว่า การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีอาชีพ มีรายได้เพิ่มมากขึ้น และแม้ความเจริญต่าง ๆ จะเข้ามา ก็ไม่ได้ทำให้เกิดปัญหา ความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์มากมายนัก จะมีบ้างก็เป็นเรื่องเล็กน้อย ซึ่งสามารถพูดคุยสร้างความเข้าใจกันได้ เนื่องจากคนในชุมชนอยู่กันแบบพื้แบบนึ่ง

2.2 ด้านสังคม

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตด้านสังคมเมื่อมีการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ปัจจัยด้านทุนทางสังคม ประชาสังคม ปัจจัยด้านเทศ นโยบายภาครัฐ และปัจจัยด้านการศึกษา ทั้งนี้พบว่า เมื่อคนในชุมชนเห็นคุณค่าของ ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของตนและให้ความร่วมมือกันในเรื่องผลประโยชน์ต่าง ๆ มากขึ้น ก็จะยิ่งเห็นว่าการท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตด้านสังคมมากขึ้นด้วย แต่คนในชุมชนที่มีการศึกษาสูงจะมองเห็นอิทธิพลของการท่องเที่ยวว่ามีผลกระทบต่อวิถีชีวิตด้านสังคมของคนในชุมชนมากกว่าคนที่มีการศึกษาน้อย และในเพศชายและเพศหญิงแม้ว่าความเห็นดังกล่าวจะมีความแตกต่างกันบ้างในเรื่องของรายละเอียด แต่ประเด็นสำคัญนั้นมีความสอดคล้องกัน แต่อย่างไรก็ตามคนในชุมชนเห็นว่านโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวจากภาครัฐนั้น แม้จะทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนด้านสังคมเปลี่ยนแปลงไปบ้าง แต่เป็นการช่วยให้ชุมชนเป็นที่รู้จัก และยังส่งเสริมช่วยเหลือในเรื่อง การอนุรักษ์ งานประเพณีและศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญอีกด้วย

โดยกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 67 เห็นว่าได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณูปโภค มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน และพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ เฉพาะเรื่องการช่วยเหลือกันด้านการเงินในหมู่ญาติพี่น้องมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ในส่วนของแนวโน้ม ร้อยละ 96.2 เห็นว่ารู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน และได้รับความ

สะดวกสบายจากระบบสาธารณูปโภค อีกทั้งมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน แต่
 สักส่วนที่ต่ำที่สุดเป็นการถ่ายทอดอาชีพ

การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน สรุปได้ว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีความเห็นไปใน
 ในแนวทางเดียวกับผลจากแบบสอบถามว่า ภายในครอบครัวและชุมชนมีความสัมพันธ์
 ที่ดีต่อกันเหมือนเดิม แม้สภาพแวดล้อมและค่านิยมต่าง ๆ จะเปลี่ยนแปลงไปบ้างก็เป็น
 เพราะกาลเวลา และสิ่งแวดล้อมจากนอกเกาะเกร็ด อย่างไรก็ตามคนในชุมชนก็มีความ
 พึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ และรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวที่เกาะเกร็ด จะมีที่
 เป็นปัญหาของชุมชนบ้างก็เรื่องของขยะที่เพิ่มขึ้นและเสียงรบกวนจากมอเตอร์ไซค์

2.3 ด้านวัฒนธรรม

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตด้านวัฒนธรรมเมื่อมีการ
 ท่องเที่ยว ประกอบด้วย ปัจจัยประชาสังคม ปัจจัยด้านเพศ การศึกษา และนโยบายภาครัฐ
 ทั้งนี้พบว่า คนในชุมชนทั้งเพศชายและเพศหญิงเห็นว่า เมื่อมีการรวมตัวกันของกลุ่ม
 ผลประโยชน์ต่าง ๆ และมีการสร้างความเข้าใจกันมากขึ้น ก็ยังเห็นว่าการท่องเที่ยวส่งผล
 กระทบต่อวิถีชีวิตด้านวัฒนธรรมมากขึ้นด้วย รวมถึงเมื่อรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการ
 ท่องเที่ยวมากขึ้นเพียงใดก็ทำให้คนในชุมชนมองเห็นอิทธิพลของการท่องเที่ยวที่ส่งผล
 กระทบต่อวิถีชีวิตด้านวัฒนธรรมมากขึ้นด้วยเช่นกัน โดยคนที่มีการศึกษาน้อยจะเห็น
 ด้วยกับความเห็นดังกล่าวมากกว่าคนที่มีการศึกษาสูง

โดยกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 35.10 เห็นว่าคนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์
 ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี อีกทั้งยังรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงาน และ
 คนในชุมชนเองก็เข้าร่วมงานประเพณีพิธีกรรมทางศาสนาอยู่เสมอ สักส่วนที่ต่ำที่สุด
 เป็นการแต่งกายแบบชาวมอญ โดยความเห็นดังกล่าวเป็นจริงสำหรับแนวโน้มนำด้วย

การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน สรุปได้ว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีความเห็นไปใน
 ในแนวทางเดียวกับผลจากแบบสอบถามว่า คนในชุมชนจะร่วมมือกันอนุรักษ์ศิลป-
 วัฒนธรรมตลอดจนประเพณีต่าง ๆ อยู่แล้ว เมื่อมีการท่องเที่ยวก็ยังทำให้เกิดความ
 ภาคภูมิใจ และทำให้เกิดการอนุรักษ์อย่างจริงจังมากขึ้น คงมีเฉพาะแต่ภาษามอญที่ต้อง
 ช่วยกันอนุรักษ์ให้มากขึ้นต่อไป เนื่องจากใช้ภาษาไทยเป็นภาษากลาง ซึ่งผู้ที่มีความรู้
 ภาษามอญส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ

3. ความสำคัญของทุนทางสังคม ประชาสังคม นโยบายภาครัฐ

การศึกษาความสำคัญของทุนทางสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 71.95 เห็นว่า ทุนทางสังคมเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน โดยมีความเห็นว่ามีปัญหาของชุมชน ธรรมชาติแวดล้อมและความเป็นเกาะ รวมถึงขนบธรรมเนียม ประเพณี และการละเล่นแบบมอญเป็นสิ่งมีคุณค่า โดยกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 97.43 มีความเห็นว่าเป็นจริงสำหรับแนวโน้มด้วย แต่ในสัดส่วนที่ต่ำที่สุดของสภาพที่เป็นจริง คือ บ้าน วัด โรงเรียน ร่วมกันดูแลให้การอบรมสั่งสอนและควบคุมพฤติกรรมชุมชน ส่วนสัดส่วนต่ำที่สุดทางด้านแนวโน้ม เห็นว่า ภาษามอญเป็นสิ่งมีคุณค่า

การศึกษาความสำคัญของประชาสังคม พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 55.68 เห็นว่า คนในชุมชนและผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยว และมีการจัดแบ่ง-กลุ่มสมาชิกเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยที่การช่วยกันดูแลและสร้างกฎเกณฑ์ ร่วมกันเพื่อจัดระเบียบชุมชนมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุดในส่วนของแนวโน้มนั้นกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 84.77 เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ดูแลผู้มาเยี่ยมชม และจัดแบ่งกลุ่มสมาชิกเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว โดย สัดส่วนที่ต่ำที่สุด เห็นว่า พระสงฆ์มีบทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยว แต่เห็นได้ว่าการช่วยกันดูแลและสร้างกฎเกณฑ์เพื่อจัดระเบียบชุมชนในสภาพที่เป็นจริงนั้นแม้จะมี สัดส่วนที่ต่ำที่สุด แต่มีแนวโน้มสูงขึ้นมาจาก ร้อยละ 49.10 เป็นร้อยละ 94.40

การศึกษาความสำคัญของนโยบายภาครัฐ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 70.30 เห็นว่า นโยบายภาครัฐช่วยโฆษณาเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จัก ช่วยส่งเสริมการจัดงานเทศกาล และประเพณีที่สำคัญ และช่วยเหลือในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุด ในส่วน ของแนวโน้มกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 97.57 เห็นว่านโยบายภาครัฐให้การช่วยเหลือในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ช่วยโฆษณาเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จัก และช่วยเหลือในการให้คำปรึกษา แนะนำ โดยที่นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวจากภาครัฐทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชน เปลี่ยนแปลงไปยังคงเป็นสัดส่วนที่ต่ำที่สุด

การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน สรุปได้ว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีความเห็นไปในแนวทางเดียวกับผลจากแบบสอบถามว่า คนในชุมชนเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชุมชน และให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ส่วนนโยบายภาครัฐทำให้ชุมชนเป็นที่รู้จัก และให้ความช่วยเหลือเรื่องต่าง ๆ เป็นอย่างดี

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

ผลการศึกษารวบรวมแนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์

จากผลการวิจัยทางด้านเศรษฐกิจ เห็นได้ว่าการท่องเที่ยวส่งผลดีทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการเพิ่มขึ้นของอาชีพ รายได้ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เข้ามาในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่กล่าวถึงการท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดอาชีพแก่ประชาชนชาวภูเก็ตในการหางานทำหรือประกอบอาชีพได้มากพอสมควรและหากมีการพัฒนาการท่องเที่ยวมากขึ้น ชาวภูเก็ตก็จะมีโอกาสทำงานในธุรกิจที่เกี่ยวกับท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้นต่อไป (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2526, หน้า 27) เช่นเดียวกับชุมชนมอญเกาะเกร็ดที่มีรายได้จากอาชีพหลักอยู่แล้ว และยังมีอาชีพเสริมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวซึ่งทำรายได้ให้ไม่น้อยจากธุรกิจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว แต่เมื่อเข้าไปในชุมชนก็ยังสามารถสัมผัสกับบรรยากาศของสังคมแบบชนบทอยู่คือ มีความเอื้อเฟื้อกัน และจะรู้จักกันหมด แต่ไม่ได้มีความเรียบง่ายเหมือนอย่างในอดีตที่ผ่านมา คือไม่ได้เป็นไปในแนวเดียวกับงานวิจัยของ มณีรัตน์ จินิกุล ไปเสียทั้งหมด ที่ได้กล่าวถึงชุมชนมอญเกาะเกร็ดว่าส่วนใหญ่ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อย่าง แต่วิถีชีวิตเรียบง่ายพึ่งพาตนเอง นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นเพียงปัจจัยเสริมฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชน (มณีรัตน์ จินิกุล, 2544, หน้า 76) เพราะปัจจุบันคนในชุมชนมีวิถีชีวิตที่สลับซับซ้อนมากขึ้นจากระบบเศรษฐกิจภายในและภายนอกชุมชนที่เปลี่ยนแปลงไป ที่กล่าวเช่นนี้ ก็เนื่องจากว่าไม่ใช่เศรษฐกิจจะดีเฉพาะที่เกาะเกร็ด แต่บริเวณโดยรอบ

เกาะไม่ว่าจะเป็นฝั่งปากเกร็ด หรือคลองขนมหวาน ก็ได้รับอิทธิพลจากการท่องเที่ยวทำให้มีอาชีพ มีรายได้เพิ่มขึ้นด้วย

เกาะเกร็ดนอกจากจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมแล้ว ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบจับจ่ายด้วย นักท่องเที่ยวที่เข้ามานอกจากจะมาชมวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม แล้วส่วนใหญ่จะต้องซื้อหาอาหารอร่อย ข้าวของเครื่องใช้ ของที่ระลึก หรือสินค้าโอท็อป คิดไม่คิดมือกลับไปด้วยแทบทั้งนั้น คนในชุมชนจึงมีฐานะดีขึ้นทั้งผู้หญิง เด็ก และคนแก่ ซึ่งเด็ก ๆ ก็จะมีรายได้จากการช่วยที่บ้านขายของในวันหยุดหรือวันเสาร์-อาทิตย์ ส่วนผู้หญิงและคนแก่จากที่เคยอยู่บ้านเฉย ๆ ก็เข้าร่วมกลุ่มทำธุรกิจบ้าง หรือไม่ก็จะทำอาหารหรืองานประดิษฐ์ที่ตนเองถนัดมาวางขายทำให้มีรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงสังคมของ Moore ที่กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัย และสังคมจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่มีมาทั้งจากภายนอกและภายในนั้น (Moor อ้างถึงใน ผจงจิตต์ อธิคมน์นทะ, 2545, หน้า 48)

กล่าวได้ว่าคนในชุมชนที่เป็นผู้หญิง เด็กและคนแก่ มีค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม กล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นไปในแนวเดียวกับงานวิจัยของ อภิสัทธี พวงประเสริฐ ที่กล่าวถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนเปลี่ยนไป ชาวบ้านหันมาประกอบอาชีพพ่อค้าแม่ค้ามากขึ้น ส่วนเรือโดยสารจากแต่ก่อนจะรับส่งชาวบ้านที่อยู่บนเกาะแต่ปัจจุบันมีอาชีพรับจ้างพาชมรอบเกาะ (อภิสัทธี พวงประเสริฐ, 2547, หน้า 66) จากการที่มีรายได้เพิ่มการใช้จ่ายในเรื่องที่เกี่ยวกับสิ่งบันเทิงต่าง ๆ ก็ยังต้องเพิ่มสูงขึ้นด้วย ไม่ว่าจะเป็นการกินอาหารนอกบ้าน การไปท่องเที่ยว แต่ที่พบนั้นส่วนใหญ่ไม่ค่อยนิยมไปชมภาพยนตร์น่าจะเพราะไม่ค่อยมีเวลามากนัก และอุปสรรคเรื่องการเดินทาง เพราะหากจะไปชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์ต้องเดินทางออกไปนอกเกาะเพื่อข้ามไปฝั่งปากเกร็ด หรืออาจเป็นเพราะปัจจุบันมีเครื่องเล่นวีซีดี ดีวีดี ที่สามารถซื้อหรือเช่ากลับมาดูที่บ้านได้ก็เป็นไปได้ แต่อย่างไรก็ตามการไปชมภาพยนตร์ก็มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างชัดเจนในกลุ่มผู้สูงอายุ อาจเป็นเพราะว่าผู้สูงอายุนั้นเป็นวัยที่มีเวลาว่างมากขึ้น และเป็นวัยที่เหมาะสมกับการพักผ่อนหาความสุขดูหนังฟังเพลงไปเที่ยวในที่ต่าง ๆ เช่น ตามห้างสรรพสินค้า ปัจจุบันเราจะเห็นว่าตามห้างสรรพสินค้านั้นมีทั้งร้านอาหาร โรงภาพยนตร์ และสิ่งบันเทิงมากมาย อีกทั้งยังเป็นการสะดวกใน

การจับจ่ายซื้อของไปด้วย ส่วนเรื่องการเสี่ยงโชคนั้นก็สร้างความสุขทางใจให้แก่ผู้สูงอายุได้จึงมีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นกัน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมการใช้เวลาว่าง หรือการพักผ่อนหย่อนใจของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป ส่วนหนึ่งน่าจะเป็นผลมาจากการท่องเที่ยวที่ทำให้เศรษฐกิจดีขึ้นด้วย และการเลียนแบบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวด้วย

ปัจจุบันชุมชนมอญเกาะเกร็ดกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดนนทบุรี และมีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลกจากการเผยแพร่ทางสื่อทางอินเทอร์เน็ต (Internet) ทำให้คนในชุมชนมีความพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งถ้ายืนยันทำมาก็ได้มาก ส่วนบรรยากาศการท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นในวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ โดยเฉพาะวันเทศกาลประเพณีต่าง ๆ ที่ทางชุมชนจะมีการละเล่นและพิธีกรรมแบบมอญ ในวันดังกล่าวจะมีร้านค้าเปิดตลอดทาง มีทั้งที่เป็นคนในชุมชนขายเอง และคนภายนอกเข้ามาเช่าหน้าร้านขายของก็มี แต่ก็ไม่ได้ทำให้เกิดความขัดแย้งกันเรื่องผลประโยชน์มากนัก จะมีบ้างที่บางร้านเอาของจากที่อื่นมาวางขายปะปนกับของที่เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีผลของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของ Pearce ที่กล่าวถึงคนในชุมชนมีโอกาสดูติดต่อกับนักท่องเที่ยวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้หลายรูปแบบ ซึ่งก็อาจเป็นได้ทั้งผลดีและผลเสีย (Pearce, 1981, p. 63) ในที่นี้ผลดีของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจชุมชน คือส่งผลโดยตรงต่อการเพิ่มรายได้ และการสร้างงาน แต่ผลเสียเป็นเรื่องของการบริโภคนิยม คือร้านค้าบางแห่งรู้ว่านักท่องเที่ยวชอบซื้อของประเภทไหนอย่างไร ก็ไปหามาจากแหล่งอื่นเพื่อทำกำไรให้กับธุรกิจของตนเอง โดยเฉพาะธุรกิจสินค้าที่ระลึก ซึ่งก็สร้างความไม่พอใจบ้างแต่ก็ไม่ได้เป็นปัญหามากนักเพราะด้วยความที่ชุมชนอยู่กันแบบเอื้อเพื่อเอื้อแผ่ ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน ในส่วนของค่าครองชีพนั้นเห็นว่าเป็นเรื่องปกติที่จะต้องสูงขึ้นตามกาลเวลา แต่ก็ไม่ได้ทำให้เกิดปัญหา อาจเนื่องมาจากค่าครองชีพภายในชุมชนเองไม่ได้สูงขึ้นเท่าใดนัก ถ้าเทียบกับชุมชนภายนอก และที่สำคัญแม้ว่าข้าวของต่าง ๆ จะมีราคาแพงขึ้น แต่คนในชุมชนส่วนใหญ่ก็มีรายได้เข้ามาจากนักท่องเที่ยวจึงทำให้มองข้ามเรื่องนี้ไป

จากผลการวิจัยทางด้านสังคม เห็นได้ว่า การท่องเที่ยวส่งผลดีทำให้ภายในชุมชนมีความสะดวกสบายมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องของระบบสาธารณูปโภค การเดินทาง สภาพแวดล้อม ตลอดจนความปลอดภัยของชุมชนที่ต่างก็ช่วยกันดูแลมาโดยตลอด

คนในครอบครัวและในชุมชนก็มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จึงเกิดความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ของตน ซึ่งปกติวิถีชีวิตของคนในชุมชนก็มีลักษณะด้อยที่ด้อยอาศัยเอื้อเพื่อเผื่อแผ่กันมาตั้งแต่อดีต แม้ปัจจุบันจะมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างก็ด้วยเหตุที่ต้องออกไปเรียนหนังสือ ไปทำงานนอกชุมชนจึงได้มีโอกาสเปิดโลกทัศน์มากขึ้นทำให้มีค่านิยมต่าง ๆ ที่ทันสมัย และมีโอกาสเลือกประกอบอาชีพมากขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิวัฒน์ชัย บุญญานุพงศ์ ที่กล่าวว่าในปัจจุบันความเป็นชุมชนมอญบ้านเกาะเกร็ดเริ่มลดลง มีการเปิดรับเอาวัฒนธรรมอื่น ๆ เข้ามามากขึ้น อันเนื่องมาจากการที่ต้องไปศึกษาเล่าเรียน และประกอบอาชีพ (วิวัฒน์ชัย บุญญานุพงศ์, 2544, หน้า 132) แต่ก็สามารถกล่าวได้ว่า การท่องเที่ยวส่งผลดีในเรื่องของการที่ครอบครัวและชุมชนมีการสร้างความเข้าใจกันมากขึ้น ก็เนื่องจากเมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีการรวมกลุ่มกันเพื่อผลประโยชน์ต่าง ๆ โดยมีผู้นำชุมชนเป็นแกนนำซึ่งคนในชุมชนจะให้ความเคารพเชื่อฟังแต่เห็นได้อย่างชัดเจนว่า การให้ความช่วยเหลือกันด้านการเงินในหมู่ญาติพี่น้องมีมากขึ้นด้วย เรื่องนี้น่าจะเป็นเพราะมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากขึ้น รวมถึงเศรษฐกิจที่ดีขึ้นจึงอยู่ในฐานะที่จะช่วยเหลือกัน ได้มากขึ้นนั่นเอง

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ที่ต้องออกไปทำงานและไปซื้อหรือเช่าบ้านอยู่นอกเกาะส่วนใหญ่จะกลับเข้ามา บางคนก็กลับมาช่วงวันหยุดเพื่อจะได้มาขายของ ซึ่งนอกจากจะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นแล้วยังทำให้ได้กลับมาอยู่ร่วมกับครอบครัวอีกด้วย จึงสอดคล้องกับสิ่งที่คนในชุมชนเห็นตรงกันมากที่สุดเรื่องหนึ่งคือ รู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน ซึ่งการเข้ามาของนักท่องเที่ยวจะมีลักษณะของเข้าไปเย็นกลับ จึงทำให้มีผลกระทบน้อยเมื่อเทียบกับชุมชนที่นักท่องเที่ยวมีการพักค้างคืน ในส่วนของการถ่ายทอดอาชีพสู่คนรุ่นหลัง แม้ว่าจะมีความสำคัญน้อยลงก็ตาม แต่ไว้ในอนาคตนี้น่าจะมีความหวังได้ว่าชุมชนจะให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากขึ้นเพราะนอกจากจะได้รับการสนับสนุนให้มีการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมจากทางภาครัฐแล้ว การที่นักท่องเที่ยวจำนวนมากมาเที่ยวเกาะเกร็ดเป็นการยืนยันถึงคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นได้เป็นอย่างดี จึงทำให้คนในชุมชนเกิดความภาคภูมิใจและมีความพึงพอใจในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ในขณะที่เดียวกันก็พร้อมจะให้บริการและให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในชุมชนได้อย่างเต็มที่ ส่วนผลที่ไม่ดีนั้นเป็นเรื่องของขยะที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะ

ในวันหยุดที่มีขยะมาก นักท่องเที่ยวมักจะทิ้งขยะไว้ตามกระถางต้นไม้ หรือตามทางเดิน ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการจัดหาที่ทิ้งขยะเพิ่ม และมีการเพิ่มเวลาในการเก็บขยะมากขึ้น

จากผลการวิจัยทางด้านวัฒนธรรม เห็นได้ว่า เอกลักษณ์ของศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนประเพณีต่าง ๆ ของมอญนั้น คนในชุมชนเห็นคุณค่าและพยายามที่จะอนุรักษ์ มาโดยตลอด ยิ่งเมื่อมีการท่องเที่ยวเข้ามา ก็ส่งผลดีทำให้ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากภาครัฐมากขึ้น และเป็นที่รู้จักในฐานะแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งคนในชุมชนเอง โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ก็จะตระหนักถึงคุณค่ามากขึ้น และรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยว มาร่วมงานประเพณี ในเรื่องของเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นก็เป็นเรื่องปกติ เพราะชุมชน เกาะเกร็ดมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในแต่ละปี ไม่นต่ำกว่า 2 แสนคน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ นั้นก็เปลี่ยนไปตามค่านิยม ความสะดวก หรือฐานะของแต่ละบุคคล เช่นการแต่งกายแบบชาวมอญ ซึ่งปัจจุบันจะแต่งกายตามสมัยนิยม ยกเว้นเวลาปฏิบัติงานทำบุญหรืองานวันสำคัญทางประเพณี โดยการแต่งกายแบบมอญจะเป็นผู้สูงอายุและผู้ที่เกี่ยวข้องขนานแท้หรือต้องแต่งตัวเพื่อการแสดงเสียส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการแพร่กระจายของ Ferraro ที่มีแนวคิดว่าการแพร่กระจายและการผสมผสานทางวัฒนธรรม เกิดจากวัฒนธรรมที่มาปะทะกันจะมีวัฒนธรรมที่แข็งและวัฒนธรรมที่อ่อน ทำให้วัฒนธรรมที่อ่อนกว่าเสื่อมไป (Ferraro, 1998, p. 330) แต่สิ่งที่น่าสังเกตก็คือ เรื่องของการทำเครื่องปั้นดินเผาที่แต่ก่อนจะปั้นเป็นภาชนะในครัวเรือน เช่น ครก หม้อ อ่าง โอ่ง กระถาง และหม้อลายวิจิตรที่จะนำไปถวายแด่พระภิกษุสงฆ์เพื่อเป็นการทำบุญและเป็นการฝากฝีมือไว้ และที่สำคัญเครื่องปั้นดินเผาของชุมชนได้รับคัดเลือกให้เป็นสินค้า “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์” ด้วย ทำให้ยังคงมีการปั้นแบบโบราณที่มีลวดลายวิจิตรงดงามอยู่ แต่ส่วนใหญ่แล้วที่เห็นวางขายกันทั่วไปรูปแบบจะต่างไปจากเดิม เป็นประเภทสวยงามมีทั้งที่ขย้อส่วนให้เล็กลง และมีการปั้นเป็นสิ่งของต่าง ๆ มากมาย รวมถึงลวดลายก็เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้เพื่อให้เป็นที่ยอมรับและต้องการของนักท่องเที่ยว โดยทำเป็นของที่ระลึกของขวัญของฝาก และเครื่องประดับตกแต่งบ้านซึ่งจะทำให้ขายได้มากกว่าการทำรูปแบบเดิม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พจนีย์ แก้วประเสริฐ ที่กล่าวถึงเกาะเกร็ดหันมาผลิตเครื่องปั้นดินเผาประเภทสวยงาม จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว (พจนีย์ แก้วประเสริฐ,

2547, หน้า 55) นอกจากนี้การต่อเติมหรือซ่อมแซมบ้านเรือนของคนในชุมชนไม่ใช่เพื่ออยู่อาศัยเพียงอย่างเดียวแต่เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวด้วย ไม่ว่าจะเป็นการตัดแปลงให้เป็นร้านค้า ตกแต่งเป็นร้านอาหาร หรือมีการแบ่งพื้นที่ให้เช่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาณี จิตต์กุลสัมพันธ์ ที่กล่าวถึงชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวว่าแต่เดิมคนในชุมชนจะมีอาชีพตามความถนัดของตน เมื่อมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้นจะมีอาชีพเป็นธุรกิจ และมีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยให้กลายเป็นสถานประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวมากขึ้น (ญาณี จิตต์กุลสัมพันธ์, 2544, หน้า 94) ในส่วนของการอ่าน/เขียนภาษามอญนั้นลดบทบาทลงอย่างมาก เนื่องจากการเรียนหนังสือที่ต้องใช้ภาษาไทยเป็นภาษากลาง อีกทั้งคนในชุมชนที่รู้ภาษามอญเป็นอย่างดีก็เป็นผู้แก่ผู้แก่ที่ส่วนใหญ่ก็ล้มหายตายจากไป การสื่อสารกันก็จะใช้กับลูกหลานบ้างเพื่อให้ได้รู้ภาษามอญไว้ และใช้ในกลุ่มผู้สูงอายุด้วยกัน นอกนั้นก็จะมีพระภิกษุสงฆ์ และผู้ที่มีความสนใจอยากศึกษาทำนนั้น ในปัจจุบันมีนโยบายในการอนุรักษ์ฟื้นฟูภาษามอญทำให้เกิดการตื่นตัวมากขึ้น โดยจะมีการเขียนป้ายต่าง ๆ ตามบ้านเรือน ร้านค้าเป็นภาษาไทยและภาษามอญ ทั้งนี้เพื่อให้คนในชุมชนเกิดความตระหนักในคุณค่าและร่วมกันรักษาภาษามอญเอาไว้ให้อยู่คู่ชุมชนมอญเกาะเกร็ดต่อไป และส่วนหนึ่งก็เพื่อเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวจึงเป็นทั้งตัวเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของค่านิยมต่าง ๆ เป็นตัวเสริมให้เกิดการอนุรักษ์ ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมของชุมชนมอญอย่างจริงจังมากขึ้น

จากผลการวิจัยความสำคัญทุนทางสังคม ประชาสังคม นโยบายภาครัฐ กล่าวได้ว่า ทุนทางสังคมของชุมชนมอญเกาะเกร็ดเกิดจาก คนในชุมชนมีความรักความภาคภูมิใจในภูมิปัญญา และขนบธรรมเนียมประเพณีของตน อันเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ความเป็นชนชาติมอญ และมีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่เป็นเกาะกลางน้ำที่ยังคงความสงบไม่วุ่นวายอย่างสังคมเมืองเอาไว้ได้ ถึงแม้ว่าปัจจุบันคนรุ่นใหม่จะต้องเดินทางไปเรียนนอกเกาะกันมากขึ้น และการใช้ภาษามอญเพื่อการสื่อสารจะมีน้อยลงก็ตาม แต่ชุมชนยังคงมีวัดเป็นศูนย์กลาง และมีประเพณีพิธีกรรมทางศาสนาเป็นสิ่งที่ช่วยหล่อหลอม ทำให้ชุมชนมอญเกาะเกร็ดยังรักษาเอกลักษณ์ทางด้านต่าง ๆ ของตนไว้ได้เป็นอย่างดี และจากเรื่องทีกล่าวมาแล้วนี้ ก็น่าจะมีแนวโน้มที่สูงขึ้นด้วย ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะประชาสังคมได้แก่ สมาชิกและผู้นำชุมชนเห็น

ความสำคัญของการร่วมมือกัน ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวตั้งแต่เรื่องของการดูแลนักท่องเที่ยวไปจนถึงการจัดระเบียบชุมชน ซึ่งระยะหลัง ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีบทบาทมากขึ้น เนื่องจากรับนโยบายจากทางภาครัฐ และประสานงานกับผู้นำชุมชนเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเป็นที่ทราบกันดีว่านโยบายภาครัฐได้ช่วยเผยแพร่ชื่อเสียงของชุมชนให้เป็นที่รู้จัก อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมในด้านการจัดงานเทศกาลต่าง ๆ คอยให้คำปรึกษา และช่วยบรรณรงค์ให้มีการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมตลอดจนสิ่งแวดล้อมของชุมชนให้ดีขึ้น

การศึกษาวิจัยกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

การศึกษาวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ลักษณะทางประชากร ประชาสังคม ทุนทางสังคม และนโยบายภาครัฐกับการท่องเที่ยว ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม แตกต่างกันตรงที่ตัวแปรแต่ละตัวจะส่งผลต่างกันเป็นค่าบวก และค่าลบ นอกจากนี้ตัวแปรแต่ละตัวก็มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตในแต่ละด้านมากน้อยต่างกัน แต่ตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมคือ การศึกษา ประชาสังคม และนโยบายภาครัฐ

นอกจากนี้ยังพบว่า การท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อทั้งทางบวกและทางลบต่อวิถีชีวิตชุมชน ผลกระทบทางบวก คือ ด้านเศรษฐกิจ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ช่วยสร้างงานสร้างอาชีพ และนำความเจริญเข้ามาสู่ชุมชน ด้านสังคมทำให้คนในชุมชนได้รับความสะดวกสบายจากระบบสาธารณูปโภค อีกทั้งมีความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัวและเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ผู้ที่ออกไปอยู่นอกชุมชนก็กลับมาอยู่กับครอบครัวมากขึ้น เพราะเมื่อเข้ามาจะมีรายได้จากนักท่องเที่ยว ทำให้มีความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่มากขึ้น และการท่องเที่ยวยังเป็นตัวช่วยสนับสนุนในเรื่องการถ่ายทอดอาชีพเพิ่มขึ้นด้วย เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชน ส่วนด้านวัฒนธรรมนั้น การท่องเที่ยวทำให้เกิดการอนุรักษ์ในศิลปวัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ อย่างจริงจังมากขึ้น

ผลกระทบทางลบ คือ ด้านเศรษฐกิจ การที่ค่าครองชีพในชุมชนสูงขึ้น รวมถึงเรื่องของการบริโภคนิยมนั้น แม้ว่าการท่องเที่ยวจะไม่ได้ส่งผลโดยตรงแต่ก็มีส่วนทำให้มีการเปลี่ยนแปลง ในด้านสังคม ทำให้ชุมชนมีขยะเพิ่มขึ้น ส่วนด้านวัฒนธรรมนั้นมีการ

เปลี่ยนแปลงไปบ้างในเรื่องของรูปแบบเครื่องปั้นดินเผา และลักษณะของบ้านเรือน เนื่องจากต้องรองรับการท่องเที่ยว

ผลการศึกษาดังกล่าวนี้ อาจเป็นหนทางหนึ่งในการเข้าถึงชุมชนเพื่อศึกษาพัฒนา และใช้ในการแก้ปัญหาได้ไม่มากนักน้อย เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมเติบโตเร็วและมีบทบาทมากในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวมักสนใจใน วัฒนธรรมของคนอื่นที่ต่างไปจากของตน จึงนำมาซึ่งรายได้ที่เพิ่มขึ้นของชุมชน รัฐก็มี รายได้จากภาษีที่เกี่ยวกับสินค้าและบริการ และนอกจากการท่องเที่ยวจะมีผลต่อรายได้ ส่วนบุคคล รายได้ประชาชาติแล้ว ยังมีผลต่อดุลการชำระเงินของประเทศด้วย และ เนื่องจากการจุดเริ่มต้นของการท่องเที่ยวเกาะเกร็ดนั้น มาจากการร่วมคิดร่วมทำของผู้นำและ คนในชุมชนก่อนที่ภาครัฐจะเข้ามาสนับสนุน ซึ่งการรวมตัวกันในการจัดการท่องเที่ยว นั้นก็เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากวิกฤติเศรษฐกิจของชุมชน โดยมีวิถีชีวิตและศิลปวัฒนธรรม ของชุมชนเป็นจุดขาย ทำให้กระบวนการพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำเร็จได้ ด้วยดี จัดว่าเป็นการพัฒนาที่เข้มแข็ง และมีภูมิคุ้มกัน เพราะเกิดจากความต้องการของคน ในชุมชน โดยคนในชุมชน และเพื่อคนในชุมชน อีกทั้งยังสามารถดำรงความเป็นเอกลักษณ์ ที่โดดเด่นของชุมชนมอญเอาไว้ได้ ซึ่งกลุ่มชนชาติที่เป็นชนกลุ่มน้อยส่วนใหญ่ต้องการ เปลี่ยนสถานภาพเป็นคนไทย เพราะจะเป็นการยกระดับฐานะทางสังคม แต่สำหรับ ชุมชนมอญเกาะเกร็ดนั้นก็กลับตรงกันข้าม อาจเป็นเพราะสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ความเป็นเอกลักษณ์ของการเป็นคนมอญที่มีทั้งภูมิปัญญาและวัฒนธรรมอันเป็น มรดกของชนชาติได้เอื้อประโยชน์ให้กับชุมชน

เมื่อการท่องเที่ยวเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน แม้จะทำให้วิถีชีวิตของคนใน ชุมชนเปลี่ยนแปลงไปบ้าง แต่ส่วนใหญ่แล้วคนในชุมชนสามารถรับมือกับการ เปลี่ยนแปลงได้ โดยมีการปรับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ หรือมีค่านิยมที่สมัยใหม่มากขึ้น นิยมความสะดวกสบาย หรือมีการใช้จ่ายแบบฟุ่มเฟือยเพิ่มขึ้นบ้าง แต่ผู้วิจัยเห็นว่า ชุมชนมอญเกาะเกร็ดก็มีเกราะป้องกันที่ดีที่เป็นเสมือนภูมิคุ้มกัน คือมีความเป็นเกาะ กลางน้ำ เพราะเมื่อเดินทางออกไปนอกเกาะจะไปพบกับความทันสมัย ฟุ้งเฟ้อ ความเร่ง รีบ แต่เมื่อกลับเข้ามาบนเกาะที่เป็นธรรมชาติและยังคงความเป็นวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่ แวดล้อมไปด้วยประเพณีวัฒนธรรมที่แสดงออกถึงความเป็นมอญ ทำให้ความเป็นกลุ่ม

ชนชาติความเป็นตัวคนเกิดขึ้นบวกกับความรู้สึกสงบ และปลอดภัยจากสิ่งเร้าของความเป็นเมืองที่อยู่ภายนอก ดังนั้นเกาะเกร็ดจึงเป็นเสมือนบ้านอันอบอุ่นที่คอยฟื้นฟูเยียวยารายกายและจิตใจของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี ทำให้เมื่อเปรียบเทียบกับชุมชนอื่น ๆ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวแล้ว เห็นได้ว่าชุมชนมอญเกาะเกร็ดมีการเปลี่ยนแปลงน้อยกว่าและปัญหาต่าง ๆ ที่พบก็มีไม่มาก

อย่างไรก็ตามชุมชนมอญเกาะเกร็ดจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างเหมาะสม ที่ผู้วิจัยใช้คำว่า “อย่างเหมาะสม” เพราะว่าการจะสนับสนุนของภาครัฐต้องคำนึงถึงความต้องการของชุมชน โดยยึดเอาบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนเป็นสำคัญ โดยเป็นไปในลักษณะของการช่วยอุดช่องโหว่ ช่วยเสริมสิ่งที่ขาดแต่ไม่ใช่เป็นการช่วยเหลือด้วยการกำหนดแผน กำหนดโครงการภายใต้ระบบวิธีงบประมาณที่เน้นแต่การจัดสรรงบประมาณให้ชุมชนตามหน้าที่เท่านั้น แต่ต้องน้อมนำกระแสพระราชดำริสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาใช้คือ “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” และหากเกาะเกร็ดส่งเสริมการท่องเที่ยวตามแนวทางเศรษฐกิจอุตสาหกรรมมากเกินไป จะเป็นการทำลายความสมดุลและความพอเพียงทั้งในทางสังคม วัฒนธรรม และธรรมชาติสิ่งแวดล้อม เพราะการพัฒนาที่เน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ อาจจะละเลยความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเพราะมุ่งเน้นการแข่งขันกัน ซึ่งในระยะยาวอาจจะส่งผลต่อวิถีชีวิตชุมชนในทุก ๆ ด้าน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ประมวลสิ่งที่เห็นว่าน่าจะมีเค้าลางที่อาจนำมาซึ่งปัญหาในอนาคต เพราะท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงย่อมมีการขัดแย้ง และหากไม่ได้รับการบริหารจัดการที่ดีผลเสียก็อาจตามมา ได้แก่ การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ทำแบบไม่ทั่วถึง ทำให้มีปัญหาการกระจายรายได้ และการเข้ามาค้าขายของคนภายนอกชุมชน รวมถึงการที่ร้านค้าบางแห่งนำของจากแหล่งอื่น ๆ เข้ามาขายหรือมีพฤติกรรมที่สร้างความได้เปรียบให้กับธุรกิจการค้าของตน แม้ว่าคนเหล่านั้นจะให้ความร่วมมืออย่างดี หรือชุมชนส่วนใหญ่จะยอมรับได้ แต่ในอนาคตข้างหน้าอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งภายในชุมชนได้ เพราะเมื่อมีผู้ได้ประโยชน์ย่อมมีผู้เสียประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชุมชนมอญเกาะเกร็ดแทบทุกด้านได้รับอิทธิพลจากการท่องเที่ยวด้วยไม่ทางตรงก็ทางอ้อม แต่เนื่องจากการท่องเที่ยวเพิ่งเริ่มต้นมีขึ้นในระยะเวลาประมาณ 10 ปีเท่านั้น ดังนั้นผลกระทบที่เกิดขึ้นจึงสะท้อนให้เห็นไม่ชัดเจนนัก แต่ผลของการวิจัยก็สามารถบ่งชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มในแต่ละด้านได้พอสมควร ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นในส่วนของภาครัฐ และคนในชุมชนจะต้องร่วมกันพิจารณา เพื่อรักษาสมดุลระหว่างอิทธิพลของการท่องเที่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และหากผู้สนใจศึกษารวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะพิจารณาข้อเสนอแนะต่อไปนี้ก็น่าจะเป็นผลดีกับชุมชน

ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐ

ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐ มีดังต่อไปนี้

1. ให้การศึกษาแก่เยาวชนในการคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของชุมชน โดยบรรจุเป็นความรู้พื้นฐานให้มีการเรียนการสอนในโรงเรียนของชุมชนด้วยการให้พระภิกษุ หรือผู้รู้ในชุมชนมาเป็นผู้สอน เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงแก่นแท้ของศิลปวัฒนธรรมมอญ อีกทั้งจัดให้เยาวชนมีส่วนร่วมในเรื่องที่สามารถทำได้ เช่น การให้บริการเป็นมัคคุเทศก์ชุมชน ทั้งนี้ยังสามารถช่วยลดปัญหาวัยรุ่นได้อีกด้วย
2. ให้คำแนะนำนักท่องเที่ยวในเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีบริการข้อมูลที่เป็นเอกสาร หรือมีผู้คอยให้คำแนะนำในจุดต่าง ๆ รวมทั้งจัดให้มีจุดบริการอย่างทั่วถึง เช่น ห้องนำสาธิตฯ ถึงขยะ
3. มีการกำหนดพื้นที่ท่องเที่ยว และความสะดวกในการเข้าถึงที่เหมาะสม เช่น บางพื้นที่นักท่องเที่ยวไม่สามารถเดินได้ เช่น พื้นที่ไกล ๆ ก็ควรมีป้ายบอกระยะทาง และสถานที่ที่น่าสนใจเพื่อเป็นการเชิญชวน และจัดให้มีรถจักรยานหรือมอเตอร์ไซค์เอาไว้เพื่อให้นักท่องเที่ยวจะได้เข้าไปยังจุดต่าง ๆ ได้สะดวกขึ้น ทั้งนี้ก็จะช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวได้ทั่วเกาะมากขึ้น

4. กิจกรรมการท่องเที่ยวควรจะช่วยกระจายรายได้ให้กับชุมชน ปัจจุบันรายได้ไปกระจุกตัวอยู่เฉพาะหมู่บ้านชุมชนมอญซึ่งมีประชากร ร้อยละ 35 ของประชากรเกาะเกร็ดทั้งหมดเท่านั้น ซึ่งจะมีผลต่อเนื่องในระยะยาวเรื่องความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจระหว่างหมู่บ้านมากขึ้น จึงต้องวางแผนการกระจายรายได้จากกิจกรรมท่องเที่ยวด้วยการส่งเสริมการท่องเที่ยวไปยังหมู่บ้านอื่น ๆ ด้วย ซึ่งสามารถทำได้โดยส่งเสริมให้มีจุดรับส่งนักท่องเที่ยวขึ้นจากเรือได้หลาย ๆ จุด เพราะปัจจุบันนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะไปขึ้นที่ท่าวัดปรมัยยิกาวาส จึงทำให้การเดินทางของนักท่องเที่ยวจะเดินไปอยู่แค่ด้านเดียวคือ หมู่ 6 และหมู่ 7 ซึ่งอันที่จริงทางด้านอื่น ๆ ก็มีสิ่งที่น่าสนใจอีกมากมายที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่รู้ นอกจากนี้ควรทำป้ายบอกทางให้ชัดเจนด้วย เพราะถ้านักท่องเที่ยวรู้ว่าบนเกาะเกร็ดมีที่ท่องเที่ยวหลายแห่ง และมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายก็จะเป็นสิ่งดึงดูดใจได้มากขึ้น

5. เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับศักยภาพของทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ของชุมชน จึงสามารถจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวออกเป็น ช่วงวัน ช่วงฤดู ตลอดจนช่วงเทศกาลต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้ยังช่วยทำให้นักท่องเที่ยวกลับมาเที่ยวที่เกาะเกร็ดได้ตลอดทั้งปีอีกด้วย ตัวอย่างเช่น

5.1 โปรแกรมการท่องเที่ยวในวันเสาร์-อาทิตย์ ซึ่งจะได้พบกับบรรยากาศของการเลือกซื้อสิ่งของต่าง ๆ ตั้งแต่ของกินของใช้ ไปจนถึงของตกแต่งบ้านเรือน

5.2 โปรแกรมการท่องเที่ยวในวันหยุดนักขัตฤกษ์หรือวันสำคัญทางพุทธศาสนา นักท่องเที่ยวก็จะได้สัมผัสกับศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการละเล่นแบบมอญ และในส่วนของวัดในชุมชนก็อาจเชิญชวนผู้ที่ชอบปฏิบัติธรรมหรือเข้าร่วมฟังการสวดมนต์มาร่วมพิธีกรรม หรือร่วมฟังการสวดมนต์ตามแบบมอญโบราณเพื่อความเป็นสิริมงคล ซึ่งก็น่าจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสเข้ามาเที่ยวในชุมชนด้วย

5.3 โปรแกรมการท่องเที่ยวในวันธรรมดา นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับบรรยากาศที่ค่อนข้างเงียบสงบเป็นธรรมชาติ ซึ่งเหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการหลีกเลี่ยงความวุ่นวายจากสังคมเมืองเพราะเพียงแค่ข้ามเรือมาเกาะเกร็ดก็จะพบกับบรรยากาศของสังคมกึ่งชนบทซึ่งสามารถเดินชมวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรมต่าง ๆ ที่มีอยู่

ทั่วทั้งเกาะ นอกจากนี้ยังสามารถจัดเป็นการท่องเที่ยวในแต่ละฤดูกาลได้ตามความเหมาะสม ซึ่งจะทำให้เกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เที่ยวได้ตลอดทั้งปี เช่น ในช่วงฤดูหนาวเหมาะที่จะเดินเที่ยวชมธรรมชาติ และ โบราณสถานต่าง ๆ หรือจะนั่งรับประทานอาหารขึ้นชมกับบรรยากาศริมแม่น้ำ ถ้าเป็นฤดูร้อนก็เหมาะที่จะมาท่องเที่ยวเทศกาลสงกรานต์ อิ่มเอมกับอาหารในงานต่าง ๆ รวมถึงข้าวแช่ที่อร่อยขึ้นชื่อ ถ้าเป็นฤดูฝนก็เหมาะที่จะมาเลือกซื้อผักและผลไม้สด ๆ ที่มาจากสวนเกษตรชุมชน เป็นต้น

6. ควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการธุรกิจสินค้าและบริการต่าง ๆ ใช้แรงงานในชุมชนให้มากที่สุด โดยกำหนดนโยบายและกลไกที่ทำให้คนในชุมชนมีส่วนของแรงงานที่เหมาะสม เพื่อประโยชน์จะได้ตกแก่ชุมชนอย่างแท้จริง เช่น ผู้ที่มีอาชีพขับมอเตอร์ไซค์รับจ้าง หากเป็นคนที่อยู่ในชุมชนนอกจากจะได้รับประโยชน์จากรายได้แล้ว ยังได้ในเรื่องของการช่วยลดปัญหาการท้องเกี่ยวกับการใช้มอเตอร์ไซค์ เพราะการรู้จักมักคุ้นกันทำให้เกิดความเคารพ ความเกรงใจ จึงมีความระมัดระวังในการขับขี่มากขึ้น ปัญหาการส่งเสียงดัง หรือการเถียงชนต่าง ๆ ก็เกิดได้ยากขึ้น และเมื่อเกิดปัญหาใด ๆ ขึ้นก็สามารถแก้ไขและควบคุมได้ง่ายเพราะต่างก็เป็นคนคุ้นเคยเป็นลูกหลานกันทั้งนั้น

7. เนื่องจากชุมชนเกาะเกร็ดยังมีลักษณะของสังคมกึ่งชนบทอยู่มาก ผู้นำจึงมีบทบาทมาก ภาครัฐและในส่วนที่เกี่ยวข้องควรมีการอบรมให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ควบคู่ไปกับให้แนวคิดแนวปฏิบัติของผู้นำที่มีคุณธรรม เพราะผู้นำมีความสำคัญกับชุมชนมาก หากผู้นำไม่ดีไม่มีความจริงใจทำเพื่อผลประโยชน์ของตนและพวกพ้อง จะทำให้คนในชุมชนขาดความสามัคคีและนำไปสู่ปัญหาอื่น ๆ ตามมา ที่สำคัญผู้นำชุมชนควรเป็นคนที่อยู่ในชุมชนจริง ๆ

8. เนื่องจากปัจจุบันปัญหาโลกร้อนส่งผลไปยังทุกภูมิภาคทั่วโลก แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ควรตระหนักถึงปัญหานี้ รวมถึงเกาะเกร็ดที่แวดล้อมด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติที่ยังอุดมสมบูรณ์จึงสามารถใช้ภาวะโลกร้อนเป็นโอกาส ด้วยการรณรงค์ควบคู่กับส่งเสริมการท่องเที่ยวไปด้วย ซึ่งอาจจะใช้สโลแกน “ท่องเที่ยวสุขใจปลอดภัยจากภาวะโลกร้อน” เป็นต้น และยังเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้คุ้มค่า ด้วยการใส่ไบโอดีบุกแทนถุงพลาสติก ใช้ไม้กัลลัดแทนหลอดเย็บกระดาษ เป็นต้น นอกจากนี้ยัง

สามารถนำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยลดภาวะโลกร้อนมาชูประเด็นเพื่อเปิดตลาด การท่องเที่ยวได้อีกด้วย

9. เป็นที่ทราบกันดีว่าปัญหาน้ำท่วมเกิดขึ้นทุกปี อยู่ที่ว่าปีไหนจะมากน้อยกว่า กันเท่านั้น จนทำให้คนในชุมชนเคยชินกับปัญหานี้ไปแล้ว แต่หากจะมองถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นกับชุมชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความลำบากในการใช้ชีวิตประจำวัน เศรษฐกิจชุมชนที่ชะงักงัน การท่องเที่ยวที่ซบเซาโดยที่ยังไม่ได้กล่าวถึงปัญหาเรื่องของ สุขภาพและปัญหาต่าง ๆ ที่ตามมาในระยะยาว จึงเห็นว่าเรื่องนี้เป็นปัญหาสำคัญซึ่งเป็น จุดอ่อนของการท่องเที่ยวเกาะเกร็ด โดยเป็นที่ทราบกันดีว่าหากรอดต่อไปก็จะยิ่งเพิ่มความเสียหายมากขึ้น เนื่องจากภาวะโลกร้อนในปัจจุบันส่งผลอย่างมากในเรื่องการเปลี่ยนแปลง ของฤดูกาล และเป็นตัวเร่งที่ทำให้เราต้องอยู่ท่ามกลางความเสี่ยงต่อการเกิดภัยธรรมชาติ มากขึ้น ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจกับคนในชุมชน และช่วยกันหาแนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากนี้ให้เร็วที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการ สร้างเขื่อนรอบเกาะ หรือการติดตั้งเครื่องสูบน้ำนั้น ก็เห็นว่าเป็นสิ่งที่น่าจะทำได้แม้ว่าจะ ทำให้ภูมิทัศน์โดยรอบเปลี่ยนแปลงไปบ้าง แต่ถ้าเทียบกับปัญหาในระยะยาวแล้วน่าจะ คู้มค่า เพราะนอกจากจะแก้ปัญหาได้แล้วอาจจะสร้างจุดดึงดูดความสนใจใหม่เพิ่มขึ้นมา อีกด้วย อย่างเช่น เขื่อนวชิราปการที่ทำพระอาทิตย์ซึ่งกลายเป็นจุดพักผ่อนของคน กรุงเทพฯ ขึ้นมาทันที ในส่วนของเกาะเกร็ดนั้นก็น่าจะทำได้เช่นกัน โดยด้านในของ กำแพงเขื่อนบริเวณรอบเกาะสามารถทำเป็นถนนคอนกรีตเล็ก ๆ เพื่อให้สามารถเดิน หรือวิ่งออกกำลังกายได้ และหากมีพื้นที่ตรงไหนเหลือก็ทำสนามหญ้าและจัดวางผังกิจกรรม ต่าง ๆ ตามความเหมาะสมได้ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มพื้นที่การพักผ่อนให้กับนักท่องเที่ยวและ คนในชุมชนได้อีกด้วย

ข้อเสนอเหล่านี้เป็นข้อเสนอที่เกิดจากการศึกษาวิจัยที่สามารถนำไปศึกษาเพื่อ พัฒนาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติต่อไป ซึ่งเป็นเรื่องที่ถูก ฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกัน การพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยวโดยเฉพาะแหล่ง ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมีความเปราะบาง เพราะเห็นได้ว่าหลายพื้นที่คุณค่าของประเพณี ต่าง ๆ ได้สูญหายไป เพราะมีการปรับเปลี่ยนให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว แต่สร้างความขัดแย้งกับความรู้สึกของคนในชุมชน

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยต่อไป

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยต่อไป มีดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวิจัยเรื่องเดียวกันนี้ในระยะยาวเพื่อดูผลกระทบที่ชัดเจนยิ่งขึ้น หรือวิจัยอีกครั้งในระยะเวลา 3-5 ปีข้างหน้าเพื่อดูผลการเปลี่ยนแปลง
2. ควรศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงบทบาทต่าง ๆ ของคนในชุมชน เช่น บทบาทของสตรีในชุมชน บทบาทของผู้นำชุมชน
3. ศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับบริเวณชุมชน โดยรอบเกาะเกร็ด เช่น พื้นที่บริเวณฝั่งอำเภopakเกร็ด พื้นที่บริเวณคลองขนมหวาน เป็นต้น

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

งานวิจัยเรื่อง: ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี

วัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม

แบบสอบถามมีวัตถุประสงค์ต้องการให้ผู้ตอบให้ข้อเท็จจริง เกี่ยวกับวิถีชีวิตของ
คนในชุมชนทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เมื่อการท่องเที่ยวเข้ามามีบทบาท
ในชุมชน

ผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้จะใช้ในการวิจัยเท่านั้น โดยจะนำไป
วิเคราะห์เพื่อทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวและใช้เป็นแนวทางใน
การศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนมอญเกาะเกร็ด
ต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลอย่างถูกต้องตามความเป็น
จริงและครบถ้วนมากที่สุด

แบบสอบถาม

แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม
วัฒนธรรม

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความสำคัญของ ประชาสังคม ทูน่าทางสังคม และ
นโยบายภาครัฐ

ศรัญญา เกษร

ผู้วิจัย

แบบสอบถาม

คำชี้แจง

ให้ทำเครื่องหมาย/ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริง
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

() 1) ชาย () 2) หญิง

2. อายุ

() 1) 35-44 ปี () 2) 45-54 ปี
() 3) 55-64 ปี () 4) 65 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

() 1) ไม่ได้เข้ารับการศึกษ
() 2) ประถมศึกษา
() 3) มัธยมศึกษาตอนต้น
() 4) มัธยมศึกษาตอนปลาย
() 5) อนุปริญญา
() 6) ปริญญาตรี
() 7) สูงกว่าปริญญาตรี

4. ท่านมีอาชีพหลักคือ

() 1) ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ
() 2) พนักงานบริษัทเอกชน
() 3) ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
() 4) พนักงานรัฐวิสาหกิจ
() 5) เกษตรกร
() 6) รับจ้างทั่วไป
() 7) อื่น ๆ (ระบุ).....

สำหรับผู้วิจัย

□□□

□

□

□

□

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- () 1) ต่ำกว่า 5,000 บาท
- () 2) 5,000-10,000 บาท
- () 3) 10,001-30,000 บาท
- () 4) 30,000-50,000 บาท
- () 5) มากกว่า 50,000 บาท

5. ท่านมีอาชีพหรือคือ

- () 1) ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ
- () 2) พนักงานบริษัทเอกชน
- () 3) ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
- () 4) พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- () 5) เกษตรกร
- () 6) รับจ้างทั่วไป
- () 7) อื่น ๆ (ระบุ).....

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- () 1) ต่ำกว่า 5,000 บาท
- () 2) 5,000-10,000 บาท
- () 3) 10,001-30,000 บาท
- () 4) 30,000-50,000 บาท
- () 5) มากกว่า 50,000 บาท

ส่วนที่ 2 ข้อมูลวิถีชีวิตของคนในชุมชนทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	ไม่ใช่	มีส่วนบ้าง	ใช่	สำหรับผู้วิจัย
1. การท่องเที่ยวเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพให้คนในชุมชน				
2. การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น				
3. การท่องเที่ยวทำให้ค่าครองชีพในชุมชนสูงขึ้น				
4. การท่องเที่ยวนำความเจริญมาสู่ชุมชนเกาะเกร็ด				
5. การปรับเปลี่ยนรูปแบบสินค้า มีความจำเป็นต่อเศรษฐกิจของชุมชน				
6. ผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่มาจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดการขัดแย้ง				
7. ท่านมีการใช้จ่ายในการกินอาหารนอกบ้านมาก				
8. ท่านมีการใช้จ่ายในการซื้อของตามห้าง-สรรพสินค้า				
9. ท่านมีการใช้จ่ายในการซื้อหอยหรือปลาตากกินแบ่งรัฐบาล				
10. ท่านมีการใช้จ่ายในการเข้าโรงภาพยนตร์				
11. ท่านมีการใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่าง ๆ				

ข้อมูลด้านสังคม

ข้อมูลด้านสังคม	ไม่ใช่	มีส่วนบ้าง	ใช่	สำหรับผู้วิจัย
1. ท่านมีความเห็นอย่างไรในเรื่องเหล่านี้				
คนในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดี				
ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัว				
เคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่				
มีการอบรมสั่งสอนลูกหลาน				

ข้อมูลด้านสังคม	ไม่ใช่	มีส่วนบ้าง	ใช่	สำหรับผู้วิจัย
ถ่ายทอดอาชีพสู่คนรุ่นหลัง				
การให้ความช่วยเหลือกันด้านการเงินในหมู่ญาติพี่น้อง				
มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน				
ผู้อาวุโสให้คำปรึกษาได้ทุกอย่าง				
คนในชุมชนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน				
แบ่งปันอาหารให้กับเพื่อนบ้าน				
ไปมาสู่กับเพื่อนบ้าน				
มีการเสียดสีร่วมแรงร่วมใจกันระหว่างผู้นำชุมชนและคนในชุมชน				
มีการร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชนระหว่างภาครัฐและคนในชุมชน				
ทุกคนแสดงความคิดเห็นโดยเสรีเต็มที่				
ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชน				
ชุมชนมีความสามัคคี				
ชุมชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน				
ได้รับความสะดวกสบายจากระบบ สาธารณูปโภค (ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์)				
ได้รับความสะดวกในเรื่องการรักษาพยาบาล				
มีความสะดวกในเรื่องการเดินทาง				
มีความพอใจในชีวิตความเป็นอยู่				
มีความพึงพอใจในสภาพธรรมชาติ				
2. การรับรู้ข่าวสารของคนในชุมชนจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่มีการเปลี่ยนแปลง เช่น การไปร่วมงานบุญ งานศพ โดยไม่ต้องมีการ์ดเชิญ				
3. ท่านรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชน				

ข้อมูลด้านวัฒนธรรม

ข้อมูลด้านวัฒนธรรม	ไม่ใช่	มีส่วนบ้าง	ใช่	สำหรับผู้วิจัย
1. คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี				
2. การปฏิบัติของท่านในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้				
กินอาหารมอญเป็นปกติ				
กินอาหารตามสมัยนิยม เช่น พิซซ่า เคเอฟซี หมูกระทะ บ่อย ๆ				
แต่งกายแบบชาวมอญเป็นปกติ				
พูดภาษามอญได้				
อ่าน/เขียนภาษามอญได้				
เข้าร่วมพิธีกรรมตามแบบมอญ เช่น การไหว้ผี การแย่งศพ				
ปฏิบัติตามความเชื่อแบบมอญในเรื่องต่าง ๆ เช่น ทิศ การทำศพ การนับถือผีบ้านเป็นปกติ				
ร่วมงานประเพณีและพิธีกรรมทางศาสนาอยู่ เสมอ				
ไปถือศีล ฟังธรรมที่วัดในวันพระอย่างสม่ำเสมอ				
ใช้ภาชนะเครื่องปั้นดินเผาเป็นปกติ				
3. ความเห็นของท่านในเรื่องเหล่านี้				
การท่องเที่ยวทำให้รูปแบบเครื่องปั้นดินเผา เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก				
การต่อเติมหรือซ่อมแซมบ้านเรือนมิใช่เพื่ออยู่ อาศัยเพียงอย่างเดียว แต่เพื่อรองรับการท่องเที่ยว ด้วย				
ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ที่เคยปฏิบัติ เปลี่ยนแปลงไปเมื่อมีการการท่องเที่ยว				
การท่องเที่ยวทำให้ศิลปกรรมเสื่อมลง				
4. ท่านรู้สึกดีที่มีนักท่องเที่ยวมาร่วมงานประเพณี				

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความสำคัญของ ลักษณะทางประชากร ประชาสังคม ทูทางสังคมและนโยบายภาครัฐ

ข้อมูล	ไม่ใช่	มีส่วนบ้าง	ใช่	สำหรับผู้วิจัย
1. ท่านคิดว่าในชุมชนของท่าน ได้นำสิ่งเหล่านี้มาใช้หรือไม่				
การสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของชุมชน				
การดูแลผู้มาเยี่ยมเยือน				
ช่วยกันดูแลและสร้างกฎเกณฑ์ร่วมกันเพื่อใช้ในการจัดระเบียบชุมชน				
นำความรู้และเทคโนโลยีมาใช้ในชุมชน				
บ้าน วัด โรงเรียน ร่วมกันดูแลให้การอบรมสั่งสอนและควบคุมพฤติกรรมของคนในชุมชน				
2. ท่านเห็นว่าสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ				
ภูมิปัญญาของชุมชน เช่นการทำเครื่องปั้นดินเผา				
ขนบธรรมเนียมประเพณี และการละเล่นแบบมอญ				
ศิลปวัฒนธรรม เช่น การสร้างบ้าน การแต่งกาย อาหารพื้นบ้านแบบมอญ				
คติความเชื่อแบบมอญ				
ภาษามอญ				
ธรรมชาติแวดล้อม และความเป็นเกาะ				
3. คนในชุมชนมีบทบาทมากในการส่งเสริมการท่องเที่ยว				
4. มีการจัดแบ่งกลุ่มสมาชิกเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว				
5. ผู้มีบทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยว				
ผู้ใหญ่บ้าน				
ผู้อาวุโสในชุมชน				
พระสงฆ์				

ข้อมูล	ไม่ใช่	มีส่วนบ้าง	ใช่	สำหรับผู้วิจัย
องค์การบริหารส่วนตำบล				
6. ความเห็นเกี่ยวกับนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐ				
ส่งเสริมการจัดงานในเทศกาลต่าง ๆ และงานประเพณีที่สำคัญของมอญ				
มีการจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว เช่น การดูแลและให้การต้อนรับนักท่องเที่ยว เป็นต้น				
ช่วยโฆษณาเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จัก				
7. การให้ความช่วยเหลือสนับสนุนจากภาครัฐ				
อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม				
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
การให้คำปรึกษาแนะนำ				
งบประมาณ				
8. นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป				

แบบสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน

งานวิจัยเรื่อง: ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตชุมชนมอญเกาะเกร็ด

จ. นนทบุรี

วัตถุประสงค์ของแบบสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์นี้ได้เลือกผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จากผู้นำชุมชนจำนวน 10 ท่าน เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตก่อนที่จะมีการท่องเที่ยว และหลังจากที่มีการท่องเที่ยว ข้อเสนอแนะตลอดจนแนวทางในการแก้ไขปัญหาโดยผลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะนำไปวิเคราะห์ เพื่อทราบถึงผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน และใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อไป

แบบสัมภาษณ์ ประกอบไปด้วยคำถาม 3 ส่วน คือ

1. วิถีชีวิตของคนในชุมชนมอญเกาะเกร็ด เมื่อมีการท่องเที่ยว

1.1 ด้านเศรษฐกิจ

1.1.1 อาชีพ รายได้

1.1.2 การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ เมื่อมีการท่องเที่ยว

1.2 ด้านสังคม

1.2.1 ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และภายในชุมชน

1.2.2 สภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวก

1.2.3 ปัญหาของชุมชน

1.2.4 การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เมื่อมีการท่องเที่ยว

1.3 ด้านวัฒนธรรม

1.3.1 การอนุรักษ์ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชุมชน

1.3.2 การปฏิบัติตามค่านิยม และความเชื่อแบบมอญ

1.3.3 การเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรม เมื่อมีการท่องเที่ยว

2. ความสำคัญของ ประชาสังคม ทูตทางสังคม และนโยบายภาครัฐ ประกอบด้วย

2.1 การร่วมมือกันภายในชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน ในการให้การอบรม และ
ควบคุมพฤติกรรมของคนในชุมชน

2.3 ศักยภาพและเอกลักษณ์ของชุมชน

2.4 คุณค่าภูมิปัญญาของชุมชน

2.5 ความเห็นเกี่ยวกับนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวจากภาครัฐ

3. ข้อเสนอแนะ แนวทางในการแก้ไขปัญหา

ศรัญญา เกษร

ผู้วิจัย

แบบสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง/ อาชีพ.....

คำถาม

1. วิถีชีวิตของคนในชุมชนมอญเกาะเกร็ด เมื่อมีการท่องเที่ยว

ด้านเศรษฐกิจ.....

.....

ด้านสังคม.....

.....

ด้านวัฒนธรรม.....

.....

2. ความสำคัญของ ประชาสังคม ทูตทางสังคม และนโยบายภาครัฐ.....

.....

3. ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหา.....

.....

ศรัณญา เกษร

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข

สำเนาหนังสือขอเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศร 0518.04 / 4173

คณะกรรมการ คณาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ถนนรามคำแหง บางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

๕ ตุลาคม 2550

เรื่อง ขอด่วนมอบตราพระที่ในการให้ข้อมูลละเมิดกานต์

นมัสการ ท่านเจ้าอาวาสวัดปรมัยยิกาวาส

ด้วยนางสร้อยคุณ เกษร นักศึกษาชั้นมัธยมศึกษา สาขาวิชาไทยศึกษา
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ผลกระทบจากการส่งเสริม
การท่องเที่ยว ที่มีต่อวิถีชีวิตชุมชนมอญก. ะกรีด จ. นนทบุรี"

ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากท่านโดยการ
สัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะนำไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น

จึงน้อมสวาทเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และ
ขกขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอรับสวาทด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ ปาณะกุล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา คณะมนุษยศาสตร์

สำนักงวนบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2310-8263 ต่อ 1029, 1061, 1062, 1125

นางสร้อยคุณ เกษร โทร. 0-2580-5466, 085-8438135

ที่ ศธ 0518.04 4173

คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ถนนรามคำแหง บางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

5 ตุลาคม 2550

เรื่อง ขอลาอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลแก่ สัมภาษณ์

เรียน ท่านอธิการบดี

ด้วยนางศรีสุภา เกษม นักร้องและศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์
คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยรามคำแหง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ผลกระทบจากการส่งเสริม
การท่องเที่ยว ที่มีต่อวิถีชีวิตชุมชนเมืองเกาะภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต"

ในการนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องขอข้อมูลจากท่านโดยทาง
สัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะนำไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา
ฉะ โสภณศิลป์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. จิตสุพรรณ ปองกะจอร์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา คณะมนุษยศาสตร์

สำนักงานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2310-8263 ต่อ 1029, 1061, 1062, 1125

นางศรีสุภา เกษม โทร. 0-2580-5466, 085-8438135

ที่ ศษ 0518.04 / 5076

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
หัวหมาก บางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

เรื่อง ขออนุญาตค้นคว้า

เรียน องค์การบริหารส่วนตำบล

ด้วย นางสาวัญญา เกษร รหัสประจำตัว 4812220064 เป็นนักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาไทยศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กำลังดำเนินการ
วิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ผลกระทบจากสารส่งเสริมการทองเทียมที่มีต่อวิถีชีวิต
ชุมชนมอญเกาะเกร็ด จ.นนทบุรี" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ดำรงดี รุณดี เป็นประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้นักศึกษามีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องของโครงการค้นคว้า

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาตให้ นางสาวัญญา เกษร ได้เก็บข้อมูลดังกล่าว เพื่อ
ประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบพระคุณ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดำรงดี รุณดี)
ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา คณะมนุษยศาสตร์

สำนักงานบัณฑิตศึกษา

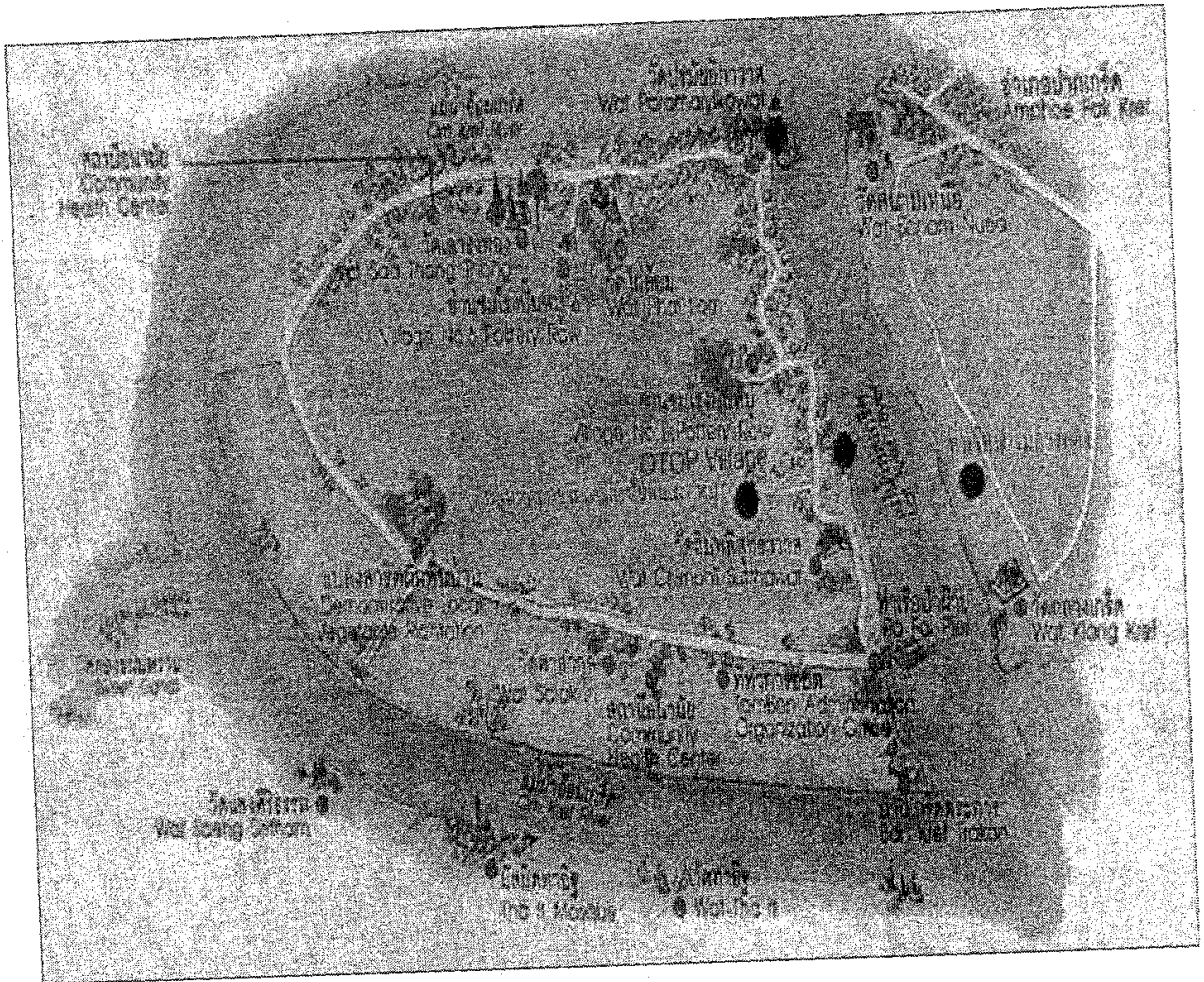
โทร. 0-2318-0054 ต่อ 1061, 1029, 1062

นางสาวัญญา เกษร โทร. 085-8438135

ภาคผนวก ก
แผนที่เกาะเกร็ด

แผนที่เกาะเกร็ด

เกาะเกร็ด เกิดจากแม่น้ำเจ้าพระยา ทอดตัวโค้งไปทางตะวันตก แล้วมีการขุดคลองลัดให้กลายเป็นเส้นตรงเรียกว่า “แม่น้ำลัดเกร็ด” ส่วนเส้นใหญ่ที่อ้อมไปคือ “แม่น้ำอ้อมเกร็ด” ตรงกลางก็คือ “เกาะเกร็ด” อยู่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ภาพ 20 แผนที่เกาะเกร็ด

ที่มา. จาก ชื่อเรื่องเกาะเกร็ด, โดย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2551, จาก <http://www.tourin thai.com>

ภาคผนวก ง
ประเพณีชาวมอญ

ประเพณีวัฒนธรรมของชาวไทยเชื้อสายมอญ 12 เดือน

ประเพณีวัฒนธรรมของชาวไทยเชื้อสายมอญ 12 เดือน มีดังนี้ (มหาช่วง (โชติ-ปาโล) อ้างถึงใน วัดปรมัยยิกาวาส, 2548, หน้า 84)

1. เดือนเมษายน มีการแห่เปิงซังกราน (ข้าวแซ่) ไปทำบุญตามวัด ปล่อยนก ปล่อยปลา สรงน้ำพระ การวะผู้ใหญ่ และแห่นางสงกรานต์ เป็นต้น
2. เดือนพฤษภาคม ชาวมอญนิยมไปทำบุญและรดน้ำต้นไม้ โป้ ปลูกต้นไม้ตามวัด เพื่อเป็นเครื่องเตือนจิตระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพาน คือถวายน้ำสรงที่โคนต้นไม้ โป้แทนถวายน้ำสรงพระบรมศพองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะมีการแต่งกายของสาวมอญ
3. เดือนมิถุนายน ชาวมอญนิยมบวชลูกหลานเพื่อเป็นการสืบต่ออายุของ พระพุทธศาสนาศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัยเพื่อทำใจให้ผ่องใส
4. เดือนกรกฎาคม ชาวมอญหล่อเทียนเข้าพรรษาและแห่เทียนเข้าพรรษาเพื่อไป ถวายตามวัดต่าง ๆ ที่ตนนับถือ และถวายผ้าอาบน้ำฝน
5. เดือนสิงหาคม ชาวมอญนิยมทำบุญตั้งเป็นทุนมูลนิธิเพื่อเก็บดอกผลบำรุง พระพุทธศาสนาให้เจริญถาวรสืบไป
6. เดือนกันยายน ชาวมอญนิยมทำบุญตักบาตรน้ำผึ้งตามวัดที่มีพระสงฆ์มอญ และหมู่บ้านชาวมอญทั่ว ๆ ไปนิยมตักบาตรน้ำผึ้งกันทุก ๆ ปี
7. เดือนตุลาคม ชาวมอญทำบุญออกพรรษาคັกวาดเทโวและตักบาตรดอกไม้
8. เดือนพฤศจิกายน ชาวมอญทำบุญทอดกฐินและผ้าป่า
9. เดือนธันวาคม ชาวมอญทำบุญด้วยผลิตผลของเกษตรกรรมใหม่ เช่น ข้าว ใหม่ (ดำข้าวม่า) ผลไม้ซึ่งออกผลใหม่ ๆ นำมาถวายพระ
10. เดือนมกราคม ชาวมอญทำบุญด้วยกาลทาน 5 ประการคือ
 - 10.1 ทำบุญกับพระอากันตุกะมาพักแรมตามวัดของตนเพื่อการปฏิบัติธรรม ต้อนรับพระสงฆ์
 - 10.2 ทำบุญกับพระภิกษุซึ่งเดินทางไกลหรือออกธุดงค์ เพื่อปฏิบัติสมณธรรม
 - 10.3 ทำบุญกับพระภิกษุสงฆ์อาพาธซึ่งถือว่าได้บุญล้ำเลิศประเสริฐนัก

10.4 ทำบุญให้ทานแก่บุคคลซึ่งประสบทุกข์ภัย คือข้าวยากหมากแพง และ สงเคราะห์ประชาชนประสบเคราะห์กรรมหนัก เช่น อัคคีภัย ภัย เป็นต้น

10.5 ทำบุญให้ทานด้วยผลผลิตเกษตรกรรมใหม่ เช่น ข้าวใหม่ ผลไม้ใหม่

11. เดือนกุมภาพันธ์ ชาวมอญทำบุญด้วยฟืน เพื่อให้พระภิกษุฝังไฟและถวายผ้า- ห่มกันหนาว ตลอดจนถวายข้าวยาสูบ เป็นต้น

12. เดือนมีนาคม ชาวมอญพร้อมใจน้สการสักการะพระเจดีย์เสี่ยะเก็ง ตลอดจน จัดงานสมโภชพระเจดีย์เสี่ยะเก็งที่เมืองย่างกุ้ง

ภาคผนวก จ

แผนพัฒนาเกาะเกร็ด พ.ศ. 2551-2553

แผนพัฒนาเกาะเกร็ดสามปี พ.ศ. 2551-2553

วิสัยทัศน์การพัฒนา

“ตำบลเข้มแข็ง สิ่งแวดล้อมดี คุณภาพชีวิตมั่นคง ดำรงซึ่งวัฒนธรรม”

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี แบ่งเป็น 9 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1.1 ก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษา ถนน สะพาน ทางเดินเท้า ท่อระบายน้ำ

และทำเทียบเรือ

1.2 พัฒนาระบบจราจร

1.3 พัฒนาระบบไฟฟ้าและประปา

1.4 พัฒนาระบบการสื่อสาร

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ โดยมีแนวทางการพัฒนา คือ พัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชน

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา โดยมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

3.1 ก่อสร้าง ปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.2 พัฒนาสื่อการเรียนการสอน และบุคลากร

3.3 ส่งเสริม สนับสนุนอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม)

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม โดยมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

4.1 บริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย

4.2 บริหารจัดการขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล

4.3 พัฒนาสุขภาพและการอนามัย

5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

5.1 ส่งเสริม สนับสนุนการสงเคราะห์

5.2 ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

5.3 ป้องกัน แก้ไข ฝ้าระวังปัญหาอาเสพติด

6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารงานองค์กร โดยมีแนวทางการพัฒนา
ดังนี้

6.1 พัฒนา ส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร

6.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

6.3 พัฒนาสำนักงาน/อุปกรณ์/เครื่องใช้สำนักงาน

7. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบูรณาการศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม โดยมี
แนวทางการพัฒนา ดังนี้

7.1 ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมวันสำคัญ และประเพณีท้องถิ่น

7.2 ส่งเสริม สนับสนุน บำรุงรักษา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ
โบราณสถาน

8. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีแนว
ทางการพัฒนา คือ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

9. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว โดยมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

9.1 พัฒนาสื่อการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยว

9.2 ก่อสร้าง ปรับปรุง ศาลาที่พักนักท่องเที่ยว ห้องน้ำสาธารณะ

ในส่วนของงบประมาณนั้น ทางองค์การบริหารส่วนตำบลมีงบประมาณที่
เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาสื่อการประชาสัมพันธ์และส่งเสริม
การท่องเที่ยว ซึ่งในส่วนนี้เป็นการจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ ป้ายแสดงแหล่ง
ท่องเที่ยว โครงการเสริมหน้าบ้านนำมอง โครงการพัฒนาเกาะเกร็ดเชื่อมโยงการ
ท่องเที่ยวทั้งหมด โดยแยกเป็นปีงบประมาณ คือ

ปี พ.ศ. 2551 จำนวน 5 โครงการ งบประมาณ 2,934,000 บาท

ปี พ.ศ. 2552 จำนวน 5 โครงการ งบประมาณ 2,934,000 บาท

ปี พ.ศ. 2553 จำนวน 5 โครงการ งบประมาณ 2,934,000 บาท

ด้านการพัฒนา ก่อสร้าง ปรับปรุง ศาลาที่พักนักท่องเที่ยว ห้องน้ำสาธารณะ ซึ่งใน
ส่วนนี้จะจัดสร้างศาลาที่พักนักท่องเที่ยว โครงการปรับภูมิทัศน์ ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว
สร้างห้องน้ำสาธารณะ โดยแยกเป็นปีงบประมาณคือ

ปี พ.ศ. 2551 จำนวน 7 โครงการ งบประมาณ 4,250,000 บาท

ปี พ.ศ. 2552 จำนวน 7 โครงการ งบประมาณ 4,950,000 บาท

ปี พ.ศ. 2553 จำนวน 4 โครงการ งบประมาณ 1,650,000 บาท

รวม 3 ปี จำนวน 33 โครงการ ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 19,652,000 บาท

บรรณานุกรม

- กรมการท่องเที่ยว, ดำรงค์ ฐานดี และดำรง ชรรมารักษ์. (2549). *หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม*. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2526). *ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อประชาชน* (จ. ภูเก็ต). กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2529). *ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสังคมและ วัฒนธรรม กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2548). *ข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยว*. ค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2549, จาก <http://www.knowledge.asp>
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2550). *ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว พ.ศ. 2547-2551*. ค้นเมื่อ 25 มกราคม 2550, จาก <http://www.mots.go.th/strategy/sttourism> 47-51/charttourism .files/frame.htm
- ญาติ จิตต์กุลสัมพันธ์. (2544). *ผลกระทบของธุรกิจการท่องเที่ยวต่อการเปลี่ยนแปลง ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ของชุมชนถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นริศรา นงนุช. (2544). *รูปแบบการสื่อสารในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนมอญ เกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวล สารสอน. (2533). *ผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพสังคมเศรษฐกิจ ที่ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ผจงจิตต์ อธิคมนันท์. (2545). *การเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- พจนีย์ แก้วประเสริฐ. (2547). *โครงสร้างต้นทุนการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
กรณีศึกษา กลุ่มหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์-
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พัชรินทร์ ม่วงงาม. (2547). *การชำระเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวมอญ: กรณีศึกษา
หมู่บ้านศาลาแดงเหนือ จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ฉวีรัตน์ จินิภูล. (2544). *แนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ชุมชนมอญเกาะเกร็ด*.
วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัดปรมย์ยิกาวาส. (2548). *เกาะเกร็ด (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพมหานคร: เอ็น. พี. สกรีน-
พริ้นติ้ง.
- วิวัฒน์ชัย บุญญานุกพงศ์. (2544). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม
ชุมชน: ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนมอญบ้านเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัด-
นนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สนิท สมัครการ. (2538). *การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมกับการพัฒนาการของสังคม*.
กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สุจริตลักษณ์ ดีผดุง, วิจิตร เกิดวิศิษฐ์, อรรถจินดา ดีผดุง และสุเอ็ด คชเสนี. (2538).
*มอญ บทบาทด้านสังคม วัฒนธรรม ความเป็นมาและความเปลี่ยนแปลงในรอบ
200 ปี ของกรุงรัตนโกสินทร์*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล,
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท.
- สุภรณ์ โอเจริญ. (2541). *มอญในเมืองไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย, มูลนิธิโครงการสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- หวน พิณรุฬพันธ์. (2547). *ประวัติศาสตร์เมืองนนทบุรี*. กรุงเทพมหานคร: โอเอสพริ้นติ้ง-
เฮ้าส์.
- องค์การบริหารส่วนตำบล อ. ปากเกร็ด จ. นนทบุรี. (2550). *แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.
2551-2553)*. ม.ป.ท.

- อภิสิทธิ์ พวงประเสริฐ. (2547). การนำนโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา “เครื่องปั้นดินเผา” ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อลิสรา รามโกมุท. (2542). เกาะเกร็ด: วิถีชีวิตชุมชนมอญริมน้ำเจ้าพระยา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์กรมศิลปากร.
- Ferraro, G. (1998). *The cultural dimension of international business* (3rd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Pearce, D. (1981). *Tourist development*. London: Longman Group.
- Yamane', T. (1970). *Statistics: An introductory analysis* (2nd ed.). New York: Harper.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ชื่อสกุล

นางศรีัญญา เกษร

วัน เดือน ปีเกิด

9 กรกฎาคม พ.ศ. 2514

สถานที่เกิด

กรุงเทพมหานคร

วุฒิการศึกษา

สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากโรงเรียนสตรีรัตนบุรี จังหวัดนนทบุรี

ปีการศึกษา 2531

สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต

จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2541

